

1 § Partiledardebatt

Partiledardebatt

Anf. 1 MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Svenska folket tror inte så mycket på mirakel. Vår fantastiska produktivitet, vår konkurrenskraft, vår historiska förmåga att kombinera ekonomiskt välstånd med världens mest jämlika samhälle har kommit ur hårt arbete och samarbete. Vi vet att Sveriges framgångar inte är en slump. Framgång beror på att svenska exportföretag är mer produktiva och mer innovativa. Det bygger på att vi än så länge gör ett mer avancerat jobb i Sverige så att vi kan sälja dyrare på världsmarknaden.

Men det här kan förändras. Då kan vi inte längre upprätthålla den höga levnadsstandard och den välfärd som vi i dag tar för givna.

World Economic Forum visar en vikande trend för Sverige. Från att ha haft näst bäst konkurrenskraft i världen har Sverige halkat ned ett antal pinnhål till plats nummer sex. Konkurrenskraft är något som det tar lång tid att bygga upp, men det går väldigt snabbt när man halkar nedåt.

Då duger det inte med en regering som gång på gång väljer bort satsningar på de nya jobben och en bättre utbildning. Då duger det inte att skjuta upp viktiga investeringar på framtiden. Och då duger det definitivt inte med en statsminister som säger att svensk industri är slut eller, för att använda hans egna ord, ”basically gone”.

Om mindre än ett år är det dags för svenska folket att välja väg. Jag ser fram emot det valet, för jag tror att väljarna har tröttnat på en regering som varje gång den har chansen väljer ännu en ny skattesänkning i stället för att investera i det som bygger Sverige starkt. Det är det den här debatten kommer att handla om i dag. Ska vi investera i skolan, i jobben och i en stark välfärd, eller ska vi fortsätta att låna till kortsiktiga skattesänkningar för dem som redan tjänar mest i vårt land?

Men Moderaterna kommer som vanligt att vilja prata om allt annat än den höga arbetslösheten. De kommer att vilja siffertricksa. De kommer att prata mer om oss än om sin egen politik. Det mest konkreta försöket till nytänkande från Moderaterna är annars att Moderaterna har skaffat sig en ny logga – igen.

Herr talman! Jag talar med många föräldrar och lärare som är oroliga för barnen i skolan. De vittnar om en skola som brottas med problem, som alltmer drar isär och där staten subventionerar läxhjälp för ett fåtal som har råd medan resten lämnas efter. Det är en utveckling som är ohållbar.

Jag hade nog inte stått här om jag inte hade gått i en bra skola, Bergshamraskolan i Solna. I dag går mina barn i samma skola. Mycket har förändrats till det bättre under de här åren, men något annat har också hänt. Min dotter fick snabbt lära sig ordet ”inköpsstopp” i skolan. Det var 30 elever på en lärare. Men så finns det fortfarande de som säger att det inte spelar någon roll hur stora klasserna är i skolan. De kan inte ha träffat många lärare. De kan inte ha träffat många av de föräldrar som är oroade för skolan. De kan heller inte ha läst på om den senaste skolforskningen.

Nyckeln till skolans framgångar är engagerade och kunniga lärare som kan fokusera på undervisningen och möta barnen i klassrummet. Vår roll som politiker borde vara att ge lärarna de bästa möjliga förutsättningarna att göra just detta.

Därför tänker Socialdemokraterna minska de stora klasserna med fem barn, investera i lärarna, minska administrationen och framför allt bedriva en långsiktig skolpolitik. Sveriges lärare behöver arbetsro, och våra barn och unga behöver framtidstro.

Men regeringen väljer gång på gång bort skolan. I den budget som ligger på riksdagens bord lägger man 20 gånger mer på skattesänkningar än på skolan. Det är fel prioritering!

Vi socialdemokrater är tydliga: Det är skolans tur *nu*.
(Applåder)

Herr talman! Arbetslöshet är alltid ett enormt slöseri. Den är dyr för de enskilda, kostsam för nära och kära men också en förlust för oss alla, för hela samhället. Det som kostar oss mest är den förlorade potentialen, att vi inte tar till vara alla människors vilja och förmåga till arbete. Därför har vi socialdemokrater satt upp ett mål som är viktigare än alla andra: Sverige ska ha lägst arbetslöshet i EU år 2020.

För att lyckas krävs fokus och samarbete för att svenska företag ska kunna växa och anställa fler.

För att lyckas behöver Sverige en aktiv näringspolitik som gör att företag efterfrågar mer personal. Det gör de bara om de är framgångsrika med att sälja sina varor och tjänster både här hemma och på en global marknad.

För att lyckas måste Sverige satsa på innovationer och samverkan. Vi ska vara världsledande på att omvandla nya idéer till nya produkter. Men Sverige ska också se till att människor får den utbildning och den omskolning som krävs för att de ska kunna ta de nya jobb som växer fram.

Vi socialdemokrater tänker stoppa ungdomsarbetslösheten, med insatser från dag ett men också ett löfte att ingen ung människa ska behöva gå långtidsarbetslös. Inom 90 dagar ska unga människor i jobb, i studier eller i praktik. För tiotusentals ungdomar i vårt land innebär det här ungdomslöftet en jobbigare morgon men ett mycket bättre liv.

(Applåder)

Herr talman! Vi socialdemokrater har gjort en resa. Vi har lärt oss mycket efter två valnederlag. Vi har utvecklat vår politik på område efter område för att möta Sveriges framtidsutmaningar. Tack vare det vill vi vara motorn i svensk politik. Vi kommer att fortsätta framåt, och vi kommer att fortsätta dra den här regeringen efter oss.

I dag presenterar jag ännu ett jobbförslag från vår sida: Korta vägen till jobb för nyanlända akademiker. Det handlar om att angripa ett enormt

slöseri med människors kompetens och förmåga som präglar Sverige av i dag. Trots den historiskt höga arbetslösheten skriker många arbetsgivare efter personal med rätt kompetens. Det saknas ingenjörer, det saknas lärare, det saknas förskollärare, det saknas tekniker. Därför är det ett obegripligt slöseri att så många invandrade akademiker antingen saknar jobb eller har yrken långt under sin kunskapsnivå.

Det finns flera bra lokala tillfälliga projekt i Sverige för att försöka råda bot på det. Ett är Korta vägen. Ett annat är Nationell matchning i Södertälje som jag besökte förra veckan. Där träffade jag Maj, en läkare med erfarenhet från Irak. Hon har på sätt och vis haft tur. Hon har fått läsa svenska för akademiker, varit ute på yrkeskompetensbedömning och är nu redo att börja jobba på ett sjukhus eller på en vårdcentral.

När Sverige har brist på många yrkesgrupper, varför finns det då ingen långsiktig permanent verksamhet i Sverige där vi samordnar de bästa insatserna och gör steget in på arbetsmarknaden för Maj och andra med hennes erfarenhet så kort som möjligt?

Det behövs tydlig information, validering av utländska betyg, kompletterande kurser och bättre matchning. Sverige har inte råd att fortsätta slösa med människors erfarenhet och kompetens.

Herr talman! Jag älskar att vara ute i naturen soliga höstdagar. Det är något särskilt med en klarblå himmel och alla fina höstfärger. Förra helgen gav sig hela familjen ut i skogen för att plocka svamp. Men efter flera timmar låg det bara en enda liten kantarell i botten på min svampkorg. Det kändes så där. Jag hade kunnat skylla på att det är ovanligt torrt i skogen i år, för det är det. Jag hade kunnat skylla på att vi nog var i fel skog, men ingen av de bortförklaringarna skulle kunna förklara varför resten av familjen kom hem med fulla svampkorgar.

Ett svampmisslyckande kan man leva med. Det var trots allt en underbar höstdag, och vi hade jättefint fika. Men ett jobbmisslyckande är värre. Människor lider av arbetslöshet, och samhället blir fattigare och kallare. Min fundering är därför: Varför har statsministern så svårt att ta ansvar för sitt jobbmisslyckande? Efter sju år är arbetslösheten högre än när Fredrik Reinfeldt kom till makten, långtidsarbetslösheten är tredubblad och ungdomsarbetslösheten är rekordhög.

Visst har Europa genomlidit en finanskris, men det förklarar inte varför just Sverige har klarat arbetslösheten sämre än jämförbara länder. Hur kommer det sig, Fredrik Reinfeldt, att din jobbkorg fortfarande är så tom?

(Applåder)

Herr talman! Avslutningsvis handlar politik inte bara om budgetposter och reformförslag. För mig handlar valet också om värderingar, om vad som är viktigt i livet och om varför jag är så stolt över att bo och leva i Sverige. Men jag tror inte att jag är ensam om att känna att någonting av det som har gjort Sverige unikt håller på att gå sönder. Jag menar att det är dags att Sverige tar en annan riktning. Vi ska välja en framtid där vi både ställer krav på varandra och hjälps åt, en framtid där konkurrenskraft och anständighet går hand i hand. Det är dags för förändring, herr talman.

(Applåder)

Anf. 2 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik:

Herr talman! Jag ska strax, i mitt anförande, berätta lite om vad vi har gjort under de år vi har regerat Sverige.

Hur många minuter vi än ger Mikael Damberg kommer han aldrig fram till vad som står i Socialdemokraternas partimotion. Det är trots allt utifrån den de tänker regera Sverige. Han hann inte berätta att de tänker öka skatterna med 30 miljarder och bland annat tredubbla skatten på att anställa unga under 23. Vägen in i arbetsmarknaden var vägen in i skatteväggen.

De 30 miljarderna ska finansiera 8 miljarders utbyggnad av transfereerings- och bidragssystem. Man ska höja taken i a-kassan och sjukförsäkringen, höja ersättningsnivån, ta bort den bortre parentesen i sjukförsäkringen och ta bort andra sjuklöneveckan – detta i ett läge där vi redan har stegrad sjukfrånvaro på den korta sidan. De tänker riva upp det vi har gjort för att hålla ordning på den långsiktiga sjukfrånvaron.

Mikael Damberg säger skola. Socialdemokraterna kommer med denna politik att tvingas administrera växande utanförskap – då är vi tillbaka där vi började.

8 miljarder ska användas för utbyggd arbetsmarknadspolitik av gammalt snitt. Den är prövad, utvärderad och bevisad ha för låg kvalitet för att göra jobbet. Det är vad som står i Socialdemokraternas budget. Det är vad de aldrig berättar. Mikael Dambergs upplägg är att hela vägen fram till valrörelsen chansa på att ingen ska läsa, ingen ska granska och ingen ska gå igenom vad de egentligen föreslår.

Hur kan ökade skatter med 30 miljarder, som finansierar utbyggd bidrags- och transfereringspolitik och gammal AMS-politik, leda till nya jobb?

(Applåder)

Anf. 3 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! För ett år sedan stod Fredrik Reinfeldt här och kallade vårt förslag om att göra a-kassan billigare för bidrag. När han själv genomför reformen i år kallar han det för jobbpolitik. Det är en flexibel användning av svenska språket.

(Applåder)

I vår budget redovisar vi vad vi vill göra för att investera i de nya jobben. Jag talade om det i mitt anförande. Vi redovisar hur vi vill satsa på skolan genom att investera i mindre klasser och bättre lärare. Vi investerar i 16 000 nya högskoleplatser så att ungdomar kan studera vidare och svensk industri få bättre konkurrenskraft. Vi investerar i ett ungdomslöfte som gör att unga människor inte ska gå långtidsarbetslösa.

Vi redovisar vår politik, men verkligheten är statsministerns största fiende. För det är inte så. Om regeringen hade lyckats med sin politik hade arbetslösheten inte varit högre än den var när han tillträdde. Då kanske man borde vara lite mer ödmjuk, herr statsminister, och fundera på om alla de där skattesänkningarna var optimala. Kan vi göra någonting bättre för skattepengarna, mer effektivt, så att vi får både en bättre skola och en bättre jobbpolitik?

Jag kommer ihåg 2005, då Fredrik Reinfeldt sade: Varje utebliven skattekrona är en utebliven satsning på skolan eller sämre mat på äldreboendet. Om jag tittar på statsministerns budget för i år ser jag att detta

stämmer. Det blå här på pappret är att han lånar till skattesänkningar. Den lilla svarta pilen – jag vet inte om ni ser den – är regeringens skolsatsning. Statsministern lånar tjugo gånger mer till skattesänkningar än vad han lägger på skolsatsningar. Det är fel prioritering, herr statsminister. Det är fel politik för Sverige framöver. Sverige behöver en ny riktning.

(Applåder)

Anf. 4 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik:

Herr talman! Tiden tog slut för Mikael Damberg så han glömde berättat att det som de är emot i höst är de sedan för i vår. Då kommer de att tycka att det var ett bra förslag, och då vill de inte ta bort den skattelättnad vi gör för vanligt folk. Det är den moderna socialdemokratin: Vi är emot allting tills det är genomfört, då har vi ändrat oss.

Låt mig gå tillbaka till vad jag nu sade. Er budget säger något annat. Vi har läst den, Mikael Damberg. Tekniken är att ingen i Sverige ska läsa den, att ingen ska gå igenom den och att ingen ska granska den. 30 miljarder i ökade skatter. Den är framför allt inriktad på att göra det dyrare att anställa unga – en tredubbling av arbetsgivaravgiften för att anställa någon under 23 – och på höjning av inkomstskatter för att finansiera transfererings- och bidragsutbyggnad med 8 miljarder – 8 miljarder i utbyggd AMS-politik, som är utvärderad och har dålig kvalitet.

Det är kärnan i vad Socialdemokraterna vill göra med Sverige. Då har jag ännu inte börjat berätta vad Miljöpartiet och Vänsterpartiet tänker göra därtill. De ord Mikael Damberg använder är vackra. De motsvarar dock inte vad som står i Socialdemokraternas motion, och det är utifrån den de tänker försöka regera Sverige.

(Applåder)

Anf. 5 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Det är fascinerande hur statsministern vill göra en jättesak av att oppositionen inte vill riva upp precis varenda del av regeringens politik. Han får titta lite i backspegeln. Moderaterna var emot varenda gång barnbidraget höjdes – tre gånger när vi regerade Sverige förra gången. Ni gick inte till val på att sänka barnbidraget. Ni var emot förbättringar av föräldraförsäkringen. Ni gick inte till val på att försämra föräldraförsäkringen. När man talar om moral ska man inte skaffa sig en dubbelmoral i politiken.

(Applåder)

En sak av det statsministern har refererat till är sann: Vi kommer inte att höja skatten för vanliga löntagare och människor som tjänar upp till 60 000 kronor i månaden. Det är ett bra besked som svenska folket vet om.

Däremot tar vi bort en del av de skatteundantag ni har infört, som inte har skapat några nya jobb. Då är vi tillbaka vid att om allt hade fungerat med er politik hade inte ungdomsarbetslösheten varit rekordhög. Då hade inte långtidsarbetslösheten tredubblats. Då vore det väl inte så att 400 000 människor gick arbetslösa i vårt land. Det är dags för förändring.

(Applåder)

Anf. 6 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik:

Herr talman! Finland gör det. USA gör det. Storbritannien gör det. Frankrike gör det. De funderar intensivt på hur den energiförsörjning de har ska förändras när de kärnkraftverk som byggdes på 60-talet och 70-talet måste fasas ut av åldersskäl. Alla dessa länder har kommit fram till att det behövs nya moderna kärnkraftsreaktorer av två skäl: för det första för att rädda jobb, tillväxt, sysselsättning och välfärd i länderna och för det andra för att klimatutsläppen inte ska öka.

Vi ser länder som väljer en annan väg, som Tyskland, som lägger ned sin kärnkraft. De tvingas nu öppna nya kolkraftverk stup i kvarten, med stora utsläpp och kraftigt höjda energipriser i Tyskland.

Vad ska Sverige göra? Vilken väg ska vi välja? Det är valet nästa år som kommer att avgöra det. Vi har redovisat från Alliansen. Efter årtionden av oenighet har vi inom Alliansen enats om en energipolitik där vi bygger ut förnybara energikällor som aldrig förr men också erkänner att det inte kommer att räcka. Kärnkraften ger oss ungefär 40 procent av vår elförsörjning, och det finns ingen chans att de förnybara, nya energikällorna kan räcka för att ersätta detta.

Problemet börjar bli lite akut. Även om det tar 10–15 år innan de nuvarande reaktorerna har tjänat ut måste beslut om nya reaktorer – om vi ska ha det – fattas de allra närmaste åren, eftersom det tar så lång tid att bygga och uppföra dem.

Magdalena Andersson säger i en intervju i Dagens Industri den 11 september att Socialdemokraternas linje är glasklar, att kärnkraften ska avvecklas. Detta har gjort många bekymrade. LO och IF Metall menar att det leder till massarbetslöshet i Sverige om man går in på den vägen.

Mikael Damberg! Kan du lova att Magdalena Andersson har fel? Kan du lova att ni ser till att vi har en trygg energiförsörjning också i framtiden?

Anf. 7 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Man skulle kunna börja med att vända på frågan: Har du talat med Centerpartiet? Det blir lite komplicerat, när Centerpartiet på sin stämma har sagt att man ska avveckla kärnkraften inom en generation och Folkpartiet säger "Vi har en uppgörelse nu mellan de borgerliga partierna som innebär att vi ska bygga jättemycket ny kärnkraft" och Centerpartiet säger "Den ska avvecklas".

Det säger väl någonting om att energipolitiken i Sverige är misskött. Det är klart att energipolitik inte kan byggas på att fyra partier i minoritet i Sveriges riksdag låser in sig i ett rum och gör en energiöverenskommelse där ett parti säger "Här ska byggas mycket ny kärnkraft" och ett av de borgerliga partierna säger "Nej, kärnkraften ska avvecklas". Det håller inte ihop.

Det skulle behövas ett blocköverskridande samarbete inom energipolitiken som är långsiktigt. Det skulle svensk industri tjäna på. Det skulle elkonsumenter förstå vad det innebär, att det politiska systemet har en långsiktig plan för detta.

Vi socialdemokrater är väldigt tydliga. Det är ingen ny position som vi har. Den innebär att vi ska satsa på förnybara energikällor, att vi ska satsa på att energieffektivisera och på så sätt fasa ut kärnkraften på lång

sikt. Men det får inte innebära att vi äventyrar sysselsättning och jobb i Sverige.

Om du ändå ska fortsätta diskussionen om energiomställningen kanske du kan passa på att ge svar om regeringens ansvar i Nuonaffären, som innebär att Vattenfall har gjort den kanske sämsta affären någonsin i svensk affärshistoria som nu försvårar Sveriges möjligheter att ställa om energisystemet.

(Applåder)

Anf. 8 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik:

Herr talman! Jag tror att alla hörde att Mikael Damberg nogsamt undvek att svara på själva frågan som ställdes, nämligen var Socialdemokraterna står i kärnkraftsfrågan. Det var allt annat, och det var om andra partier.

Alliansen har en överenskommelse. Annie Lööf kommer att bekräfta, om du ställer frågorna. Vi är överens om att kärnkraft kommer att få byggas ut i Sverige på marknadsmässiga villkor – det ingår i överenskommelsen. Och vi bygger ut förnybara energikällor. Men ni, Mikael Damberg, har en djup oenighet mellan de tre rödgröna partierna men också inom ert eget parti, och därför vägrar ni att tala om för väljarna vad ni står för.

Det var Tage Erlander, Olof Palme och Ingvar Carlsson som byggde ut den svenska kärnkraften i ett ansvar för Sverige, i ett ansvar för jobb och sysselsättning. Det var Socialdemokraterna och Folkpartiet som gemensamt i Linje 2 sade att jobb, sysselsättning och välfärd går före en snabb avveckling av kärnkraften. Vindkraften byggs ut nu, Mikael Damberg, men vi behöver också kärnkraft.

Vi tillåter kärnkraft. Vi bygger vindkraft. Men ni bygger luftslopp.

(Applåder)

Anf. 9 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Jag tror att de allra flesta som lyssnar på den här debatten, inte minst svensk industri, märker att energipolitiken i Sverige, ett litet land, kanske är viktigare än något slags politiskt käbbel och pajkastning. Kanske borde de politiska partierna ta sig samman i Sveriges riksdag över de politiska blockgränserna för att diskutera hur en långsiktig plan för att både utveckla alternativ och fasa ut kärnkraftsberoendet i Sverige ska göras.

Vi är glasklara: Kärnkraften är viktig i Sveriges energisystem, och det kommer den att vara under väldigt lång tid framöver. Men vi ska göra investeringar i grön energi, vi ska göra investeringar i besparingar i energisystemet, och vi ska använda Vattenfall som ett bolag som faktiskt driver omställningen av energisystemet.

Om det borde svenska politiska partier kunna diskutera och nå en blocköverskridande överenskommelse. Centerpartiet vill fortfarande avveckla kärnkraften.

(Applåder)

Anf. 10 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik:

Herr talman! Socialdemokraterna pratar sig ofta varma om arbetsmarknaden för unga och kvinnor. Men det tar inte många minuter efter

att man har börjat läsa i deras budgetmotion förrän man inser att det är en riktig bluffpolitik. Det är en fejkad jämställdhetsprofil och straffskatter på unga.

150 000 unga människor arbetar under ett år inom branschen hotell, restaurang och besöksnäring. Det gör den sektorn till en av Sveriges allra största ungdomsarbetsgivare.

Nu föreslår den samlade oppositionen att det ska bli tre gånger så dyrt med arbetsgivaravgiften för de riktigt unga. Visita, som är branschorganisationen för besöksnäringen, säger att det innebär en kostnadsmäll på 1,5 miljarder, vilket motsvarar tusentals arbeten för unga människor.

Som om det inte vore nog vill Socialdemokraterna dessutom dubblera restaurangmomsen – för samma ungdomsarbetsgivare. Sedan den sänkta momsens infördes har över 10 000 jobb skapats i branschen.

Nästa släng av slevan får kvinnorna. Hälften av alla kvinnor arbetar inom offentlig sektor. Alliansregeringen har öppnat vägar för en bredare arbetsmarknad för kvinnor, med flera alternativ och möjligheter till att byta arbetsgivare och därmed komma upp i lön. Faktum är att fyra av tio vårdföretag leds av kvinnor och att fyra av fem medarbetare är kvinnor.

Nu vill Socialdemokraterna begränsa möjligheten för dessa kvinnor att arbeta och att driva företag. Det är 120 000 anställda. Dessutom har vi en socialdemokratisk jämställdhetspolitik som innebär att man har kvar subventionen på männens ROT men halverar kvinnornas RUT.

Jag har en fråga till Mikael Damberg: Vad har Socialdemokraterna egentligen mot unga och kvinnor?
(Applåder)

Anf. 11 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Om man återgår till regeringens budget kan man se hur fördelningsprofilen är i budgeten. Det står i svart på vitt. Den gynnar män före kvinnor. När det gäller jämställdhet har regeringen inget jättefint track record att visa upp för svenska folket.

När det handlar om ungdomar tycker jag kanske att man skulle nyansera debatten en aning och fundera över om alla ungdomar är likadana, om de är precis likadana allihop. Är det så att alla ungdomar har svårt att få jobb i dag? Nej, har du pluggat på Handelshögskolan eller Karolinska Institutet får du jobb – det kan jag garantera. Däremot finns det i dag – efter alla era skattesänkningar – en grupp ungdomar på svensk arbetsmarknad som inte får jobb, och den gruppen växer. Det är långtidsarbetslösa ungdomar som inte får fotfäste på arbetsmarknaden, som inte kommer in och får jobb.

Då tycker vi: När man har provat er politik i sju år och det inte riktigt fungerar, då kanske man ska tänka till: Oj, det gav inte de resultat som vi hade hoppats på. Låt oss göra det på ett smartare sätt! Låt oss investera i de ungdomar som inte får de här jobben! Låt oss införa en garanti som innebär att unga människor faktiskt får ett jobb, en studieplats eller praktik inom 90 dagar om man inte kommer in på arbetsmarknaden på annat sätt! Det är ett smartare sätt att använda skattepengar.

Ni smetar ut skattesänkningarna på allt. Vi riktar insatserna till de ungdomar som behöver komma in på arbetsmarknaden. Jag tror att det är en smartare politik, och därför har vi föreslagit den.

(Applåder)

Anf. 12 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik:

Herr talman! Socialdemokraterna verkar vara väldigt långt bort från vanligt folk. Jag fick ett mejl från Erland och Cecilia. De driver ett landsbygdsföretag som heter Humlalyckan, som ligger i Sösdala i Skåne. De skriver i mejlet till mig:

För vår del skulle förslaget med höjd restaurangmoms och full arbetsgivaravgift för unga betyda närmare 180 000 kronor i ytterligare skattebelastning på vårt företag. Det är i stort sett hela vår vinstmarginal på 5 procent av omsättningen, och då har vi inte tagit ut någon egen lön.

De fortsätter att berätta om restaurangmomsen och den dubbelstöt som de är oroliga för, att Socialdemokraterna kommer att slå undan benen för dem.

Ni straffbeskattar ungas jobb. Ni slår undan benen för kvinnors jobb. Jag frågar igen, Mikael Damberg: Vad har ni emot unga och kvinnor? (Applåder)

Anf. 13 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Det är inte under en socialdemokratisk regering som vi har sett att långtidsarbetslösheten nu har tredubblats, att ungdomar hamnar väldigt mycket i kläm och att era insatser inte biter. Då måste man tänka om och göra något smartare än i dag, och då måste man också prioritera.

Vi prioriterar det som bygger de nya jobben, framtidsinvesteringar i samverkansprogram när det gäller Life Science, som handlar om klimatutmaningen, om innovationsfonder, om riskkapital och om sjuklöneveckan, Annie Lööf. Det handlar om landsbygdsprogrammet, om hur man utvecklar näringslivet i hela Sverige.

Centerns kris kan inte sammanfattas tydligare än att Socialdemokraterna just nu driver Centerpartiets två viktigaste förslag i budgetförhandlingarna, nämligen att slopa sjuklöneveckan och att slå vakt om landsbygdsprogrammet. Det krävs uppenbarligen en socialdemokratisk regering för att genomföra Centerpartiets politik. (Applåder)

Anf. 14 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Situationen för dem som arbetar i välfärden är väl känd för oss som bestämmer. Det handlar om stress, underbemanning, personalbrist, platsbrist, delade turer och inte minst ofrivillig deltid.

För tolv år sedan lovade Socialdemokraterna rätt till heltid för alla. De införde inte det under sin egen regeringstid trots att de regerade åtskilliga år efter detta löfte. De har inte heller gjort det i de flesta kommuner där de styr, inte ens i dag. Inte ens överallt i de kommuner där Socialdemokraterna har egen majoritet har de gjort det.

Vi har ungefär 100 000 deltidsanställda i dag i offentlig sektor som skulle vilja jobba mer än de får lov att göra och gärna heltid. Skulle man låta alla dessa människor arbeta heltid talar vi om ungefär 25 000 helårsarbetskrafter. Det är alltså en stor jobsatsning att införa detta. Det är naturligtvis också en välfärdssatsning och en ambitionshöjning för välfärden med fler händer i omsorgen, fler händer i vården, fler vuxna i skolan och så vidare. Det är också en jämställdhetsfråga. Det är alldeles uppenbart att den absoluta merparten av dem som jobbar i inte minst

vården och omsorgen är kvinnor. Det är klart att en utökad möjlighet till heltid är någonting som skulle kunna förbättra dessa kvinnors löneutveckling långsiktigt.

Jag har en enkel fråga till Mikael Damberg. Nu har det gått tolv år sedan detta löfte. När kommer ni att infria detta löfte, Mikael Damberg? När tänker ni skjuta till pengar för ökade möjligheter till heltid?

Anf. 15 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Jag tackar för en viktig fråga som handlar om arbetsvillkoren för alla de kvinnor och män som jobbar i offentlig sektor. Det har varit ett gissel under mycket lång tid, både under socialdemokratiska regeringar och under borgerliga regeringar, att vi inte har kommit till skott med denna fråga och inte lyckats leverera.

Som Jimmie Åkesson säkert vet finns det goda exempel på kommuner som har infört denna rätt. Det är ofta socialdemokratiskt styrda kommuner. Jag kan ta Nynäshamn, som jag känner väl, som exempel och som var en av de första kommunerna som gjorde detta och som faktiskt drev igenom att det politiska beslutet fattades och att detta levererades. Dessutom gjorde man utvärderingar som visade att detta inte blev dyrare. Det blev bättre för personalen, och det blev bättre för verksamheten och kvaliteten. Även i Dalarna har socialdemokratiskt styrda kommuner genomfört detta.

Vi har sagt att vi inte tänker vänta till valrörelsen med denna fråga. Vi tänker redan nu till årsskiftet se till att våra socialdemokratiskt styrda kommuner har fattat dessa beslut om hur vi ska jobba med denna fråga framöver. Det är en viktig fråga för oss som vi prioriterar och som vi kommer att jobba med. Vi säger att vi inte har gjort detta tillräckligt bra hittills, och det är därför som vi har gett oss själva denna utmaning att redan före valet visa på resultat.

Däremot får Jimmie Åkesson problem eftersom han nu är med och driver igenom 12 miljarder i jobbskatteavdrag. Dessa 12 miljarder, som jag alldeles nyss hade en diskussion med statsministern om, resulterar i att det inte blir några pengar till skolan och sjukvården i budgeten. Men nu har du, Jimmie Åkesson, hjälpt statsministern att dra undan dessa 12 miljarder som skulle ha kunnat gå till vården och till skolan. Av ditt tal om bättre villkor och bättre ekonomiska möjligheter blev det bara sämre möjligheter för kommuner och landsting att leverera en bra skola och en bättre vård.

(Applåder)

Anf. 16 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Om Mikael Damberg läser vår budgetmotion ser han att det går mycket väl att göra både och. Det beror på hur man prioriterar i övrigt, och vi gör prioriteringar i detta sammanhang. Det handlar om ungefär 6 miljarder om året som detta skulle kosta. Det är ganska billiga jobb i förhållande till många av de satsningar som regeringen har gjort och i förhållande till många av de idéer som även socialdemokratin har. Jag ser därför inte detta problem över huvud taget.

Vi vill inte vänta till valet, säger Mikael Damberg nu. Kära nån, man väntade till valet 2002, man väntade till valet 2006, och man väntade till valet 2010 trots att man hade lovat detta. Nu säger Mikael Damberg att vi

inte ska vänta till valet 2014. Det är inte trovärdigt, Mikael Damberg. Ni har inte gjort någonting över huvud taget i denna riktning.

Jag är medveten om att det finns enskilda exempel i många kommuner. Jag är också medveten om att detta inte är alldeles enkelt eftersom det medför kostnader för administration och naturligtvis ökade lönekostnader.

Men, återigen Mikael Damberg, när får vi se skarpa förslag från socialdemokratien, och när får vi se pengarna från socialdemokratien till detta? (Applåder)

Anf. 17 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Jag försökte säga att du kommer att kunna se resultat redan innan valet, Jimmie Åkesson. Vid årsskiftet kommer man i respektive socialdemokratiska kommun att ha fattat beslut om att gå vidare med denna fråga. Det är ett mycket viktigt löfte för oss som ställer hårda krav på oss nu att jobba seriöst med denna fråga. Det är ingenting vi tar lätt på.

Däremot hamnar Jimmie Åkesson i en besvärlig situation igen med de 12 miljarderna. Han har hjälpt regeringen nu att faktiskt sänka skatten med 12 miljarder kronor. Det är pengar som inte kan användas till skolan, vården och omsorgen utan försvinner från dessa välfärdsarbetare och försämrar deras möjligheter. En extra pikant detalj blir att pensionärs-skatten i och med detta också drivs upp och blir större. Skillnaden mellan hur pensionärer och löntagare beskattas efter denna borgerliga budget, som du har hjälpt till att få igenom, innebär att skatteflyktan ökar. Det har du också att förklara för pensionärerna runt om i Sverige.

(Applåder)

Anf. 18 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Vi måste lyckas där denna regering har misslyckats allra mest, Mikael Damberg, och det handlar om jobben. Med rätta finns förväntningar på att en ny majoritet i Sveriges riksdag steg för steg ska kunna pressa tillbaka den höga arbetslösheten. Vi ser hur regeringen försvarar en politik som misslyckas varje dag med jobben.

Vi måste inse att vi måste använda alla verktyg som vi har i verktygslådan. Vi måste ha större investeringar – privata investeringar – i jobb. En klok statlig politik, till exempel vad gäller byggande, ger större privata investeringar.

Vi måste satsa på utbildning för de arbetslösa. Vi behöver fler som arbetar i välfärden. Vi behöver en ekonomisk politik som sätter jobben främst.

Det är tydligt att vi inte får någonting av detta med nuvarande regering.

En sak hade jag ändå trott att denna regering skulle göra, nämligen att se till att den skulle ha en bra småföretagspolitik. Men även där menar jag att regeringen har misslyckats.

Det går att göra mycket. Man kan se till att man har en upphandling som gynnar seriösa företag och som inte konkurreras ut av osjysta arbetsgivare. Detta saknas i dag.

Vi behöver stärka den sociala tryggheten för småföretagare. Många tvekar att starta företag eftersom de inte vet vad som händer om de blir föräldrar eller blir sjuka.

Vi måste också göra verklighet av att ta bort sjuklöneansvaret för småföretagare. Här finns en skillnad mellan våra partier. Vi prioriterar småföretagen och tar bort hela sjuklöneansvaret för bägge veckorna – vi tycker att det är det viktigaste – medan ni prioriterar att ta bort en vecka för alla företag. Är det inte viktigast att när det gäller sjuklöneren reformen satsa på just de allra minsta företagen så att de får det lättare att anställa?

Anf. 19 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Jag delar mycket av analysen i fråga om bristen på politik för att få i gång byggandet i Sverige och i fråga om bristen på utbildningspolitik så att de arbetslösa kan ta de nya jobben.

Vi har ägnat mycket tid åt att fundera över vår näringspolitik och hur den faktiskt kan stimulera framväxten av nya jobb. Ett fokus som jag har haft när jag har rest mycket i Sverige under de senaste åren har varit att titta på små och medelstora företag. Vad är det som funkar? Vad är det som inte funkar? Vilka utmaningar möter små och medelstora företag? Vilka hinder finns för dem att växa?

I dag vet vi att de flesta nya jobb skapas i små och medelstora företag. Fyra av fem nya jobb skapas i små företag. Då tror jag att man måste titta på kapitalsidan, betalningstider, exportstöd, riskkapital och alla de delar som spelar stor roll för små och medelstora företag när de ska växa.

Men man måste också titta på sjuklöneperioden. Där har vi samma analys. Jag tror att det var en klok tanke att företag skulle jobba med arbetsmiljöarbete när man införde det. Men det har också inneburit att små och medelstora företag faktiskt har valt bort att anställa människor med en sjukdomshistoria. Det är inte så smart om vi ska få in fler människor på arbetsmarknaden.

Vi har valt att gå fram med ett borttagande av sjuklöneansvaret för den andra sjuklöneveckan som en mycket viktig investering i vår budget. 1 ½ miljard investerar vi i detta därför att vi tror att det har störst betydelse för små och medelstoras företags möjligheter att växa och anställa fler.

(Applåder)

Anf. 20 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Jag delar mycket av Mikael Dambergs analys, men jag tror att vi måste se att små företag har andra villkor än stora företag. Det slår ju mycket hårdare mot ett litet företag om man har en anställd man måste bära sjuklöneansvaret för, och då blir man ännu mer försiktig med vem man anställer.

Många framhåller detta som det viktigaste hindret för att våga anställa över huvud taget. Därför menar jag att det viktigaste om man vill ha en effekt vad gäller småföretagares vilja att nyanställa och tro på att det går är att helt lyfta sjuklöneansvaret för de företag som har färre än tio anställda. Den här regeringen kommer inte att göra det. Den pratar sig varm för småföretagare, gång på gång, men det är vi som får se till att detta blir gjort i praktiken.

Anf. 21 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Jag måste säga att jag hade trott att regeringen skulle ta bort den andra sjuklöneveckan, eftersom det var näringsministerns viktigaste prioritering i budgetförhandlingarna. Det blev dock inte så, och nu får vi driva frågan.

Jag kan förstå att Vänsterpartiet tycker att det är enkelt – nu tar vi bort hela sjuklöneansvaret! Om man skapar regler som ni gör, att man sätter en gräns vid tio anställda och sedan avtrappning, måste man dock också se att det skapas en trappstegseffekt. Vi vill gärna att de små företagen inte bara fortsätter att vara små utan att de fortsätter att växa och blir medelstora och kanske stora företag.

Sedan är det en budgetprioritering. Man har inte råd med allting i en budget. Genom att ta bort andra sjuklöneveckan gör vi dock en väldigt kraftig prioritering av de små och medelstora företagens möjligheter att våga anställa.

Jag uppfattar att vi i alla fall har samma ambition om rörelseriktningen i politiken på området.

(Applåder)

Anf. 22 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD) replik:

Herr talman! Mikael Damberg sa: Vi har lärt oss mycket efter två valförluster. Det tycks som att en av de viktigaste lärdomarna är att man inte ska lämna några besked, för det ger större möjligheter till en valseger. Det tycker jag är beklagligt av flera olika skäl.

Jag läste för en tid sedan en artikel i Dagens Industri om hur Löfven duckar för kärnfrågan. Här finns en ganska plågsam artikel också för oss som läsare, där Stefan Löfven inte mindre än sex gånger får den befogade frågan om Socialdemokraterna stämmer in i regeringens politik när vi säger att när de gamla kärnkraftsreaktorerna har tjänat ut ska det vara möjligt att ersätta dem med nya, som sannolikt är ännu säkrare och ännu effektivare. Vid sex tillfällen lyckas Stefan Löfven avstå från att svara på frågan. Ett öronbedövande mummel är vad som kommer ur artikeln.

Jag tänkte att du och jag kanske skulle lösa frågan här, Mikael Damberg. Det är egentligen en ganska enkel fråga. Den är viktig för hushållen och självklart för industrin. Det är en viktig fråga för Sveriges konkurrenskraft. Kärnkraften har länge stått för ungefär 40 procent av den svenska elproduktionen. Min fråga är enkel: Vad är Socialdemokraternas uppfattning – stämmer ni in i regeringens politik att det när de gamla reaktorerna har tjänat ut ska vara okej att ersätta dem med nya?

(Applåder)

Anf. 23 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Jag tackar för frågan. Det verkar som om de borgerliga partierna tror att det är jättesmart att ha politisk diskussion och debatt kring kärnkraftsfrågan i stället för att skapa en politisk enighet när det gäller kärnkraftsfrågans framtid. Jag beklagar det.

Varför bjuder ni inte in till överläggningar om energipolitiken? Vad är det som är så svårt med det? Är det komplicerat för regeringen? Är det så att ni har sådana spänningar internt – att ni just har förhandlat i botten med Centerpartiet, som vill avveckla kärnkraften – att ni inte kan röra

något i överenskommelsen och inte kan öppna upp för ett samtal med andra partier? Det är lite komplicerat.

En sak Stefan Löfven kan är att göra upp. Han kan träffa överenskommelser. Han vet hur man förhandlar. En av de smarta sakerna att göra när man förhandlar är att inte på förhand bestämma exakt hur allting ska vara. Man ska vara tydlig med vad man vill göra. Vi vill investera i förnybar energi, vi vill investera i sådant som sparar energi och vi vill successivt fasa ut kärnkraften i en sådan takt att vi kan göra det utan att det hotar jobb, sysselsättning och välfärd i Sverige. Det är vår linje.

Är ni beredda att över huvud taget diskutera en sådan linje skulle ni kunna bjuda in oss till samtal, men att på förhand – innan förhandlingarna har ägt rum – sitta och bestämma exakt hur det ska vara är lite oklart.

Jag kan ställa den fråga Stefan Löfven ganska ofta brukar ställa när vi talar om energipolitik. Ska man tala om energipolitik borde man veta vilket energibehov Sverige har om 20 år. Vilket energibehov har Sverige om 20 år?

(Applåder)

Anf. 24 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD) replik:

Herr talman! Mikael Damberg säger att Stefan Löfven har en förmåga att göra upp. Ja, det är möjligt att han har det, men han har uppenbarligen ingen förmåga att berätta vad Socialdemokraterna vill. Det tycker jag är ett bekymmer när det gäller energipolitik.

(Applåder)

Det har sagts att det är lättare att göra fisksoppa av ett akvarium än tvärtom. På energipolitikens område, som är otroligt allvarligt för hushållen och för svensk industris konkurrenskraft, är det väldigt viktigt att vi vet vad vi gör. Fisksoppa är kort sagt en ganska dålig idé. Vi måste se till att vi har stabilitet och trygga regelverk. Självklart ska det gå att resonera med Socialdemokraterna, men jag antar att Stefan Löfven när han i sin tidigare roll har gått in i löneförhandlingar har haft *någon* idé. Kanske har det varit att de vill ha högre lön, bättre arbetstidsregler eller någonting annat. Man går ju inte in och sätter sig med ett blankt papper, utan man måste ha en idé. Vilken är den socialdemokratiska idén?

(Applåder)

Anf. 25 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Jag gillar inte heller fisksoppa, så du kan vara lugn, Göran Hägglund.

Jag ställde dock en fråga – du kanske också kan svara på frågor någon gång emellanåt – om vilket energibehov Sverige har om 20 år och hur det ser ut när det gäller till exempel elproduktion. Om man ska ha en förhandling och göra avvägningar när det gäller hur mycket som kan sparas, effektiviseras och investeras i nya energikällor kanske man ska ha en gemensam målbild för hur vi ska nå det målet för energipolitiken. Det har uppenbarligen inte regeringen. Du kan i alla fall inte svara på frågan.

Jag tycker att det är en viktig utgångspunkt i sådana diskussioner; jag tycker att frågan är för viktig för att bara reduceras till pajkastning om fisksoppa. Jag tycker att det är bättre att regeringen om den vill ha energipolitiska samtal bjuder in. Låt oss föra samtalen! Bjud in! Vi kommer;

jag kan lova det. Och så ska vi se till att Sverige har en långsiktig energipolitik.

Jag har gång på gång sagt vad vår linje är: Vi vill investera i det förnybara och spara energi, och vi vill dessutom se till att göra det på ett sätt som aldrig hotar jobben och konkurrenskraften i svensk industri. Det är vårt besked i dag, det är vårt besked i morgon och det är med det beskedet vi förhoppningsvis går in i förhandlingar med regeringspartiet om en långsiktig energipolitik.

(Applåder)

Anf. 26 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr talman! Alliansen fick i valen 2006 och 2010 svenska folkets förtroende för en politik för fler i arbete och minskat utanförskap. Vi sade också att vi ville förstärka välfärdens kvalitet och tillgänglighet.

Sedan regeringen tillträdde 2006 har antalet sysselsatta ökat med 200 000 personer, och utanförskapet i Sverige har minskat med lika många. Antalet förtidspensionerade, alltså de som i dag lever med sjuk- och aktivitetsersättning, har enligt den senaste årsstatistiken minskat från 555 000 personer till 386 000. Det är alltså en minskning med 170 000 människor.

När fler är sysselsatta blir det också fler som är med och finansierar välfärden genom att betala skatt. Vi har lättat skatterna för låg- och medelinkomsttagare, och vi har sänkt arbetsgivaravgifterna mest för de grupper där det antas ha störst effekt. Vi har också förbättrat villkoren för företagande och entreprenörskap. Dessa skattelättnader på arbete, anställning och företagande har minskat den svenska skattekvoten med 4 procentenheter. Det har dock inte gjort att skatteintäkterna har minskat – de har i stället ökat. Jämfört med 2006 och rensat för inflation har skatteintäkterna ökat med 40 miljarder kronor i år.

De resurser som i Sverige läggs på skola, utbildning, hälso- och sjukvård samt omsorg för äldre och funktionsnedsatta har ökat. Det finns olika sätt att mäta detta, och beroende på vilket man mäter är ökningen mellan 40 och 70 miljarder kronor mellan 2006 och 2012 – detta rensat för inflation. Den svenska bnp:n har ökat under samma period, men de offentliga utgifterna som andel av bnp är oförändrade.

År 2006 handlade det om 50,8 procent och 2012 om 50,7 procent. Sammansättningen av utgifterna har dock förändrats. Det är en större andel som går till investeringar i infrastruktur och forskning. En större andel går också till satsningar på verksamheterna i välfärden, skola och sjukvård, men en mindre andel går till transfereringar och bidrag och till statskuldräntor. När man följer svensk samhällsdebatt kan man få ett motsatt intryck, men resurserna till välfärden har alltså ökat.

Resurserna per elev i förskolan har ökat. Resurserna per elev i grundskolan har ökat. Resurserna per elev i gymnasieskolan har ökat. Det är nu fler händer och mer arbete som görs i välfärden. Antalet sysselsatta i kommunfinansierade verksamheter har ökat, och detsamma gäller antalet arbetade timmar. Antalet läkare har ökat. Antalet sjuksköterskor har ökat. Tillgängligheten i vården har förbättrats. Det är nu ca 150 fler vårdcentraler. Vårdköerna har minskat. Andelen patienter som behöver vänta mer än 90 dagar har mer än halverats.

Sverige satsar mer offentliga medel på utbildningen än OECD-genomsnittet mätt per elev. Som andel av bnp är de offentliga investeringarna i utbildningsväsendet, inklusive studiemedel, dessutom bland de högsta i hela OECD-familjen. Lärartätheten mätt som behöriga lärare har ökat, tydligast i gymnasiet. I antalet elever per lärare ligger Sverige betydligt bättre än OECD-genomsnittet för låg- och mellanstadiet och också för eftergymnasial utbildning.

Men det är inte bara lärartäthet som avgör. Lärares pedagogiska kompetens är ju ännu viktigare. Därför är det bra att andelen behöriga lärare har ökat, och det gäller både i grundskolan och i gymnasiet. Fler högskoleutbildade gör också att vi kan konkurrera som kunskapsnation. Studenterna på högskolan är fler än 2006. Antalet utbildningsplatser på högskolan har utökats och blir nästa år 300 000, att jämföra med 283 000 år 2006. Antalet registrerade studenter är i dag större än vad det var 2006.

Med de nya platser som regeringen har tillfört ökar platserna på läkarutbildningen med 44 procent och på tandläkarutbildningen med 36 procent jämfört med 2006. Detta är yrken där det finns en stor efterfrågan på utbildad arbetskraft.

Det är inte bara antalet som läser på högskolan som är viktigt. Kvaliteten på utbildningen är också avgörande. Satsningarna på högre kvalitet i utbildningen har ökat. Den totala ersättningen för en helårsstudent, eller en helårsprestation som vi ofta mäter, har ökat med 35 procent sedan 2006. Vuxenutbildningen ger möjlighet att kompensera tidigare val som har ångrats eller till omskolning av andra orsaker. Där har vi också utökat resurserna.

Sverige är ett av de länder som enligt OECD satsar mest resurser per student inom högre utbildning. Sverige ligger också högt i flera internationella jämförelser av befolkningens hela utbildningsnivå. Enligt SCB:s prognos beräknas svenskarnas utbildningsnivå faktiskt stiga oavbrutet fram till 2030.

Universitas 21 är ett nätverk av forskningstunga universitet som har börjat göra en rankning där de tittar på hela utbildningssystemet i stället för att bara jämföra enskilda lärosäten. I rankningen hamnar Sverige tvåa efter USA.

Herr talman! Gör man det mer lönsamt att arbeta, ja då är det också fler som vill arbeta. Det är nu fler som befinner sig på arbetsmarknaden. Arbetskraften har 2006–2012 ökat med över 290 000 personer.

Större ansträngning och mer resurser läggs på att visa vägen in till arbetsmarknaden i stället för, som förut, bort från den. Fler människor möts av inställningen att deras arbetsförmåga ska tas till vara. Jobbutmaningarna har därför skiftat utseende till viss del. En av de stora uppgifterna är nu att möjliggöra att jobben kommer alla till del. För att nå vårt mål om full sysselsättning behövs det därför fler vägar in till jobb.

Övergången från skola till jobb behöver bli bättre. Därför satsar vi på skolan med fler speciallärare och mer undervisningstid för att fler ska gå ut med fullständiga betyg och bättre klara övergången till nästa utbildningsnivå och in till arbetsmarknaden.

Samlad erfarenhet visar att en kombination av arbete och utbildning eller handledning är ett bra sätt för unga att komma in på arbetsmarknaden. Yrkesintroduktionsanställning, så kallat YA-jobb, är branschspecifika avtal som nu växer fram om anställningar för unga som inte har tidigare erfarenhet i det specifika yrket. Allt sker inom ramen för den svenska modellen. Det är avtalsenliga löner och villkor. En del av tiden används också för utbildning och handledning. Regeringen bidrar med en lönesubvention och handledarstöd. Arbetsgivarens kostnad för att anställa en ung person minskar på detta sätt med mer än 10 000 kronor i månaden, från omkring 20 000 ned till 8 000–9 000 kronor i månaden. Med YA-jobben öppnas nu en ny väg in till arbetsmarknaden för Sveriges unga.

Vi vill att unga som har avslutat sin utbildning snabbt ska kunna komma i arbete. Därför sänker vi nu ytterligare arbetsgivaravgifterna för att anställa unga under 23 år. Detta är utöver de halverade arbetsgivaravgifterna som råder redan i dag för unga. En ytterligare sänkning gör det billigare för arbetsgivare att anställa utan att lönen för den anställde påverkas. För en person under 23 år som tjänar 18 000 kronor i månaden kommer arbetsgivaren bara att behöva betala drygt 1 800 kronor i sociala avgifter. Det är en skillnad på nästan 4 000 kronor jämfört med om den här nedsättningen inte skulle finnas.

Det behöver bli lättare för utrikes födda att hitta ett första jobb. Det gäller i synnerhet de som kommit till Sverige som skyddsbehövande och anhöriginvandrare. Vi vill nu ytterligare utveckla etableringsprocessen och lyfta fram etableringsplanen. Vi vill också förbättra kunskaperna i svenska språket för nyanlända elever i grundskolan. Vi vill utöka undervisningstiden i svenska med tre timmar i veckan de tre första åren i årskurserna 1–5 såsom vi redan har gjort när det gäller årskurserna 6–9.

Fler företag ska starta, växa och anställa i hela landet. Det ställer krav på ett konkurrenskraftigt näringsklimat med högutbildad arbetskraft och goda skattevillkor där skatter tas ut på ett effektivt och rättvist sätt. Tidigare har vi sänkt bolagsskatten. Vi har också stärkt förutsättningarna för kunskapsintensiva företag genom höjda anslag till forskning och innovation med 4 miljarder kronor. Dessutom har vi presenterat en historiskt stor infrastruktursatsning.

Nu vill vi ytterligare förbättra företagsklimatet genom att införa sänkta arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning och utveckling. Vi fortsätter dessutom med regelförenklingar för att minska de administrativa bördorna för företagen.

Så här har vi tagit ansvar för Sverige. Så här ser vår politik ut. Detta vill vi fortsätta med om vi vinner ett tredje val.

Mot oss står ett rödgrönt alternativ som inte samarbetar i riksdagen och som inte lämnar gemensamma förslag. Det finns dock saker som de är överens om. De vill öka skatterna. De har förslag på 30 upp till 75 miljarder i ökade skatter. Merparten av detta ska sedan, visar det sig, finansiera en kraftig utbyggnad av bidrags- och transfereringssystemen.

Vi hörde just en replikväxling mellan två vänsterpartier som stod och bjöd över varandra i att ta bort de spärrar och de system som sattes in på 80-talet när korttidsfrånvaron steg. De tänker göra likadant med alla spärrar som finns kring långtidssjukfrånvaron.

En sak har jag lärt mig om offentliga finanser, att den som inte har ordning på sjukfrånvaron kommer att märka att allt vi gör är att finansiera att färre jobbar därför att fler är sjukskrivna och förtidspensionerade. Det är den väg vi ledde Sverige bort från. Det är den väg som den rödgröna oppositionen vill föra oss tillbaka till. Om detta handlar valet nästa höst.

(Applåder)

Anf. 27 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Vi har alla lyssnat till en omåttligt nöjd statsminister som meddelar att vi lever i den bästa av världar.

Om man synar regeringens meritlista kan man tycka att det är lite magstarkt att statsministern står här och skryter om jobben och skräms med bidragen. Fakta talar sitt tydliga språk.

Arbetslösheten är i dag kring 8 procent, en historiskt hög nivå för Sverige. Kommunernas utgifter för socialbidrag har ökat med en fjärdedel sedan du, Fredrik Reinfeldt, blev statsminister. För att tala klarspråk har din politik lett till högre arbetslöshet och mer socialbidrag.

Att misslyckas med jobben får konsekvenser. Jag talade om det i mitt inledningsanförande. Jag är inte säker på att moderater riktigt förstår vad arbetslöshet gör med en människa, att inte ha ett jobb att gå till, inga arbetskamrater, att inte ha tillräckligt med pengar för sig själv och sin familj när räkningarna ska betalas.

Jobbmisslyckandet får dock inte bara konsekvenser för enskilda människor. Det får också konsekvenser för kommunerna och välfärden i kommunerna.

Sveriges kommuner tvingas nu lägga stora summor på skenande socialbidragskostnader i stället för på skolan och äldreomsorgen. Då undrar jag: Vad säger du till dina moderata kommunalråd som får betala priset? Vad säger du till Cecilia Löfgreen i Järfälla, där kostnaderna för socialbidragen har ökat med 53 procent? Vad säger du till Camilla Brunsberg i Karlskrona, där utgifterna för socialbidragen har ökat med 76 procent sedan 2006? Vad säger du till Carina Zachau i Örkelljunga, där socialbidragen har ökat med 131 procent?

Kan du förklara vad det är i Moderaternas jobbpolitik som har gått så fel att socialbidragskostnaderna skenar i kommunerna?

(Applåder)

Anf. 28 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik:

Herr talman! Jag vill understryka att jag tycker att Sverige är världens bästa land. Jag håller inte med Socialdemokraterna som beskriver det som ett medelmåttigt land som nu blir allt sämre. Vi ska vara stolta över Sverige. Vi ger möjligheter till människor som inte finns någon annanstans i världen. Det är synd att ni pratar ned Sverige i alla sammanhang.

Vi har 200 000 fler som är sysselsatta. Lika mycket har utanförskapet minskat. Det var utanförskapet, att ha förtidspensionerade, som var Socialdemokraternas sätt att dölja arbetslöshet. Det var människor som var utanför, och det fick inte ens erkännas att de var arbetslösa. Det var deras svar för Sveriges framtid.

Under fem år i början av 2000-talet förtidspensionerade Socialdemokraterna 300 000 människor i Sverige. Mig känt finns ingen epidemi och

inga sjukdomar som har slagit ut stora grupper från svensk arbetsmarknad. Detta var bara en effekt av att arbetsföra människor inte fick göra sig gällande och att det inte fanns en arbetslinje.

Det är Socialdemokraternas svar. Det är dit de vill tillbaka. De vill förändra allt vi har gjort med sjukförsäkringen. De vill ta bort den bortre parenteserna, ta bort den tidsgräns som gör att vi kräver större insatser för att hjälpa människor att komma in på arbetsmarknaden. De vill höja taket och ersättningsnivåerna. De vill ta bort andra sjuklöneveckan. Första veckan ryker om Vänsterpartiet får säga till. Alla spärrar ska tas bort.

Vart tror ni detta kommer att föra Sverige? Vad har ni läst om den svenska historien? Hur påverkar detta offentliga finanser? Det åter upp allt annat. Man kan säga skola, innovationsråd och alla fina ord. Men det som blir kvar att finansiera är en ökad sjukfrånvaro. Det är Socialdemokraternas svar.

Mitt svar är att trots finanskris och utdragen lågkonjunktur har vi förbättrat den svenska arbetsmarknaden, ökat arbetsutbudet och fått in fler sysselsatta. Vi har fått företag som vill stanna, satsa och investera i Sverige. Det är mer av den politiken Sverige behöver och inte utbyggda bidrags- och transfereringssystem och att gå tillbaka till att förtidspensionera människor ut ur arbetskraften.

(Applåder)

Anf. 29 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Självklart ska det finnas kontroller. Den som fuskar ska ha noll kronor i ersättning. Men är det inte väldigt tydligt att regeringens politik också har inneburit att cancersjuka inte behandlas anständigt i vårt land? Det måste man kunna diskutera, herr statsminister, utan att det blir någon konstig diskussion.

Är ändå inte svaret på den fråga jag ställde väldigt tydligt? Är inte socialbidrag den ultimata formen av utanförskap? Statsministern nämnde inte detta med ett ord? Arbetslösheten är högre än när han tillträdde. Socialbidragen skenar i kommunerna. Det tränger undan pengar som skulle ha gått till äldreomsorgen och sjukvården. Han har inget svar att ge till de kommunalråd som nu får betala pengarna och krisen för ditt jobbmisslyckande.

Svara på frågan! Vad säger du till kommunerna som tvingas lägga pengarna på socialbidragskostnader i stället för att investera dem i äldreomsorgen och skolan för att din jobbpolitik är misslyckad?

(Applåder)

Anf. 30 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik:

Herr talman! Det som i kärnan finansierar kommunal verksamhet är antalet arbetade timmar, och de har vuxit. Det leder till att vi har växande resurser i Sveriges kommuner. Det är därför vi också har fler kommunfinansierade anställda i dag än vad vi hade år 2010. Det är också därför Sveriges Kommuner och Landsting presenterar ett överskott i den samlade kommunsektorn på nära 10 miljarder.

Vad är effekterna av detta? Det är en kombination av fler arbetade timmar och att den mycket skarpa nedgången som har skett av sjukfrånvaron har lett till att man fått tillbaka pengar i år. Det räknar man också med nästa år. Det är precis den sektor som kan visa upp den positiva

effekten av att vi har en regering som har ordning på offentliga finanser, fått ned sjukfrånvaron och fått upp arbetade timmar.

Sväng inte tillbaka till ett Sverige som svarar med att förtidspensionera stora grupper ut ur arbetskraften. Ingen av dem kommer att räknas som arbetslösa. De kommer att osynliggöras i det svenska samhället. De var 555 000 år 2006. Vi har minskat det med 170 000. Socialdemokraternas politik kommer att föra oss tillbaka till där vi började.
(Applåder)

Anf. 31 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Jag har en present till statsministern och hans medarbetare. Vi har bakat. Den här tårtan symboliserar det arbete som görs i Sverige. Det är lärarnas gärning, sjuksköterskornas vård, företagens idéer och industriernas export. Det är vad vi här i kammaren brukar kalla för reformutrymmet. Det är det utrymme vi har i budgeten för satsningar.

Alliansen har nu valt hur de vill spendera våra pengar. De lägger 1 procent på klimatet, 2 procent på skolan och 62 procent på sänkta skatter. Samtidigt lämnar varje år 12 000 barn skolan utan att ha med sig det de behöver för att gå vidare till gymnasiet. Vi håller på att missa de klimatmål som vi har lovat i EU med 150 år. Det är er prioritering.

Jag hörde statsministern i går säga att skattesänkningar är kanske ändå inte svaret på alla problem utan nu borde vi sätta utbildningen först. Är 2 procent på skolan och 62 procent på skattesänkningar att sätta utbildningen först?

Jag vill ställa en fråga till statsministern om Alliansens prioritering med 1 procent på klimatet, 2 procent på skolan och 62 procent på skattesänkningar. Tror du att det är samma prioritering som sjuksköterskor, lärare, företagare och industriarbetare vill att vi ska göra? Tror du att det är så de vill att vi ska använda deras pengar?
(Applåder)

Anf. 32 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik:

Herr talman! Jag vill att Gustav Fridolin svarar på varför han vill dubbla restaurangmomsen för dem som har gjort tårtan och varför han vill öka kostnaderna.
(Applåder)

Vi vann vår andra valseger 2010. Sedan dess kan vi summera att vi har gjort lika mycket satsningar på kostnadssidan som vi har gjort i skattelättnader. Veldig mycket av detta har gått vill välfärdens verksamheter. Fler arbetade timmar har lett till att kommunerna har god ordning i sin ekonomi. Men vi har också skjutit till i skolan. Jag redogjorde för det i mitt anförande. Så tycker jag att vi ska ta ansvar för Sverige.

Jag är beredd att göra mer investeringar i skolan därför att jag tror att det behövs. Vi introducerade 4 000 förstelärare denna höst när vi kom tillbaka till den svenska skolan. Förstelärare får 5 000 kronor mer i månaden. Regeringen bygger ut detta till 15 000 lärare med förstelärartjänster redan till nästa höst. Vi är beredda att fullfölja investeringarna med mer undervisningstid och tydlig kunskapslinje i skolan.

Gustav Fridolin ska gå in i en regering som har en helt annan inriktning. Konflikten i svensk politik handlar om hur mycket de vill höja skatterna för att bygga ut bidragssystemen. Frågan till Gustav Fridolin

blir naturligtvis: Hur mycket av era skatter ska ni få med? Jag ska återkomma till det.

Är det den höjda bensinskatten, kilometerskatten och höjd skatt på allt som rör sig? Det är kanske inte någon gångskatt men höjd skatt i övrigt. Det är inte något sätt att möta Sveriges framtid.

Vi möter våra klimatmål. Vi har förmodligen världens tuffaste klimatmål. Det är en 40-procentig reduktion jämfört med basåret i Kyoto 1990. Våra prognoser visar att vi klarar det. Det tycker jag att vi ska göra. Vi ska ta vår del av ansvaret.

Det kan vi göra utan att äventyra jobb och svensk ekonomi. Vi har hittat formen för att vår ekonomi växer samtidigt som våra utsläpp minskar. De har nu minskat med 20 procent sedan 1990. Vi tar ansvar för klimatpolitiken, men vi tar också ansvar för offentliga finanser och jobben.
(Applåder)

Anf. 33 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Miljöpartiet vill inte höja moms på restaurangtjänster. Däremot vill vi prioritera skolan och klimatet före nya skattesänkningar. Den ni gör med ett femte jobbskatteavdrag gör vi i investeringar i svensk skola och i klimatet.

Jag frågade hur statsministern tror att svenska folket prioriterar. Han valde att inte svara. Vi har frågat. Det vanligaste svaret är att man vill att vi lägger deras och våra pengar i investeringar i vården, skolan och klimatet. Ett femte jobbskatteavdrag fick bara stöd av 6 procent av svenskarna.

Alternativet ”vad som helst annat” hade stöd av fler; det fick 7 procent. Det handlar helt enkelt om att svenska folket kan räkna. Vi har fått 12 500 färre vuxna i svensk skola sedan Alliansen bildade regering. 10 000 färre arbetar i äldreomsorgen. Det är resultatet av Alliansens politik. Därför behöver Sverige en ny regering och en ny prioritering. Det ni gör i ett femte jobbskatteavdrag gör Miljöpartiet i investeringar i svensk skola och i klimatet.
(Applåder)

Anf. 34 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik:

Herr talman! De kommunfinansierade jobben är fler. Det är fler som nu jobbar i de olika välfärdsverksamheterna, som vi dessutom har tillfört stora resurser. Jag svarade att vi under denna mandatperiod har gjort lika stora utgiftssatsningar som vi har gjort skattelättnader.

Miljöpartiet säger: Vi vill inte dubblera restaurangmomsen. Nehej – vad vill Socialdemokraterna då? Detta är ju en bärande del av deras finansiering. Ska det vara så att ni har varsin lång skattelista som ni sedan inte låtsas om? Ni säger: Nej, vi tittar inte på varandras listor. Det blir inte så. Ska ni dessutom klara alla era utgiftssatsningar? Jag antar att ni tycker att allt detta ska komma med. Är det så här svaren ska se ut från svensk opposition? Vi frågar det ena partiet, som säger: Nej, det vill vi inte ha. Men det andra partiet vill ha det.

Jag kan berätta att den partner som ni har tänkt er att sätta er i regering med vill höja restaurangmomsen. De tänker också acceptera jobbskatteavdraget. 12 miljarder av deras finansiering försvinner vid årsskiftet. Tänker Gustav Fridolin villkora en närvaro av Miljöpartiet i en

svensk regering med att ta tillbaka jobbskatteavdraget och att avstå från att dubblera restaurangmomsen? Det vore ett värdefullt besked.

(Applåder)

Anf. 35 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Gustav Fridolin hade inte behövt ta med sig tårten. Den såg smarrig ut. Men jag får väl smaka på den en annan gång, kanske.

Vi hade en tv-debatt för någon vecka sedan. Då diskuterade vi bland annat kriminalpolitiken. I ett sådant sammanhang får man såklart inte så mycket tid och möjlighet att utveckla sina resonemang. Jag var inte helt nöjd med de svar som jag fick från statsministern.

När man lyfter fram otryggheten får man höra från statsministern att otryggheten minskar. Det är till och med så att brottsligheten minskar, påstår statsministern. Men så är det inte, åtminstone inte långsiktigt. Om man ser till den tid som statsministern har varit just statsminister har brottsligheten ökat med över 1 000 anmälda brott per 100 000 invånare.

När man lyfter fram den försämrade uppklaringsprocenten hänvisar statsministern till stora miljardsatsningar på rättsväsendet som har gjorts men som inte har haft någon effekt över huvud taget. Faktum är att även uppklaringsprocenten eller den så kallade personuppklaringsprocenten också har minskat sedan regeringen Reinfeldt tillträdde – från 18 till 16 procent.

När man lyfter fram bristen på ordentliga straff får man höra att det är domstolarnas fel. Jag menar att det faktiskt inte duger, herr talman. Det duger inte att efter sju år i regeringsställning gömma sig bakom domstolar på det sättet.

Min fråga till statsministern är: När får vi se ett infriande av löftet om skärpta straff och krafttag mot brottsligheten? Jag tycker att det är dags, herr talman, att statsministern inte bara pratar om de här frågorna utan också gör någonting konkret och praktiskt åt den situation som vi ser i dag.

(Applåder)

Anf. 36 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik:

Herr talman! Jag hävdar med bestämdhet att brottsligheten minskar totalt sett i Sverige. Men jag är också ödmjuk och påpekar att det inte bara gäller i Sverige, utan det är en utveckling som vi ser i stora delar av den utvecklade världen. Vi är bättre på stöldskydd. Det synes vara som att det våld som förekommer nu mer begränsas. Jag beskriver inte ett Sverige som är fritt från våld eller våldets konsekvenser. Men våldet är mer koncentrerat till delar av befolkningen, och naturligtvis också därför allvarligt och viktigt att följa upp.

Vi har följt efter med stora resurser. Vi har inriktat detta mycket på att specialisera oss mot grov organiserad brottslighet och att rikta in oss på många av de yngre grupper där mycket av våldet finns och fortsatt fascinerar. En del av vår förändring har handlat om straffskärpningar. Men vi lever i en rättsstat, och där fungerar det så att den lagstiftning som det beslutas om här i riksdagen sedan ska praxisutformas av svenska domstolar. Jag stöder det systemet, och jag tycker i grunden att det är bra.

När vi följde upp och såg hur vår straffskärpning för grova våldsbrott användes i domstolsmiljön kunde vi konstatera att man först gjorde en viss straffskärpning för att sedan återfalla i samma typ av praxissättande som man hade före lagstiftningsförändringen.

Därför menar jag att vi får bli tydligare som lagstiftare. Vi har bett att få fram nya förslag om ytterligare straffskärpningar för grova våldsbrott. Vi ser att den tidsförskjutning vi gjorde för mordpåföljd från 10 upp till 18 år möjligen också används till att allt fler mordpåföljder blir tidsut-satta i stället för att ge livstid. Vi menar att normalpåföljden snarare bör vara livstid. Vi tänker framarbeta sådana förslag och lägga fram dem för riksdagen så att den kan ta del av dem.

Men detta förändrar inte utgångspunkten, Jimmie Åkesson. Om man tycker att man behöver en viss bild och hävdar att brottsligheten växer för att argumentera för sin sak går man bort från fakta. Jag försöker att inte ta ansvar på det sättet för Sverige. Brottsligheten minskar, men det som finns kvar är allvarligt. Vi är beredda att lägga fram bland annat förslag om straffskärpningar för att möta detta.

Anf. 37 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! När jag läser Brottsförebyggande rådets statistik kan jag åtminstone konstatera att vi år 2006 hade 13 490 anmälda brott per 100 000 invånare jämfört med 2012 då vi hade 14 734. Det är åtminstone enligt mitt sätt att räkna en ökning. Jag vet inte om det finns fler sätt att räkna på detta, men jag tror att jag har rätt.

Jag har ett exempel på regeringens brister. Jag förstår att Fredrik Reinfeldt egentligen inte vill tala om de faktiska effekter som de påstådda straffskärpningarna har fått, för de har inte fått några effekter. Men om man tittar i systemet i stort kan man exempelvis se mängdrabatt på brott. I dag kan en pedofil våldta ett barn hundra gånger och komma undan med ett straff som är lägre än maxstraffet för en enda våldtäkt tack vare ett absurt system med mängdrabatt och två tredjedels frigivning i Sverige.

Det finns så många problem och fel i rättssystemet i dag, Fredrik Reinfeldt, att jag vill ha besked. Vi har hört det här länge nu, men när får vi se skarpa förslag för att ta krafttag mot brottsligheten?

Anf. 38 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik:

Herr talman! Jag har jobbat med de här frågorna i många år, och jag har ofta påpekat att statistiken ljuger rätt mycket om man inte tittar lite djupare in i den. Anmälda brott är inte det bästa sättet att mäta detta. Det bästa sättet är inte ens att titta på personupplärade brott. Man bör vara på det klara med att ett sätt att personupplära ett brott är att meddela en åtalsunderlåtelse. Det är i realiteten att åklagaren väljer att inte gå vidare med ett åtal. Jag kan berätta att brottsoffren inte tycker att det är ett upplärat brott. De tycker att det är en förolämpning att man beskriver något som man väljer att inte fullfölja som upplärat. Man måste kunna statistiken om man ska ge sig in i de här diskussionerna.

De nationella trygghetsundersökningarna, som forskarna är överens om är ett bättre sätt att mäta brottslighetens utveckling, indikerar att människor upplever att brott i deras närhet har minskat i omfattning. Och det gäller inte bara i Sverige utan över hela den utvecklade världen.

Vi är som sagt beredda att göra straffskärpning. Vi har till exempel skrivit in att upprepande av brottslighet ska ses som graverande, det vill säga leda till tydligare påföljd. Jag har också nämnt andra straffskärpningar som vi förbereder och tänker lägga fram på riksdagens bord om vi får fortsatt förtroende.

(Applåder)

Anf. 39 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman och statsminister Fredrik Reinfeldt! Det finns många som har vunnit på er politik, Fredrik Reinfeldt. Vi vet både du och jag vilka som har vunnit allra mest. Det är era vänner i riskkapitalbranschen.

I takt med att ni har privatiserat sjukvård, äldreomsorg och skola har de kunnat skära guld med täljkniv. De tjänar miljarder på pengar som skulle ha gått till lärare och undersköterskor. Dessa riskkapitalister står er nära. Moderaternas ordförande här i Stockholm har fått krishantera både åt Carema och åt JB-koncernen när det har gått illa för dem.

En riksdagsledamot som sitter här för er sitter samtidigt i en styrelse för en riskkapitalbolagägd skola. Vi har vd:n för Attendo, en av jättarna i branschen, som är er rådgivare i välfärdsfrågor. Just nu föreslår ni att riskkapitalbolagen ska få mer skattepengar. De ska få tillgång till våra pengar som går till specialistsjukvård. Man undrar hur mycket det kan vara värt för dem i pengar.

Samtidigt är ni moderater mycket ovilliga att införa en lag om att partier ska redovisa sina bidrag. Det är allvarligt, och det skadar allmänhetens förtroende för politiken.

Min fråga till dig, Fredrik Reinfeldt, är: Kan du lova här och nu att Moderaterna eller någon av era stiftelser som är knutna till er under din tid som partiledare inte har tagit emot några pengar från bolagen i välfärden eller personer som är kopplade till dem?

Anf. 40 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik:

Herr talman! Moderaterna tar inte emot några bidrag från juridiska personer. Det har vi inte gjort sedan 1976. De enda i svenskt partiväsen som är finansierade av stora intressen är Socialdemokraterna.

Vi har visst medverkat till att få en lagstiftning på riksdagens bord. Sedan ett par år tillbaka lever vi i Moderaterna med en regel som säger att alla som eventuellt skänker över 20 000 kronor kommer att namnges, men det är ingen som har gjort det. Det har vi öppet redovisat.

Det finns en del i lagstiftningen som är komplicerad eftersom det också handlar om hur det ska gå i takt med vår grundlag, och vi är lite noggranna med grundlagar. Vi tycker att lagstiftningsarbete ska göras noggrant. Vi har väldigt liten förståelse för det som numera mycket ofta framkommer om att det bara går att lägga lagförslag på riksdagens bord som inte behöver förarbetas och underbyggas. Jag tror inte att det är rätt utveckling för Sverige.

Låt mig också säga vad jag tror på. Jag tror på att vi behöver fler utförare i den skattefinansierade välfärden, men vi har tydliga krav på hur de ska uppföra och bete sig. Medborgare ska kunna välja. De ska kunna välja vart man vänder sig i sjukvården och vilken skola man vill att barnen ska gå i, men det ska också vara en noggrann uppföljning och kontroll av att skattepengar kommer till nytta och till det de är avsedda för. Det har

vi, de fyra allianspartierna, Socialdemokraterna och Miljöpartiet, ingått en sexpartiöverenskommelse om som Vänsterpartiet valde att stå utanför.

Överenskommelsen innehåller bland annat skärpningar i regelverket för hur den här typen av verksamhet ska se ut. Vi har en utredning som också ser över detta när det gäller andra delar av skattefinansierad välfärd. På så sätt försöka vi ta detta på allvar och möta de frågor som finns när det gäller att skattepengarna verkligen ska användas på avsett sätt. Och samtidigt vill vi stänga dörren till det Vänsterpartiet vill, nämligen att stänga möjligheterna att välja och möjligheterna att få utföra skolverksamhet och sjukvård på lite andra sätt eller med andra huvudmän. Jag tror att det i grunden är bra för Sverige om det får fortsätta.

Anf. 41 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Notera att statsministern inte svarar på frågan. Det här svaret var möjligen elegant, men det var inte så snyggt.

Jag frågade inte bara om juridiska personer. Jag frågade också om personer. Jag frågade inte bara om Moderaterna som parti, utan jag frågade om era stiftelser som hjälper er med pengar i valrörelserna. Allt detta har statsministern valt att inte svara på. Frågetecknet hänger i luften. Får ni pengar från dem som tjänar så mycket pengar på er politik? Är de en del av de resurser ni kan använda i valkampanjen? Eller är det bara en olycklig tillfällighet att greve Gustaf Douglas, som sitter i er partistyrrelse, själv har blivit mångmiljonär på skattefinansierad välfärd och att han ledde ert insamlingsarbete före valet 2006?

Jag vill ha ett rakt svar, Fredrik Reinfeldt. Täcker det stiftelserna? Täcker det även personerna? Ja eller nej.

Anf. 42 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik:

Herr talman! Nu har jag redogjort för att vi för ett par år sedan fattade ett beslut om att vi offentliggör om vi får något bidrag över 20 000 kronor. Vi har en mycket öppen redovisning av detta.

Vår argumentering har varit att vi inte tycker att man ska röja valhemligheter, men vi har gått igenom detta och lyssnat till den kritik som har framförts. Därför har vi ändrat vår uppfattning och tycker att vi ska offentliggöra om vi får några bidrag över 20 000, men vi har inte några exempel på detta. Vi mottar inte några bidrag från juridiska personer.

Det här är Vänsterns gamla sätt att misstänkliggöra. Det spelar ingen roll vad jag svarar. Det viktiga är misstänkliggörandet. Anklagelsen är poängen, inte fakta och hur det egentligen ser ut. Bakom ligger naturligtvis det tydliga föraktet för människor som har varit framgångsrika entreprenörer och som tjänar pengar. De ska misstänkliggöras på det här sättet.

Jag har inte samma bild som Jonas Sjöstedt. Jag tror att alla människor behövs, också de framgångsrika entreprenörerna. De får faktiskt också ha politiska uppfattningar, och de får också plats i mitt Sverige.
(Applåder)

Anf. 43 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Om ett halvår är det val till EU-parlamentet. Det är ett val om vilket EU vi vill ha och vad vi vill att Sverige ska utträta i Europa. Jag vill tillägna mitt anförande tre inspirerande personer. Det är

tre människor från olika tider, i olika värv och av olika historisk betydelse, men de har det gemensamt att de har förändrat Europa.

Herr talman! Någonstans i Europas kulturhuvudstad Košice i Slovakien sitter en flicka och bläddrar i en bok. Hon bor bakom den mur som borgmästaren lovat riva men som fortfarande står där och skiljer den romska befolkningen från staden. Kanske känner hon en strimma hopp när hon läser om Katitzi.

Katarina Taikon föddes i Örebro på 30-talet. Hon fick inte gå i skolan och lärde sig läsa och skriva först som vuxen. I dag är hennes självbiografiska barnböcker översatta till tio språk, bland dem romani.

Antiziganismen är Europas kyla. Diskrimineringen fortsätter. Var gång människor förlorar tron på sig själva, hoppet om framtiden och söker någon att peka finger mot och skylla den egna olyckan på sprider sig kylan.

Det drar kallt nu. Den muslimska kvinnan ser sig över axeln i tunnelbanan. Den judiska mannen knäpper översta skjortknappen för att dölja davidsstjärnan om halsen. Den romska familjen upptäcker att deras tvååriga dotter har blivit registrerad av polis.

Kylan blir till politik. När det brinner i vårt närområde och när kemiska vapen används mot civila för första gången sedan Saddam Hussein klarar inte Europa att hjälpa. I stället bygger man stängsel. Flyktingar tvingas ut på allt farligare vägar, och någonstans över öppet hav i skrangliga båtar tar flykten slut.

Europas gröna går till val för att stå upp mot rasismen. Vi tänker ge svar var gång en maktavare hemfaller åt billig populism, ger främlingsfientligheten understöd eller upphöjer diskrimineringen till politik. Europas gröna står enade. Att söka asyl är inte ett brott. Det är en mänsklig rättighet, och legala vägar till Europa är en förutsättning för den rättigheten.

(Applåder)

Herr talman! Någonstans i Kaliningrad möter en ung man en skolsköterska som lyssnar på hans frågor om sin sexualitet och möter honom med respekt. År 2007 reste Marianne Göthberg, då terapeut på en ungdomsmottagning i Stockholm, till Kaliningrad med RFSU för att arbeta med och utbilda ryska kolleger. Neddraget svenskt bistånd ledde till att projektet slutade i förtid, men effekterna lever kvar.

På många håll i Europa är arbetet för ungas rätt till sin egen sexualitet och en skola som bygger trygga relationer under attack. Även i Sverige finns det de som uppfattar genuspedagogik eller sexualupplysning som en provokation. Vi gröna arbetar för hbtq-rättigheter, jämställdhet och en skola som ger alla unga rätt att vara de de är utan att begränsas av snäva könsnormer eller diskriminering. Det är ett jobb vi gör i EU, och det är ett jobb vi gör här hemma. Vi vet att arbetet för att ge unga trygghet i deras relationer är avgörande för att motverka mobbning och trakasserier. Vi vet att en trygg skolmiljö är avgörande för goda skolresultat.

I veckan som gick presenterade Miljöpartiet och Vårdförbundet tillsammans satsningar på elevhälsan. Ingen lärare ska någonsin behöva säga: Skolsyster kommer först på onsdag om en vecka mellan ett och två, så du kan väl vänta med att må dåligt till dess.

Lärarjobbet är inget ensamarbete. Det behövs många vuxna i skolan om alla unga ska få en ärlig chans. Lärargärningen är inte heller att fylla

tomma kärll med kunskap. Ingen elev är ett kärll. Alla elever är en individ och behöver hitta sin väg att växa. Därför är inget ämne mindre viktigt än något annat.

Idrotten på morgonen kan vara det som gör att man orkar med historielektionen på eftermiddagen. Fritidshemmet kan vara det som gör att man går till skolan med glädje, och bilden kan vara det som gör att man förstår diagrammen i matteboken.

Växande fritidsgrupper och neddragning av estetiska ämnen är fel väg för svensk skola. I Alliansens budget finns ytterligare skolnedskärningar. Ni skär i gymnasiet, ni drar ned på platserna på högskolan, ni lägger ned campus. Jan Björklund måste vara den enda utbildningsministern i EU som med sunda statsfinanser i ryggen väljer att skära i skolan.

Herr talman! Någonstans i Kåseberga fiskeläge på Österlen står en fiskare och blickar ut över Östersjön. Det har inte varit lätt att vara en liten fiskare när de stora båtarna har tagit upp allt havet kan ge, och mer därtill. Kanske, tänker han, vänder vinden nu. EU:s fiskereform innebär ett mer hållbart fiske och ger möjlighet att sätta det kustnära fisket före stordrift.

År 2007 kom Isabella Lövins bok *Tyst hav*. Den öppnade ögonen på mig och många andra för vad som händer under ytan. Som EU-parlamentariker har hon varit drivande i EU:s fiskereform. Jag är såklart stolt över att hon har valt att göra det som miljöpartist, men det är inte det viktiga i detta sammanhang. Det viktiga är att hon tog alla sina kunskaper, sin erfarenhet och sitt engagemang till politiken för att göra en insats för oss alla och för miljön.

För tre veckor sedan presenterade forskarna i FN:s klimatpanel sina slutsatser här i Stockholm. Vissheten om klimathotet är nu större. Allvaret är större, och brådskan är större. Det var en väckarklocka och en signal till alla världens politiker om att alla måste göra sin del. Statsministern nämnde inte klimat här i talarstolen, men han kommenterade IPCC:s rapport genom att hänvisa till Kina.

Det är inte det Sverige jag känner. Jag känner ett Sverige med människor som Katarina Taikon, Marianne Göthberg och Isabella Lövin, människor som varje dag gör lite mer än vad som kan förväntas av dem. Småbarnspappan som lär sig ett nytt klimatsmart recept, den ensamstående mamman som handlar ekologiskt någon gång i månaden trots att det, bisarrt nog, fortfarande är dyrare. Jag känner Sverige som ett land där man vill ta ansvar. När det kommer till klimatet är inte problemet det sovande folket. Problemet är att alldeles för många politiker har tryckt på snooze och somnat om.

Jag ser att Fredrik Reinfeldt har anmält sig för replik på mitt anförande. Jag hoppas att vi kan prata om klimatet. Det håller nämligen inte att skylla på andra. Kina måste minska Kinas utsläpp, men Kina kan inte minska Sveriges utsläpp. När jag hör Alliansen säga att det inte spelar någon roll vad vi gör – vi är så små – tänker jag på alla mammor och pappor som gör sitt för att lämna över en bättre värld till sina barn. Tänk om de tänkte likadant! Vad hade någonsin förändrats då?

Det största klimatansvaret faller på Kina, USA och EU. EU består dock av 28 länder, varav 22 är i Sveriges storlek eller mindre. När man säger att vi är så små att vi inte behöver göra något, gäller det då också

Finland, Belgien och Österrike? Sammanlagt bor 140 miljoner EU-medborgare i länder som i så fall inte behöver göra något mer för klimatet. I USA är det likadant; 43 av 52 delstater är mindre än Sverige. Globalt finns inga stora utsläpp, bara många små utsläpp som tillsammans blir ett stort klimatproblem. Därför kan ingen skylla på någon annan. Alla länder måste göra sin del.

Herr talman! Om ett halvår är det val till EU-parlamentet. Europa är större än EU. Europatanken är viktigare än institutionerna i Bryssel. De som sökt Europa i en valuta, stridsgrupp eller Schengenavtal har gått fel. De som letar efter det som förenar oss i politiskt konstruerade föreställningar om vem som hör hit och vem som inte gör det irrar bara längre in i historiens allra mörkaste gränder.

Det är inte det vi har gjort som gör oss till Europa utan det vi har kvar att göra. Om vi ska bygga ett Europa där vi möts, lever och jobbar tillsammans måste vi svara på vad vi ska jobba med. Europas gröna går till val på en green new deal.

Vi vill binda samman Europa med järnväg. Det ska vara billigare att resa mellan Københavns hovedbanegård och Stockholms central än att flyga mellan Kastrup och Arlanda. Vi vill bygga gröna stadsdelar och rusta upp förorterna. Det ska inte krävas kravaller för att sätta situationen i Husby överst på dagordningen.

Danmarks och Tysklands planer på en modern energiproduktion ska inte bara vara deras. Vägen ur fossilberoende och kärnkraftssamhälle går vi tillsammans. Det är en grön väg för Europa.

Jag hoppas snart få möta övriga partier i en diskussion och ett samtal om deras prioriteringar inför EU-valet.

(Applåder)

Anf. 44 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik:

Herr talman! Den senaste uppdaterade siffran för det samlade globala utsläppet av växthusgaser i världen är 49 000 miljoner ton. Av dem står Sverige för 58. I Sverige, som ingår i EU, finns egentligen den enda legalt bindande reduktionen som binder politiken till att verkligen minska utsläppen. Därför faller utsläppen i Europeiska unionen. Det nya och glädjande är att de också faller i USA, men det räcker ändå inte eftersom utsläppen växer i en allt större del av världen.

Problemet, Gustav Fridolin, är att de internationella avtalen inte ser ut som du beskriver dem. Alla ska inte göra sin del. De internationella avtalen bygger på att den mest utvecklade världen ska gå före. De mindre utvecklade ekonomierna behöver inte ens redovisa sina samlade utsläpp. Vi gör bedömningar av hur stora de utsläppen är.

Varför fungerar det då inte? Jo, därför att de delar av världen där vi reglerar utsläppen, och där de sjunker, står nu bara för 25 procent av utsläppen. 75 procent av de globala emissionerna kommer från de andra länderna. Därför återkommer jag ständigt till att Miljöpartiet måste sluta ursäktas Kina. Det är det enskilda land som har de snabbaste ökningarna av utsläppen. Kina står nu ensamt för över 30 procent av de globala växthusgasutsläppen. Det går inte att fortsätta prata om att alla ska göra sin del. Vi har inte internationella avtal för det.

Sverige gör sin del och ska göra det. Våra utsläpp har minskat med 20 procent sedan 1990. Vi använder de styrmedel andra pratar om och har

världens högsta koldioxidskatter. Vi gör stora investeringar för att det förnybara ska växa fram. Jag är beredd att fortsätta ta ansvar för den politiken, men jag vill säga till alla som följer detta och är intresserade av klimatet: Låt oss i så fall lösa det på ett sätt som gör skillnad. Då måste vi byta spår när det gäller det internationella och sluta säga som Gustav Fridolin, att alla tar sin del. Det finns inga internationella avtal som underbygger det sättet att beskriva det.
(Applåder)

Anf. 45 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Jag har läst Lawen Mohtadis fantastiska biografi över Katarina Taikon och vet att Katarina Taikon mötte många människor som sade till henne att hon inte kunde göra det hon gjorde. Jag vet att Isabella Lövin och Marianne Göthberg har mött människor i deras olika värv som har sagt att de inte kunde förändra. De gjorde det ändå.

Sverige kan vara ett internationellt exempel. Vi kan vara de som gör de internationella avtal som Fredrik Reinfeldt talar om möjliga, men då måste vi också göra läxan här hemma. Då måste vi fortsätta minska de svenska utsläppen och göra vår del. När vi säger det pekar statsministern på Sveriges litenhet – det går ju inte här – och hänvisar till det internationella arbetet. Jag ser inte den motsättningen.

Det stora problemet är dock att Alliansen varken gör jobbet här hemma eller det internationella arbetet. I de förhandlingar som Sveriges regering har deltagit i har Sverige lovat att bidra till klimatfinansieringen i de fattigaste länderna med ungefär 2 miljarder årligen. Första året Alliansen skrev budget efter det löftet avsatte man hälften, en dryg miljard. Andra året, i år, halverade man det till 500 miljoner, och för nästa år avsatte man 250 miljoner. Vartenda öre kommer dessutom från biståndet alltså från ersättningar och insatser för de fattigaste av fattiga i världen.

Hur tror statsministern att vi ska kunna få till de internationella avtal som behövs, som minskar utsläppen överallt, om vi inte hedrar de överenskommelser vi redan har träffat? Möjligheten att skapa en brygga mellan de länder som utvecklas och de länder som redan är industrialiserade måste vara att vi hedrar de löften vi har givit i förhandlingarna.

Ska vi göra det måste vi anslå de medel som behövs till det internationella klimatarbetet, och vi måste göra det utöver biståndet, precis som lovats i förhandlingarna. Det gör inte Alliansen. De gör varken jobbet här hemma eller jobbet internationellt.
(Applåder)

Anf. 46 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik:

Herr talman! Jag har läst att Miljöpartiet väckt en motion om att avveckla svensk kärnkraft. Där tänker man sig dels peka ut vilka aggregat som ska stängas, dels ändra det av riksdagen beslutade energibeslut som möjliggör att man ska kunna investera i befintliga kärnkraftsaggregat. Till det kommer att man vill införa flygskatt, kilometerskatt på tyngre trafik, höjd bensinskatt motsvarande 70 öre och höjd inkomstskatt på inkomster över 40 000. Det är en mycket bred skattehöjningsagenda och en tydlig politik inriktad på att stänga ned stora delar av svensk energiförsörjning.

Det är som om ingen tar det på allvar. Det är ingen som rapporterar om det, ingen som granskar vad Miljöpartiet säger. Därför blir min fråga till Gustav Fridolin: Kan du i dag lova att ingenting av detta blir regeringspolitik om Miljöpartiet kommer att vara med i nästa regering? (Applåder)

Anf. 47 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Lite förvånad blir man allt när statsministern säger att Miljöpartiets klimatpolitik inte granskas. Jag vet inte hur många debatter om flygskatt och bensinskatt jag fått ta sedan jag blev språkrör för Miljöpartiet. Det är en av de frågor där vi granskas allra mest, och så ska det vara. Om vi ska göra jobbet här hemma måste vi använda de mest effektiva styrmedlen för att få ned utsläppen.

Ja, vi tycker att det är rimligt att det är billigare att ta tåget mellan Malmö och Stockholm än att flyga. Ja, vi vill lägga en klimathundring, en hundralapp i månaden för en svensk normalbilist som oavkortat går till att göra det enklare att resa i Sverige, enklare att ställa om den svenska fordonsflottan, att verkligen på riktigt få en fossiloberoende fordonsflotta till 2030. Vi behöver börja tillverka våra egna bilbränslen i Sverige. Det är klart att det ger fler jobb att tillverka biogas på svenska gårdar än att köpa olja från skurkstater. Det är vår politik – en offensiv klimatpolitik som innebär att vi tar ansvaret här hemma och att vi är ett globalt föredöme.

Statsministern älskar att upprepa att Sverige har världens högsta koldioxidskatt. Senast det granskades låg Sverige på åttonde plats i EU när det gäller miljöskatter i andel av bnp. Vi halkar efter i klimatpolitiken. Det vill vi ändra på.

(Applåder)

Anf. 48 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik:

Herr talman! Vi vet vad Miljöpartiet tycker i olika frågor. Det behöver vi inte fråga Fridolin om. Det är bara det att vi också vet vad Socialdemokraterna tycker i olika frågor. Eftersom de tänker sig att bilda gemensam låda efter valet, om de vinner, blir det viktigt för väljarna att fråga sig vad den gemensamma politiken blir.

Säg Öresundsbron, säg det ordet och det framkallar kalla kårar hos en generation borgerliga politiker, inte för att man var emot bron – vilket dock några var – utan för att det spräckte en borgerlig regering. Det var så laddat. En av de första frågor som kommer att hamna på regeringens bord efter valet 2014, antingen det är vi eller de rödgröna, kommer att bli ifall spaden ska sättas i jorden för Förbifart Stockholm. Många hoppades att spaden skulle hinna sättas i jorden före valet, men nu är det inte så på grund av överklaganden och annat. Det blir hösten 2014. Det är det största infrastrukturprojektet någonsin i svensk historia när det gäller vägtrafik, betydligt dyrare än Öresundsbron – 30 miljarder. Jag vet att Miljöpartiet har en skräckkalkyl som är mycket högre, men det spelar ingen roll; det är det största någonsin.

Nu råkar det vara ett högprestigeprojekt för Socialdemokraterna och har så varit i alla tider. Mikael Damberg är ordförande för Socialdemokraterna i Stockholm. Det är han och hans parti som drivit fram detta genom åren och vi har från Alliansens sida ställt oss bakom det. Min

Anf. 49 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Såvitt jag förstår ifrågasätter allt fler en motorvägsplan där vi ska lägga 30 miljarder, sannolikt mycket mer precis som Jan Björklund säger, på tre mil motorväg. Vi behöver de pengarna för att satsa på kollektivtrafiken, göra det enkelt att ta sig fram på ett klimatsmart sätt. Vi behöver de pengarna för att bygga ut den svenska tågtrafiken, göra det enkelt att pendla, bygga bra pendelregioner också i vår del av Sverige. Det är där vi behöver använda de pengarna snarare än att bygga tre mil motorväg för 30 miljarder kronor.

Det är vår tydliga prioritering. Jag tror att de flesta stockholmare och de flesta svenskar känner igen den. Jag vet att de flesta stockholmare och svenskar också delar den synen. Det är inte en förbifart förbi Stockholm som kommer att lösa trafikproblemen i Stockholm. Det är moderna trafiklösningar som kommer att göra det. Det är så man satsar ute i världen. Det är så vi behöver investera också i Sverige, inte med planer som ni, Jan Björklund, försökt föra fram sedan 70-, 80-talet och ändå inte lyckats med.

Anf. 50 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik:

Herr talman! Vi kan strunta i vad opinionen just nu tycker, men jag kan ändå notera att det gjordes en opinionsundersökning om Förbifart Stockholm för några veckor sedan. En kompakt majoritet bland stockholmarna ville ha den. Till och med en majoritet av Miljöpartiets väljare ville ha förbifarten.

Men det var inte min fråga. Jag frågade om Fridolin kan sitta i en regering som bygger förbifarten, och Fridolin svarar med att läsa upp Miljöpartiets vägtrafikmotion. Den hade jag kunnat läsa själv. Det var inte det som var frågan. Det sitter socialdemokrater i salen, och om de bildar regering tänker de bygga Förbifart Stockholm. Det har varit en av de största frågorna för sossarna i Stockholm sedan årtionden och är det också nu när Mikael Damberg är ordförande.

Jag vet att Gustav Fridolin är sugen på att bli minister. Jag har nästan aldrig sett någon som är så sugen och så anpasslig, men frågan är Gustav Fridolin: Kan du tänka dig att sitta i en regering som bygger Förbifart Stockholm?

Anf. 51 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Jag har nog aldrig sett någon som gör så mycket för att lämna över ett departement som utbildningsministern.

Herr talman! Statens trafikmedel ska användas till att bygga en bra järnväg över Sverige, till att bygga bra kollektivtrafik. Det är det vi behöver använda våra resurser till. Det ska inte vara så att man sätter sig på tåget och drar lott om huruvida man kommer fram eller inte. Tåg ska gå i tid och komma fram i tid. Man ska kunna lita på kollektivtrafiken. Det är det vi ska använda statens resurser till. Det tror jag att jag varit mycket tydlig med.

Anf. 52 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik:

Herr talman! När Miljöpartiet bildades utropade man sig som ett eget alternativ. Man skulle vara fristående från politiska block. Det är en grundtanke som verkar vara kapitalt övergiven. Faktum är att Miljöpartiets politik för varje år blir rödare och rödare. Miljöpartiet går från jobbfokus till ledighetsfokus, från mångfald i välfärden till förbud, från valfrihet till centralism, från sänkta kostnader till skattechocker.

I höstens budget lägger Miljöpartiet fram skattehöjningar på över 40 miljarder kronor. Det handlar framför allt om höjda skatter på unga, ett slopat jobbskatteavdrag, höjda arbetsgivaravgifter för företag och straffskatter på landsbygden. Resultatet kommer att bli färre företag och färre jobb i hela landet, framför allt för de unga.

Samtidigt talar Miljöpartiet sig varmt för grön skatteväxling. Det handlar om att skatten på det som är bra, till exempel jobb och företagande, sänks och skatten på det som är dåligt, till exempel utsläpp, höjs. Jag gillar den tanken. Problemet är att i Miljöpartiets Sverige blir det mycket skatt och ingen växling.

Jag har läst Miljöpartiets budgetmotion. Totalt ökar man skatterna för små företag med 19 miljarder kronor, netto. Det är dags att Miljöpartiet börjar säga som det är. Miljöpartiet är i första hand ett vänsterparti och i andra hand ett miljöparti.

Jag skulle vilja fråga Gustaf Fridolin varför de talar om grön skatteväxling när de genomför en mörkröd skattehöjning.
(Applåder)

Anf. 53 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Jag tackar för att Annie Lööf använder sin repliktid till att beskriva Miljöpartiets politik. Det är sant, vi vill göra en skatteväxling. Vi vill åstadkomma det som jag trodde att vi var eniga med Centern om. Jag trodde det ända fram till dess att Alliansens budget landade på riksdagens bord.

Vi vill sänka arbetsgivaravgifterna för de små företagen. För ett litet företag motsvarar vår sänkning av arbetsgivaravgiften ungefär 76 000 kronor. Det är det som avgör om man överlever som företag, men det avgör också om man är beredd att anställa kanske sin första person eller anställa en person till. Vi vet att skattesänkningar för att anställa människor i de minsta företagen är effektiva för att få fler jobb. Vi vet att många småföretagare funderar om de kan anställa en till, om de kan expandera. Det är effektiva skattesänkningar. Vi vill också avskaffa sjuklöneansvaret för de små företagen. Det är grön politik, och det är en del av en skatteväxling.

Däremot är vi inte beredda att göra den prioritering som Alliansen har gjort, där 1 procent av de satsningar som görs i år går till klimatet, 2 procent går till skolan och 62 procent går till skattesänkningar. Vi anser att det är fel prioritering.

Detta innebär att man slaktar i landsbygdsprogrammet, med de satsningar som gör att svenska lantbrukare har möjlighet att klara en omställning och att man på svensk landsbygd får möjlighet till bredband. Det innebär att vi inte får den utbyggnad av tåget som behövs i Sverige. Det innebär också att man lägger ned regionala högskolor. Därmed blir det svårare för den som bor i Västernorrland, i Skaraborg eller i mina

trakter hemma runt Hässleholm att få en högre utbildning. Kan Annie Lööf svara på hur det kan vara centerpolitik att lägga ned campus i Härnösand, Skara och Hässleholm?

(Applåder)

Prot. 2013/14:13
16 oktober

Partiledardebatt

Anf. 54 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik:

Herr talman! Jag kan konstatera att Gustav Fridolin inte lyssnade på min fråga. Jag ska ställa den igen.

Miljöpartiet höjer netto skatten för små företag med 19 miljarder. Det står i er budgetmotion. Det är ingen grön skatteväxling. Det är en mörkröd skattehöjning för små företag i hela landet. Och det är de små företagen som skapar jobben.

Jag har ingenting emot ekonomiska styrmedel. Men de ska vara verkningfulla och träffsäkra. Man ska höja skatterna där det ger effekt. Om man gör det på så sätt att produktionen flyttar utomlands, dit där man har svagare miljökrav, vinner varken Sverige eller klimatet på det.

Faktum kvarstår. Miljöpartiet snackar fint om små företag, men läser man budgetmotionen ser man att ni höjer skatten för små företag med 19 miljarder netto. Jag ställer frågan igen: Varför har ni kastat den gröna skatteväxlingen i papperskorgen och valt att fokusera på en röd skattehöjning för små företag och ungas arbete?

(Applåder)

Anf. 55 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Den retorik som kommer från Centerpartiet överensstämmer inte med det som de olika företagarorganisationerna sagt när de utvärderat våra budgetförslag. De har haft anmärkningar och kritik på en del punkter. Självklart är det så. Men de har varit tacksamma och tyckt att det är en god prioritering att vi sänker arbetsgivaravgifterna för de små företagen, avskaffar sjuklöneansvaret för de små företagen, minskar regelkrånglet för de små företagen och satsar på utbildning.

Om fler företag ska ha möjlighet att växa och hitta arbetskraft att anställa när de får vår sänkning av arbetsgivaravgiften och vill anställa en person till, då måste det också finnas en bra skola och bra möjligheter till högre utbildning i hela landet. Det är därför vi gör de här investeringarna. Det är därför vi är beredda att justera skatterna på ett sådant sätt att vi får pengar till skolan och klimatet. Det ni gör i den här budgeten är ett femte jobbskatteavdrag. Miljöpartiet investerar i stället i skolan och klimatet. Där går skiljelinjen i debatten.

(Applåder)

Anf. 56 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Gustav Fridolin talar om lagliga vägar till Europa. Jag tror till och med att han sagt att han vill ha fler lagliga vägar till Europa. Det ska naturligtvis tolkas som att Miljöpartiet vill öka flyktingmottagningen i Sverige. Det är en tydlig prioritering i den situation som råder just nu, med krig och katastrofer runt om i världen, att man fokuserar på den typen av flyktinghjälp, nämligen flyktingmottagning i Sverige.

Runt om i världen har vi drygt 40 miljoner flyktingar som är på flykt antingen utanför sina länder eller som internflyktingar i sina hemländer. Det är naturligtvis väldigt många människor. En fråga till Gustav Fridolin

lin är hur man ska kunna hjälpa alla dessa människor genom flyktingmottagning i Sverige. Jag får inte ihop det. Det blir naturligtvis orimligt.

Om det nu är så att Gustav Fridolin inte tycker att alla de flyktingar som finns runt om i världen kan komma till Sverige, hur många handlar det då om? Det är en väldigt relevant frågeställning i detta sammanhang. Hur många ytterligare kan Sverige ta emot?

Med den prioritering som Miljöpartiet gör, att fokusera på mottagande av flyktingar i Sverige, är det väldigt många flyktingar som blir kvar i närområdet eller i sina hemländer och inte får den mest basala hjälpen. Där lever människor som saknar tak över huvudet, mat, rent vatten, mediciner eller annat som de behöver för att över huvud taget överleva. Men Miljöpartiet tycker att det är en rimlig prioritering att hjälpa de få som kan ta sig hit. Eller hur mycket vill man öka flyktingmottagandet för att det ska bli en effektiv hjälp för flyktingar? Jag förstår inte det. Jag tycker att det är en ologisk politik och ett ologiskt resonemang.

(Applåder)

Anf. 57 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Jimmie Åkesson ber mig om en siffra. Problemet är att det inte handlar om siffror, utan om människor. Det är människor som kommer när det brinner i världen. När det brinner i världen märks det också i Sverige.

Jag har sagt detta till dig tidigare, Jimmie Åkesson, och jag säger det igen: Bli aldrig deltidbrandman! Det ni säger är att om vi ser att det brinner någonstans ska vi möjligen åka dit och försöka hjälpa till att släcka. Visserligen drar ni ned på biståndet också, men i er retorik säger ni att vi möjligen ska åka dit och släcka. Men om det kommer ut människor ur det brinnande huset ska vi skicka tillbaka dem igen.

Så funkar inte räddningsarbete, och så kan inte ett globalt ansvarstagande funka. När vi ser att det brinner någonstans ska vi hjälpa till att släcka. Vi ska också fråga oss varför det brinner och vilken del vi har i det. Hur spelar svensk vapenexport, svenskt internationellt arbete och neddraget bistånd in i att det börjar brinna i världen? Men vi ska också hjälpa de människor som flyr ur branden.

Jag tror att många med mig har förfärats över de humanitära katastrofer som vi sett. Du ställde frågor om siffror till mig. Låt mig replikera med frågor om människor. Hur tycker du att vi ska agera när europeisk flyktingpolitik leder till att båtar sjunker i Medelhavet, med massiva humanitära katastrofer som följd? I er budget skriver ni att vi plötsligt kan ta bort nio av tio människor som kommer till Sverige. Vilka är dessa nio av tio som ni inte vill ska få möjlighet att börja ett liv i Sverige? Är det de som just nu flyr från Syrien, från ett krig där det används kemiska vapen mot barn? Ska vi inte hjälpa dem utan skicka tillbaka dem till Syrien? Är det kanske de somaliska barn som får möjlighet att återförenas med sina föräldrar och återskapa familjen efter att man skilts åt, kanske vid flykt från krig? Är det de som inte ska få stanna i Sverige? Vilka är dessa nio av tio som inte ska få stanna i Sverige?

(Applåder)

Anf. 58 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Problemet är att det visst handlar om siffror. Det kostar pengar att hjälpa människor.

Jag förstår inte Gustav Fridolin när han talar om det brinnande huset. Det han i praktiken säger är att Miljöpartiet vill hjälpa dem som har en egen bil, har råd med en bussbiljett eller åtminstone kan få skjuts långt bort från huset. Det är dem som Miljöpartiet hjälper. Jag menar att det rimligaste i en sådan situation är att sätta in hjälp först i huset och sedan för de människor som befinner sig utanför huset, hos grannen eller var det nu kan vara. Det måste väl ändå vara effektivare att hjälpa människor som flyr ett brinnande hus på det sättet än att hjälpa dem i städer långt bort, kanske i ett helt annat län. Det är fullständigt orimligt, Gustav Fridolin.

(Applåder)

Anf. 59 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Det är uppenbart att vi ser olika på världen. När jag såg bilderna från det fruktansvärda som hänt utanför Lampedusa undrade jag vad vi hade kunnat göra för att förhindra det. Jimmie Åkesson ställde sig uppenbarligen en helt annan fråga: Hur rika var egentligen de här människorna, så att de kunde komma bort från sina länder?

Jag såg inga rika människor på båtarna. Jag såg människor som flydde från krig och förföljelse. Ska vi kunna minska människors flykt måste vi fråga oss vad det är som skapar krig och katastrofer, vad vi kan göra för att förhindra dem, hur vi kan göra för att möta klimathotet, som skapar svält, krig och katastrofer, och hur kan vi göra för att minska oron i världen. Men vi kan inte bortse från att det sker. Då måste vi också hjälpa till och ta ansvar när människor flyr.

Jimmie Åkesson säger att människor borde kunna hitta hjälp i sitt närområde i stället. En miljon av de flyende från Syrien är i dag i Libanon, ett land med fyra miljoner invånare. Några har kommit till Sverige. Dem är jag beredd att försöka hjälpa. Det handlar inte om kostnader. Det handlar om människor.

(Applåder)

Anf. 60 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Vi får allt oftare nu nyheter som bekräftar att riskkapitalbolagen inte passar i den svenska välfärden.

JB-koncernens konkurs, där man lämnade tusentals elever i sticket, är ett exempel på att det snöda vinstintresset inte bygger en bra utbildning och en bra skola.

Vi har sett hur Carema byggt upp en vinst, som man har samlat upp i bolaget, på 3,5 miljarder kronor, enligt Svenska Dagbladet. De pengarna skulle ha gått till äldreomsorgen. Det var våra skattepengar som försvann där.

Attendo passade på att plocka ut en extra miljard i somras när det passade dem, pengar som människor har arbetat och jobbat ihop för att de skulle gå till vår gemensamma välfärd.

Vi ser hur priset för dem som arbetar i välfärden är lägre bemanning och fler otrygga jobb, och personalen slits hårdare.

Miljöpartiets kongress beslöt i våras att överskotten i välfärden ska återinvesteras. Jag tycker att det var väldigt glädjande – det var ett roligt och bra beslut som ni tog där. Jag har noterat att ni har väckt en motion i riksdagen om den här principen: Ni följer upp ert beslut och säger att det är dags att återinvestera vinsten.

I Vänsterpartiet har vi gått ett litet steg längre. Vi har kommit med ett konkret förslag om hur vi ska göra när vi ser till att skattepengarna används på rätt sätt. Vi ser gärna alternativa utförare, men man ska inte kunna ta ut vinstpengar ur verksamheten.

Min fråga till dig, Gustav Fridolin, är: Om vi nu får det som vi eftersträvar, en ny majoritet i riksdagen efter nästa års riksdagsval, är du beredd att i samarbete med oss göra upp om det här och se till att riskkapitalbolagen försvinner ur skola, vård och omsorg?

Anf. 61 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Fru talman! Möjligheten att komma överens om politik handlar om vad den politiken ska gå ut på. Här finns en tydlig skillnad mellan Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Vi tror att det är bra att föräldrar och bybor har möjlighet att driva vidare en byskola som kommunpolitikerna vill lägga ned. Vi tror att det är farligt att man då säger att kommunpolitikerna får bestämma om byborna ska få driva vidare sin skola. Vi tycker att människor ska ha den rätten. Vi tror på att människor som verkar i vården ska ha möjlighet att driva sin verksamhet. Vi tror att det är viktigt att de då har möjlighet att hitta finansiering.

Där skiljer vi oss åt. Det är lätt för er att hitta de praktiska förslagen på hur man ska kunna få bort avarterna, för ni vill ju egentligen inte ha några alternativ alls. Vi har mötts i dessa debatter så länge, och ni har varit emot allting som har handlat om att någon ska få göra någonting som inte är sanktionerat av någon politiker. Där skiljer vi oss åt.

Det betyder inte att vi inte ser avarterna. Vi ser att vinstintresset har skapat problem i företag där man valt att i stället för att ge en god verksamhet plocka ut pengar i vinst. Vi tycker att de pengar vi tillsammans investerar i skolan eller äldreomsorgen ska gå till barnen eller de äldre. Det vill vi driva en politik för.

Ett första steg är att se till att den som driver ett företag i välfärden har en tydlighet i sin bolagsordning om att man gör det inte för att plocka ut vinst utan för att man har en pedagogisk idé eller en idé om hur vården ska drivas, och det är det man ska granskas utifrån. Det är ett steg för att se till att de pengar vi lägger till välfärden stannar i välfärden och att eventuell vinst återinvesteras.

Det har vi och Socialdemokraterna reserverat oss för eller lagt ett yttrande om i det betänkande som Friskolekommittén lämnat. Det är ett steg på vägen.

Anf. 62 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Med all respekt, Gustav Fridolin, men att ha en sådan syftesbeskrivning i bolagsordningen blir ungefär lika effektivt som att ha en korsstygnstavla på väggen när det gäller att begränsa vinstintresset. Jag tror att det krävs betydligt skarpare åtgärder än så. Det krävs ett förbud mot att plocka ut privata vinster ur välfärden.

Här testas ni. Menar ni allvar? Är ni beredda att lagstifta? Vi är det. Vi vill samarbeta med er om att ni ska leva upp till det som er kongress faktiskt sade.

Du sprider en bild av oss som jag menar är felaktig. Vi är inte emot kooperativ. Vi är inte emot stiftelser. Vi är inte ens emot att företag får utföra verksamhet inom skolan, äldreomsorgen eller sjukvården. Vi är emot att de plockar ut vinstpengar. Det är där skiljelinjen går. Vi ser ju vad som händer när riskkapitalbolagen kör den här rovdriften i den svenska välfärden.

Min fråga till dig är: Är ni allvarliga? Är ni beredda att göra upp? Vi är beredda att göra upp om att ta bort vinstintresset ur den svenska välfärden.

Anf. 63 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Fru talman! Man väcker inte riksdagsmotioner om man inte är allvarlig. Vi har väckt riksdagsmotioner för att se till att de beslut som vi arbetade fram tillsammans på vår kongress också får bli verklighet. I de besluten ingår att det ska finnas goda möjligheter till alternativ i skolan eller i vården, men att det inte ska vara så att någon ger sig in i vården eller skolan i hopp om att tjäna snabba pengar, dra ned på kvaliteten eller plötsligt lämna skolan med en konkurs och eleverna inte har en aning om vart de ska återvända efter sommaren. Det är inte okej. Det är inte på något sätt okej.

Jag tror att alla vi som med ett eller annat beslut har bidragit till det måste erkänna att vi var naiva och gjorde fel. Det är inte så vanligt att höra det från denna kammare, det ska erkännas, men vi får göra det. Vi var naiva, och vi gjorde fel när vi släppte in aktörer som inte hade skolans bästa eller vårdens bästa för ögonen. Det ska vi rätta till, men vi ska göra det på ett sätt som innebär att de bybor som vill driva vidare en skola ska ha möjlighet till det och att hitta finansiering för att göra det.

Anf. 64 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD) replik:

Fru talman! Samhället är oändligt mycket större än det offentliga. Ändå resonerar vi i Sverige ofta som om samhället och staten eller samhället och det offentliga vore precis samma sak. Jag tror att civilsamhället spelar en otroligt stor roll för samhällsutvecklingen. Det är inte i politiken som allting avgörs. Civilsamhällets organisationer spelar en jättestor roll.

Den nu sittande regeringen har infört en möjlighet att göra avdrag för gåvor till ideella organisationer. Det är en ordning som jag tror finns i varje europeiskt land eller åtminstone i varje EU-land.

Detta är i sin linda, men vi kan se på till exempel organisationen Plan Sverige att det första året med denna verksamhet för deras del innebar att intäkterna ökade med 10 miljoner kronor – under det första året för *en* organisation. Det räcker till att till exempel bygga 40 skolor med plats för 100 barn på Filippinerna – skolbyggnader till 4 000 barn. Detta har varit betydelsefullt.

I Miljöpartiets motion säger man att regeringens förslag inte är tillräckligt bra: Vi vill utvidga detta också till idrottsföreningar och rättighets- och miljöorganisationer, som också borde kunna stå som mottagare. Och sedan föreslår man borttagande av denna möjlighet.

Det skulle innebära ett borttagande av i storleksordningen 300 miljoner kronor, som försvinner från civilsamhällets organisationer. I stället ska det beslutas genom kommuner, landsting och riksdag om bidrag till enskilda organisationer, bidrag som ofta är öronmärkta. Man tar makten från enskilda och lägger den på det offentliga. Det tycker jag är en dålig politik. Förklara gärna hur ni har kommit fram till detta, Gustav Fridolin! (Applåder)

Anf. 65 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Fru talman! Precis som Göran Hägglund refererade är problemet inte avdragets existens i sig utan att avdraget är felkonstruerat och leder fel, både såtillvida att organisationer försöker anpassa sig efter ett regelverk som har författats på Regeringskansliet i stället för utifrån vad som ger bäst effekt och vad som gör mest för de människor man vill hjälpa och stödja, och såtillvida att ni finansierar det på ett ganska märkligt sätt.

När Göran Hägglund beskriver Alliansens politik beskriver han bara en liten del. Han pratar om avdraget till några ideella organisationer som i bästa fall lyckats i sitt insamlingsarbete. Men han nämner inte att det stora ansvar vi skulle kunna ta tillsammans för de fattiga i världen har ni börjat urholka.

Vill du verkligen se till att pengar kommer fram till de fattiga i världen, som du talar om, måste Kristdemokraterna ta fajten mot Anders Borg och sluta upp med avräkningarna av biståndet. Pengar som skulle gå till de fattigaste av de fattiga har i stället betalat biståndsministrarnas lön, migrationssamarbete och klimatinsatser. Ska vi verkligen göra någonting för de fattigaste av de fattiga i världen måste vi se till att biståndspengarna kommer dit där de verkligen gör nytta, snarare än att hamna i biståndsministrarnas lönekuvert.

Anf. 66 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD) replik:

Fru talman! Sverige har ett högre biståndsanslag än någonsin tidigare. Men poängen med mitt resonemang var inte att vi skulle ha ännu mer till det offentliga. Det ska vi ha i takt med att vi har ekonomisk utveckling.

Poängen är att Miljöpartiet vill ge mindre genom enskilda människors gåvor. Resonemanget som ni för när ni säger att det borde omfatta fler och sedan föreslår ett borttagande är som att säga: Jag är på väg till Malmö; därför sätter jag mig på tåget till Sundsvall. Det är ju helt fel tänkt av Miljöpartiet. Om ni tycker att det är felkonstruerat får ni gärna föreslå förbättringar, men att säga att då tar vi bort själva modellen är ju helt fel tänkt, helt galet tänkt.

Jag trodde att Miljöpartiet stod på den sida som handlar om att utöka möjligheterna för civilsamhällets organisationer, möjligheten för människor att organisera sig tillsammans, möjligheten för människor att tillsammans göra nytta. Men det är uppenbart att allt ska ske med offentliga medel. Det tycker jag är fel utveckling. (Applåder)

Anf. 67 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Fru talman! Nej, allt ska inte ske med offentliga medel, men de löften vi som land har gett ska vi också hålla.

När ni räknar av insatserna för klimatet från biståndet, när ni räknar av migrationsarbetet från biståndet, när ni till och med räknar av biståndsministerns lön från biståndet, då håller ni inte de löften vi har gett till de fattigaste av de fattiga i världen.

Fru talman! Både socialministern och jag är fostrade i rörelser där man gått med bössor på staden och samlat in pengar till viktiga ändamål. Jag måste dock ha en annan erfarenhet än socialministern, för jag har aldrig gått där på staden och mött någon som tagit upp en tjuga ur plånboken och varit på väg att lägga ned den men sagt: Vänta! Är det avdragsgillt?

Jag tror inte att det här avdraget är det viktigaste för civilsamhällets organisering. Civilsamhällets organisering handlar om vilket samarbete man kan ha med samhället i stort. Hur kan man bidra? Hur kan man undvika att hamna i en situation där ansvar som egentligen är gemensamma lämpas över på en? Där hör jag mycket mer om utförsäkringarna, trygghetssystemet och biståndet än om avdraget från de sociala organisationerna i Sverige.

(Applåder)

Anf. 68 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Tecnel är ett industrieföretag. De serverar trasiga elmotorer och transformatorer. Jag besökte dem i förra veckan. Chefen är svensk, men Tecnel är ett verkstadsföretag i Maputo i Moçambique i södra delen av Afrika.

Samhällsdebatten och medierna fokuserar ofta på negativa nyheter och på de snabba, stora händelseförlopp som går att fånga på bild. Men det som sker i positiv riktning och långsiktigt uppmärksammas sällan. Det passerar under radarn.

Moçambique har varit ett av världens allra fattigaste länder under mycket lång tid, men de har nu haft 7 procents ekonomisk tillväxt 20 år i rad. De är fortfarande fattiga jämfört med oss, men de är på väg att resa sig.

Afrika är på väg att resa sig. Sex av världens tio mest snabbväxande ekonomier ligger i dag i södra Afrika. Det vi gemensamt har velat åstadkomma i generationer, en jämnare fördelad utveckling mellan olika delar av världen, är på väg att ske.

FN satte 1990 upp ett mål att halvera världsfattigdomen före 2015. Nu borde FN sammanträda på nytt, då för en gångs skull ett sådant där visionärt mål har uppnåtts. Det har uppnåtts med råge och i förtid.

Men det skedde inte på grund av FN. Det skedde inte på grund av några socialistiska ekonomiska teorier eller på grund av protektionism. Det skedde på grund av att dessa länder har valt liberal marknadsekonomi och liberal frihandel.

Tillväxten i Afrika och i Asien – de asiatiska tigerekonomierna och de afrikanska lejonekonomierna – är bra också för Sverige och för svenska jobb. ABB skriver i orderböckerna nu när landsbygden i södra Afrika ska elektrifieras. Lastbilar från Volvo och Scania och arbetsmaskiner från Sandvik och Atlas Copco behövs när nya vägar ska byggas och nya varor transporteras.

Men vi ska inte vara naiva. Det är det här som är globalisering, och den är väldigt positiv, men vi ska inte vara naiva. När biståndet byts mot affärsrelationer på lika villkor, vilket är välkommet och det vi har önskat, ökar också konkurrensen för oss själva. Det ställer krav på oss som nation och på oss som världsdelen Europa att vässa oss ytterligare om vi ska klara den framtida globala konkurrensen.

Sverige står starkt jämfört med övriga Europa just nu, men det beror ju på att vi jämför oss med Sydeuropa. Det är inte Grekland eller Portugal vi ska konkurrera med i framtiden, utan det är nya delar av världen som vi förr bara betraktade som fattiga.

Vi måste förbättra företagsklimatet, bevara vårt goda innovationsklimat och fortsätta satsa på forskning och utbildning. Skatter måste hela tiden anpassas så att Sverige är konkurrenskraftigt i en global ekonomi.

För vänstersidan handlar politik nästan enbart om att höja skatter och spendera mer skattepengar. Men om det ska finnas några skattepengar att fördela måste vi hela tiden vårda de välståndsbildande krafterna.

På Folkpartiets valaffischer har det i generationer stått: ”Det ska löna sig att arbeta”. Det betyder i klartext att inkomstskatterna på arbete behöver sänkas.

I två stora uppgörelser över blockgränsen, 1981 och 1990, gjorde vi i Folkpartiet upp med Socialdemokraterna om att sänka marginalskatterna för människor som har höga inkomster. Det vi har gjort i den här regeringen är att sänka marginalskatterna även för människor som har lägre inkomster. Men det märkliga är att då röstar Socialdemokraterna nej.

På sikt behöver också värnskatten avskaffas. Sverige har världens högsta marginalskatter. Oppositionen tycker att de är för låga och borde höjas lite mer. De rödgröna förstår inte problemet med att framgångsrika människor flyr Sverige eller att framgångsrika människor från andra länder inte vill flytta hit. De ser det som ett problem när Ingvar Kamprad återvänder till Sverige, för i statistiken ökar klyftorna.

Vi behöver också liberalisera arbetsrätten. En socialliberal arbetsmarknad kännetecknas av låga trösklar och hög rörlighet i kombination med generella trygghetssystem.

Sverige har i dag 200 000 fler skattebetalare än 2006 eftersom sysselsättningen har ökat med så många personer. Och vi har nästan 200 000 färre förtidspensionärer än 2006. Det är den ekvationen som gör att vi i dag kan ha högre välfärdsutgifter och samtidigt lägre skatter än 2006. Det är det som är skillnaden mellan arbetslinjen och bidragslinjen. Både Alliansen och de rödgröna vill ha större skatteintäkter till staten. Ni vill ha det genom att höja skatterna. Vi vill ha det genom fler skattebetalare.

Genom att vi har satsat på arbetslinjen har vi, som även Fredrik Reinfeldt var inne på, fått resurser att bygga ut välfärden under de här åren, som ju i grunden har varit väldigt svåra i världen och i Europa.

Sverige har fler läkare, fler sjuksköterskor, fler vårdcentraler och fler apotek i dag än 2006. Vi har kortare vårdköer i dag än 2006. Våra skolor har högre lärartäthet med utbildade lärare i dag än 2006. Vi har 86 000 fler barn i förskolan i dag än 2006 utan att barngrupperna har ökat i storlek. Vi har 40 000 fler studenter vid våra universitet och högskolor i dag än 2006. Staten satsar 30 procent mer på forskning och innovation i dag än 2006.

Välfärden har byggts ut till nivåer som aldrig förr. Det som har minskat är förtidspensioneringarna. De har å andra sidan minskat kraftigt, och det är det som gör att ekvationen går ihop.

Våra unga är vår framtid. Att ge dem bra förutsättningar är den bästa investeringen vi kan göra, och det börjar i skolan. Den reformprocess vi nu genomför inom utbildningspolitiken är historisk. Bakgrunden är årtionden av sjunkande skolresultat.

Gnatet från oppositionen mot vad vi gör börjar också bli historiskt. Simultanförmågan hos oppositionen att klaga på allt är imponerande. Om skolreformerna hävdar de rödgröna fyra saker – för det första att det är för mycket reformer, för det andra att det behövs mer reformer, för det tredje att reformerna går för fort och för det fjärde att reformerna går för långsamt.

Det intressanta, inte minst för väljarna, är att se hur utbildningspolitiken hade sett ut om ni hade styrt under de här åren och göra en jämförelse. Vad har ni gjort i riksdagen?

Ni röstade nej till nationella prov i årskurs 3. Ni röstade nej till ny gymnasieskola. Ni röstade nej till betyg i årskurs sex. Ni röstade nej till ny lärarutbildning. Ni har röstat nej, nej och nej till alla viktiga reformer. Och nu skäller ni för att resultaten av dessa reformer kommer för långsamt! Ni skäller för att resultaten av de reformer ni själva har varit emot inte kommer tillräckligt snabbt. Det finns ett ord för detta förhållnings-sätt. Det stavas hyckleri.

Det tog er 30 år att rasera den svenska kunskapsskolan. Det tar tid att bygga upp den igen, men vi ska komma dit. Kunskapsskolan är på väg tillbaka.

(Applåder)

Fru talman! I en undersökning nyligen visade det sig också att svenska folket är ett av de folk i världen som är lyckligast. Jag antar att den enkäten aldrig nådde någon av dysterkvistarna i oppositionen. Det finns stora utmaningar – det är inte tu tal om det: välfärd, jobb och skola. Men Sverige har klarat sig bättre ur den djupaste finanskrisen på 80 år än nästan något annat jämförbart land. Under denna tid har välfärden byggts ut, sysselsättningen ökat och skatterna sänkts. Kan inte ni i oppositionen vara lite glada? Kan ni inte le en enda gång för att det trots dessa förutsättningar har gått så bra för Sverige? Skärp er och sluta baktala vårt land!

(Applåder)

Anf. 69 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Fru talman! Det var en spännande och bra inledning om globaliseringen, vad som händer i världen och hur det ställer krav på Sverige att vara med i en global konkurrens som är tuffare i dag än den var för årtionden sedan. Det finns enorma möjligheter, men det finns också problem. Jag talade om det tidigare i mitt anförande.

Sedan säger Jan Björklund att kunskapsskolan är på väg tillbaka. Det resonemanget kan vi spara till ett annat replikskifte. Du verkar se något som andra inte ser i resultaten i svensk skola i dag. Om man pratar med lärare inser man att det går åt fel håll. Titta på skolstatistiken, som visar att klyftorna växer och att resultaten sjunker. Men jag sparar detta till ett annat replikskifte. Jag tror att vi behöver göra mer för svensk skola.

Kommer Jan Björklund ihåg Globaliseringsrådet? Det fick inte så stort avtryck i regeringens arbete. Man hade ett globaliseringsråd som gav en analys av Sverige efter krisen och vad som krävdes för att vi just skulle stärka vår konkurrenskraft i världen. Rådet sade att högskolans kvalitet skulle förstärkas och att antalet platser skulle byggas ut. Sveriges mål borde vara att tillhöra de länder i världen som har en hög andel utbildad befolkning.

Vi socialdemokrater tycker att detta är helt rätt. Framtidens arbetsmarknad kräver mer av högre utbildning. Arbetsmarknaden i dag skriker efter ingenjörer, forskollärare, läkare och många andra viktiga yrkeskategorier.

Samtidigt är antalet sökande till högskolor och universitet i dag högre än någonsin. Det var 381 000 sökande i år. Det är en ökning med nära 50 procent sedan 2006.

Trots att ungdomsarbetslösheten är väldigt hög har regeringen skurit ned med 16 000 högskoleplatser sedan 2011. På Jan Björklund låter det som om ni håller på att bygga ut högskolan, men ni planerar att dra ned med ytterligare 10 000 platser. I antal platser motsvarar det hela Göteborgs universitet.

Enligt Högskoleverket innebär detta att Sverige kommer att sänka sin utbildningsnivå i stället för att höja den. Förklara för oss, Jan Björklund, hur det stärker Sveriges konkurrenskraft att minska antalet studieplatser på universitet och högskolor!

(Applåder)

Anf. 70 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik:

Fru talman! Vi har 430 000 studenter på universitet och högskolor. Det är 40 000 fler än vi hade 2006. Det är riktigt att det år 2011 var ännu något fler, för vi gjorde extrasatsningar när finanskrisen var som djupast, men nu är det 40 000 fler än när vi tog över regeringsmakten.

Sverige går mot fullständiga utbildningsrekord. Av dem som fyller 19 år i år kommer innan de fyller 34 år – det är det mått man har i EU – 53 procent att få plats på högskolan. Göran Persson satte en gång upp ett 50-procentmål. Han nådde aldrig dit. Vi når nu 53 procent, och om sju år är vi uppe i 63 procent. Det är fullständigt unika nivåer någonsin i Sverige och också i ett europeiskt perspektiv.

Jag tror att vi får svårt att fylla platserna. Med den gymnasiepolitik vi har haft i Sverige är det fortsatt 63 procent som inte är behöriga till högskolestudier. Även om andelen behöriga kommer att öka under kommande år är det säkert att vi kommer att ha tomma platser.

Platserna medger upp till 63 procent. Det är högre än våra grannländer. Det är högre än jämförbara länder. Det är högre än någonsin i Sverige. Det ska jämföras med det 50-procentmål som Göran Persson satte upp men aldrig nådde.

Ni är totalt fokuserade på att jämlikhet är att alla ska bli akademiker. Ni kan inte acceptera att vi har högre nivåer än någonsin och är på väg mot rekordnivåer, för annars stämmer inte er retorik. Ni kör med samma inlägg som ni har kört med i 20 år och kan inte se att siffrorna inte stämmer med verkligheten.

Det vi nu behöver bygga ut i Sverige är lärlingsutbildningar och yrkesutbildningar. Alla kan inte bli akademiker, Mikael Damberg. Alla vill

inte ens bli akademiker. Samhället funkade inte om alla blir akademiker. Det är yrkesutbildningar och lärlingsutbildningar som näringslivet efterfrågar just nu.

(Applåder)

Prot. 2013/14:13
16 oktober

Partiledardebatt

Anf. 71 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Fru talman! Om man lyssnar till utbildningsministern kan man tro att Sverige håller på att bygga ut högskolesektorn. Det gör man ju inte. Man drar ned. Man planerar att dra ned med 26 000 platser i ett läge där arbetslösheten för unga människor är rekordhög, där söktrycket aldrig har varit högre och där universitet och högskolor vittnar om att de har sökande till platser som faktiskt behövs på arbetsmarknaden men inte kan ge ett positivt besked.

Uppsala universitet säger att man aldrig har tackat nej till så många studenter som i dag. Lunds universitet säger att det inte finns plats för dem som är mycket välkvalificerade och söker utbildningar. Det handlar om civilingenjörer, högskoleingenjörer, sjuksköterskor, psykologer, jurister – yrken som är efterfrågade på arbetsmarknaden. Det finns fler sökande än någonsin men färre platser att erbjuda. Följden blir att dessa kvalificerade studenter nu hänvisas till arbetslöshet. Detta säger rektorn för Lunds universitet.

Hur vill du gå till historien, utbildningsministern? Är det som den som har sänkt utbildningsambitionerna för Sverige och låtit människor vara arbetslösa i stället för att utbilda sig på universitet och högskola?

Anf. 72 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik:

Fru talman! Vi är på väg mot rekordnivåer när det gäller akademisk utbildning. Om några år är andelen som går vidare uppe i 63 procent. Det är inget europeiskt land som är på den nivån.

Det finns ungefär 40 universitets- och högskolerektorer. Om man frågar dem om de vill ha mer pengar i sin budget kommer alla att svara ja. Jag har inte frågat alla, men jag vet att de kommer att svara ja. Jag vet att några av rektorerna ligger på både oppositionen och oss för att de vill ha mer pengar. Det gäller alla.

Det finns andra behov i samhället än att alla ska bli akademiker. Vi måste också utbilda människor som ska göra andra jobb och sysslor. Jämlikhet är inte att alla blir akademiker.

Vi utbildar fler akademiker än någonsin. Vi är på väg mot fullständiga rekordnivåer. Men det vi nu behöver göra är att bygga ut yrkesutbildningar också.

(Applåder)

Anf. 73 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Fru talman! Jag vill tacka utbildningsministern för ett i många delar intressant anförande. Jag uppskattade särskilt inledningen och gläds särskilt också åt ABB:s order i förnybar energi runt om i världen.

Jag skulle vilja fråga utbildningsministern hur lång tid han använde för att förbereda sig inför dagens debatt.

Anf. 74 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik:

Fru talman! Ja, det var några timmar i går. Sedan är det klart att det tog tid att ta fram uppgifter och annat. Resan till Maputo tog hela förra veckan i anspråk, men det var bara ett stycke i anförandet som handlade om den, så det var mycket tid för ett enda stycke.

Anf. 75 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Fru talman! Tack, utbildningsministern, för det ärliga svaret! Jag tror att många lärare skulle vilja ha ett par timmar på sig att förbereda en viktig lektion.

Skolverket har mätt hur lång tid en lärare har till för- och efterarbete för en lektion och kommit fram till att det är en dryg kvart. På den tiden ska man alltså hinna planera lektionen så att den verkligen når fram till varje elev, producera det man ska använda under lektionen, ta hand om det efteråt, se till att rättning och feedback blir bra och dessutom ta det där spontana samtalet med en elev som gör att den eleven verkligen känner sig sedd. Att göra detta på en dryg kvart går inte.

Därför måste vi se till att lärare får mer tid att göra sitt jobb – att lärare får vara lärare. Då måste vi göra två saker. Vi måste minska pappersarbetet för lärarna och ta bort tidstjuvarna i lärarnas jobb. Vi måste också se till att det finns fler vuxna att dela jobbet med.

När elevhälsan, studie- och yrkesvägledarna, lokalvårdarna och vaktmästarna har försvunnit från skolan är det svårt att klara sitt jobb som lärare. Det måste vara fler vuxna i skolan. Är ni beredda att tillskjuta medel så att det blir fler vuxna i skolan?

Anf. 76 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik:

Fru talman! Lärartätheten i svensk skola är högre i dag än vad den var när Miljöpartiet var med och styrde 2006. Vi fortsätter gärna den utvecklingen, men en avgörande faktor för detta är att fler söker läraryrket. Vi har nämligen en brist på sökande. Det är inte bara att trycka in vuxna i skolan, som om det inte spelar någon roll vad det är för vuxna. Det ska vara välutbildade och duktiga lärare som kommer in i skolan. Det är inte bara det här med fler händer i skolan som är viktigt, utan det ska vara kvalificerad personal.

Den politik som fördes på 90-talet, när ni var med och styrde, och i början av 2000-talet – man skulle inte ha speciallärare längre, och så tryckte man in utbildade elevassistenter i stället – var förödande. Det är den vi lider av nu.

Jag har sett att Miljöpartiet nu publicerar rapporter om att det är färre speciallärare i skolan. Ja, det är det. I 20 år hade Sverige nämligen ingen speciallärarutbildning. Den lades ned av de rödgröna partierna, för man ansåg att speciallärare stigmatiserade. In kom utbildade elevassistenter. Det är inget kvalitetslyft.

Vi ska ha utbildade lärare i skolan, kvalificerade och kunniga människor. Och vi ska ha fler av dem i framtiden. Det är därför vi förbättrar läraryrkets villkor, så att vi får fler sökande och kan öka lärartätheten i svensk skola.

(Applåder)

Anf. 77 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Fru talman! Nu har den här debatten pågått i ganska precis två och en halv timme. Jag har hört tre av fyra partiledare från regeringspartierna tala sig varma för kärnkraft. Den fjärde har vi inte hört än i den frågan. Vi får väl se, men jag gissar att det inte är lika varmt i det avseendet.

Samtidigt kan man titta på den politik som regeringen faktiskt för och titta på den politik som man signalerar och skryter om. Vi kunde till exempel se näringsministern i *Agendas* partiledardebatt för någon vecka sedan hålla upp ett plakat där vi kunde se utvecklingen för vindkraft och hur bra det går. Man bygger till och med tre vindkraftverk på julafton.

Då blir det lite märkligt, kan jag tycka. Jag vet att jag ställde samma fråga i *Agenda*-debatten. Hur ska man ha det egentligen? Man talar om vikten av kärnkraft. Man talar om vikten av billig el för svensk industri. Man talar om vikten av breda uppgörelser för att långsiktigt säkra tillgången på den el som vi behöver för svensk industri, inte minst. Men man gör ingenting.

När jag ställer frågan i tv om vad man gör konkret svamlar man bara. Man ger inga konkreta besked. Jag frågar: Tänker man ge några pengar till ny kärnkraft? Nej, det tänker man inte göra, men det ska vara tillåtet med ny kärnkraft.

Ärligt talat, fru talman! Det här är inte trovärdigt. Det är faktiskt rent hyckleri. Det är plakatpolitik att stå och tala om någonting i så hög utsträckning utan att vilja göra någonting i praktiken över huvud taget.

Fru talman! Min fråga till Jan Björklund är: Hur ska ni ha det? Kommer ni att göra någonting för ny kärnkraft i Sverige eller inte?
(Applåder)

Anf. 78 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik:

Fru talman! Det energibeslut som alliansregeringen har tagit innebär att vi öppnar för ny kärnkraft i Sverige. Det som sker sedan är att de företag som är kraftproducenter måste vilja bygga. Det jag vet, och det som är offentligt kring det hela, är att Vattenfall, som är vår stora kraftproducent, har lämnat in en ansökan till Strålsäkerhetsmyndigheten för att sätta i gång en tillståndsprocess för nya reaktorer i Varberg. Vattenfall har köpt mark utanför Ringhals i Varberg för nya reaktorer.

Men man säger också att en eventuell byggstart ligger sex, sju, åtta år fram i tiden. Det är en enorm tillståndsprocess när det gäller detta. Och jag uppfattar att man i riksdagen är överens om att det ska ställas enormt höga säkerhetskrav.

Jag är för min del övertygad om att det kommer att byggas ny kärnkraft i Sverige, såvida inte de rödgröna återinför förbudslagen, vilket några av dem vill och andra ger oklara besked om. Men det är en process som tar väldigt många år. I Finland har det tagit uppemot 15 år från det att man bestämde sig till att den nya reaktorn snart är färdigbyggd och börjar leverera elektricitet. Så är det delvis därför att tillståndprocesserna är långa och omfattande och delvis därför att byggerna av moderna och säkra reaktorer är mycket ambitiösa och komplicerade.

Men vi kommer att behöva kärnkraften. Vi kommer också att behöva vindkraft. Energipolitiken står på tre ben. Det är den stora vattenkraften, som vi redan har, som är förnybar. Sedan är det de nya förnybara energikällorna, som växer fram: vindkraft, bioenergi och solenergi, så små-

ningom. Men det finns en insikt om att detta inte kommer att räcka, utan vi kommer också att behöva kärnkraft.

Jimmie Åkesson slår in fullständigt öppna dörrar om han vill ha en konflikt med mig om kärnkraft. Vi är för kärnkraft.

Anf. 79 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Fru talman! Det är just därför jag ställer frågan. Jag är mycket väl medveten om att Jan Björklund är för kärnkraft. Som jag sade har tre av fyra partiledare i regeringen här talat sig varma för kärnkraft. Men ändå satsar man på vindkraften. Det är miljard efter miljard efter miljard i extremt dyra subventioner. Det är massor med kostnader, och det är bortkastat. Ändå säger Jan Björklund: Jag tror att vi kommer att ha kärnkraft i framtiden. Men vi behöver också annat. Vi behöver också vindkraften.

Då är min fråga till Jan Björklund: Varför då? Varför behöver vi då vindkraften? Är det verkligen en rimlig satsning i så fall? Om vi nu ska ha kärnkraft – kärnkraften är klimatneutral, och den är långsiktigt hållbar – varför ska vi ha vindkraft? Varför ska vi satsa miljarder på att bygga ut vindkraften i den takt som regeringen skryter om när vi samtidigt ska ha kärnkraft?

Det är fullständigt onödigt i så fall. Det är det beskedet jag vill ha. Kommer man att fokusera på det ena eller det andra, eller ska vi fortsätta att ha båda, och är det i så fall rimligt?

(Applåder)

Anf. 80 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik:

Fru talman! Jag tycker att vi ska ha kvar våra vattenkraftverk också, Jimmie Åkesson. Du kanske blir rasande över det, men jag tycker att de ska få vara kvar. Man ska inte bara ha en energikälla. Vi behöver flera olika energikällor, av sårbarhetsskäl och av många andra skäl.

De förnybara energikällorna, kanske ännu mer solkraften än vindkraften, har i ett mycket långt perspektiv förmodligen en väldigt stor potential – i ett kort perspektiv har de förmodligen inte det. Och det är intressant att utveckla den tekniken för framtiden. Att lägga alla ägg i en korg tycker jag är fel. Vi måste ha en diversifierad energiförsörjning. Men det är klart att nya kärnkraftsreaktorer levererar elektricitet i en omfattning som vindkraft inte klarar av. Det är det som är poängen med kärnkraft, att den är storskalig.

Vi behöver alla tre: vattenkraft, som vi redan har och har haft i hundra år, kärnkraft och förnybara energikällor. Alla tre behövs.

(Applåder)

Anf. 81 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Som både Jan Björklund och jag vet lever vi i ett samhälle som ännu inte är jämställt mellan kvinnor och män. Det finns mycket att vara stolt över i Sverige i historien om att bygga jämställdhet, men det finns väldigt mycket kvar att göra.

Samhällets syn på våldtäkt speglar hur man ser på jämställdhet. Det är en sorts feministisk principfråga hur man ser på brottet våldtäkt. Det speglar också hur man ser på människors värde.

Lagarna i Sverige har utvecklats på det här området. Och samhällets syn på det här brottet har utvecklats mycket. Samtidigt är det uppenbart att det finns mycket kvar att göra.

Det är ställt utom varje tvekel att det finns ett mycket stort mörkertal när det gäller våldtäkter. Det är ett väldigt vanligt brott i Sverige, och det är en enorm kränkning av det offer som utsätts för det här, som följer med hela livet.

Förutom att det finns ett stort mörkertal ser vi att väldigt många förundersökningar läggs ned. De drivs aldrig vidare till en riktig process. De fällande domarna, om det väl blir en process, är ganska få. Sammantaget innebär det att det sannolikt är en bråkdel av de våldtäkter som sker i Sverige som leder till en rättslig efterföljd. Varken du eller jag kan tycka att det är rimligt.

Vi vill att man ska göra mer på det här området. Vi tycker att det måste finnas en handlingsplan som bland annat innebär att det blir särskilda mottagningar för dem som är offer, att man har mer resurser till kvinnojourer och brottsofferjourer och att man fokuserar på att åtgärda bristerna i förundersökningar när det gäller våldtäktsbrott.

Men det är också viktigt att ändra själva lagen. Vi vill ha en samtyckeslagstiftning. Om man inte vill ha sex men påtvingas det menar vi att det ska vara en våldtäkt. Det är den rimliga utgångspunkten. Man stärker då rättsligt den som är utsatt.

Jag vet att Folkpartiet är det parti som på den borgerliga sidan har den bästa historien när det gäller jämställdhet. Är det inte dags att skärpa lagstiftningen, Jan Björklund, och införa det här med samtycke?

Anf. 82 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik:

Fru talman! Det är dags att skärpa lagstiftningen på detta område, och det skedde just. Sedan den 1 juli har vi en skarpare lagstiftning.

Det finns ett fall som alla nu diskuterar och som upprör oss alla. Det var några pojkar som uppträdde fullständigt svinaktigt mot en flicka. De friades, och det skapar stora och upprörda känslor hos många av oss. Men vi måste ha klart för oss att de dömdes utifrån den äldre lagstiftningen. Vi har en ny lagstiftning sedan den 1 juli som är skarpare.

Innan jag är beredd att säga att den behöver skärpas ytterligare tycker jag att vi ska utvärdera den och se hur den utfaller i olika domslut och annat.

Vi bygger ut anslagen till kvinnojourerna, och mycket annat av det som Jonas Sjöstedt har föreslagit görs redan. Vi är helt eniga om detta.

Problemet ligger i – och det är därför förundersökningar läggs ned – det som också är viktigt i ett rättssamhälle, nämligen att kunna bevisa saker. I våldtäktsituationen är det ofta så att det står ord mot ord. Det är svårbevisat, och det blir en trovärdighetsfråga.

Jag tycker att det har fungerat för dåligt, och det är därför vi har skärpt lagstiftningen. I andra diket ligger att man släpper på beviskraven och dömer på det ena eller det andra påståendet. Vi måste erkänna att det är en svår avvägning, Jonas Sjöstedt.

Jag blev oerhört upprörd över fallet i domstolen som redovisades nyligen. Det är helt oförsvarligt. Men nu finns en skarpare lagstiftning, och låt oss utvärdera den innan vi tar ställning till om vi behöver gå vidare.

Anf. 83 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Jag är väl medveten om att det finns en ny lagstiftning. Det är ett steg i rätt riktning. Jag valde också att inte referera till det här fallet eftersom det är svårt i den här diskussionen.

Som feminist, som anhängare av jämställdhet mellan män och kvinnor, är det inte rimligt att utgångspunkten är att om man säger nej, om man inte samtycker, är det våldtäkt? Det är dit lagstiftningen måste komma. Det förvånar mig att Folkpartiet med den stolta traditionen att verka för jämställdhet mellan män och kvinnor inte kan säga att det är det naturliga att ha som utgångspunkt för lagstiftningen.

Anf. 84 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik:

Fru talman! Ett nej är ett nej. Det är min uppfattning att den nya lagstiftningen bygger på den tanken, men lagen har ännu inte prövats. Vi får återkomma innan vi skruvar åt lagstiftningen ytterligare. I andra vågskålen ligger också att man börjar döma på lösare boliner. Det är inte heller önskvärt i ett rättssamhälle.

En upprördhet över enskilda fall, som jag, Jonas Sjöstedt och många av oss känner, får inte heller leda till att vi gör avkall på viktiga rättssäkerhetsprinciper i domstolsprocesserna. Exakt hur den avvägningen går är hela tiden svårbalanserad. Vi har just skärpt lagstiftningen för att kunna möta mycket av det som Jonas Sjöstedt och jag är överens om att göra. Låt oss utvärdera den innan vi tar ställning till om vi behöver gå vidare.

(Applåder)

Anf. 85 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C):

Fru talman! Tänk er Ikea en lördag strax efter löning. Det är ett av de tillfällena då man verkligen behöver en plan. Den behövs för att fatta kloka beslut för plånboken, för att navigera och så småningom mäktas med att bygga ihop det inköpta. Att styra ett land är inte alls samma sak som att handla på Ikea, men behovet av en plan är minst lika stort. Det gäller att veta vad och hur, annars riskerar det att bli en svettig upplevelse och mycket dyrare än tänkt.

För sju år sedan gick Centerpartiet in i en regering tillsammans med övriga Alliansen. Vi gjorde det väl förberedda och med en tydlig idé om vad vi vill åstadkomma. Mötet hemma hos Maud Olofsson i Högfors 2004 formade en målbild om ett annat Sverige. För Centerpartiet handlade det om frihet och valfrihet, om grön omställning, fler entreprenörer och ett land som växer i takt. Med hjälp av verktyg, till exempel långsiktiga villkor för energi, sänkta kostnader för att anställa unga, en miljöbilspremie, en ny lärlingsutbildning, RUT och ROT, och goda förutsättningar att driva företag i hela landet, tar vi steg för steg mot målet.

I dag är fler sysselsatta än 2006. Andelen energi från vindkraften har sjudubblats. Landsbygden är på väg att bli motorn i den gröna omställningen. Sedan restaurangmomsen halverades har 10 000 nya jobb tillkommit i restaurangsektorn, som är en av Sveriges största ungdomsarbetsgivare. Förra året använde ungefär en halv miljon människor RUT-tjänster. Reformen beräknas ha skapat nästan 9 000 nya jobb.

Samtidigt vandrar Stefan Löfven vilsen och planlös mellan Billybokhyllorna och köksavdelningen. Han säger att han vill ha fler i arbete, men

han lyckas bara åstadkomma en straffbeskattning på dem som skapar jobben. Han måste samarbeta med någon, men han lyckas inte åstadkomma fler gemensamma besked än att skatten ska höjas. Han tar på sig finskorna och åker till Stockholms närmsta bondgård och säger att han vill att hela Sverige ska växa. Samtidigt straffbeskattar han landsbygdens företag. Hans svar på vad han tycker om kärnkraften är att han ska sätta sig ned och prata om den. Hans inställning till skattesystemet verkar vara att man kan använda pengar två gånger.

Detta känns mildt sagt lite ostadigt. Så blir det lätt när målet att få styra landet är viktigare än hur det ska göras.

Fru talman! Det kanske låter hårt, men att be väljarna om makten utan att tydligt redovisa vad man vill göra och med vem man vill göra det är att leka med människors framtid. Det är att spela rysk roulett med våra gemensamma skattepengar.

Det här är på allvar. Det handlar om 120 000 anställda i 10 000 värd-företag. Det är en bransch som Socialdemokraterna vill slå undan benen för. De vet bara inte hur fort eller hur hårt.

Det handlar om den unga tjejen som precis har fått sitt första jobb i en restaurang. Med Socialdemokraternas politik skulle hon bli dyrare att anställa och maten hon lagar dyrare att köpa. Hur den dubbelstöten leder till fler jobb för unga är en fråga som Socialdemokraterna fortfarande inte har lyckats svara på.

Om ett år är det val. Mötet i Högfors 2004 följdes av flera viktiga möten för Alliansen, senast ett möte hemma hos mig i Maramö. Där drog vi upp riktlinjerna för det framtida samarbetet. Vi berättar med vem vi vill göra det, och vi berättar vad vi vill göra. Det handlar om fler jobb, ökad kunskap, grön tillväxt, ett Sverige som håller samman och en tryggare vardag för alla. Det är att ta ansvar, och det är att ge väljarna en ärlig chans att ta ställning. Det är sjyst spel och öppna kort.

Fru talman! Sverige tuffar på när övriga Europa går på knäna. Vi ligger högt på de allra flesta internationella rankingslistorna. När EU-kommissionen för några veckor sedan presenterade den årliga uppföljningen av ländernas konkurrenskraft konstaterade man att Sverige är i toppklass. Vi är starka, men faktum är att vi är starka i jämförelse med andra som har det kämpigt. Det är verkligen inte läge att luta sig tillbaka. Det krävs fler reformer för ett bättre Sverige. Det krävs en politik med viljan och modet att fortsätta att arbeta för fler jobb och företag. Det krävs inte en nostalgisk socialdemokrati med Stefan Löfven i huvudrollen som Göran Persson II.

Fru talman! Årets budget visar tydligt på den avgrundsdjupa vallgraven mellan de fyra oppositionspartierna och Alliansen. När socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister tävlar i skattehöjningar sänker vi skatten för dem som jobbar och för företagen som skapar jobben. Vi sänker trösklarna för unga så att de kan få sitt första jobb. Vi gör satsningar på en bättre miljö och ett mer hållbart samhälle. Vi satsar på innovationer i små och växande företag. Det är bara början. Tillsammans med alliansregeringen kommer Centerpartiet att fortsätta att göra Sverige grönnare, friare och företagsammare. Vi har en plan för hur vi ska ta oss dit.

Vi tänker göra det med hjälp av låga kostnader för dem som skapar jobben, alltså företagen. Vi tänker göra det med hjälp av tydliga och långsiktiga spelregler för miljön. Vi tänker göra det genom att fortsätta

att genomföra valfrihetsreformer så att människor får bestämma mer själva. Vi tänker göra det genom att öppna vägar in på arbetsmarknaden för Sveriges unga.

Fru talman! Nästan varje vecka möter jag företag som skriker efter arbetskraft samtidigt som arbetslösheten är deprimerande svart läsning. Jag är övertygad om att en viktig del för att råda bot på detta är att reformera Arbetsförmedlingen i grunden. Det är inte bara de senaste årens problem med undermåliga jobbcoacher som behöver hanteras. Arbetsförmedlingen har sedan länge en mycket låg effektivitet och lågt förtroende. Tiden för att lappa och laga är förbi.

Vi måste på allvar ta oss an ungdomsarbetslösheten, och då måste vi också våga pröva nya grepp. Vi behöver titta på en modell med en jobb-peng. Precis som vi i Sverige kan välja förskola och skola kan man i Australien välja den arbetsförmedlare som man tror har störst chans att hjälpa till jobb. Det kan vara ett privat företag, en ideell organisation eller en fackförening. Till exempel har IF Metall nyligen startat en arbetsförmedling.

I höstens budget föreslår regeringen en bred översyn av Arbetsförmedlingen. Jag ser fram emot den leveransen.

Fru talman! Oppositionen försöker sig på konststycket att bygga något tillsammans utan ritning, utan verktyg och utan förmåga att samarbeta. Det är möjligtvis ett acceptabelt arbetssätt när man ska sätta ihop möbler, men det är inte acceptabelt när det handlar om att styra Sveriges framtid. De vet inte vad; de vet inte hur.

Om ett år står valfriheten, jobben och den gröna omställningen på spel. Det Alliansen har byggt upp riskerar att snabbt raseras. Oppositionen kommer dessutom oerhört oförberedd till det finaste uppdrag man kan ha, nämligen att leda Sverige.

(Applåder)

Anf. 86 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Fru talman! Jag tackar näringsministern. En sak förstår jag inte. I kammaren fattar vi tillsammans beslut om regler och lagar som gäller för svenska bönder. Det handlar om djurskydd, att djuren ska behandlas på ett bra sätt. Det handlar om miljökrav, att vi ska börja omställningen av svenskt jordbruk.

Det är ofta bra krav. Många bönder jag möter berättar att det gör dem stolta över sin verksamhet att de kan leva upp till högt ställda djurskydds- och miljökrav. Man kan alltid diskutera delar av dem, men i grunden har de drivit svenskt jordbruk framåt.

Men när det köps in mat till offentliga inrättningar, till de äldre i äldreomsorgen eller till barnen i skolan, ställs det inte samma krav. Den lokala bonden som har följt de krav som vi har ställt kan inte sälja, för då köper man in till lägsta pris. Då köper man in kött från djur som har fötts upp på sätt vi aldrig skulle tillåta i Sverige och som till exempel har transporterats över hela Europa och mat från jordbruk som inte följer svenska miljökrav.

Jag förstår det inte. Det är ett hån mot de bönder som ställer om sin verksamhet för att leva upp till våra krav, och det är ett hån mot äldre och barn som inte får bra mat.

En av anledningarna är att det enligt många av landets kostchefer är svårt att ställa rätt krav vid upphandlingen så att de får den bra lokala maten. De ber om stöd för att kunna ställa dessa krav utan att hamna i långa och dyra rättsprocesser.

Vi har talat om detta tidigare, och då hänvisade centerledaren till att Miljöstyrningsrådet ska ge den typen av råd till kostcheferna. Men nu plockar ni bort den uppgiften från Miljöstyrningsrådet. I stället är det Konkurrensverket som ska ge råd om upphandlingar. Men Alliansens myndighet Konkurrensverket har varit tydlig med att det inte tycker att man ska ställa miljö- och djurskydds krav när man upphandlar mat. Hur ska detta hjälpa de lokala bönderna, barnen och de äldre?

Anf. 87 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Det finns en stor skillnad mellan mig och Gustav Fridolin. Gustav Fridolin är i opposition, pratar ganska mycket men genomför inte mycket. Jag är centerledare, sitter i regeringen och genomför saker som ger resultat.

Detta är en tydlig fråga. Vi presenterade i höstens budgetmotion att vi tycker att upphandlingsstödet har fungerat på tok för dåligt. Kommuner, landsting och de statliga myndigheter som hanterar upphandling har inte fått tillräckligt stöd. Det har lagts ungefär 40 miljoner per år på det svenska upphandlingsstödet. Denna regering dubblar nästan stödet till upphandling; vi lägger på 35 miljoner per år för att stärka upphandlingsstödet.

Kommuner och landsting har också sagt att det har funnits för många olika myndigheter att vända sig till för att få stöd. Det vi gör i höstens budget och som kommer att träda i kraft till sommaren är att vi samlar stödet till *en* aktör. Det blir *en* dörr in.

De kompetenta medarbetare som har jobbat med miljö- och djurskydd på Miljöstyrningsrådet och de duktiga medarbetare som har jobbat med innovationsupphandling på Vinnova kommer att finnas under samma tak för att kunna ge erforderligt stöd till kostchefer och andra som jobbar med upphandling i kommuner och landsting.

Detta tillsammans med en nästan fördubblad pengapåse till upphandlingsstödet hoppas jag och övriga regeringen ska stärka möjligheten att handla in med fokus på bland annat djurskydd och miljöstöd.

Så jobbar vi. Vi pratar inte bara utan genomför saker.

För ett antal veckor sedan träffade jag de personer som Gustav Fridolin talade om. Då presenterade jag vår plan på detta område, att vi gör en fördubbling av satsningen och samlar stödet för att ge kommuner och landsting det stöd som de behöver.

Anf. 88 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Fru talman! Näringsministern svarar med att kritisera Miljöpartiet för att vi lägger fram förslag för miljön och skolan men ännu inte har fått genomföra dem för att Centern är i regering och Miljöpartiet i opposition. Jag kan garantera Annie Löf att det är en verklighet vi vill förändra och kommer att förändra nästa år.

När det handlar om att ge bra stöd till kommunerna så att de kan handla upp lokal mat från lokala bönder, stötta den lokala ekonomin och ge bra mat till de äldre i äldreomsorgen och barnen i skolan är situationen

den att Alliansens myndighet avråder kommunerna från att ställa den typen av krav. Det är tråkigt och fel.

Det har funnits ett undantag. Miljöstylningsrådet var ett bolag som gav upphandlare stöd att ställa miljö- och djurskydds krav. Denna möjlighet försvinner när ni tar bort den uppgiften från Miljöstylningsrådet. I stället för ni över den till en myndighet som aktivt har motarbetat att den typen av krav ställs. Hur ska det göra situationen bättre för barnen i skolan eller för bönderna?

Anf. 89 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Gustav Fridolin har också ett ansvar. Om man som ledande företrädare beskriver saker på fel sätt uppfattar de som exempelvis jobbar med upphandling att så är fallet.

Låt oss vara tydliga. Regeringen samordnar upphandlingsstödet för att kunna ge ett bättre stöd. Pengamässigt fördubblar vi nästan stödet till upphandlingen. Varför gör vi det? Jo, den ena delen är att vi vill fokusera på lika konkurrens, miljöskydd och djurskydd. Den andra delen handlar om att vi vill se till att upphandlingen funkar för alla små företag runt om i landet. Denna marknad är på över 600 miljarder, och då är det viktigt att vi ser till att det stöd som behövs för små företag och för kommuner och landsting finns. Det gör vi, och jag kan försäkra Gustav Fridolin att det kommer att vara i kraft från årsskiftet nästa år.

(Applåder)

Anf. 90 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Vid flera tillfällen i denna debatt har du, Annie Löf, och andra företrädare för regeringen sagt att det är fler som arbetar i välfärden i dag än 2006 när ni tillträdde. Det säger dess värre inte Konjunkturinstitutet, som säger att det är 7 000 färre. Sveriges Kommuner och Landsting säger att det är ännu färre som arbetar i välfärden än när ni tillträdde. Du får gärna berätta var siffran kommer från, hur stor den är och hur många fler som arbetar. Jag tror att det är viktigt för att klarlägga detta.

Oavsett detta är vi 440 000 fler svenskar i dag än när ni tillträdde. Det kan inte diskuteras; det är ett faktum. Det innebär i praktiken att de som arbetar i välfärden har mer att göra i förhållande till befolkningen. Det är obestridligen så.

Samtidigt har ni i era satsningar lagt 27 gånger så mycket pengar på skattesänkningar som ni har gjort på välfärden. Det är en tydlig prioritering.

Jag har funderat en del på hur det kan komma sig att det är färre som arbetar i välfärden. Några fler borde det ju vara med en ökande befolkning och eftersom man i alla fall har gjort några satsningar.

Jag tror att en viktig förklaring till det är att en allt större del av välfärden utförs av privata vinstdrivande företag. Hur ska man kunna göra vinst på skolor och äldreomsorg? Det gör man genom att ha lägre personaltäthet. I äldreomsorgen var det ungefär 10 procent av arbetskamraterna som försvann, som blev omvandlade till vinst, ofta i ett skatteparadis. I gymnasieskolan är det 17 procents skillnad mellan vinstdriven och kommunal gymnasieskola. Det här omvandlar skattepengar som vi har betalat in till välfärden till privata vinster i stället för att få till fler an-

ställda. Det kan vara förklaringen till att andelen anställda går ned i välfärden i Sverige i dag.

Vad tänker du, Annie Lööf, när du läser nyheten om 3,5 miljarder i vinst i Carema, en uppskjuten vinst, eller om en extra utplockad vinst till Attendo? Känner du så här: Oj, det var väl använda skattepengar; nu är jag nöjd?

Anf. 91 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Antalet anställda i kommunfinansierad välfärd finns för Jonas Sjöstedt att läsa om i regeringens budget. Det finns en tabell där man kan följa det både procentuellt och antalsmässigt från 2006 och fram till i dag.

Det är bra att Jonas Sjöstedt inte vill leka affär med den svenska välfärden. Att välja vård, skola, omsorg är inte som att välja bil, lunch eller semesterresa. Problemet tycker jag är snarare att Jonas Sjöstedt vill leka kolchos med den svenska välfärden – storskaligt, enformigt, likformigt.

I den här regeringen har vi förbättrat välfärden för dem som använder den och för dem som jobbar i den svenska välfärden. Vi kombinerar det gemensamt skattefinansierade med möjligheten för den enskilde att välja aktör. Oavsett om det gäller privata eller offentliga aktörer har människor blivit mer nöjda. Det är ett faktum. Vi gör kvalitetsmätningar. Man har blivit mer nöjd med både service och bemötande. Det beror bland annat på en ökad mångfald och en förbättrad tillgänglighet.

Naturligtvis finns det mycket kvar att göra både för offentliga och för privata aktörer vad gäller såväl skolresultat som kvalitet, värdköer och arbetsvillkor till exempel. Men likformighet, Jonas Sjöstedt, storskalighet och enfald som följer av vinstförbud och stopp för den fria etableringsrätten är knappast lösningen på välfärdens problem.

Låt mig nämna några siffror som kom från vårdföretagen för ett tag sedan. När det gäller hela den privata vårdsektorn kan man konstatera att 2,9 miljarder återinvesterades förra året och 2,6 miljarder plockades ut i utdelning. Framför allt är det små producentkooperativ och små företag som gör vinstutdelning då man inte har kunnat plocka ut lön under uppbyggnadsfasen. Det är statistik, svart på vitt.

Min fråga till Jonas Sjöstedt är: Varför vill du leka kolchos med den svenska välfärden?

(Applåder)

Anf. 92 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Det vi ser hos riskkapitalbolagsjättarna är just storskalighet och likformighet. Det är det du får i dag i välfärden genom att du låter riskkapitalbolagen ta över och får den underbemannad, med brist på trygga jobb och en personal som får stressa mer därför att det är färre som jobbar där. Det är resultatet av den här modellen.

Jag noterar att du inte svarar om det är väl använda skattepengar att miljarder försvinner i vinster. Jag ifrågasätter om det har blivit fler som arbetar i välfärden. Det säger inte Sveriges Kommuner och Landsting eller Konjunkturinstitutet.

Jag menar att den här extrema vinstfixeringen i välfärden är dålig därför att välfärden inte fördelas efter behov. Det gör också att verkliga

alternativ inom eller utom offentlig sektor trycks ut av att man ständigt bara jagar vinstpengar.

Jag besökte nyligen Värmdö Kooperativa Hemtjänst. Jag tycker att det är ett jättebra alternativ, men de har inget vinstintresse. Det går att ha kvalitet och valfrihet och sätta brukarna och personalen främst. Men saken är den att det gör inte riskkapitalbolagen. De gör motsatsen varje dag, och det är ett problem.

Anf. 93 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Vi ska ha långsiktigt ägande även i välfärden. I partiledardebatterna de två senaste åren är det inte jag som har haft vinstfokus. Det är Jonas Sjöstedt som har pratat vinster. Låt oss titta på siffrorna över vinster. 2,9 miljarder återinvesterades förra året. 2,6 miljarder plockades ut i utdelning. Det var främst personalkooperativ och små företag som plockade ut den största delen av utdelningen.

Det stämmer inte att det är storskaliga riskkapitalbolag inom vården. 93 procent av alla vårdföretag har under 20 anställda, Jonas Sjöstedt. Låt oss hålla oss till fakta. Jag vet att det inte gynnar din retorik, men låt oss hålla oss till fakta.

Mot Jonas Sjöstedt står en regering som vill ta ansvar för kvaliteten, ha fler händer i vården och en mångfald av aktörer. Jonas Sjöstedt vill bara ha en stor vårdkolchos.

(Applåder)

Anf. 94 JIMMIE ÅKESSON (SD):

Fru talman! Den senaste tiden har vi tvingats bevittna flera tragedier kopplade till den globala flyktingsituationen och många människors strävan efter att ta sig till ett bättre liv här i Europa. Det är ingenting nytt att människor i svåra situationer har en sådan strävan. Det är ingenting nytt att människor är beredda att offra väldigt mycket och riskera sina liv för att ta sig till och så småningom in i Europa, utan så har det sett ut under en ganska lång tid.

Nu är det många som vill ta tillfället i akt att skylla de här tragedierna på påstått hårda flykting- och invandringslagar i Europa. Det pratas om krav på fler lagliga vägar in i EU. Det förs fram krav på möjligheter att söka asyl på ambassader i utsatta områden. Vi här i Sverige har lovat permanenta livslånga uppehållstillstånd till alla syriska flyktingar som tar sig hit.

Jag menar, fru talman, att det här är helt fel utgångspunkt för flyktingpolitiken. För det första är det precis den sortens signalpolitik som får utsatta människor i nöd att begå desperata handlingar och söka sig till flyktingsmugglare och med falska förhoppningar riskera sina liv på väg mot en bättre tillvaro i Europa.

För det andra är inte flyktingpolitik och flyktinghjälp synonymer till flyktingmottagning, även om man kan tro det i den svenska debatten. Tvärtom skulle jag vilja påstå att flyktingmottagning i Sverige är i den här sortens situation, med krig och massflykt som följd, ett väldigt dåligt och ineffektivt sätt att hjälpa flyktingar på. Utgångspunkten måste vara att hjälpa så många flyktingar som möjligt, och det gör vi inte genom att ta emot ett antal tusen individer här i Sverige, samtidigt som det stora flertalet flyktingar finns kvar i hemlandet eller i närområdet utan tak över

huvudet, utan mat, utan rent vatten, utan mediciner och utan en rad andra av de mest grundläggande förnödenheterna för att över huvud taget överleva.

För det tredje, fru talman, är myten om de många utländska hjärnkirurger som kör taxi här i Sverige populär när man från den här kammarens övriga partier vill skuldbelägga svenska folket för sina egna misslyckanden med invandringspolitik. Det är naturligtvis fejt att göra på det sättet, men faktum är att i relativa termer är det inte sällan de mest välutbildade eller de välbeställda som har möjlighet att fly hit från krig och andra katastrofer. Så är det säkert i många fall. Jag tror inte att det är en alltför vågad gissning att säga att så också är fallet i hög grad när det gäller Syrien.

Jag tycker att man måste fråga sig om det är bra och vad det får för konsekvenser för Syrien och för människorna som blir kvar där om landets mest välutbildade och mest välbeställda erbjuds livslånga uppehållstillstånd i Sverige. Är det någonting bra? Kommer det att underlätta för Syrien och för Syriens folk när konflikten, förhoppningsvis snart, är över? Svaret är nej.

Vad gör den svenska regeringen i den här frågan? Det har vi talat om tidigare. Man tar pengar från biståndet och lägger dem på bostäder och bidrag till invandrare i Sverige. Man gör avräkningar i biståndet på flera miljarder för flyktingmottagande i Sverige, och så ger man några tiotal miljoner, 40 miljoner tror jag, extra till Syrien, där behoven är flera miljarder. Det är en ologisk och ineffektiv politik, fru talman.

(Applåder)

Debatten kring detta borde inte handla om hur fler lättare ska kunna ta sig in i Europa eller för den delen i Sverige. Debatten borde handla om prioriteringar. Den borde handla om hur vi kan rikta om flyktingpolitiken och börja använda våra begränsade resurser till att hjälpa så många som möjligt och samtidigt börja reda upp den situation som den ansvarslösa invandringspolitik har skapat för oss här i Sverige. Sverige behöver kraftigt begränsa invandringen, inte öka den ytterligare.

(Applåder)

Fru talman! En sak som är helt avgörande för vår möjlighet att reda upp den här situationen är jobben. Jobben har varit regeringens mest prioriterade vallöfte i sju års tid. Med mindre än ett år kvar till nästa val kan vi konstatera att det har varit ett kapitalt misslyckande. Trots det skryt om 200 000 nya jobb som vi har hört i dag är det ett faktum att befolkningen har ökat med nästan en halv miljon under samma period.

Samtidigt framhärdar man i sina påståenden att vi har arbetskraftsbrist och att arbetsutbudet behöver öka ytterligare. Det man framför allt har lyckats med från regeringens sida är att skapa ett stort överutbud på arbetskraft, framför allt lågkvalificerad arbetskraft.

Den rådande situationen borde väl ändå en gång för alla slå fast att det inte är mer invandring som är lösningen på framtidens välfärdsutmaningar. Det stora problemet inom överskådlig tid är massarbetslöshet, inte generell arbetskraftsbrist. Där kan det ändå inte råda någon tvekan.

Men visst, om man är ärlig i sin oro över den framtida personalrekryteringsproblematiken i välfärden måste man samtidigt göra något för att förbättra personalens villkor där. Åtgärdas inte dagens problem med kronisk underbemanning, stress, ofrivillig deltid, låga löner, delade turer

och så vidare kommer varken svenskar eller för den delen invandrare att vilja jobba i den svenska välfärden i framtiden.

Problemet ligger inte i första hand i brist på människor utan – möjligen – i brist på människor som vill och kan utbilda sig till att jobba i välfärden.

Det brukar heta i debatten att det framför allt är antalet arbetade timmar som måste öka. Ändå har vi i dag drygt 100 000 deltidssamarbetande i offentlig sektor som skulle vilja jobba mer än vad de får göra i dag. Skulle alla de som vill jobba heltid också få möjlighet att göra detta skulle det skapa uppemot 25 000 nya helårsarbetskrafter. Det är något som vi väljer att prioritera i vår budgetmotion, genom ett stimulansbidrag till kommuner och landsting. Det handlar om en övervägande majoritet kvinnor, och den här frågan får därför en tydlig jämställdhetsprofil i det avseendet.

Det räcker inte, fru talman, att – som Socialdemokraterna gjort i tolv år nu – prata och lova. Det räcker inte, och det duger inte att lägga över ansvaret för att lösa detta på kommunpolitiker. Om man menar allvar måste man visa det i konkret politik. Man måste vara beredd att skjuta till de resurser som krävs, annars är det inte något annat än klassisk plakatpolitik.

(Applåder)

En utökad möjlighet, fru talman, till heltid i offentlig sektor är också en ambitionshöjning för välfärden. Det behövs fler händer i omsorgen, och det behövs fler händer i vården, inte minst om det ska vara möjligt att långsiktigt göra något åt den oroväckande minskningen av antalet vårdplatser. Det rör sig om ungefär 400 vårdplatser om året som försvinner, och det gör att vi halkar efter i ett internationellt perspektiv. Det leder inte bara till sämre tillgänglighet och sämre vård, utan det ökar också sjukhusrelaterad dödlighet, det ger längre vårdtid och det ger också en högre kostnad för vårdgivaren än vad som skulle behöva vara nödvändigt.

Om den svenska hälso- och sjukvården framgent ska kunna hålla en hög internationell klass är frågorna om tillgänglighet helt avgörande. Det krävs att vi utvecklar och förnyar sjukvården, att kroniska sjukdomar behandlas i god tid och att patienter får en kvalificerad palliativ vård i livets slutskede.

Fru talman! Det finns mycket att göra i välfärden, mycket mer än man hinner ta upp i en sådan här debatt. Det kräver satsningar. Den senaste tidens debatt om skattepolitiken har gett sken av att man måste välja, antingen satsningar på skattesänkningar eller satsningar i välfärden. Jag menar att den motsättningen inte är självklar. Jag vågar till och med påstå att med rätt prioriteringar kan man göra både och. Det visar vi i vår budgetmotion.

Vi visar att genom att begränsa en kostsam invandring, effektivisera ett ineffektivt bistånd och prioritera om flera av regeringens misslyckade, missriktade skattesänkningar – krogmoms och annat – går det att göra satsningar i välfärden, satsningar på fler vårdplatser, satsningar på trygghetssystemen, satsningar på äldreomsorgen och satsningar på skolan samtidigt som vi sänker skatten för vanligt folk, samtidigt som vi gör betydande förstärkningar av rättsväsendet, samtidigt som vi gör det billigare och enklare för de små och medelstora företagen att anställa, samti-

digt som vi satsar 25 000 nya jobb på en stark och levande landsbygd och samtidigt som vi över budgetperioden har ett positivt finansiellt sparande.

Det handlar, fru talman, bara om politisk vilja och prioriteringar. (Applåder)

Anf. 95 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Fru talman! Jag sade i mitt anförande att det drar kallt i Europa. Minoriteter får det allt tuffare, och flyktingpolitiken leder till humanitära katastrofer.

Det finns partier i Europa som driver på och pressar fram den här utvecklingen, partier som sätter människa mot människa och inte drar sig för att hetsa mot flyktingar eller minoriteter.

Sverigedemokraterna vill vinna svenskarnas förtroende för att få representera oss i EU-parlamentet. Därför söker man nu samarbetspartner inför ett inträde i parlamentet. Jimmie Åkessons medarbetare berättar om möten med partier som inte ens Silvio Berlusconi eller Pia Kjærsgaard skulle vilja samarbeta med, såsom Front National, vars ledare dömts flera gånger för att ha förnekat förintelsen, eller Vlaams Belang i Belgien, vars föregångare var så extrema att de helt enkelt förbjöds.

De här partierna har tre saker gemensamt: De är emot flyktingar, de är emot minoriteter och de är emot kvinnors rätt till abort. I allt fler europeiska länder ifrågasätts nu kvinnors rätt till sin kropp och möjlighet till abort. Sverigedemokraterna brukar inte tala väl om EU, men när det kommer till abort säger de att de vill harmonisera reglerna med resten av Europa, alltså följa efter ett Europa där kvinnors rättigheter sätts på undantag.

Den här politiken leder inte i första hand – det har vi sett från länder där abort är förbjudet eller begränsat – till färre aborter utan till farligare aborter. Kvinnor dör när de inte får den vård de behöver och när de tvingas att resa någon annanstans för att genomföra en abort.

Jag skulle vilja formulera min fråga till Jimmie Åkesson så här: Har du någon teori om varför det så ofta är organisationer där makten domineras av män som vill begränsa kvinnors möjligheter till abort?

Anf. 96 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Fru talman! Det var mycket på en gång, men om jag får koka ned det här handlar det om Europas framtid i någon mening och om att vi har ett förestående val till Europaparlamentet som är viktigt. Vi har ingen representant där i dag. Det vill vi naturligtvis ha, och vi kommer att göra vårt yttersta för att ta oss in också i det parlamentet.

Vilka partier vi ska samarbeta med efter valet vet vi inte i dag. Det är mycket riktigt så som Gustav Fridolin påpekar: Vi sonderar terrängen, och vi tar reda på vilka intressanta partier det finns runt om i Europa och som kanske liknar oss. Naturligtvis är det minst lika viktigt att ta reda på vilka som inte liknar oss. Det måste man veta sedan. Gustav Fridolin vet likaväl som jag att det är viktigt att tillhöra en partigrupp i Bryssel för att få möjlighet till talartid, resurser och sådana saker. Det är en viktig sak, men vi klarar detta alldeles utmärkt själva utan Gustav Fridolins hjälp.

När det sedan handlar om den mer konkreta politiken ställde Gustav en fråga om abortpolitiken. Jag har aldrig talat om att förbjuda abort. Det

är en taskig och direkt ohederlig typ av argumentation, där man försöker klistra på mig åsikter jag inte har.

Däremot är jag – och det har jag aldrig hört Gustav Fridolin nämna i något sammanhang – bekymrad över de höga aborttalen i till exempel Sverige. Det gör mig väldigt bekymrad. Jag tycker att det är så pass bekymmersamt att det är värt att lyfta till diskussion. Det är något vi bör tala mer om och hitta en långsiktig lösning på, utan att förbjuda fri abort. Det är naturligtvis ingen väg för Sverige att gå.

Håller inte Gustav Fridolin med om att 30 000–40 000 aborter i Sverige varje år är ett problem?
(Applåder)

Anf. 97 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Fru talman! Jimmie Åkesson har helt rätt: I EU-parlamentet samarbetar man i partigrupper, och att ge sitt stöd till Jimmie Åkesson i EU-parlamentsvalet är också att ge sitt stöd till de partier som Jimmie Åkessons parti väljer att samarbeta med. Ni har däribland träffat Front National och Vlaams Belang, som jag nämnde.

Vi ser i Europa hur kvinnors rättigheter sätts på undantag, delvis frampressade av partier som dessa. Det brukar börja med att man säger att man vill begränsa aborträtten lite grann. När man har kommit så långt tar man nästa steg och nästa steg. Resultatet ser vi i länder där aborträtten är så begränsad att kvinnor drabbas när de söker vård och att kvinnor till och med dör därför att de inte får en möjlighet till en legal, i sammanhanget relativt ofarlig abort.

Jimmie Åkesson svarade inte på detta. Han svarade genom att ställa en motfråga. Men min fråga kvarstår obesvarad. Det ni sade för några månader sedan om att begränsa aborträtten, gäller det inte längre? Är Sverigedemokraterna inte längre med de här partierna om att aborträtten ska begränsas?

Anf. 98 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Fru talman! Jag vet inte vilka de partierna är. Vi träffar partier och sonderar terrängen, som jag sade. Men att gå så långt som att säga att vi stöder deras abortpolitik är orimligt och omöjligt, eftersom vi fortfarande inte vet vilka partier vi kommer att samarbeta med. Jag får väl återkomma till den frågan.

Jag vidhåller ändå att det är en djupt ohederlig argumentation att klistra på oss deras politik. Vi vet också att det ser mycket olika ut i olika länder, vilket har historiska och religiösa förklaringar och har väldigt lite med mig att göra. Jag känner mig inte särskilt skyldig till att kvinnor runt om i Europa far illa av illegala aborter. Det gör jag faktiskt inte. Det finns säkert andra som har ansvar för det, men jag har faktiskt inget ansvar för det. Jag tycker inte heller, Gustav Fridolin, att du är trovärdig i dina försök att klistra dem på benen på mig.

(Applåder)

Anf. 99 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Jimmie Åkesson har nu pratat om allt vackert som han vill lägga pengar på. Problemet är att hela finansieringen gör att budgeten är ett enda stort, ihåligt, brunt luftslott.

Man planerar att finansiera reformer med 118 miljarder kronor de kommande åren genom minskad invandring. Detta baseras på en beräkning från riksdagens utredningstjänst som anger en siffra mellan 19 och 50 miljarder kronor. Det är ganska långt ifrån de 118 miljarder kronor som Sverigedemokraterna har fått ihop. Resten är alltså hobbysnickrade beräkningar helt utan verklighetsförankring.

Jag skulle vilja citera några av alla de ekonomer som ifrågasätter hur Sverigedemokraterna har räknat.

Stefan Fölster, som är professor i nationalekonomi, säger: Det finns i dag inga beräkningar av nettoeffekten av invandringen. Stoppas vi invandringen skulle vi kanske kunna spara kortsiktigt, men vi förlorar långsiktigt.

Lars Jagrén, som är chefsekonom på Företagarna, hävdar att besparingar på invandring, integration och bistånd på mer än 50 miljarder bygger på oseriösa antaganden och saknar förankring i verkligheten.

Jan Ekberg, professor i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet, konstaterar: Det går inte att räkna så.

Svenskt Näringslivs ekonom Li Jansson menar att kalkylen är amatörmässig och osannolik.

Min fråga till Jimmie Åkesson är: Anser Jimmie Åkesson själv att kalkylerna på 118 miljarder kronor är förtroendeingivande?

Anf. 100 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Fru talman! De är åtminstone både bättre och mer förtroendeingivande än Annie Lööfs och regeringens beräkningar, för ni har ju inga över huvud taget, och det gör det hela ganska svårt att diskutera.

(Applåder)

Det finns inget alternativ att utgå från. Så, ja, vi har den mest trovärdiga beräkningen.

Sedan är det alldeles riktigt att detta är oerhört svårt att räkna på. Men vi har med stöd av riksdagens utredningstjänst och med stöd av annan forskning gjort vårt yttersta för att få det så korrekt som möjligt.

När vi inte har varit säkra har vi gjort så här. Annie Lööf nämner till exempel ekonomen Li Jansson, som kritiserar oss. Hon kritiserar oss därför att vi menar att nyanlända invandrare generellt konsumerar välfärd i högre grad än infödda svenskar. Det finns inga sådana siffror som är övergripande. Men det finns i detalj siffror som man kan utgå från som visar att det finns en kraftig överrepresentation. Men vi väljer att räkna med en överrepresentation på ungefär en och en halv gång. Det menar jag är att ta i i underkant, just för att försöka vara så trovärdig som det går där det inte finns klara siffror att tillgå.

Jag menar alltså att det är en mycket trovärdig beräkning, väsentligt mer trovärdig än Annie Lööfs och regeringens.

Med tanke på regeringens, Finansdepartementets och Anders Borgs förmåga att göra prognoser under de senaste åren är det lite förmätet och blir lite märkligt när man kritiserar oss för vår förmåga att räkna. Tycker man att man är så trovärdig själv när det handlar om att räkna långsiktigt? Jag är tveksam till det.

(Applåder)

Anf. 101 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Anledningen till att jag tar upp frågan är att detta ska finansiera alla era fina satsningar som ni snackar om, Jimmie Åkesson.

Faktum kvarstår: Ekonom efter ekonom sågar dessa hobbyberäkningar – det stämmer. Inte ens riksdagens utredningstjänst menar att man kan använda de siffror som ni talar om på det sättet. Det här är ett citat från det RUT-uppdrag som Sverigedemokraterna har beställt som de har glömt att ta med:

”Beräkningarna kan därmed inte utgöra underlag för att bedöma den statsfinansiella effekten av denna del av invandringen på längre sikt. – –
– De beräknade nettoutgifterna kan inte heller rakt av tolkas som en potentiell besparing.”

Med detta som grund kan man inte se Sverigedemokraternas budget som något annat än ren, brun populism.

Jag skulle till sist vilja fråga Jimmie Åkesson: De som kommer hit för att jobba eller de som flyr undan bomber, krig och förtryck, vilka är det Jimmie Åkesson vill stoppa vid gränsen?

(Applåder)

Anf. 102 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Fru talman! Sådana typer av uttryck som ”brun populism”, vad är det? Vi kan väl försöka hålla debatten på någorlunda respektfull och sansad nivå och inte ta till den typen av uttryck.

Det är fortfarande så, fru talman, att regeringen inte har några egna beräkningar på detta. Regeringen har inget alternativ. Man presenterar inget alternativ till våra beräkningar.

Då kan man ju stå här och i svepande ordalag kritisera de beräkningar som vi har lagt ned oerhört mycket tid och resurser på och som är de mest trovärdiga och mest korrekta som finns i Sverige i dag. Det kan man naturligtvis göra. Men är man verkligen trovärdig i det, när man inte kan tala om vad invandringen faktiskt kostar? Det kan man ju inte. Annie Lööf kan inte tala om vad invandringen kostar. Men det kan jag göra, för jag har räknat på det. Det är den stora skillnaden.

Sedan kan vi hålla på att kasta olika epitet på varandra. Men jag vill inte spela det spelet med Annie Lööf.

(Applåder)

Anf. 103 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Det som slår mig när jag lyssnar på Jimmie Åkesson när han talar ekonomisk politik är hur väldigt likt det är vår regerings sätt att tänka runt ekonomi. Många av de avgörande beslut som regeringen har tagit om skattesänkningar har Sverigedemokraterna slutit upp bakom.

Ett exempel är den sänkta bolagsskatten, som är väldigt dyr. Det är framför allt de stora bankerna, som redan gör enorma vinster, som vinner på det. Det har vi talat om tidigare.

Det gäller privatiseringarna i välfärden, där Sverigedemokraterna stöder tvångs-LOV, att man ska tvinga kommunerna att privatisera äldreomsorgen, så att fler resurser kan dras ur välfärden.

Nu stöder ni det femte jobbskatteavdraget. Det är den dyraste satsningen som regeringen gör i sin budget. Den kostar 12 miljarder kronor. Det som är typiskt för jobbskatteavdraget är att den som har en hög in-

komst får ett högre avdrag i kronor och att den som har en låg inkomst får ett lägre avdrag i kronor. Det innebär att man förstärker inkomstsklyftorna.

Det jag tycker är fel av er att ni har varit med om att sänka skatten och sedan säger att det är bristande resurser till välfärden och skyller det på invandringen. Nej, det beror på en politik som ni är med och stöder att det inte finns resurser till välfärden.

Jag tycker att det är en ohederlig argumentation. Det är visst så att man väljer vad man lägger pengar på, och man kan inte få allt. Men ni påstår att ni kan få allt.

En annan effekt av jobbskatteavdraget som är själva kärnpunkten är att den som har haft otur att vara sjuk och den som är arbetslös och har blivit av med jobbet inte får någon sänkt skatt alls. Den får inte en enda krona i sänkt skatt. Men en höginkomsttagare som tjänar riktigt bra kan tjäna tiotusentals kronor per år på jobbskatteavdragen.

Var finns rättvisan, Jimmie Åkesson? Vad är det som är rättvist med att den som har blivit sjukskriven inte får någon skattesänkning medan den som är höginkomsttagare får tiotusentals kronor i skattesänkning? Är det en politik för rättvisa?

Anf. 104 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Fru talman! När man läser Vänsterpartiets budgetmotion slås man av en sak. Vänsterpartiet vill höja inkomstskatten, höja bensinskatten och höja bolagsskatten. Vänsterpartiet vill återinföra direkt skadliga skatter som förmögenhetsskatt och gåvoskatt. Inte ens när man har dött ska man komma undan Vänsterpartiets skattearm. Vänsterpartiet vill återinföra arvsskatten.

Skatt, skatt och skatt. Det verkar lite grann som att hela Jonas Sjöstedts existens på något sätt går ut på att beskatta människor så mycket som möjligt och göra det så svårt som möjligt för vanliga människor att leva sina egna liv.

Ja, det finns en skillnad där eftersom jag inte ser på vare sig det svenska samhället eller världen på det sättet.

Jag är alldeles övertygad om att det i dag finns ett behov av att stimulera den inhemska ekonomin. Därför är det rimligt att vi ger vanliga människor som arbetar lite mer i plånboken så att de kan konsumera och så att de som arbetar i Konsum, i den stora elektronikkedjan eller någon annanstans inom handeln kan få behålla sina jobb i en tid då efterfrågan på svenska produkter i omvärlden inte är lika stor som tidigare. Då behöver vi denna typ av stimulanser.

Problemet här är att Vänsterpartiet inte förstår detta, utan Vänsterpartiet tror att vi långsiktigt kan bygga på för att göra det dyrare för människor att arbeta och att vi inte behöver några stimulanser för den inhemska ekonomin för att långsiktigt klara jobben. Jag menar att det är en felaktig analys. Jag förstår den. Den är inte ny. Man har byggt många samhällen runt om i världen på denna typ av analyser. Det har inte gått så bra. Jag vill därför inte göra det i Sverige.

(Applåder)

Anf. 105 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Jag ställde en rak fråga till Jimmie Åkesson. Varför ska en höginkomsttagare få tiotusentals kronor i sänkt skatt, medan den som är sjuk eller arbetslös inte ska få en enda krona i sänkt skatt med Sverigedemokraternas politik? Jag fick inget svar.

Sedan talade Jimmie Åkesson om att man ska stimulera efterfrågan. Hur gör man det bäst? Det gör man genom en vänsterpolitik. Vi sänker skatten för de sjuka och de arbetslösa. Vi tycker att det är rättvist. Vi höjer studiemedlet för studenterna. Vi sänker skatten på hyresfastigheter så att hyrorna kan sänkas. Vi höjer inte inkomstskatten för någon som tjänar under 30 000 kronor i månaden, och det är de flesta människor. Vi sänker skatten för dem som är med i fackföreningar och a-kassan. Det är att satsa på de grupper som har låga inkomster. Det är det mest effektiva sättet att stimulera ekonomin.

Jimmie Åkesson sänker skatten för storbankerna, och han sänker skatten för sig själv. Konsumkassörskan som du, Jimmie Åkesson, talade om får bara hälften av det som du får i skattsänkning med det femte jobbskatteavdraget.

Det är skillnaden mellan högerpolitik och vänsterpolitik. Det är skillnaden mellan dig och mig, Jimmie Åkesson. Men du har fortfarande inte svarat på varför den sjuka och den arbetslösa ska ha högre skatt än den som har turen att ha ett arbete.

(Applåder)

Anf. 106 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Fru talman! Jag kan också ställa tio olika frågor. Sedan kan jag i min andra replik uppehålla mig vid den fråga som jag inte fick svar på. Det är inte särskilt hederligt, men det är en taktik som man kan använda sig av.

Fru talman! Här handlar det om ett batteri av åtgärder där Jonas Sjöstedt skjuter in sig på en enskild skattesänkning. Som Jonas Sjöstedt är mycket väl medveten om är vi överens när det gäller till exempel förslaget att höja brytpunkten för statlig skatt. Varför är vi överens om det? Jo, därför att jag delar analysen att det inte har någon jobbskapande effekt över huvud taget, till skillnad från skattesänkningar för vanliga människor. En skattesänkning för Konsumkassörskor, för poliser och för dem som arbetar i välfärden har en effekt. Men en skattesänkning för dem som tjänar allra mest har inte någon jobbskapande effekt, och därför behöver vi inte den skattesänkningen. Då riktar jag hellre denna skattesänkning till pensionärer, till dem som är sjuka, till dem som behöver a-kassa och så vidare. I detta avseende har jag en fullt balanserad och rimlig utgångspunkt.

(Applåder)

Anf. 107 JONAS SJÖSTEDT (V):

Fru talman! Riksdagskolleger! Åhörare! Vi lever i trianguleringens tid. Jag förstår att många människor inte bryr sig om detta ord speciellt mycket. Men om man ska förstå den valrörelse som nu börjar ska man fundera på vad detta ord egentligen innebär. Det innebär framför allt att partierna försöker likna sina motståndare för att ta bort egna svagheter och försöka röra sig närmare de andra i politiken. Då blir det samling i mitten.

Det är till exempel därför som Moderaterna låtsas vara ett arbetarparti trots att de inte är det. Det är triangulering. Det är nog också därför som Socialdemokraterna godtar så mycket av de borgerliga skattesänkningarna. Man försöker likna varandra, lurpassa på varandra och ta över delar av varandras politik.

Jag tror att detta är dåligt för det politiska samtalet i Sverige. Jag tror att det tar bort ideologin och idéerna ur debatten, men de kommer att behövas i denna valrörelse.

Vad händer i en politisk debatt där alla samlas runt mitten och försöker likna varandra så mycket som möjligt? Där blir politiken i stället inriktad på utspel och på personer och mindre på långsiktigt innehåll. Då fokuseras politiken på vad de osäkra mittenväljarna, som har det ganska bra, vill höra. Då finns det mycket lite plats för den som är sjukskriven och inte har så mycket röst i samhällsdebatten. Då är det få som lyfter fram situationen för de ensamma föräldrarna med barn som kämpar varje månad för att betala räkningarna och hålla näsan ovanför vattenytan.

Detta präglar det politiska samtalet. I en sådan diskussion passar det inte in att diskutera omfördelning av makt och rikedom så att vi får ett samhälle med ökad jämlikhet. Men jag tror på ett jämlikt samhälle.

I denna debatt passar inte de svåra frågorna i klimatkussionen in. Kan vi i förlängningen arbeta för en ekonomisk tillväxt som bygger på ständigt ökande materiell konsumtion? Jag tror inte det. Jag tycker att den frågan hör hemma i valdebatten.

I en sådan diskussion talas det alltför lite om de elever och de barn som misslyckas i den svenska skolan därför att det är viktigare att kunna välja än att alla elever får ett bra skolresultat.

Vänsterpartiet ställer inte upp i detta svenska mästerskap i triangulering. Vi har en politik som skulle förändra villkoren, mer än på marginalen, för många människor i Sverige.

Politik gynnar alltid olika människor och olika grupper i samhället. Där gör man ett val. Det är inte så svårt att läsa ut vad denna regerings politik har inneburit och vem som har vunnit på den. Höginkomsttagarna är rikare än någonsin. Storbankerna plockar ut större vinster än någonsin. De som gör vinst i välfärden har fest varje dag. Men vi ser också hur inkomstklyftorna växer i Sverige.

Vad väljer vi? Vad skulle vänsterpolitiken innebära? Jo, den skulle till exempel innebära att inkomstklyftorna minskar i det svenska samhället. När inkomstklyftorna minskar mellan rika och fattiga, minskar de också mellan kvinnor och män därför att det hänger ihop. Sänker man skatten för de allra rikaste, sänker man den framför allt för män. Slår man sönder sjukförsäkringen för de långtidssjukskrivna drabbar det framför allt kvinnor. Dessa saker hänger ihop. En politik för rättvisa blir därmed också en feministisk politik.

Vi satsar särskilt på dem som är mest utsatta i dagens svenska samhälle. Det handlar om de ensamstående föräldrarna som vi menar ska ha ett högre underhållsstöd och ha rätt till barnomsorg på obekvämt arbetstid. Vi vill också satsa på förskola och fritis. Där läggs grunden för Sveriges framtid.

En annan grupp som har fått stå tillbaka under de senaste åren är stora delar av dem som är unga i Sverige i dag och som nu växer upp. Vem är det som inte kan få ett fast arbete i Sverige i dag? Det är till exempel

majoriteten av de unga. Den sortens land har Sverige blivit. Det är ungdomarna som väntar på sms:et i mobiltelefonen där det sägs om de får arbeta i morgon eller inte. Det är de som väntar på beskedet om vikariatet förlängs nästa månad eller nästa vecka. Det är de som inte kan planera sin framtid. De betalar priset för Alliansens politik.

Men vi satsar på de unga. Vi menar att fasta anställningar ska vara det normala och att otrygga jobb ska vara undantaget när man behöver tillfällig förstärkning.

Vi satsar på utbildning genom fler platser i högskolan. Vi vill höja studiemedlen som har släpat efter. Och inte minst satsar vi på att bygga bostäder. Det är ungdomarna som betalar priset för att vi inte har byggt ordentligt i Sverige på många år.

(Applåder)

Det är de som flyttar runt bland bostäder med andrahandskontrakt. Det är de som blir uppskörtade på alldeles för mycket pengar när det är bostadsbrist och bostäder hyrs ut i andra hand. Man kan bara göra en sak för att komma åt detta. Det är att bygga fler hyreslägenheter.

Vi satsar på klimatet. Vi ökar investeringarna mer än något annat parti på de områden där vi vet att vi kommer att kunna begränsa utsläppen. Det handlar om att renovera de slitna bostäderna, bygga ut järnvägen och satsa på den förnybara energin. Vi måste bygga om Sverige för att klara klimatet.

Vi satsar även på välfärden. När regeringen har lagt 27 gånger så mycket på att sänka skatten som på välfärden gör vi lite grann tvärtom. I dag märker också människor runt om i Sverige att det finns för få vårdplatser och att det är för stora grupper på fritis. Då är det dags att lägga om politiken.

Vi väljer alltså att satsa på jämställdheten, på de unga, på klimatet och på välfärden. Vi menar att det är riktig politik som inte faller i trianguleringsfällan.

I dag är det enligt Konjunkturinstitutet 7 000 färre som arbetar i kommuner och landsting än det var 2006, trots att vi har blivit 440 000 fler svenskar. Det beror till stor del på att vi har valt att skjuta över välfärden till de privata finansierarna. Där försvinner jobben och blir i stället privata vinster i skatteparadis. Vill vi ha en rimlig välfärd behövs både att vi fördelar resurserna på ett annat sätt och att vi sätter stopp för privatiseringsexperimentet i den svenska skolan, sjukvården och äldreomsorgen.

Det kanske tydligaste – och kanske också det märkligaste – exemplet på triangulering är Moderaternas nya logotyp. Man försöker kalla sig ett arbetarparti. Det gör det parti som genom sin historia har gått emot i stort sett varje föreslagen reform som har förbättrat den svenska arbetarklassens villkor. Det partiet är fräckt nog att kalla sig ett arbetarparti. Tydligare kan det knappast bli.

Ett riktigt arbetarparti låter inte de otrygga jobben bli fler. Ett riktigt arbetarparti begränsar arbetsgivarnas möjlighet att begränsa visstidsanställningar. Det tar krafttag mot det som blir alltmer vanligt på svensk arbetsmarknad, nämligen att man hänsynslöst utnyttjar arbetskraft från andra länder, om det så är i bärskogen, bland lastbilschaufförer eller i restaurangkök. Ett riktigt arbetarparti gör någonting åt att man missbrukar bemanningsföretagen genom att sparka gamla trotjänare och i stället ta in bemanningsanställda.

Ett riktigt arbetarparti bedriver en skattepolitik som gynnar lågavlönade och hyresgäster. Regeringens skattepolitik ger vad man än säger mycket mer till den som har mest, och snart spricker Sverige sönder i en liten elit som har mer än den behöver och många som kämpar för att få vardagen att gå ihop. Vi har en annan skattepolitik. Vi sänker skatten för många långinkomsttagare i och med att de får avdragsrätt för avgift till a-kassa och fackförbund. Vi höjer inte inkomstskatten för någon som tjänar mindre än 30 000 kronor i månaden.

Ett riktigt arbetarparti har en politik för arbete. Hur ska en sådan se ut? Ja, dagens politik har misslyckats, och det enda regeringen kan säga är att vi ska fortsätta med mer av det som inte har fungerat. Vi kan dock använda det ekonomiska utrymmet annorlunda. Vi kan använda det till bostadsbyggande och till att bygga upp infrastruktur. Vi kan göra satsningar på förnybar energi som skapar både arbete och exportframgångar. Vi behöver fler som arbetar på våra sjukhus och i äldreomsorgen, där alltför många får stressa alltför mycket. Fler arbetslösa behöver få en bra yrkesutbildning som gör att de kan ta de arbeten som finns.

Så ser en politik för ett riktigt arbetarparti ut, och inget av det får vi med dagens regeringspolitik. Det finns dock ett alternativ, och för det alternativet krävs det en annan politik – en ny logotyp räcker inte.

(Applåder)

Anf. 108 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik:

Fru talman! Gustav Fridolin lovade att dagens opposition ska vinna valet nästa höst och byta plats med regeringen. Som jag förstod det på Gustav Fridolin var det redan klart. Jag har lärt mig att vara lite mer ödmjuk och att överlåta åt väljarna att avgöra det, men frågan är var Jonas Sjöstedt tror att Gustav Fridolin placerade Vänsterpartiet.

I mitten av nästa mandatperiod firar Vänsterpartiet 100 år. Frågan är vad ni ska fira – kryperi för kommunistiska diktaturer över hela världen, med uppslutning bakom Sovjetunionen som det största lågvattenmärket?

Ni har haft framgång i vissa val; 1998 blev Vänsterpartiet väldigt starkt. Nu hade man makt att påverka Göran Persson, som var kraftigt försvagad. Vad gjorde man? År 2000 höjde man brytpunkten, år 2001 höjde man brytpunkten och 2002 höjde man brytpunkten för statlig inkomstskatt. Mandatperioden därefter accepterades en breddning av förmögenhetsskatten och borttagandet av arvs- och gåvoskatten. Det var skattelättnader på 20 miljarder, riktade till dem som tjänar mest och är mest välbeställda.

Vänsterpartiet hade inget att invända och använde inte sin makt till att påverka. Det är Vänsterpartiet när det kan och när det har inflytande – när det är på riktigt, Jonas Sjöstedt.

Nu är frågan: Vad är det ni ska fira på hundraårsdagen – är det att ni har lyckats med bedriften att finnas som parti i 100 år utan att bära regeringsmakt i en enda minut? Det är den stora frågan. Om man inte använder det inflytande man får av väljarna blir man en ljudkuliss, Jonas Sjöstedt – en ljudkuliss ingen bryr sig om. Frågan väljarna måste ställa sig är: Ska man rösta på ett parti som aldrig gör skillnad, som alltid viker sig och som, om jag förstår det rätt, redan nu har övergivit idén att vara en del av en möjlig regeringsseger nästa höst?

Anf. 109 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! När jag hörde Fredrik Reinfeldt stå och lite grann försöka läxa upp mig kom jag på att han påminde om någon. Det tog en liten stund innan jag kom på vem det var han påminde om. Det var Tyko Jonsson. Tyko Jonsson visas på svensk tv varje julafton; han är pappa till Karl-Bertil Jonsson. I ett bestämt avsnitt av filmen skäller han ut sin son därför att sonen har delat med sig till de fattiga. Tyko Jonsson tror nämligen att alla som frivilligt ger bort någonting är kommunister.

Jag tror att Fredrik Reinfeldt ska lära sig att alla som frivilligt vill dela med sig av någonting – alla som tror på rättvisa och jämlikhet – inte är kommunister. Ta till dig det, Fredrik Reinfeldt!
(Applåder)

Anf. 110 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik:

Fru talman! Idén med replikskiftena är att man ska svara på frågor som ställs, Jonas Sjöstedt. Det är en del av demokratis idé, och den tycker jag är väldigt värdefull och viktig.

Nu påpekade jag att Vänsterpartiet hade ett stort inflytande 1998. Jag satt själv i riksdagen då. Ni nådde 12 procent, och det var en kraftigt försvagad Göran Persson. Då fanns det möjlighet att göra allvar av allt det Jonas Sjöstedt just har hållit ett långt anförande om. Ni prövades dock på riktigt, i verkligheten, och började höja brytpunkten för statlig inkomstskatt – inte en eller två utan tre gånger, Jonas Sjöstedt. Mandatperioden efter följde borttagen arvs- och gåvoskatt och breddad förmögenhetsskatt.

Spelar det ingen roll vad man gör i verkligheten om man bara håller brinnande tal som säger något annat? Är inte det en del av de demokrati-problem Jonas Sjöstedt påpekade? De stora frågorna är: Använder Vänsterpartiet sitt inflytande till att vara något annat än en ljudkuliss? Gör ni verkligen skillnad i svensk politik? Ställer ni krav?

Kanske är det som Gustav Fridolin säger: Ni har redan vunnit, men Jonas Sjöstedt får inte vara med.

Anf. 111 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Mycket av det som är bäst i Sverige och mycket av det jag tycker gör Sverige till det land jag fortfarande är stolt över kommer från vänstern. Mitt parti har, trots alla de brister och fel vi sannerligen har haft i historien, varit först med att föreslå många av de avgörande reformerna. Det gäller löntagarnas trygghet, barnbidrag, utbyggnad av barnomsorgen, rättigheter för homosexuella och avskaffande av aga i skolan. Det har funnits en ådra av progressivitet, av att alltid vilja driva på och komma framåt.

Sedan övertar ni, Fredrik Reinfeldt, den politiken efter hand och kallar den er egen. Den kommer dock från vänster. Jag är stolt över att vi har varit en sådan pådrivare i sociala frågor och i värderingsfrågor. Så är det också i kommunerna i dag. Vilka kommuner är det som satsar på de lågavlönade? Vilka inför avgiftsfri kollektivtrafik? Jo, det är vänsterns kommuner. Det gör ett riktigt arbetarparti. Ett parti som låtsas vara ett arbetarparti gör tvärtom, och det gör din regering, Fredrik Reinfeldt.
(Applåder)

Anf. 112 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD):

Fru talman! Jag vill börja med att konstatera att Sverige är ett av världens bästa länder att bo i. Kanske förvånar beskrivningen den som enbart följer medierapporteringen om till exempel sjukvården i vårt land. Det är ju så att det som inte fungerar, enskildheter som brister, är det som får uppmärksamheten, och det är förstås i sin ordning. Brister ska uppmärksammas för att kunna åtgärdas, men helheten och framstegen speglas mer sällan. Det är därför som det finns skäl att berätta om hur den svenska hälso- och sjukvården faktiskt står sig.

På sjukvårdsområdet finns det väldigt mycket data om hur den faktiska situationen ser ut, oavvisliga fakta, och låt mig få nämna en del.

Antalet vårdcentraler och tillgängligheten till vården har ökat, vårdcentralerna med över 20 procent. Vi har systematiskt jobbat med att beta av de vårdköer som vänstersidan lämnade efter sig. Mer pengar än någonsin tidigare går till vårdområdet. Gömda och papperslösa har fått rätt till vård. Vi reformerar psykiatrin. Vi har sjösatt en tydlig strategi för att bekämpa cancer. Vi har fler läkare och sjuksköterskor än någon gång tidigare. Vi har fler arbetade timmar i vården. Vi har patienter som är allt nöjdare. Vi har högre kvalitet på vården än någonsin. Allt det här finns det siffror på. Det är kalla fakta.

Sedan 2006 har de samlade utgifterna på välfärdsområdet ökat med 67 miljarder kronor i fasta priser. För enbart hälso- och sjukvården handlar det om en ökning med över 28 miljarder kronor. Omvandlat till procent innebär det en ökning med 13,4 procent.

Vi har lyckats väl i Sverige. Den som inte tror det när jag säger det kan ta del av internationella jämförelser, nu senast i publikationen *Euro-health*. Den ges ut av European Observatory on Health Systems and Policies, som är ett samarbete mellan WHO, EU-kommissionen, europeiska regeringar och Världsbanken.

I det senaste numret publiceras slutsatserna av en studie över hur väl 43 länder i vår del av världen lyckas med sin politik för att främja hälsa. Sverige pekas ut som bäst i Europa. Och forskarna bakom artikeln hävdar att om övriga länder bedrev samma politik som vi gör i Sverige skulle nära 2 miljoner liv årligen kunna räddas i Europa. Det är nästan ofattbart – 2 miljoner liv årligen! Det här är fakta och en grund för fortsatta diskussioner om vårdfrågorna.

Vi har utmaningar, men ingen är betjänt av överdrifter, halvsanningar eller rena rama lögner.

Fru talman! Förra hösten tog jag initiativ till en etisk plattform för vård och omsorg, och nyligen kunde vi meddela att en överenskommelse har nåtts mellan inte mindre än 17 fack- och arbetsgivarorganisationer. Bland dem finns SKL, Kommunal, Vårdföretagarna och Vårdförbundet. Överenskommelsen ger patienterna och allmänheten rätt att få veta vårdgivarens kvalitet, ekonomi och anställningsvillkor. Allt ska redovisas öppet.

De 17 organisationerna har bitvis förstås olika intressen, åsikter och värderingar. Överenskommelsen är en bekräftelse på att det går att samlas kring det som det faktiskt borde handla om, om vårdens kvalitet. De har visat att de kan enas om ett antal grundläggande förutsättningar och krav för att bedriva vård med god kvalitet oavsett driftsform.

Jag önskar att jag kunde säga att vi politiker alltid är lika vidsynta. Men tyvärr har både Socialdemokraterna och inte minst Vänsterpartiet valt att göra vårdens driftsform, inte innehåll och kvalitet, till stridsfråga inför nästa val – detta trots att sjukvården är allmän i Sverige, tillgänglig för alla och alla har rätt till den vård som man behöver. Den vård och omsorg som patienter valt hotas alltså med stopp och stängning efter valet, oavsett vårdens kvalitet eller popularitet. Människors egna val hotas av vänsterns dogmatism.

Den svenska sjukvården har förbättrats rejält under senare år och är bättre än någonsin tidigare. Vi lever i en fantastisk tid där vi kan bota och lindra alltmer. Nya behandlingsmetoder och läkemedel öppnar ständigt nya möjligheter i takt med att kunskapen ökar. Som en följd uppstår nya utmaningar som vi måste ta oss an. Numera mäter och jämför vi vårdens kvalitet. Därmed blir det tydligt att det finns omotiverade skillnader i vården.

En utmaning handlar om att säkerställa att sjukvården är likvärdig oavsett om vi bor i Ystad eller Haparanda, oavsett ålder, etnisk bakgrund och socioekonomisk tillhörighet. Oavsett allt har vi rätt till vård på lika villkor.

Sverige tillhör de länder som inom OECD ligger i topp när det till exempel gäller antalet sjuksköterskor och läkare per 100 000 invånare. Vi är, efter Cypern, det land inom OECD som har minst antal läkarbesök per invånare. Ändå vill inte tiden räcka till för vår personal att ägna tillräckligt med omsorg för den enskilde patienten. Det här går inte riktigt ihop.

En utmaning är att ge de anställda i vården möjlighet att använda sin kunskap till just det som de är utbildade för. Mer av arbetstiden måste användas för patientmöten. Det var därför som vi förra veckan utsåg en samordnare för att analysera och bekämpa onödiga uppgifter som tynger många av vårdens medarbetare.

Vi måste också snabbare dra nytta av fördelarna med ny teknik, nya behandlingsmetoder och läkemedel. Väntetiderna måste ytterligare förkortas så att patienterna får den vård som de har rätt till.

Vården för de mest sjuka äldre måste bli mer sammanhållen. Utmaningarna kommer inte att bli lätta att hantera för landets landsting, särskilt inte för de små. Att hålla hela bredden av förmågor som krävs i dag, och som ännu mer kommer att krävas i morgon, är och blir inte enkelt.

På den nationella nivån har jag sett det som nödvändigt att ta många initiativ för att åstadkomma bokstavligen livsviktiga förändringar genom överenskommelser, belöningssystem och dialoger med landsting om väntetider, patientsäkerhet, cancer, psykiatri, multisjuka äldre och mycket annat.

Sättet att organisera vården innebär restriktioner som gör att vi inte kommer så långt som jag skulle vilja och som vi borde kunna göra. Det går för långsamt i en tid när möjligheterna varje dag, fantastiskt nog, blir större och våra krav självklart ständigt ökar. Arbetsfördelningen mellan staten och landstingen begränsar vad vi kan åstadkomma.

Jag vill medverka till ett konstruktivt samtal om hur vi bygger vidare på det fantastiska som vi har. Låt oss diskutera hur vi bäst möter morgondagens krav och alltid har patientens bästa i fokus.

Det är min övertygelse att vi behöver en bättre nationell samordning av vården för att möta framtiden. Jag tror att staten bör ta ett större ansvar för att vi ska klara av att ge varje patient i hela landet en god vård på lika villkor.

Jag är inte främmande för att ompröva väldigt mycket, inte ens främmande för att pröva frågan om ett förstatligande av sjukvården om det skulle krävas för att förbättra den. Det är dags för en genomgång av arbetsfördelningen mellan olika instanser.

Fru talman! Vi håller internationell toppklass i vården, men jag är säker på att vi kan bli ännu bättre.
(Applåder)

Anf. 113 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Fru talman! Jag begärde ordet eftersom det var en fråga som jag återkom till i socialministerns och mitt tidigare replikskifte och som jag också ställde till statsministern utan att ha fått svar på.

När vi diskuterar klimat i Sverige är ofta svaret från Alliansen att det som vi kan göra är så lite att det inte spelar någon roll. Som jag sade i mitt anförande tror jag inte på den retoriken. Jag ser ingen motsättning i att göra saker här hemma, vara ett globalt föredöme, visa att det går att bygga en bra ekonomi och att samtidigt ta ett klimatansvar och bidra i det internationella klimatarbetet.

Problemet med Alliansens politik har varit att man inte riktigt gjort något av det. Den svenska klimatpolitiken halkar efter. Samtidigt lever vi inte upp till de löften som vi gett i internationella klimatförhandlingar. Där har Sveriges löfte motsvarat att vi ska ge 2 miljarder i investeringar i klimatsatsningar i de fattigaste länderna och att det ska vara pengar utöver biståndet.

I första budgeten som Alliansen lade fram efter det att det löftet var givet hedrade man halva löftet. Man anslog 1 miljard, och varenda krona var avräknad från biståndet och taget från de medel som vi skulle ge till de fattigaste av fattiga.

Inför Alliansens budgetförhandlingar var jag väldigt glad att Kristdemokraterna gick ut och sade: Detta vill Kristdemokraterna ändra på. De var tydliga med att de, som de skrev i en tidning, vill skjuta till mer pengar för att täcka de extra kostnaderna som klimatförändringarna tillför och att de vill ha ett utökat klimatbistånd.

När sedan Alliansens budget kom visade det sig att man inte bara en gång hade halverat den miljard som man från början lade på klimatinvesteringar i de fattigaste länderna utan två gånger halverat den, först från 1 miljard till ½ miljard och nu till 250 miljoner nästa år.

Tycker Kristdemokraternas ledare Göran Hägglund att det är ett rimligt sätt att leva upp till sina internationella åtaganden att lova 2 miljarder till de fattiga länderna i klimatinvesteringar och sedan anslå 250 miljoner?

Anf. 114 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD) replik:

Herr talman! Det är viktigt att sätta saker och ting i sitt sammanhang. Vi har globala ödesfrågor som inget land och ingen människa kommer undan. Det tillhör de ödesfrågor som mänskligheten i stort har att kämpa med.

Sverige ligger väl till i detta sammanhang. Vi har Europas mest koldioxideffektiva ekonomi. Vi har klarat av de mål som vi har satt upp hittills när det gäller klimatfrågan. Vi ser ut att kunna uppnå det vi senast har förbundit oss att göra. Det är någonting otroligt betydelsefullt.

Det är viktigt att vi gör detta i ett samspel med omvärlden. Vi använder de metoder som finns för att kunna använda pengar som bidrar till att vi får mer miljönytta för satsningar under vissa omständigheter i andra länder än vad vi får i Sverige. Det är klokt, eftersom det är ett globalt problem.

Vi behöver gå i armkrok med andra länder för att lyckas. Hittills är situationen den att vi ofrånkomligen och lyckligtvis ligger i framkant. Vi ska ligga i framkant också fortsättningsvis.

Under debatten har vi några gånger tangerat frågan om det svenska energisystemet och funderingar om hur vi ska kunna säkerställa att vi har tillgång till säker energi och säker el i Sverige.

Vi har sagt att vi från regeringens sida är beredda att om så krävs ersätta befintliga kärnkraftverk med nya. Gustav Fridolin står för en helt annan linje som innebär ett obestridligt hot i klimatfrågan.

Det är ett stort bekymmer för Sverige om vi skulle tvingas lägga ned det som i dag står för en koldioxidfri tillförsel av el för att i stället övergå till någonting helt okänt och obekant. Där är Miljöpartiet ett stort hot, herr talman.

Anf. 115 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Detta trodde jag inte att jag skulle vara med om. Jag ställde en fråga om anslaget till de fattigaste av fattiga i världen och det svenska biståndet. Det är en fråga där vi och Kristdemokraterna tillsammans traditionellt har stått för ett starkt svenskt bistånd. Jag ställde en fråga om Sveriges löfte i de internationella klimatförhandlingarna och får ett svar om kärnkraften.

Jag svarar jättegärna om Miljöpartiets kärnkraftspolitik och varför jag inte tycker att det är vettigt att vi har en energikälla som bygger på att man plockar upp uran ur markerna i ofta fattiga länder utan i stället tror på att vi ska bygga ett förnybart energisystem. Men min fråga handlade om klimatinvesteringar i fattiga länder.

Vi har lovat 2 miljarder. Ska vi få till det avtal som statsministern och Göran Hägglund talat om är så viktigt för att kunna minska klimatutsläppen måste vi skapa ett förtroende i de globala klimatsamtalen. Det förtroendet är i dag raserat därför att de rika länderna inte lever upp till sina tidigare löften.

Borde inte Sverige då – som vi, Diakonia och Svenska kyrkan kräver – anslå de medel som vi har lovat, det vill säga 2 miljarder utöver biståndet och inte 250 miljoner avräknat på biståndet som Alliansen föreslår?

Anf. 116 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD) replik:

Herr talman! Jag skulle inte vilja skriva under på den beskrivning som Gustav Fridolin gör att förtroendet är raserat. Sverige är en trovärdig part i det här sammanhanget och ett föregångsland i varje avseende.

Jag dristade mig att påtala att allting hänger ihop. Om vi vill vara trovärdiga i de internationella sammanhangen och leva upp till de åtaganden som det internationella samfundet har gjort måste vi också se den

svenska energipolitiken i det ljuset. Vi uttryckte bekymmer för Miljöpartiets linje i det sammanhanget.

Sverige ska självklart leva upp till sina åtaganden i de internationella sammanhangen. Det förstärker den moraliska rätten med vilken vi ställer krav på andra länder att göra sina åtaganden och leder till att vi gör vår andel. Vi ska komma ihåg att vi behöver se mer av åtaganden från andra länder.

Sverige är en pytteliten del. Vi ska leva upp till vår andel för att säkerställa detta. Vi måste också se till att vi har energisystem som samverkar med det som vi på global nivå vill åstadkomma. Jag är orolig över Miljöpartiet i det avseendet.

Partiledardebatten var härmed avslutad.

Prot. 2013/14:13
16 oktober

Partiledardebatt

2 § Meddelande om ändring i kammarens sammanträdesplan

Tredje vice talmannen meddelade att interpellationssvar skulle utgå fredagen den 18 oktober kl. 9.00 och att bordläggningsplenium skulle äga rum kl. 11.00.

3 § Anmälan om faktapromemoria

Tredje vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2013/14:FPM7 Förordning om invasiva främmande arter *KOM(2013) 620* till miljö- och jordbruksutskottet

4 § Anmälan om fördröjt svar på interpellation

Följande skrivelse hade kommit in:

Interpellation 2013/14:32

Till riksdagen

Interpellation 2013/14:32 Särlevnadsutredningens förslag om växelvisbidrag

av Sara Karlsson (S)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 8 november 2013.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.

Stockholm den 11 oktober 2013

Socialdepartementet

Ulf Kristersson (M)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditionschef

5 § Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Propositioner
2013/14:14 till socialförsäkringsutskottet
2013/14:16 till skatteutskottet
2013/14:25 till trafikutskottet
2013/14:30 till finansutskottet

Motioner

2013/14:U2 och U3 till utrikesutskottet

6 § Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till förordning om en gemensam rekonstruktionsmekanism och rekonstruktionsfond (KOM(2013) 520)

Finansutskottets utlåtande 2013/14:FiU13

Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till förordning om en gemensam rekonstruktionsmekanism och rekonstruktionsfond (KOM(2013) 520) föredrogs.

Tredje vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.

Beslut

FiU13 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till förordning om en gemensam rekonstruktionsmekanism och rekonstruktionsfond (KOM(2013) 520)

Kammaren biföll utskottets förslag.

Allmänpolitisk debatt

7 § Allmänpolitisk debatt (forts. från prot. 12)

Jobb och tillväxt

Jobb och tillväxt

Anf. 117 BERIT HÖGMAN (S):

Herr talman! Jag vill att Sverige ska vara bäst på att skapa jobb, inte bäst på att skapa klyftor. Jag vill att framtidstro ska finnas hos varenda ung människa oavsett om hon bor i Lycksele, Arvika, Botkyrka, Emmaboda eller Malmö. Så är det inte i dag. Nästan 400 000 människor går utan arbete. Ungefär 35 000 unga har varit arbetslösa mer än sex månader.

Antalet långtidsarbetslösa är tre gånger större än när den moderatledda regeringen tillträdde. Med denna verklighet beskriven vet vi att vi har en regering som lägger tio gånger mer på ofinansierade skattesänkningar än på jobben i sin budget.

Sverige behöver en annan inriktning: jobben först – sedan skolan och vården. När vi socialdemokrater säger att vi ska ha den lägsta arbetslösheten i EU år 2020 menar vi allvar med det. Vi menar allvar med att satsa på innovationer, på bättre kapitalförsörjning till småföretag, på en skarp exportstrategi och på exportstöd till de mindre företagen.

Vi menar allvar med att jobb både kan och ska växa fram i hela landet. Det är därför vi vill satsa på regionala företagsförmedlingar, för att underlätta generationsväxling. Det är därför vi vill satsa på nyföretagargaranti, för att nya företag ska växa fram. Det är därför vi ser att offentlig upphandling kan bli mer innovationsdrivande, och vi vill stötta denna utveckling. Och det är därför vi föreslår 16 000 fler platser i högre utbildning. Det är också därför vi vill skjuta till pengar i landsbygdsprogrammet, som regeringen så kraftigt har dragit ned på. År 2020 ska vi inte bara ha lägst arbetslöshet i EU, utan flertalet hushåll och företag i vårt land ska ha 100 megabit.

Sverige behöver en ny riktning. Det är därför detaljstyrningen av Arbetsförmedlingen måste upphöra så att duktiga arbetsförmedlare får en chans att göra sitt jobb. Och det är därför vi ska lova alla unga en 90-dagarsgaranti för jobb.

Vi socialdemokrater har under en period fokuserat på att besöka företag runt om i landet. Vi har mött hundratals engagerade företagare och tagit del av deras idéer och utvecklingsplaner. Vi har också lyssnat till de utmaningar de ser.

En fråga som jag har fått flera gånger är denna: Varför går inte ert förslag om en halverad sjuklöneperiod igenom i riksdagen när flera partier har sagt att det är bra? Det kanske finns någon fråga regeringspartierna här i kammaren i dag som kan ge företagen svar på den frågan. Företag ska få växa och anställa – inte betala regeringens sjukskrivningsnota.

Den absolut vanligaste utmaning vi hör när vi möter företagen är tillgången på rätt kompetens. Detta tycker jag är den största gåtan i modern svensk politisk historia. Varför vill inte regeringen och regeringspartierna satsa mer på att säkerställa försörjningen av kompetent arbetskraft i både privat och offentlig sektor? Varför vill regeringen satsa 20 gånger mer på skattesänkningar än på skolan? Vi vet vilka bristyrkena är på kort sikt, och vi kan se det på längre sikt. Vi vet att utbildning alltid lönar sig för såväl individ som samhället i dess helhet.

Inom it-klustret Compare i Värmland, som jag besökte häromveckan, beräknar man att behovet av it-ingenjörer kommer upp i fyrsiffriga tal inom en ganska snar framtid för att man ska kunna ta de order och göra de affärer som man ser skulle vara fullt möjliga om man fick tag i arbetskraften.

Jag har besökt vår inkubator Inova, som var en av de första inkubatorer som fick statligt stöd. Det första som denna regering gjorde 2007 var att minska anslaget till dessa inkubatorer. Det har sedan legat stilla i sex år. Med vårt budgetförslag skulle anslaget till en inkubator som denna kunna fördubblas, och de skulle kunna koncentrera sig på företagsutveckling i stället för att jaga pengar och ideella arbetsinsatser.

Varför kan inte regeringen ens satsa denna summa, som egentligen är felräkningspengar? Jag ser bara en förklaring: Skattesänkningar är det enda målet för den moderatledda regeringen. Vi tror på en annan väg för

Sverige, för samarbete, för jobb, för utbildning och för välfärd. Finns det över huvud taget någon annan vision hos borgligheten än just skattesänkningar?

Anf. 118 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Jag lyssnade intresserat på det som Berit Högman sade, och jag kommer själv att återkomma i näringsdebatten om en liten stund.

Jag vet att Berit Högman kommer från Värmland. Där har de en riktig skidort – Branäs. Det finns andra exempel i Sverige på sådana här orter där man anställer många unga människor i restaurangbranschen.

Min enkla fråga till Berit Högman blir: Om man gör det tre gånger så dyrt att anställa en ung person och dubblar restaurangmomsen – vad tror du händer för Branäs skidcenter och unga människors möjligheter att få jobb där och på andra ställen?

Anf. 119 BERIT HÖGMAN (S) replik:

Herr talman! Jag kan berätta för Lars Hjalmered att mindre än en mil från Branäs har alldeles nyss en ganska stor industri lagt ihop och flyttat. Regeringen har över huvud taget inte brytt sig om ersättningsjobb. De jobben motsvarar för denna bygd kanske 1 000 eller 2 000 jobb i den stad som vi befinner oss i nu.

Det är bra att människor jobbar i restaurangbranschen, och det är bra att Branäs finns. Men ett län som Värmland och stora delar av Sverige kan inte leva på att du och jag går på krogen. Vi måste ha lite fler jobb. För mig är valet jätteenkelt. Jag betalar gärna både 7 och 10 eller 15 kronor till för oxfilén mot att jag vet att mina och andras ungdomar får en utbildning så att de står sig genom livet. Jag tycker att det är ett enkelt val.

Anf. 120 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Jag kommer sedan att återkomma lite grann till energifrågorna, som är viktiga för den svenska industrin.

Men jag vill komma tillbaka till min fråga. Vi ser att serviceyrken inte sällan är det första yrket för unga människor när det gäller att få ett kliv in och en pinne att sätta i sitt cv för att sedan komma vidare. Detta märker vi till exempel på många svenska skidorter.

Jag kommer tillbaka till huvudfrågan: Hur kan det ge fler jobb om man gör det tre gånger så dyrt att anställa en ung person och dubblar restaurangmomsen? Jag tror tvärtom att det skulle vara ett slag mot många viktiga jobbmöjligheter för unga människor.

Anf. 121 BERIT HÖGMAN (S) replik:

Herr talman! Svaret blir detsamma: Regeringens politik visar att detta inte har gett de resultat som ni, Lars Hjalmered, säger att det har gett. Långtidsarbetslösheten bland unga har tredubblats. När vi har 35 000 unga som har varit arbetslösa i över sex månader kan inte det enda svaret vara restaurangmomsen. Det är en horribel inställning och en verklighetsfrånvärd syn på hur Sverige ser ut.

Vi behöver någonting mer än att gå på krogen. Och jag tror återigen att många av oss kan betala denna tiokrona för att se att vi investerar i

utbildning, får i gång export och innovationer och får en rad olika arbeten för de unga.

Prot. 2013/14:13
16 oktober

Anf. 122 CHRISTER NYLANDER (FP) replik:

Herr talman! Jag vill börja med att säga att jag tycker att det är bra att Berit Högman lyfter frågan om att hela Sverige ska leva. Folkpartiet instämmer i detta.

Men det är klart att det blir en form av julaftonstal när man först säger nej till regeringens jobbskatteavdrag och lovar en massa utgifter, bland annat satsningar i Värmland, för pengarna och sedan strax efter julafton säger att man också accepterar jobbskatteavdraget. Hur ska man finansiera det löftet? Ska man dra tillbaka de satsningar man lovar i Värmland, eller hur får man politiken att hänga ihop?

Jag tror att vi nu måste fundera på vilka som är de stora utmaningarna för svensk ekonomi och svensk arbetsmarknad. Det handlar om att skapa en arbetsmarknad som klarar att både tävla i den stenhårda globala konkurrensen och att släppa in dem som nu står långt borta. Då krävs det en ekonomisk politik som underlättar för dem som står långt från arbetsmarknaden och samtidigt stärker svenskt företagsklimat i hela landet. Där är jag och Berit Högman överens om syftet, men i politiken som ni står för får ni det inte att gå ihop.

Anf. 123 BERIT HÖGMAN (S) replik:

Herr talman! Jo, vi får det att gå ihop, Christer Nylander, eftersom det finns vissa saker som det är smart att göra tillsammans. Det handlar om investeringar i utbildningssystem, investeringar i infrastruktur och investeringar i forskning och utveckling som leder till fler jobb.

Men jag kan inte själv köpa mig ett stycke motorväg. Jag kan inte själv, eller jag vill i alla fall inte säkerställa att jag ska kunna, köpa trygghet till min mamma i äldreboendet eller någonting annat. Det är därför vi väljer att göra det gemensamt.

Jag tycker att det är förvånande hur mycket borgerligheten bekymrar sig över vad vi ska göra 2015 samtidigt som ni själva har så stora bekymmer med arbetslösheten och de misslyckade resultaten. Jag vet att Christer Nylander är klok nog att se att utmaningarna är gigantiska eftersom resultaten av skattesänkarpolitiken har uteblivit när det gäller jobben, och det var det Fredrik Reinfeldt sade. Han sade att hans regering ska mätas mot jobben. Jo, vi håller på med det nu.

Anf. 124 CHRISTER NYLANDER (FP) replik:

Herr talman! Det som bekymrar oss är om den ekonomisk-politiska debatten ska handla om att det inte går ihop. Man lovar först en massa satsningar på saker genom att säga nej till skattenedsättningar, och sedan vill man dessutom behålla de här skattenedsättningarna när de väl är gjorda. Det går inte ihop. Det är farligt för Sverige. Ska vi klara den globala konkurrensen måste vi ha ordning på ekonomin.

Det är möjligt att det är smart politisk retorik som Berit Högman håller på med, men vi fortsätter att satsa på investeringar och på skolan. Jag tror att vi skulle komma överens om en enda sak, och det är att om ni slutar prata osanningar om vår politik ska vi sluta prata sanningar om er politik.

Allmänpolitisk debatt

Jobb och tillväxt

Anf. 125 BERIT HÖGMAN (S) replik:

Herr talman! Jag är bekymrad över hur det ser ut i Sverige i dag med de ökade klyftorna mellan människor och också mellan regioner och mellan grupper. I vår budget har vi mängder av förslag för att stimulera företagande och för att öka utbildningen. Kunskap är aldrig tungt att bära.

Jag är också djupt bekymrad över ökningarna av socialbidragen som gröper ur kommunernas ekonomi, inte minst i ett län som mitt hemlän. Och jag hör inte att Christer Nylander och den borgerliga regeringen ens är bekymrade över att människor tvingas leva på socialbidrag.

Anf. 126 ANDREAS CARLSON (KD) replik:

Herr talman! I sitt inlägg talade Berit Högman om 90-dagarsgarantin. Det är ett angeläget ämne som vi pratar om. Det handlar om hur vi ska minska klyftorna och steget in på arbetsmarknaden för ungdomar.

När jag tittar i Socialdemokraternas förslag ser jag att i de kontrakt som ska skrivas mellan den arbetsökande och samhället finns det insatser som redan finns i den politik som Alliansen bedriver. Det handlar om praktik inom privat och offentlig sektor, studier på halvtid och praktik på halvtid och förhöjt studiebidrag. Och enligt Socialdemokraternas förslag ska det också finnas ett tydligt krav på att man tar de platser som anvisas. Detta finns redan i Alliansens politik.

Vad är egentligen ny politik i det som Socialdemokraterna kallar för 90-dagarsgarantin? Alliansen möjliggör också för tidiga insatser även innan de tre månaderna i jobbgarantin har gått.

Anf. 127 BERIT HÖGMAN (S) replik:

Herr talman! Först vill jag säga till Andreas att genom att ni, Andreas, har förstört gymnasieskolan och genom man inte längre blir behörig för högskolestudier genom gymnasieskolan bidrar ni till att allt fler unga människor kan hamna utanför eftersom utbildningsnivån är för låg. Konsekvensen av det blir att otroligt många unga nu väljer bort de yrkesinriktade linjerna. Er politik bäddar för ännu större problem framöver när det gäller kompetensförsörjningen. Det tycker jag att Andreas ska fundera över eftersom det inte är så länge sedan han var ung jämfört med mig. Han vet hur det känns och hur viktigt det är att kunna gå till jobbet.

Vi menar allvar med det vi säger. Er arbetsförmedling är alldeles för detaljreglerad. Det kommer inte vår arbetsförmedling att vara. Det kommer att finnas bättre möjligheter att se individen före coachen. Det handlar om att sätta människan som behöver arbete eller utbildning i fokus. Vi ska klara det. 90-års ... 90-dagarsgarantin kommer att bli vår regerings första beslut.

Anf. 128 ANDREAS CARLSON (KD) replik:

Herr talman! Jag ska inte ta det som en freudiansk felsägning att det var 90-årsgarantin. Man kan riskera att tänka så ibland med 30 miljarder i ökade skatter för företag, som faktiskt är de som anställer.

Jag ska återkomma till några av de frågor som Berit Högman ställer i mitt anförande.

IFAU har tittat på förändringen på 90-talet där man gick från två- till treåriga yrkesutbildningar, och den enda mätbara effekten är att man har

slagit undan benen för dem som står längst från arbetsmarknaden och som kanske vill gå en praktisk utbildning.

Jag kommer att återkomma till att vi behöver se till att de praktiska utbildningarna får mer praktik och mer yrkeskunskap. Det är inte alltid nödvändigt att man får med sig högskolebehörigheten redan under de första utbildningsåren. Den kan man läsa in senare.

Anf. 129 BERIT HÖGMAN (S) replik:

Herr talman! Om det vore så, Andreas Carlson, skulle inte antalet ansökningar till utbildningarna sjunka. Då skulle vi inte ha problem med de yrken som kräver en icke-högskoleutbildning. Då skulle det drälla av både busschaufförer och andra. Det är också bristyrken i dag. Ert sätt att organisera utbildningssystemet skapar hela tiden nya bromssystem och gör vägen längre mellan företagens behov av arbetskraft och den arbetskraft som de facto finns. Det är en utmaning som du och andra borde fundera på.

Anf. 130 DAVID LÅNG (SD):

Herr talman! Jag anmälde mig till den allmänpolitiska debatten för att återigen ta upp frågan om de statligt ägda bolagen. Förra riksdagsåret skrev jag en motion i den här frågan där jag föreslog att riksdagen skulle dra tillbaka de bemyndiganden som regeringen har fått att minska ägandet i vissa bolag tills vi har en bättre utarbetad strategi för det statliga ägandet.

Den motionen avslogs dess värre. I år har jag valt att inte väcka samma motion igen, utan jag tar upp frågan här i stället.

Anledningen till att jag tar upp frågan är att synen på det statliga ägandet spretar ganska kraftigt i den här kammaren. På vänstersidan verkar man vilja att så många som möjligt ska vara statligt anställda, och på högersidan vill man minimera det statliga ägandet och menar att marknaden ska råda. De här skilda synsätten leder till en brist i det långsiktiga tänkandet och det långsiktiga förvaltandet av den statliga egendomen.

För att man ska uppnå långsiktighet behövs det en bred parlamentarisk samsyn och en bred parlamentarisk uppgörelse i frågan. Vi skulle behöva eftersträva en samsyn i frågan om vilka verksamheter som bör bedrivas inom Sveriges gränser.

Låt oss börja med att titta lite på livsmedelsproduktionen. Den kanske inte behöver vara statligt ägd, men jag menar att det behövs en nationell plan för hur svensk livsmedelsproduktion ska kunna säkerställas. Det behövs en garanti för livsmedelsförsörjning, och det gäller inte bara i den bästa av världar, inte bara när handeln över gränserna fungerar smärtfritt och inte bara när utländska producenter har vänligheten att sälja livsmedel till oss. Vi i Sverige måste kunna producera vad Sveriges befolkning behöver. Sedan kan vi importera sådant som vi vill ha utöver det vi måste ha.

När det gäller verksamheter som gruvor, utvinning av mineraler och metaller, infrastruktur, skog, försvarsmateriel och energiproduktion är det också fråga om nationellt oberoende. Det kan vara viktigt av säkerhetspolitiska skäl. Jag menar att vi bör eftersträva att minska Sveriges sårbarhet och vårt beroende av utlandet så mycket det går.

Det saknas ofta styrning och direktiv från politiskt håll när det gäller de statligt ägda bolagen. Det kan ha orsakat den storhetsvansinniga expansionshysterin som vi såg i Vattenfall för inte så länge sedan eller SBAB:s agerande som ibland kan tolkas som bostadsbubbelframkallande. Ibland tycks det som om även verksamheten där expanderar till sådant som den kanske inte var avsedd att göra från början.

Jag menar därför, herr talman, att vi måste ta ett gemensamt helhetsgrepp kring det statliga engagemanget i olika samhällsfunktioner. Jag föreslår att det tillsätts en parlamentarisk kommitté där samtliga riksdagspartier ingår och där vi gemensamt försöker definiera vilka verksamheter som måste drivas inom Sveriges gränser, vilka verksamheter som bör vara statligt ägda, vilka uppdrag respektive bolag ska ha och så vidare. Vi kanske inte kan komma överens om allting, men vi bör ändå undersöka vad vi kan komma överens om. Vi bör också försöka komma överens om vilka direktiv de olika bolagens ledningar ska ha så att deras verksamhet inte motverkar sitt syfte.

I de fall där staten kan nöja sig med ett minoritetsägande kanske styrelserna kan ges större frihet, men i de hundraprocentigt ägda verksamheterna bör det finnas ett politiskt syfte, politiska mål och direktiv och riktlinjer från politiskt håll. Till dess att allt detta finns på plats menar jag att fortsatta försäljningar av statlig egendom bör stoppas.

Anf. 131 KENT PERSSON (V):

Herr talman! Åhörare! Sex minuter räcker givetvis inte för att prata om jobb och tillväxt. Därför tänker jag börja ute i den stora världen och hamnar då givetvis i USA.

Man räknar med att USA slår i skuldtaket om några timmar. Skulderna är alltså större än intäkterna. Vad har det egentligen med Sverige att göra? Om USA slår i skuldtaket har de två alternativ. Antingen skär de ned sina kostnader med 16 procent eller ställer in betalningarna för sina skulder. Båda scenarierna kommer att påverka dig och mig, våra företag, medborgare här i Sverige och runt om i världen. Effekterna kommer att bli stigande räntor. Våra exportföretag som arbetar mot USA kommer att få problem. Detta är en del av den globaliserade värld vi lever i i dag.

Vi har också sett att tillväxten i Kina och Asien är av största betydelse för tillväxten, med jobb och ekonomi, i svensk industri. Vi är beroende av vad som händer i vår omvärld. Våra företag konkurrerar i dag på en världsmarknad där konkurrensen är stenhård. Sverige måste möta den med ett högre kunskapsinnehåll och ett större värde i de varor och tjänster vi producerar och inte med lägre löner och otrygga anställningar.

Vi måste möta världsmarknaden med en innovationsdriven tillväxt där vi stimulerar forskning, utveckling och innovationer med hjälp av statliga beställningar inom det vi kallar offentlig upphandling. Vi måste garantera att det finns riskkapital i de skeden i en process, till exempel företagsutveckling, där det behövs. Så är inte fallet i dag. Därför behövs en strategi för hur riskkapital ska kunna ackumuleras i samhället. Vem som ska stå för det kommer jag tillbaka till.

Den andra delen i den globala utvecklingen är klimatförändringen. Den är global, känner inga nationsgränser och påverkar oss dagligen i våra liv. Det vi gör här hemma påverkar utsläppen i andra länder. Det vi importerar och konsumerar i Sverige påverkar också utsläppen. Våra

fotavtryck när det gäller klimatförändringarna är betydligt större än de reella utsläpp vi gör inom nationens gränser. Så måste vi se det. Därför måste vi även ha tillverkning av varor och tjänster som utgår från vad naturen tål, inom naturens givna gränser.

Om vi ska klara att bygga ihop detta måste det ske inom miljöteknikområdet. Regeringen har tagit fram en miljöteknikstrategi. Det är bra, men den behöver också fyllas med ett innehåll där man konkretiserar hur man ska göra. Hur ska vi få fram den nya tekniken som kan vara till gagn och lösa de klimatutmaningar vi står inför? Vi föreslår en miljöteknikfond. Det gör vi inte bara i år; vi gjorde det även 2008 och 2009. Om jag ska vara lite snäll kan jag säga att regeringen äntligen har läst vår miljöteknikmotion och tagit den till sig. Ni måste dock fylla den med innehåll också. Om ni gör det kommer detta säkert att bli bra.

Ifall vi bygger ihop de stora samhällsutmaningar vi står inför med globaliseringen, i form av ökad konkurrens, och klimatutmaningen och tittar på vad vi kan göra här i Sverige kan vi klara både sysselsättning och jobb i framtiden. Det är poängen med det hela.

Vi kan inte ha en ekonomi och en tillväxtpolitik som bygger på materiell tillväxt, som Jonas Sjöstedt sade nyss. Det leder bara åt ett håll, nämligen åt ökade utsläpp, större klimatpåverkan och ett samhälle som inte bygger på samsyn, solidaritet och omtanke om människor och natur. Det är grunden i Vänsterpartiets politik när det gäller jobb och sysselsättning.

Herr talman! Jag skulle också vilja säga något om betydelsen av offentlig sektor. Tillväxt kräver också att du som människa känner trygghet. Jag kan känna trygghet när jag som förälder har lämnat mitt barn på ett dagis, en förskola, och känner att de i personalen är tillräckligt utbildade och tillräckligt många så att de inte går på knäna. Så är det även inom vården. När jag kan känna trygghet har vi också byggt ett samhälle som har omtanke om människa och natur.

Anf. 132 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Kent Persson pratar om världsekonomi, jobb och tillväxt. Med anledning av det vill jag lyfta in energifrågan i diskussionen. Att man har god tillgång till energi till rimliga priser är en viktig fråga, inte minst för den viktiga industrin.

Bland annat Miljöpartiet har varit ganska tydligt med att man under nästa mandatperiod skulle önska avveckla minst två reaktorer. Jag har förstått att Vänsterpartiet är inne på samma linje. Är detta ett krav från er sida för att ingå i en tänkt S-V-MP-regering efter nästa val?

Anf. 133 KENT PERSSON (V) replik:

Herr talman! Jag kommer ju inte vara den som står och förhandlar i en eventuell ny regering. Vi ska vinna valet först och främst. Förhandlingarna får komma senare. Det vore dumt av mig att här och nu säga att det ska vara så här, och de här kraven är ultimativa. Så fungerar det inte i politiken. Man måste ge och ta. Politik är en helhet. Det består av delar, men är en helhet. Det är det pusslet som är så spännande att lägga när man håller på med politik.

När det gäller kärnkraften ser vi att det i dag finns utrymme för att ställa av två reaktorer. I frågan om att bygga ut den förnybara energin

samt energieffektivisera ser vi också möjligheter att avveckla kärnkraften inom en snar framtid.

Anf. 134 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Vi hoppas såklart att Alliansen vinner nästa val. Jag kan tänka mig att vi har en tävling framför oss. Det är klart att det är klokt om man har en förhandling.

I vår överenskommelse säger vi att befintliga reaktorer skulle kunna ersättas av nya. Är det aktuellt för er att ingå i ett regeringsalternativ som öppnar upp för ny kärnkraft som ersätter befintliga reaktorer?

Anf. 135 KENT PERSSON (V) replik:

Herr talman! Där har vi varit mycket tydliga. Vi sitter inte i en regering som startar en reaktor till.

Frågan är vad som händer med tanke på den regering vi nu har. Om det inte startas några nya reaktorer, om Vattenfall kommer fram till att man inte har råd med det, inte kan bära det, vad har regeringen då för planer? Jag vet att Lars Hjälmered inte har möjlighet att svara, men fundera på det. Vad är planen då? 40 procent faller bort och ersätts inte.

Anf. 136 LARS HJÄLMERED (M):

Herr talman! Jag kommer likt en del andra, gissar jag, i den här debatten att fokusera på jobben. Jobben är ju Alliansens viktigaste prioritering och kommer med stor sannolikhet att bli den viktigaste frågan inför valet nästa år. Under tiden fram till dess har väljarna att ställa sig frågan vilket regeringsalternativ som ger bäst förutsättningar för fler jobb till fler människor. Det tycker jag är en bra diskussion att ta framöver.

Jobben är viktiga för mig som person. De är viktiga för att kunna vara med i ett socialt sammanhang, försörja sig själv och få egen frihet med allt vad det innebär. Men jobben är såklart också viktiga för samhället. Det är jobben som gör att vi kan klara höga välfärdsambitioner.

För att få fler jobb måste vi göra många saker. Vi måste göra stora innovationssatsningar. Vi måste fortsätta att utveckla skolan. Många av reformerna vi genomfört i gymnasieskolan, och ytterligare andra som är på gång, skollag och en mängd annat, gör att elever i framtiden kommer att stå bättre rustade för jobb och arbetsmarknad. Vi måste förstas också fortsätta att utveckla arbetsmarknaden med bättre matchning och stöd.

Sedan har vi de generella villkoren där det handlar om att stegvis förbättra förutsättningarna för att driva företag i Sverige. Det har redan skett en del, bland annat att de flesta företag i Sverige i dag själva kan avgöra om de ska ha revisor eller inte och att det blivit billigare att anställa.

Det är två saker jag ofta möter när jag är ute och besöker företag och träffar företagare. Det är möjligheten till kapital för att kunna utveckla företaget respektive att få stimulans för forskning och utveckling. Båda dessa är frågor som Alliansen nu tar tag i. Vi inför ett så kallat investeraravdrag, som i praktiken innebär att det blir enklare för ett företag att få pengar till att utveckla företaget och idén, samt ett forsknings- och utvecklingsavdrag, som innebär att det blir mer förmånligt för företag att investera i forskning och utveckling, vilket är särskilt betydelsefullt för små företag.

Låt mig sedan gå in på energifrågan, för det är en generell förutsättning för hela näringslivet, för jobb, ekonomi och företagande i Sverige. Vi har som allians gett ett långsiktigt besked i energipolitiken. Vi har sagt att Sverige ska ha ett robust energisystem med vattenkraft, kärnkraft och förnybar energi, att Sverige ska ha en energiproduktion som är klimatvänlig och att vi ska producera el till konkurrenskraftiga priser. Det är en inriktning för att skapa trygghet och förutsägbarhet för såväl hushåll som företag.

Samtidigt möter världen en klimatutmaning. Där gör vi saker och ska göra ännu mer längre fram. Om vi jämför detta kan vi se att Sveriges utsläpp av koldioxid nu är ungefär hälften av genomsnittet i OECD. Vi är ett av de länder som har de absolut lägsta utsläppen i relation till vår bnp, till vår ekonomi. Sveriges ekonomi har ju vuxit radikalt sedan 1990 samtidigt som utsläppen har sjunkit. En viktig nyckel i detta är såklart energipolitiken, och den kommer att fortsätta att vara det i framtiden.

Vi ger, återigen, beskedet att vi vill ha ett robust system med vattenkraft, kärnkraft och förnybar energi. Framgent kommer vi att ha att vårda och utveckla en sådan reform. Det handlar om att värna vattenkraften, dess betydelse, inte minst för att reglera kraft i systemet. Det handlar om att välkomna en ökande andel förnybar energi och att välkomna energiefektivisering bland såväl hushåll som företag framöver, och att ge det besked vi ger om kärnkraft, att befintliga reaktorer skulle kunna ersättas.

Låt oss då gå in på de andra partierna. Miljöpartiet har sagt att man under nästa mandatperiod vill avveckla minst två reaktorer. Vänsterpartiet säger att man ställer upp på det. Då frågar jag mig: Vad är Socialdemokraternas besked till svenska folket och till den viktiga industrin i Sverige?

Jag menar att om man seriöst aspirerar på att regera landet måste man kunna ge ett gemensamt besked till väljarna om vad man vill med den viktiga energipolitiken, alltså att före valet ge besked om vad det är man tänker sig. Frågan blir: Är det gemensamma beskedet från S, V och MP till svenskt näringsliv att kärnkraften ska börja avvecklas redan nästa mandatperiod?

Anf. 137 PATRIK BJÖRCK (S) replik:

Herr talman! Om det inte hade varit för att Lars Hjalmered faktiskt är ansvarig för den arbetsmarknadspolitiska situation som landet befinner sig i kunde man möjligen ha lagt hans ord till handlingarna med en gäspning.

Eftersom Lars Hjalmered trots allt ingår i den riksdagsmajoritet som röstat fram den nuvarande regeringen och voterat fram den situation som vi befinner oss i tycker jag att det vore bra, herr talman, om Lars Hjalmered kunde svara på två enkla frågor.

Hur vill Lars Hjalmered beskriva den moderata regeringens arbetsmarknadspolitik, har den varit lyckad eller har den varit misslyckad? Och skulle Lars Hjalmered kunna nämna två av de viktigaste åtgärderna som den sittande regeringen genomfört för att ta oss till den situation som svensk arbetsmarknad nu befinner sig i?

Anf. 138 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Låt mig börja med att konstatera att sysselsättningen ökat med 200 000 personer sedan 2006, det vill säga att det i dag är fler människor i Sverige som arbetar än tidigare. Utanförskapet har minskat, trots att vi genomgått en stor internationell kris med svåra effekter för Sverige.

Vi är ett mycket handelsberoende land. Det innebär att om andra länder har problem får Sverige problem. Vi har viktiga handelsländer i vår närhet som Tyskland, Norge och Storbritannien. Därtill har vi USA och sedan fortsätter det runt om i världen. Det har byggt vårt välstånd, men om det krisar i Europa och världen krisar det också i Sverige. Trots allt detta är det fler människor som arbetar i dag. Det tycker jag tydligt visar att vår arbetslinje har gett effekt.

Vi har genomgående gjort det mer lönsamt att anställa, till exempel med jobbskatteavdraget. Vi har gjort riktade satsningar för att göra det billigare att anställa och underlätta för unga människor att komma in på arbetsmarknaden. Ja, jag tycker att det har gett effekt, herr talman.

Anf. 139 PATRIK BJÖRCK (S) replik:

Herr talman! Tack för det tydliga svaret, Lars Hjalmered! Arbetsmarknadspolitiken har varit lyckad. En tredubbling av långtidsarbetslösheten beskriver Lars Hjalmered som lyckad. En av de högsta ungdomsarbetslösheterna i Europa beskriver Lars Hjalmered som lyckad. Det är intressant. Jag ska be att få återkomma till det så småningom i mitt anförande, herr talman.

Den viktigaste åtgärden som man genomfört för att lyckas har varit jobbskatteavdraget. Tack för beskedet!

Anf. 140 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Det har varit en svår ekonomisk kris de senaste åren. Trots det är det i dag fler människor som går till jobbet en vanlig arbetsdag. Utanförskapet har tydligt minskat. Därför menar jag att jobbpolitiken har haft effekt.

Betyder det att alla problem är lösta? Nej, det gör det inte. Jag tror att vi måste fortsätta att satsa på en aktiv näringspolitik och en aktiv arbetsmarknadspolitik. Jag tror inte att man ska ha en skattesmall som gör det väsentligt dyrare att anställa och att starta och driva företag i Sverige. Det skulle få motsatt effekt.

(Applåder)

Anf. 141 INGELA NYLUND WATZ (S) replik:

Herr talman! Tack, Lars Hjalmered, för ett intressant anförande! Moderaterna har snart arbetsstämma, och jag antar att väckarklockorna kommer att ringa tidigt på morgnarna. Det är dock inte en verklighet som 400 000 arbetslösa i Sverige har förmånen att leva under. Nu får de 400 000 arbetslösa som inte vaknar av väckarklockan ändå beskedet att regeringens arbetsmarknadspolitik har varit lyckad och att jobbskatteavdraget har förgyllt deras tillvaro.

Mot den bakgrunden och mot bakgrund av att Moderaterna har arbetsstämma är min enkla fråga till Lars Hjalmered: Kan de 400 000 som

inte vaknar till väckarklockan förvänta sig en ny politik från Moderaterna som gör att man kommer till rätta med problemen?

Prot. 2013/14:13
16 oktober

Allmänpolitisk debatt

Jobb och tillväxt

Anf. 142 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Jag kan lugna Ingela Nylund Watz med att vi på stämman kommer att diskutera och fatta beslut om en serie saker för att utveckla vår egen politik. Det är vårt inspel till kommande alliansdiskussioner och det vi kommer att gå till val på. Det handlar till exempel om den fortsatta synen på jobb och ekonomi, hur vi kan utveckla rättspolitik i Sverige och hur vi kan utveckla miljöpolitiken och politiken för hälsa. Vi kommer att återkomma efter stämman med en serie förslag på hur vi vill fortsätta att utveckla. Men inriktningen är att hålla fast vid jobb och ekonomi, att ha ordning och reda i statens finanser och att fortsätta att göra det lönsamt att starta och driva företag – en aktiv arbetsmarknads- och näringspolitik. Det är vår inriktning på det hela, naturligtvis i kombination med de viktiga skolreformer som stegvis utvecklar den svenska skolan.

Anf. 143 INGELA NYLUND WATZ (S) replik:

Herr talman! Jag befarade att svaret skulle bli att man är ganska nöjd med den palett man hittills erbjudit, en palett som i praktiken handlar om skattesubventioner och direkta skattesänkningar.

Jag tar Lars Hjälmered på orden och hoppas verkligen. Vi väntar med spänning på de konstruktiva förslag till nya åtgärder som ska minska arbetslösheten och se till att dessa 400 000 kan vakna till väckarklockan under nästa mandatperiod. Hittills har era förslag och åtgärder inte lett till någon förbättring över huvud taget.

Anf. 144 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Vi har tveklöst stora utmaningar kvar för Sverige. Men det är 200 000 fler människor som arbetar i Sverige i dag. Utanförskapet har minskat. Vi är beredda att fortsätta vårt arbete med att göra det lönsamt att starta och driva företag i Sverige. Det är vår fortsatta inriktning. Sedan är det många saker vi behöver göra för det generella näringsklimatet i Sverige, men till skillnad från er ger vi långsiktiga besked, till exempel när det gäller energipolitiken.

Ni behöver inte vara oroliga. Vi och Alliansen kommer att ha en offensiv agenda även inför nästa val.

Anf. 145 BÖRJE VESTLUND (S) replik:

Herr talman! Lars Hjälmered är väldigt bekymrad över vår energipolitik. Men vi har inte ändrat en enda stavelse i vår energipolitik de senaste 10–15 åren. Vi har sagt att kärnkraften ska avvecklas i den takt som vår konkurrenskraft och arbetslöshet tillåter. Det är bara det som har gällt för oss, ingenting annat. Ingenting nytt har kommit fram.

Det som är intressant är att ni har gått från att vara ett parti som gillar att ha väldigt mycket kärnkraft och vill bygga ut direkt till att säga att ni ska ersätta de gamla reaktorerna. Men ni vet inte hur det ska göras. Ni har ingen aning om huruvida det är några som kommer att byggas. Mycket tyder väl just nu på att det blir lite problem med det, med tanke

på att de flesta projekt i Europa ligger ganska still. Vilket är svaret i er energipolitik, om vi nu inte har någon? Kommer det att bli några kärnkraftverk eller inte?

Anf. 146 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Jag tror att det viktigaste är att man gör en politisk markering, och det har Alliansen gjort genom en överenskommelse där det har varit ett givande och tagande. Vi säger att det långsiktiga är vattenkraften, kärnkraften och det förnybara. Vi säger att de befintliga reaktorerna ska kunna ersättas med nya.

Det som skapar en politisk osäkerhet är avsaknaden av besked från Socialdemokraterna. Låt oss vara tydliga med det. Det är nästan dagsformen som avgör när man ska läsa av vad det partiet egentligen tycker. Hade ni varit mycket tydligare skulle vi ha kunnat få en långsiktighet. Jag tror att det finns en grund för någon typ av blocköverskridande överenskommelse, men det förutsätter att ni är tydliga.

Den konkreta frågan till Börje Vestlund är: Kan ni tänka er att ersätta befintliga reaktorer med nya, eller är det så att ni ser framför er att ni redan nästa mandatperiod vill avveckla kärnkraftsreaktorer?

Anf. 147 BÖRJE VESTLUND (S) replik:

Herr talman! Jag svarar gärna på konkreta frågor, men jag tycker att du också ska göra det, Lars Hjälmered. Min fråga var: Kommer det att bli några nya reaktorer eller inte? Det är det som är det intressanta. Ni vill att vi ska svara på någonting som vi redan har gett svar på. Vi vill avveckla kärnkraften på lång sikt när konkurrenskraften och vår arbetsmarknad tillåter det, inte förr. Den ska då ersättas med förnybar energi. Det har vi svarat i flera år.

Men vilket är ert svar? Det är det som är det intressanta. Ni har ju inget svar på om det blir några nya reaktorer eller inte.

Anf. 148 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Det som den viktiga industrin behöver är baskraft som tuffar och går och ger energi till rimliga priser. Det kan vara kärnkraft, men det skulle kunna vara något annat. Vi har sagt att vi vill öppna för att kunna ersätta befintliga reaktorer, men marknaden måste själv avgöra om det finns ekonomiska förutsättningar för det. Där ger vi ändå en långsiktighet.

Jag tycker ändå att Börje Vestlunds anförande var lite talande. Hur ska man tolka detta? Det är en avvecklingslinje som gäller, men när och hur och så vidare är väldigt oklart. Det tycker jag är lite undermåligt, om man aspirerar på att kunna regera landet.

Anf. 149 PETER PERSSON (S) replik:

Herr talman! Den moderatledda regeringens jobbpolitik vilar på två axlar: massiva skattesänkningar och kraftfulla försämringar av bland annat arbetslöshetsförsäkringen. Detta tillsammans skulle skapa fler jobb.

Senast vi hade full sysselsättning i vårt land kan sägas vara kring 1990. Det var 2 procents arbetslöshet, 90-procentiga ersättningsnivåer i arbetslöshetsförsäkringen och noll karensdagar. Hur kunde det komma

sig att vi 1990 hade så låg arbetslöshet och så hög ersättningsnivå och inte hade några karensdagar? Hur förklarar Hjalmered detta?

Prot. 2013/14:13
16 oktober

Anf. 150 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Det är intressant att notera Peter Perssons upprördhet. Vi sänker skatten för vanligt folk med vanliga inkomster, så att det blir mer lönsamt att arbeta. Då blir Peter Persson upprörd. Vi kombinerar detta med rätt viktiga reformer för svenskt näringsliv. Vi har gett ett besked i energipolitiken. Utöver det gör vi viktiga satsningar på infrastrukturen och forskningen. Vi gör viktiga riktade reformer för näringslivet, till exempel för att det ska bli billigare att anställa i viktiga serviceyrken. Vi gör regelförenklingar och sänker egenavgifter och har tagit bort förmögenhetsskatten. Allt detta gör vi för att lägga grunden för fler arbeten framöver. Jag är övertygad om att det kommer att ge effekt även fortsättningsvis, herr talman.

Allmänpolitisk debatt

Jobb och tillväxt

Anf. 151 PETER PERSSON (S) replik:

Herr talman! Jag hade förväntat mig en annan kapacitet från Moderaternas näringspolitiska talesman. Jag trodde att han kunde svara på en enkel fråga: Hur kunde det 1990 vara full sysselsättning, 90-procentig ersättningsnivå i a-kassan och noll karensdagar? Du svävar bort i fluff-fluff och vill inte gå in i denna diskussion, Lars Hjalmered, för den hade obarmhärtigt blottlagt er primitiva människosyn. Ni tror att man plågar fram full sysselsättning, men ni plågar bara de arbetslösa.

Anf. 152 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Det där sista var nog mer talande för min kombattant.

Det var en stark överhettning i svensk ekonomi 1990. Vi får komma ihåg historiken. Både statsministern och finansministern avgick. Det var stora problem i den svenska ekonomin. Men det kan vi ta en särskild debatt om.

Jag tror att inriktningen måste vara att göra det lönsamt att starta och driva företag i Sverige. Jag tror till exempel inte på idén att göra det dyrare att anställa. Det är en ganska dålig idé. Varför ska man göra en skattechock så att det blir tre gånger dyrare att anställa en ung person, till exempel på en restaurang i Jönköping? Jag tror att det leder till färre jobb och färre jobbmöjligheter.

Anf. 153 LEIF PETTERSSON (S) replik:

Herr talman! Den borgerliga regeringens riktigt stora misslyckande är trots allt arbetslösheten. Alla måste kunna inse att det är på det sättet. Vi har en arbetslöshet som närmar sig 8 procent av arbetskraften i landet. Naturligtvis kan man som Lars Hjalmered berömma sig över att ha fått 200 000 fler i jobb under den här tiden. Visst, så kan man räkna. Men man måste då även säga att befolkningen i Sverige har ökat under samma tid. Det innebär att en sådan matematik inte går ihop.

Långtidsarbetslösheten bland unga är det riktigt allvarliga. Jag skulle vilja fråga Lars Hjalmered hur han tror att arbetslösa ungdomar blir mer anställbara för att McDonalds får 60 miljoner i bidrag från staten. Tror verkligen Lars Hjalmered att McDonalds kommer att börja anställa 50-

eller 60-åringar, eller för den delen 40-åringar, om de inte får det här bidraget?

Anf. 154 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Det är 200 000 fler i sysselsättning. Leif Pettersson säger att det beror på att befolkningen har ökat, som om en befolkningsökning per automatik skulle innebära att jobben blev fler i Sverige. Men så är det inte. Det handlar om de allmänna näringsvillkor vi har i Sverige, konjunkturen i Sverige och världskonjunkturen. Sverige är ett handelsberoende land, och det har varit en stor kris i världsekonomin. Trots detta har utanförskapet minskat och antalet jobb blivit fler i Sverige. Alliansens jobbpolitik har alltså gett effekt.

Sedan har vi stora utmaningar framför oss – det är inte tu tal om den saken. När det handlar om unga skulle jag vilja säga att ett första svar såklart är skolpolitiken, att fortsätta att utveckla skolan för att bättre rusta unga människor med kunskapsfokus. Det andra är såklart arbetsmarknadspolitiken.

Sedan kommer vi till detta med skatterna, som Leif Pettersson tar upp avslutningsvis. Ja, jag tror faktiskt att svaret är: Gör vi det billigare att anställa unga människor blir det fler jobbomöjligheter för unga människor, till exempel på McDonalds eller hos andra ungdomsarbetsgivare.

Anf. 155 LEIF PETTERSSON (S) replik:

Herr talman! Jo, men McDonalds anställer ju inga andra än ungdomar oavsett hur hög arbetsgivaravgiften är. Det är så de har möjlighet att få in folk. Så funkar det inom hela den branschen, alltså hamburgerbranschen, att man i stort sett har ungdomar anställda. Vi kan gå och titta på vilken korvkiosk som helst för att se det.

Det intressanta är att de 200 000 jobben inte har kommit till på grund av er politik, utan de har kommit till i alla fall.

Anf. 156 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Hur har de jobben kommit till? De som jobbar där anställs av riktiga arbetsgivare i offentlig och privat sektor. Jag vill hävda att vår politik har gett effekt och lagt en grund för fler arbetstillfällen.

När det gäller McDonalds är det lite intressant. Leif Pettersson säger att man anställer unga ändå och att arbetsgivaravgiften inte har någon effekt. Det betyder att man kan tre-, fyr- och femdubbla arbetsgivaravgiften utan att det påverkar. Jag skulle vilja hävda att det har en direkt effekt när det handlar om kostnaden för mig som arbetsgivare att anställa en person. Det är en bra jobbpolitik att på det sättet få in unga människor i ett första arbete så att de kan utveckla sitt cv.

Anf. 157 BERIT HÖGMAN (S) replik:

Herr talman! Jobben är viktigast, säger Lars Hjälmered. Är ökade socialbidrag på mellan 50 och 125 procent i kommuner, som Mikael Damberg redovisade under förmiddagen, ett bra betyg på regeringens jobbpolitik? Är tre gånger så många långtidsarbetslösa ett bra betyg på regeringens jobbpolitik?

Sedan säger Lars Hjälmered: Jag gillar forskning och utveckling. Är det bra att grunda ett klimat för forskning och utveckling på att dra ned antalet högskoleplatser, att förvägra allt fler 19- och 20-åringar möjligheten att ta sig till högre utbildning? Är det grunden för ett bättre FoU-klimat i vårt land i framtiden?

Anf. 158 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Det är fler människor i sysselsättning i dag än tidigare. Vi lägger mer pengar från staten till kärnan i den svenska välfärden. Det är tydligt på den punkten.

När det gäller forskning och utveckling kan vi se att det har skett en ofantlig ökning av pengarna till forskning och utveckling. Förut var det ungefär 25 miljarder kronor, och nu läggs det 35 miljarder kronor på offentligt finansierad forskning och utveckling i Sverige, utöver det som företag själva investerar i dessa viktiga verksamheter. Det gör att Sverige är ett av de länder i världen som lägger allra mest på detta.

Det kanske inte landar i nya jobb eller nya produkter i morgon eller ens om en månad, men jag tror att det är avgörande för att bygga en långsiktig konkurrenskraft i Sverige. Allt det viktiga som görs på universitet och högskolor kombineras nu med att vi inför FoU-avdraget. Det är särskilt viktigt för små företag, som kan göra avdrag för den skatt de betalar i förhållande till de kostnader de har för forskning och utveckling, vilket gör att vi kommer att få mer sådant i företagen också. Det tror jag är väldigt viktigt.

Anf. 159 BERIT HÖGMAN (S) replik:

Herr talman! Jag håller med Lars Hjälmered om att forskning och utveckling är viktigt. Men det är just den där tankevråpan med neddragna platser på högre utbildning och att förvägra människor utbildning som är problemet för er.

De unga får inga skattesänkningar, för de har ingen inkomst. Ändå satsar ni tio gånger mer på skattesänkningar än på jobbskapande. Jag kan inte se att detta innebär någonting annat än att kön till socialbidragen blir ännu längre. Är det något parti som kan kalla sig ett bidragsparti är det just nu Moderaterna.

Anf. 160 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Sveriges statsfinanser är bland de starkaste i Europa, och då tycker jag att det är naturligt att man skjuter in energi i den svenska ekonomin i det ekonomiska läge vi har för tillfället. Det är naturligt att till exempel införa ett fortsatt jobbskatteavdrag eller vidta andra åtgärder som skapar efterfrågan i ekonomin, tillsammans med alla de andra satsningarna vi gör.

När det gäller högskoleplatser finns det ordentliga möjligheter för unga. Det har skett en ökning av antalet platser som en effekt av konjunkturen, och det har varit en neddragning efter hand. Men det har varit en konjunkturell snarare än en strukturell åtgärd.

Anf. 161 MEERI WASBERG (S) replik:

Herr talman! Att Sverige står inför stora utmaningar tror jag att vi kan vara helt överens om, men vi har kanske lite olika idéer om hur vi ska tackla dem.

Frågan om tillväxt är både enkel och komplicerad. Det är klart att det finns många faktorer som påverkar huruvida man vill anställa personer eller inte.

Jag har två funderingar till Lars Hjelmered. Den ena är: Vilket skulle Lars Hjelmered säga är det enskilt största problemet när en arbetsgivare vill växa och anställa fler personer?

Den andra är: Hur ser Lars Hjelmered på frågan om utanförskapet som ökar? Ungefär 40 procent av dem som har försörjningsstöd i dag har det därför att de är arbetslösa och har inte någon annan social problematik.

Anf. 162 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Man kan inte ge *ett* svar på den första frågan, utan det beror nog mycket på vilken arbetsgivare vi talar om och vilken bransch det är. Jag tror att kostnadsfrågan är rätt viktig för till exempel de servicenäringar som vi har diskuterat i några replikskiften. Kostnaden för att anställa en ung person har alltså effekt för mig som arbetsgivare.

Under mina besök och resor möter jag många som arbetar till exempel med spelutveckling och i it-branschen, och där finns det inte utbildat folk i Sverige. De vittnar om betydelsen av de migrationsregler vi har i Sverige. Det beslut vi fattade 2008 om västvärldens kanske mest liberala regler för arbetskraftsinvandring har ökat möjligheterna att attrahera duktiga människor till Sverige, och jag hoppas att vi kan vidareutveckla det senare.

Det beror alltså mycket på arbetsgivare och bransch, och jag tror att svaren måste ses lite utifrån detta.

Anf. 163 MEERI WASBERG (S) replik:

Herr talman! Jag antar att Lars Hjelmered svarar på min andra fråga i nästa replik.

Det här med kostnaderna är intressant. Kompetensfrågan är den fråga som företagen själva lyfter upp som den allra viktigaste. När det gäller kostnaden måste man också kunna ha ett balanserat synsätt, för kostnaden för arbetskraften måste ställas i relation till den intäkt som man förväntar sig att få av de kunskaper och den arbetskraft som de anställda står för.

Jag utgår från att jag får ett lite bättre svar i nästa replik.

Anf. 164 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Jag är ledsen att jag efter alla repliker tappade den andra frågan, så vi kanske får återkomma till den senare.

Jag tror ändå att det kan vara både kompetens och kostnad i detta. I en del sektorer är det tydligt att kostnaden för mig som arbetsgivare har effekt. Då är det viktigt med de reformer som har gjorts för att underlätta för unga människor att komma in på arbetsmarknaden, och det gäller kostnaden för anställning. Men i övrigt handlar det mycket om kompetens och hur våra egna utbildningssystem ser ut men också hur vi kan

vidareutveckla de viktiga liberala arbetskraftsinvandringsregler vi har i Sverige.

Prot. 2013/14:13
16 oktober

Anf. 165 ISAK FROM (S) replik:

Herr talman! Lars Hjalmered var inne på viktiga skolreformer. När jag träffar företag i olika branscher signalerar de kompetensbrist. För att möta kompetensbristen har den moderatledda regeringen reformerat gymnasieskolan så att unga varken vill eller vågar söka ett yrkesförberedande program. Antalet sökande till de yrkesförberedande programmen har gått ned kraftigt.

Hemma i Västerbotten är det nu så att man i många kommuner inte kan starta industriprogram eller fordonsprogram. Alltså kan man inte heller leverera fordonsmekaniker eller skogsmaskinförare. Man kan inte leverera kommande industriarbetare till träindustrin, som kommer att behöva arbetskraft.

Vad säger du om det, Lars? Hur ska ni åtgärda det? Det är ändå ganska lång leveranstid ut från skolsystemen, och vi står redan nu inför en kompetensbrist.

Anf. 166 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Det är en jätteutmaning som Isak From pekar på. Om vi tittar på det vi utgick ifrån ser vi att det var ungefär 30 000 unga människor varje år som skulle ut från gymnasieskolan som inte gick färdigt. Man kan i statistik och forskning se en direkt korrelation: Har du fullgjort gymnasieutbildningen har du goda möjligheter att komma in på arbetsmarknaden, och har du inte gjort det har du betydligt sämre förutsättningar.

Detta är en av grunderna till att vi har gjort många reformer av skolan.

Sedan finns det på sina håll stora problem att rekrytera människor till yrkesprogram. De har funnits under lång tid. Jag är precis som Isak From oroad av detta. Jag tror att en del av svaret är det vi gör för att utveckla yrkesprogrammen, lärlingsprogrammen och de nya jobb som växer fram.

Ärligt talat skulle jag också vilja peka på ett branschansvar. Det är inte för att flytta över ett ansvar från politiken, för vi har vår del, men jag tycker att branscherna har ett viktigt ansvar att titta på hur de själva bidrar till undervisningen. Många har industrigymnasier och andra lösningar. Det är jättebra när företag tar det ansvaret; jag skulle gärna se att fler företag tar ett sådant ansvar.

Anf. 167 ISAK FROM (S) replik:

Herr talman! Jag kan säga att ungdomar är kloka, Lars Hjalmered. Ungdomar söker flera vägar. När de söker till gymnasieskolan inser de: Jag kanske vill fortsätta utbilda mig om några år. Jag kanske vill ta ett steg till inom företaget och bli processledare eller något. Jag kanske behöver gå på högskola något år.

Men den politiska församling och den politiska ledning som nu styr Sverige har ju stängt den här dörren. De låser dörrar för ungdomar i dag. Det skapar inga nya jobb.

Allmänpolitisk debatt

Jobb och tillväxt

Anf. 168 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Det där sista är faktiskt en direkt felaktighet. I den nya gymnasieskolan har eleven rätt att under gymnasietiden läsa in högskolebehörighet. Gör man det inte då har man rätt att läsa in den på komvux. Dörrarna står alltså öppna, och möjligheterna finns där.

Sedan tror jag att vi måste fundera på hur vi kan utveckla de här programmen. Det finns många framgångsexempel i landet. Hemma i Göteborg finns Motorbranschens Tekniska Gymnasium, där man gick från ett fordonsprogram som hade svårt att rekrytera folk till branschinvolvering och jobb möjligheter som har lett till jättemånga sökande. Det finns andra exempel att bygga vidare på senare.

Anf. 169 KENT PERSSON (V) replik:

Herr talman! Tack, Lars Hjälmered! Jag tror att vi kommer att diskutera och debattera mycket här framöver, inte minst energipolitik, som jag tänkte återgå till.

Ni har lämnat över svensk energipolitik till marknaden, menar jag. Det är marknaden som ska avgöra vad som ska utvecklas här i Sverige. Det är marknaden som ska avgöra om det ska byggas ny kärnkraft eller inte i Sverige. Det har ni lämnat över.

Min undran är: Vilket ansvar har ni egentligen för svensk energiförsörjning i Sverige? Kärnkraftens tillgänglighet i dag är 64 procent av kapaciteten. Du säger här, Lars Hjälmered, att den utgör en baskraft och en förutsättning för industrin.

Men om det nu är så att Vattenfall och marknaden kommer fram till att de inte har råd att bygga, att de inte kan bygga under de här förutsättningarna, vad är då er plan för svensk energiförsörjning och elförsörjning? Den står ju trots allt för 40 procent, och kärnkraften i Sverige går redan på övertid.

Anf. 170 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Jag tror att det första är att man politiskt ansvarsfullt ger besked om vad man tycker. Då säger vi att vi vill ha ett robust system på tre ben – vattenkraft, kärnkraft och förnybart – som en politisk viljeinriktning.

Detta har till exempel inneburit att vi har hävt det tidigare tankeförbudet så att man numera kan utbilda sig och forska inom kärnkraftsområdet. Det var stängt tidigare och är viktigt både av säkerhetsskäl och för eventuella framtida byggmöjligheter för ersättning.

Det andra är att vi måste utveckla alla kraftslagen. Det handlar om att värna vattenkraften när vi gör politiska ställningstaganden senare och att ställa vattenkraftens betydelse mot den biologiska mångfalden. Vi har såklart att värna en fortsatt utbyggnad av förnybart och jobba med effektiviseringar.

Ytterligare en sak, herr talman, är att peka på vikten av forskning. Vi lägger över 1 miljard på energiforskningen årligen på det området för att få fram ny teknik och nya lösningar. Det är ytterligare besked.

Anf. 171 KENT PERSSON (V) replik:

Herr talman! Ni har ingen plan, Lars Hjälmered, för hur ni ska ersätta 40 procent av elproduktionens bortfall.

Ni lade ned det framgångsrika programmet PFE för den elintensiva industrin. Ni har inte ersatt det med någonting annat än så länge.

Ni har konsekvent vägrat höja kvoterna i elcertifikatssystemet, så snart slår det i golvet – eller i taket, heter det. Det går möjligtvis i golvet, men det slår i taket.

Ni har inte presterat någonting, utan ni sitter lugnt i båten och säger att ni klarar det här till 2020. Det är inte sant.

Anf. 172 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Det så kallade PFE-programmet har på många sätt varit en framgång. Vi skulle gärna fortsätta med det i någon form.

Det fanns dock en särskild detalj i det, nämligen att man bröt mot EU:s statsstödsregler, så det var inte helt enkelt att bara rulla vidare som man hade gjort tidigare. Det måste nog seriöst diskuteras vad en eventuell ersättning skulle kunna vara.

En eventuell utbyggnad av ny kärnkraft som ersättning på marknadsmässiga villkor tror jag ändå att vi måste lägga i marknadens knä. Då tror jag att det finns goda möjligheter att det skulle kunna bli så.

Anf. 173 INGEMAR NILSSON (S) replik:

Herr talman! Det är intressant att höra den verklighetsbeskrivning du ger som näringspolitisk talesperson för Moderaterna, Lars Hjälmered. Efter sju år med moderatledd regering, med högre arbetslöshet, med en utbildningspolitik som verkar vara i fullständigt fritt fall, där man har misslyckats med för näringslivet viktiga frågor som innovation och regel-förenkling, väljer ändå tre av fyra regeringspartier att göra energipolitiken till konfliktyta i debatten. Jag tycker att det är intressant.

Jag tror att det säger mer om det inre tillståndet i regeringen än vad det säger om den diskussion som du för övrigt försöker föra mot oss. Jag tycker på samma sätt som Kent Persson att det är intressant.

Ni vill bara diskutera ett produktionsslag, inte konsumtionsfrågorna. För några få månader sedan diskuterade vi, och då var Moderaterna fullständigt emot att fastställa bindande mål när det gäller förnybart och energieffektivisering för tiden efter 2020. Är du i dag beredd att föra den diskussionen?

Anf. 174 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Låt oss titta på forskningen, till exempel. Konjunkturinstitutet har i en rapport pekat på att om man ska ha en effektiv klimatpolitik är det klimatmål som är mest effektiva. Det kan snarast vara kontraproduktivt att ha flera mål att styra mot när det handlar om att få en kostnadseffektiv och bra energi- och klimatpolitik. Det finns forskningsskäl att ha den linje vi har haft. Det kan man nog fortsätta titta på.

Energi frågan är viktig. Det vet Ingemar Nilsson, som lägger mycket tid på de frågorna. Det är ett generellt viktigt villkor för inte minst den viktiga industrin i Sverige att man har tillgång till det hela. Jag tror att vi kommer att behöva fortsätta diskussionen om vad de olika partierna tycker framöver.

Det är så klart inte den enda konflikten. Vi vänder oss emot er och tycker att det vore en skattechock för viktiga serviceyrken att göra det tre gånger så dyrt att anställa unga människor. En höjning av restaurang-

momsen vore väldigt fel, till exempel. Vi kommer nog att hitta fler konfliktytor även framöver.

Anf. 175 INGEMAR NILSSON (S) replik:

Herr talman! Det känns ju tryggt att vi hittar fler konfliktytor. Jag vill bara konstatera att det vore bra om Lars Hjalmered, Moderaterna och de partier i Alliansen som väljer att diskutera bara ett produktionslag och bara produktion av el valde att ägna lite mer tid åt hur konsumtionsmönstret ser ut, både för industrin och för privatmarknaden.

En åtminstone före detta moderat, nämligen Mikael Odenberg, gav en tydlig signal till näringslivet i somras när han sade att de förordar ny kärnkraft men att de ska komma ihåg att ny kärnkraft inte blir billig utan oerhört dyr. Är det en bra signal till svenskt näringsliv?

Anf. 176 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! För att ta konsumtionsspåret: Jag skulle jättegärna se en ökad elanvändning i Sverige. Det kan nämligen vara en effekt av att vi får mer industriell produktion till Sverige, som sker på klimatbra villkor.

Även som en del i en omställning av transportsektorn är det absolut en jättebra utveckling att få en ökad elanvändning i Sverige.

Eventuella nya kärnkraftsreaktorer måste man räkna på och titta på vilket pris de ger; så är det absolut. De måste klara sig på egna meriter i relation till andra kraftslag.

Anf. 177 CHRISTER WINBÄCK (FP):

Herr talman! Arbetslivet är inte fredat från mobbning.

Mobbning är en företeelse som de flesta oss troligen förknippar med barn och ungdomar, en form av osund maktutövning som sker på skolgårdar och i skolans korridorer.

Faktum är dock att även vuxna är utsatta. Mobbning, trakasserier och utfrysning är vardag på många arbetsplatser. Samtidigt är det anmärkningsvärt att så få verkar vilja kännas vid problemet.

För den enskilda individ som utsätts för mobbning kan följderna bli katastrofala. I Sverige har en utredning kunnat konstatera ungefär 300 självmord om året med en mobbningsbakgrund. Det innebär att problemet som dödsorsak kan jämföras med trafiken.

I en stor del av mobbningsfallen är det arbetskamrater som mobbar. Det är också vanligt med chefer som mobbar en medarbetare. Den offentliga sektorn har en överrepresentation av mobbning. Huvuddelen av anmälningarna kommer från områden som sysselsätter många kvinnor: vård, omsorg och utbildning. Enligt Arbetsmiljöverkets statistik görs tre av fyra anmälningar om arbetsjukdom av sociala orsaker av kvinnor, och då handlar det ofta om mobbning och trakasserier.

Herr talman! Mobbning är en kränkande handling som innebär en stor förlust för den enskilde och dennes familj avseende livskvalitet, hälsa och ekonomi. Skilsmässa, missbruksproblem, social utslagning och långa sjukskrivningar kan också bli negativa följder av detta. Problemet med vuxenmobbning är således ett stort samhällsproblem, och som sådant kräver det större uppmärksamhet.

Arbetsmarknadens parter centralt och lokalt har en viktig roll i att förebygga och motverka mobbning. Ofta är den en följd av förhållanden på

arbetsplatsen. Det är på arbetsplatsen som tidiga signaler kan uppfångas och stöd kan ges till dem som drabbas. Ett fortsatt utvecklat arbete mot mobbning på arbetsplatserna är en viktig del av arbetet.

De utsatta upplever ofta att samhället sviker. De knuffas mellan olika instanser utan samordning. Det blir upp till den enskilde att försöka ta sig ur sin situation, men han eller hon känner sig motarbetad av de instanser som borde hjälpa. En tydlig samordning av samhällets resurser, inriktad på stöd till denna grupp, måste prioriteras.

Mobbning är en kränkande handling som måste vara en angelägenhet för hela samhället. Arbetet måste inriktas på att stödja arbetsgivare i att förhindra kränkningar men också på att ge den enskilde stöd när en kränkning fått sådana proportioner att den drabbade inte förmår arbeta längre.

Arbetsgivaren har ett långtgående ansvar för trygghet på arbetsplatsen och för att förhindra och reda ut problem som dessa. Men det räcker inte. En handlingsplan med en nollvision som både förebygger och innebär att de som drabbats tas om hand måste tas fram för att stödja arbetet mot kränkande särbehandling i arbetslivet. Jag har flera gånger agerat i riksdagen för att en sådan handlingsplan ska tas fram, men engagemanget är svagt. Frågan är: Saknas det kunskap eller saknas det intresse?

Jag vill ånyo sätta fokus på frågan och uppmanar er som ser problematiken att vi tillsammans ska agera och stå upp för dem som diskrimineras.

En ökad samordning mellan relevanta instanser, inriktad på stöd till denna grupp, måste prioriteras och komma till stånd. Det håller inte att de som utsätts för mobbning ska behöva genomgå en ofta smärtsam process genom ett system som inte ser den mobbade som ett offer för systematisk kränkning. Den mobbade måste, för att kunna få upprättelse, ses som ett brottsoffer och ges det stöd som samhället ger till andra brottsoffer för att klara av och orka gå igenom den långa process det innebär att försöka få upprättelse.

Det finns en nollvision inom trafiksäkerheten. Det måste finnas en även avseende kränkningar i arbetslivet. Detta måste få ett slut. Det kan inte vänta längre. Det måste ske nu.

Anf. 178 PATRIK BJÖRCK (S) replik:

Herr talman! Christer Winbäck tar upp ett angeläget och viktigt problem, nämligen mobbning, som en arbetsmiljöfråga. Christer Winbäck tillhör en majoritet här i kammaren som konsekvent har rustat ned arbetsmiljöarbetet. Han tar så att säga i praktisk handling inte ansvar för det han säger i dag.

Sedan finns det en annan sorts mobbning i arbetslivet, nämligen den arbetslöshet som Christer Winbäck's politik leder till att människor drabbas av. Jag lovar att väldigt många arbetslösa kände sig fruktansvärt mobbade av statsministern här i dag när han hävdade att arbetslösheten beror på att man inte vill arbeta.

Jag vet att väldigt många av dem som drabbas hårt av Christer Winbäck's reformer i sjukförsäkringen – cancersjuka personer som kastas ut ur försäkringen – känner sig väldigt mobbade.

Min fråga till Christer Winbäck är: Är det rimligt att påstå att arbetslösheten beror på att man inte vill arbeta? Förstår Christer Winbäck att de

som slängs ut ur sjukförsäkringen känner sig mobbade, och vet han att han medverkar till att rusta ned arbetsmiljöarbetet?

Anf. 179 CHRISTER WINBÄCK (FP) replik:

Herr talman! Den mobbning jag försöker beskriva, Patrik Björck, är en långvarig, systematisk kränkning av enskilda medarbetare på en arbetsplats. Detta är ett problem som har funnits i långa tider. Det finns mycket som vi behöver göra för att komma åt det.

Det jag får beskrivet för mig när jag talar med dessa människor, som jag ganska ofta träffar, är hur de stångar sig blodiga genom de system som har funnits i långa tider. Systemen upprättades av tidigare regeringar, och man har ännu inte lyckats få någon bra struktur på hur just den här typen av personer ska kunna gå på ett bra sätt genom systemen och inte känna stuprören utan att de kan få det stöd och den hjälp som de behöver.

Anf. 180 PATRIK BJÖRCK (S) replik:

Herr talman! Då ställer jag en enkel fråga till Christer Winbäck: Tror Christer Winbäck att kampen mot mobbning som arbetsmiljöproblem underlättas när man rustar ned arbetsmiljöarbetet på våra arbetsplatser?

Anf. 181 CHRISTER WINBÄCK (FP) replik:

Herr talman! Jag tror att det är viktigt att vi försöker ta fram den handlingsplan som jag i motioner och på annat sätt har försökt beskriva här i riksdagen i flera år. Det är viktigt för dessa människor att känna att de får ett stöd för att få hjälp att få upprättelse. Det handlar om att kunna komma genom systemen – Försäkringskassan, Arbetsdomstolen etcetera – för att de ska kunna känna att samhället bryr sig om dem. Jag tycker att detta är jätteviktigt.

Jag tar gärna hjälp av Patrik Björck och hans kolleger när det gäller att arbeta med de här frågorna framöver. Jag har många gånger försökt hitta intresserade inom olika partier, men jag har inte lyckats så bra. Patrik, jag tar gärna emot hjälpen.

Anf. 182 ANNIKA QARLSSON (C):

Herr talman! Jag ska citera lite ur Sveriges mest kända idéprogram: ”Ett företagsklimat som ger fler och växande företag och därmed fler jobb, med en arbetsmarknad som är öppen för alla, är förutsättningen för att människor ska kunna påverka och förbättra sina egna och sina barns livsvillkor. Då måste vi också på alla sätt uppmuntra och understödja skapandet av jobb i hela landet. Alla hinder som står i vägen för att anställa måste granskas och så långt som möjligt undanröjas.”

Centerpartiet vill förstärka den ekonomiska politiken i Sverige för att skapa fler jobb, fler företag i hela landet och en miljömässigt hållbar tillväxt som når alla. Under vår tid i regeringen har Centerpartiet bidragit till kraftiga förbättringar av den ekonomiska politiken med ordnade statsfinanser och sänkt skatt på arbete, och vi har börjat resan mot att minska regelkrånglet. Sysselsättningen har ökat påtagligt trots att vi har gått igenom en utdragen global och europeisk kris. Det finns runt 200 000 fler

jobb än 2006. Men ännu är utanförskapet för stort och arbetslösheten för hög.

Vi har decennier av hög ungdomsarbetslöshet. Det är tyvärr inget nytt fenomen. Generation efter generation har fått en svår start i arbetslivet när trösklarna in till arbetsmarknaden har varit för höga.

Herr talman! Vi har i dag den mest välutbildade generationen ungdomar i Sveriges historia men också den med minst yrkeserfarenhet. Samtidigt har Sverige mycket sammanpressade löneskalor, även jämfört med våra nordiska och europeiska grannländer. Den som ska komma in på arbetsmarknaden i Sverige måste göra det med nästan samma lön som kolleger med betydligt högre färdigheter.

Vi inför nu möjligheten till yrkesintroduktion. Det är ett samlingsnamn för avtal i olika branscher om anställningar för unga utan tidigare erfarenhet i yrket. Centerpartiet har sedan 2004 argumenterat för behovet av detta på svensk arbetsmarknad.

Det är en anställningsform där nyanställda ungdomar varvar arbete med utbildning. Löner utgår enligt kollektivavtal för arbetstiden, men utbildning och handledning är inte lönegrundande. Arbetsgivarna får sänkta arbetsgivaravgifter och stöd till handledning. Samlad erfarenhet visar att en kombination av arbete, utbildning och handledning är ett bra sätt för unga att komma in på arbetsmarknaden. Detta är ett resultat av samtal som regeringen haft med arbetsmarknadens parter.

Centerpartiet vill gärna se att denna lärlingsliknande anställningsform i framtiden ska vara öppen för många fler som kan lära på jobbet och att yrkesintroduktionsavtalen breddas till fler som står långt ifrån arbete, som långtidsarbetslösa och utlandsfödda som vill lära sig svenska på jobbet. Men i nuläget är vi oerhört glada över att de första avtalen inom yrkesintroduktion är på plats. Vi gör också ett omtag på lärlingsutbildningarna och sänker arbetsgivaravgifterna för de unga än mer.

Det här är *ett* område som vi har jobbat väldigt mycket med. Och vi har kommit en bit på väg jämfört med hur det var när vi började det arbetet.

Ett annat område, herr talman, som jag ska lyfta upp är kopplat till ett förslag som Centerpartiet driver om en jobbpeng.

Den statliga Arbetsförmedlingen är trots de många kompetenta medarbetarna och upprepade reformförsök en byråkrati som inte levererar det som behövs på en förändrad arbetsmarknad. Arbetssökande är beroende av Arbetsförmedlingen. Företagen, som däremot inte är hänvisade till Arbetsförmedlingen, väljer tyvärr ofta bort den.

Nu när många söker arbete samtidigt som det fortfarande finns många lediga platser är det tydligt att strukturen inte motsvarar behoven och inte klarar matchningen.

Centerpartiets slutsats av framgångsrika reformer i Australien och Tyskland är att den arbetssökande själv måste kunna välja vem som ska stå för hela den arbetsförmedlande insatsen. Arbetsförmedlingen fastställer då vilken jobbpeng den arbetssökande ska få baserat på ålder, utbildning, yrkeserfarenhet och andra kompetenser. Den arbetssökande kan sedan välja den privata, kooperativa, ideella eller statliga förmedlare som hon eller han tror har störst möjlighet att ge jobb med jobbpengen.

Jobbpengen ska i så fall betalas ut i etapper med ett mindre introduktionsbelopp och huvuddelen när personen hamnat varaktigt i jobb. Det

skapar incitament för arbetsförmedlingar att fokusera på långsiktig sysselsättning.

Möjligheter öppnar sig för arbetsförmedlare att nischa in sig på olika branscher, geografiska områden och behov, vilket underlättar kompetensförsörjningen och matchningen för små företag. Genom att man kontinuerligt utvärderar arbetsförmedlarna kommer de som presterar sämst att uteslutas från systemet. Den delvisa upphandling bland privata aktörer av vissa funktioner som vi har gjort så här långt är inte lösningen. Centerpartiet menar att makten bör ligga hos den arbetssökande, och hela åtgärds paketet bör gå till den förmedlare som den arbetssökande har valt.

Herr talman! En väl fungerande matchning mellan arbetssökande och lediga jobb är av stor betydelse för en god utveckling på arbetsmarknaden. Arbetsförmedling fyller en viktig funktion, och regeringen anser att det är viktigt att den på bästa sätt bidrar till att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt, bland annat genom en förbättrad matchning. Regeringen avser därför att göra en bred översyn av Arbetsförmedlingen. Centerpartiet säger: Äntligen!

(Applåder)

Anf. 183 SVEN-ERIK BUCHT (S) replik:

Herr talman! Man har suttit sju år i regeringsställning, och det är väldigt lite av självrannsakan. Man skyller på omvärlden och på oppositionen, som satt i regeringsställning för över sju år sedan.

Det mesta av svaren är skattesänkningar och skattesänkningar. Det är ungefär som att man har en gammal kassetbandspelare där det bara finns en knapp som fungerar, rewindknappen. Och så hörs det: skattesänkningar, skattesänkningar. Nu kompletterar Centerpartiet det med sänkta löner.

Det är klart att man inte har pengar till landsbygdsprogrammet och att 15 000 jobb har försvunnit inom jordbruket. Svaret på det är också skattesänkningar. Bärighetsanslagen sänks så att skogsindustrin inte kan fungera. Det är klart att det blir så här när svaren är skattesänkningar.

Campus läggs ned. Till och med Thorbjörn Fälldin lämnar tillbaka sin hatt för att man bara kör bara med skattesänkningar och skattesänkningar. Det här är inte hållbart.

Anf. 184 ANNIKA QARLSSON (C) replik:

Herr talman! Nu vet jag inte riktigt var Sven-Erik Bucht var någonstans medan jag höll mitt anförande, för jag talade inte om skattesänkningar. Jag talade om yrkesintroduktion, och jag talade om jobbpeng. Men om Sven-Erik Bucht känner ett stort behov av att tala om skattesänkningar kan vi tala om det också.

Sverige hade det högsta skattetrycket när vi tillträdde 2006. Vi har gjort den enorma resan till att bara ha näst högst skattetryck i världen. Vi ligger nu efter Danmark. Om man ser något samband mellan hur högt skattetrycket är och hur dynamiken på arbetsmarknaden fungerar är det klart att man skulle vara bekymrad över att vara sämst i klassen. Men Sven-Erik Bucht kanske tycker att det är att vara bäst i klassen att ha det högsta skattetrycket.

Det är klart att den typen av saker spelar roll för hur arbetsmarknaden utvecklas. Vi kan konstatera att det trots en djup kris ser bättre ut. Men är vi nöjda? Nej.

Anf. 185 SVEN-ERIK BUCHT (S) replik:

Herr talman! Det gäller att hålla ihop familjen Sverige, inte slita isär familjen Sverige. Effekten av allianspolitiken, som Centern representerar, är den här. Man sliter isär samhället. Inte minst landsbygden drabbas oerhört hårt av er skattesänkarpolitik.

Ni har inget annat svar på frågorna. Centern kan prata om detaljer. Men skattesänkningarna är så stora att det inte finns utrymme för något annat.

Anf. 186 ANNIKA QARLSSON (C) replik:

Herr talman! När det gäller att hålla ihop familjen Sverige är det viktigaste att se till att det blir mer jobb, att människor har ett jobb att gå till och att de faktiskt är med i en arbetsgemenskap.

När vi tillträdde var det ett gigantiskt utanförskap. Den vanligaste formen när det gällde att ta sig ur arbetslösheten var förtidspension. I dag har vi minskat antalet förtidspensionerade med över 200 000 personer. Vi har samtidigt ökat antalet jobb. Ja, skattereformer har en del med det att göra, men det är också många andra saker.

Anf. 187 THOMAS STRAND (S) replik:

Herr talman! Annika Qarlszon började sitt anförande med att konstatera att arbetslösheten är hög. Det kan vi hålla med om. Efter sju år med borgerligt styre är den mycket högre än den var 2006, när vi lämnade över makten. Det är en tredubbling av långtidsarbetslösheten och en hög ungdomsarbetslöshet.

Det finns många kraftfulla åtgärder. En är att satsa mer på utbildning. Det nämnde inte Annika Qarlszon så mycket om.

Ni minskar antalet högskoleplatser i Sverige. Ni satsar för lite på yrkeshögskoleplatser. För två veckor sedan var Sveriges universitets- och högskoleförbund på besök hos utbildningsutskottet. De sade: Vi vill ha mer resurser, för ungdomar knackar på dörren och vill studera.

Men det är tyst från den borgerliga regeringen. Hur kan ni minska antalet platser på högskolan när så många är arbetslösa?

Anf. 188 ANNIKA QARLSSON (C) replik:

Herr talman! Det är alltid intressant att jämföra samma typ av siffror. När vi tillträdde 2006 använde vi inte den europeiska statistiken.

Vi kan ta regeringen 2006 och jämföra med siffrorna nu. Det skiljer inte riktigt så mycket som Thomas Strand vill ge sken av.

När det gäller högskoleplatser är det intressant att Thomas Strand stannar vid antalet platser. Om vi i stället jämför antalet studerande kan vi konstatera att det i dag är fler studerande på Sveriges högskolor och universitet jämfört med hur det var 2006.

Då inrättade man ett antal platser som sedan inte fylldes. Det ser bra ut i statistiken. Man kan stå här i talarstolen och tala om det. Men vi kan jämföra antalet elever. Det är fler som studerar på högskola i dag än vad det var då.

Den målsättning som den socialdemokratiska regeringen hade men aldrig uppnådde är vi på väg att nå.

När det gäller yrkeshögskolan är det intressant att du tar upp den, eftersom det var vi som inrättade den. Den fanns inte innan den borgerliga regeringen kom på plats.

Anf. 189 THOMAS STRAND (S) replik:

Herr talman! Vi har mycket fler ungdomar i dag. Det intressanta är att jämföra antalet ungdomar i relation till antalet platser.

År 2006 fanns det 431 högskoleplatser per 1 000 unga. I dag, 2013, finns det 377 högskoleplatser per 1 000 unga. Det är en minskning av antalet platser. Ni minskar antalet platser. Det är den faktiska verkligheten. Ni försöker lägga dimridåer kring det, men det är den krassa verkligheten. Det förvånar mig då hur ni kan säga nej till unga och äldre som vill studera på högskolan.

Anf. 190 ANNIKA QARLSSON (C) replik:

Herr talman! Det är oerhört viktigt att konstatera att högskoleutbildningar inte bara är en plats, inte bara kvantitet. Det är viktigt att det finns kvalitet och att det blir bra utbildningar som faktiskt leder till jobb.

Det är fler som studerar på högskolan i dag än det var 2006.

Yrkeshögskolan har vi successivt byggt ut, och vi har ökat antalet platser där. Jag tror att det där finns en fortsatt möjlighet att öka antalet, för det finns fler och fler kvalificerade ansökningar som kan beviljas.

Anf. 191 PATRIK BJÖRCK (S) replik:

Herr talman! Jag har två enkla frågor till Annika Qarlsson som hon kan svara på om viljan finns.

Annika Qarlsson pratade om matchning och hur viktig den är. Då skulle jag vilja att Annika Qarlsson beskriver situationen på svensk arbetsmarknad i dag. Hur ser matchningen ut på svensk arbetsmarknad i dag, enligt Annika Qarlssons analys?

En av de viktigaste delarna i den moderata regeringens arbetsmarknadspolitik är jobbskatteavdraget. Då tänkte jag att Annika Qarlsson kort ska beskriva hur den mekanismen fungerar, att jobbskatteavdraget minskar arbetslösheten.

Anf. 192 ANNIKA QARLSSON (C) replik:

Herr talman! Patrik Björck är väldigt snäll och gentil när han bollar över två enkla frågor som skulle kunna räcka för att göra en hel disputation eller en avhandling på tio poäng eller så.

När det gäller matchningen på arbetsmarknaden skulle jag vilja påstå att det finns ett stort glapp mellan dem som blir tidigt arbetslösa och dem som har varit längre arbetslösa. I det senare fallet finns det resurser och fokus från Arbetsförmedlingen i de direktiv som vi ger dem. I det allra tidigaste skedet kommer man in via TSL och TRR. Där fungerar det väldigt bra, och där finns det mycket att lära och ta med sig.

När det gäller jobbskatteavdraget är det klart att när de ekonomiska incitamenten får fungera och man har mer pengar kvar påverkar det så att man jobbar mer.

Anf. 193 PATRIK BJÖRCK (S) replik:

Herr talman! På fråga ett var svaret lite otydligt, kan man väl säga. Vi får återkomma till det senare.

På fråga två var svaret ganska tydligt. Annika Qarlssoon delar, herr talman, statsministerns uppfattning att den huvudsakliga orsaken till arbetslösheten är att de arbetslösa inte vill arbeta.

Anf. 194 ANNIKA QARLSSON (C) replik:

Herr talman! Det var en slutsats som får stå för Patrik Björck. Jag delar inte den uppfattningen. Att det är lägre kostnader på arbete och att det finns mer pengar kvar i plånboken spelar såklart roll för de val man gör. Att gå dithän att säga att det skulle vara den enda avgörande orsaken till om man har jobb eller inte vill jag inte ens kalla svart eller vitt, för det är färre nyanser än så i Patrik Björcks slutsats.

Anf. 195 BÖRJE VESTLUND (S) replik:

Herr talman! Grunden för att man ska kunna bekämpa arbetslösheten är att vi har företag som vill vara ute på en marknad för att vi ska kunna bygga upp en marknad. Jag tror att vi alla kan hålla med om det Annika Qarlssoon sade i inledningen om det som står i Vänsterpartiets idéprogram om företagande. Jag tror att det står någonting liknande i alla våra parti-program och idéprogram. Det kan vara lite kuriosa i sammanhanget.

Vad gör man egentligen för att få ett bättre företagsklimat? Vi har exempelvis förslag om fler exportsatsningar och företagsförmedlingar för att vi ska komma ifrån diskussionen om generationsväxling, landsbygds-satsningar, förbättrad tillgång till riskkapital med mera.

Nu vill man från er sida mest prata om hur man ska röra lite ytterligare i arbetslöshetsförsäkringar och liknande. Men ni vill inte diskutera så mycket hur vi ska få fler företag att finnas på en marknad för att kunna erbjuda de arbetstillfällena som behöver erbjudas.

Anf. 196 ANNIKA QARLSSON (C) replik:

Herr talman! Jag måste börja med att rätta Börje Vestlund. Vänsterpartiets idéprogram var fel. Det var tur att han kom upp så att jag fick chansen att rätta. Det var Centerpartiets idéprogram som jag läste ur.

En marknad för företag att fungera på är oerhört väsentlig, det viktigaste. Annars får vi inte någonstans att söka arbete på.

I budgeten för 2014 lägger vi in ett antal saker som vi har jobbat med under en längre period. Vi tittar på tillgången till riskkapital, och vi öppnar möjligheter för privatpersoner att göra en del avdrag. Vi pratar också om sänkta arbetsgivaravgifter. Därför är det lite intressant att det är Börje Vestlund från Socialdemokraterna som undrar om vi inte förstår förutsättningarna för företagen och måste jobba med det. Själva vill de höja skatterna för jobbskaparna med över 30 miljarder.

Anf. 197 BÖRJE VESTLUND (S) replik:

Herr talman! Jag bara ber kammaren att lyssna till denna fantastiska lösning på exakt vartenda problem, på alla problem som finns i hela Sverige när det gäller tillväxt och jobb – skattepolitiken. Ägnar man sig bara åt en annan skattepolitik löses precis alla problem. Vad enkelt det

måste vara att vara centerpartist. Vad enkelt det måste vara att tillhöra alliansregeringen. Det finns bara ett recept på allting. Väldigt bra – lycka till med den politiken i framtiden!

Anf. 198 ANNIKA QARLSSON (C) replik:

Herr talman! Jag kan bara konstatera att Börje Vestlund måste ha sovit nere i bänken när jag höll mitt anförande. Jag ska repetera. Förutom att jag läste ur Centerpartiets idéprogram berättade jag hur vi inför yrkesintroduktionsanställningar och hittar olika former för ungdomar att komma in i arbete. Jag beskrev också den reformagenda som jag gärna skulle vilja se kommer på arbetsförmedlingsområdet där vi öppnar upp för jobbpeng och skapar möjligheter för fler aktörer att skapa en marknad att förmedla jobb på.

Lyssna på vad jag säger när jag står i talarstolen, Börje Vestlund.

Anf. 199 MEERI WASBERG (S) replik:

Herr talman! En av de högsta trösklarna för att ta sig in på arbetsmarknaden stavas kompetens. Det har alla kamrater så tydligt talat om, så jag tänkte snarare stanna kring hur Centerpartiet ser på sin roll i regeringsarbetet. På vilket sätt skulle Annika Qarlssoon säga att Centerpartiet har förvaltat sin roll i regeringen när det gäller att skapa förutsättningar för en effektiv och välfungerande arbetsförmedling?

Anf. 200 ANNIKA QARLSSON (C) replik:

Herr talman! Jag skulle vilja påstå att vi har gjort en del saker som har fallit väl ut, men vi har provat andra saker som inte har fungerat. Där finns övergången från många myndigheter runt om i landet till att vi förde samman myndigheter och gjorde en myndighet av det hela. Det fanns olikheter runt om i landet som gjorde att det fanns skäl att göra det. I samband med det har det blivit oerhört centralstyrt, och man har tappat utrymmet och möjligheten för de lokala myndigheterna att på ett bättre sätt utföra sitt uppdrag. Det faller tillbaka på oss som en del i regeringen.

Jag skulle vidare vilja säga att när vi har gjort upphandlingar i olika delar av förmedlingsuppdraget har vi gjort fel när vi har brutit ut delar så att det inte är hela processen som man får en möjlighet att vara med och erbjuda arbeten. Det har gjort att det är ett väldigt begränsat utrymme för de aktörer som varit en del av utbudet.

Anf. 201 MEERI WASBERG (S) replik:

Herr talman! Det är rätt tydligt, tycker jag, att Centerpartiet inte riktigt kan luta sig tillbaka på något bra track record när det gäller arbetsmarknadspolitiken. Vi minns arbetslivsutvecklingen från 90-talet.

Enmyndighetsarbetet finns det många saker att säga om. Man kan väl säga att lika inte alltid är bäst. Vi blir ofta anklagade för att ha en lösning för allt, men det vet vi att regeringen står för.

Anf. 202 ANNIKA QARLSSON (C) replik:

Herr talman! Jag skulle vilja komplettera lite. Jag var ärlig och sade att det finns saker som vi har gjort bra och att det finns saker som vi har provat som inte är fullt så lyckosamma. Men jag skulle vilja påstå att den

viktigaste delen för hela arbetsmarknadens utveckling är – nu spyr väl alla socialdemokrater i bänkarna – de skattekilarna som vi har förändrat för att förändra arbetsmarknaden. Vi kan konstatera att många arbeten som tidigare fanns inom den svarta eller grå sektorn numera är vita. De är tillgängliga för många fler med en trygghet som är helt annorlunda än den var tidigare. Det är också en del.

När vi talar om att få en fungerande arbetsmarknad är förmedling och matchning en del och kompetensutveckling en del. Men det handlar också om att se till att det finns ett utbud och en möjlighet för fler att söka jobb som är vita och bra.

Anf. 203 ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! Nya jobb kan inte kommenderas fram av politiker i riksdag eller regering. Jobben skapas när enskilda människor satsar på en idé, utvecklar den och startar företag.

Kristdemokraternas ekonomiska politik vilar på kunskapen om att arbete och välfärd åt alla bara kan uppnås genom att ansvarstagande personer, familjer och företag tillsammans tillåts utvecklas och växa med trygga och stabila spelregler. Företagandet och det enskilda entreprenörskapet har alltid varit, är och kommer att vara grunden för Sveriges välfärd.

Kristdemokraterna har tillsammans med allianspartierna förbättrat företagsklimatet. Vi har sänkt bolagsskatten, infört ett investeraravdrag, sänkt arbetsgivaravgiften för unga, infört avdragsrätt för hushållstjänster, slopat förmögenhetsskatten och gjort regelförenklingar, för att ta några exempel.

Jobbskatteavdraget och skattesänkningar för pensionärer har stärkt hushållskassorna.

Kristdemokraterna vill fortsätta arbetet med att förbättra företagsklimatet. Det är avgörande för välfärdsutvecklingen.

Fyra av fem jobb skapas i små företag, och när företag vågar anställa fler får fler chansen att jobba.

Ett återkommande problem för arbetssökande är att Arbetsförmedlingen inte i tillräckligt hög grad lyckas förmedla jobb. Kristdemokraterna vill reformera systemet med Arbetsförmedlingen i grunden och ser positivt på den översyn av myndigheten som annonserats i regeringens budgetproposition.

Kristdemokraterna vill ersätta dagens regelstyrda verksamhet med ett system med jobbpeng där resultatet av förmedlade jobb räknas. Vi föreslår att den arbetssökande första dagen som arbetslös går till ett jobbcentrum. Där bedömer en handläggare personens styrkor och svagheter på arbetsmarknaden för att identifiera den arbetslöses chans till jobb.

Jobbcentrum ska drivas av en central serviceorganisation som bildas av den nuvarande Arbetsförmedlingen. Den nya serviceorganisationen ska ansvara för myndighetsfrågor, godkännande av aktörer och inte minst uppföljning.

Förmedlingsverksamheten konkurrensutsätts. Huvuddelen av arbetsförmedlandet kan drivas av privata företag eller idéburna organisationer. Den arbetssökande får själv välja arbetsförmedlare och har ett ratingsystem till stöd för detta val.

Arbetsförmedlarna ska enligt vårt förslag få betalt för varje förmedlat jobb.

Jobbpengens storlek ska avgöras av den arbetssökandes risk för att hamna i långvarig arbetslöshet och beslutas av den myndighet vi i vårt förslag kallar jobbcentrum.

Ersättningen blir högre för personer med risk att hamna i långvarig arbetslöshet. Det kan till exempel gälla personer med funktionsnedsättning och ungdomar som inte har gått klart skolan eller saknar fullständiga betyg. Ersättningen ska administreras av den centrala servicemyndigheten och betalas ut i sin helhet först när personen har varit i jobb en längre tid, exempelvis sex till tolv månader.

Vårt förslag flyttar fokus till huvuduppgiften, att förmedla jobb.

Förutom problemen med Arbetsförmedlingen finns det bekymmer med matchningen när det gäller företags möjlighet att anställa personer med rätt kompetens. Utbildning är en viktig bas för resten av livet för oss alla. Fortfarande slås dock alltför många ut i utbildningssystemet. Alliansregeringen har gjort reformer för att motverka detta, men vi ser alltför många problem.

På 90-talet gjordes de tvååriga praktiska programmen till treåriga. Forskning visar att den enda mätbara effekten av denna förändring är att de som befinner sig längst ifrån arbetsmarknaden riskerar att hamna ännu längre ifrån den. Mer teori lades in i utbildningen, vilket höjde tröskeln för dem med låga grundskolebetyg.

De som vill studera yrkesprogram ska inte pressas in i samma mall som dem som vill läsa på universitet. Människor är olika och vill olika. Därför föreslår vi kristdemokrater en tvåårig yrkesutbildning med mer praktik på arbetsplats och med möjlighet att läsa in det tredje året och få högskolebehörighet senare.

Alliansen har också steg mot ett utbyggt lärlingssystem, fler lärlingsplatser på gymnasiet och lärlingsliknande anställningar via yrkesintroduktionsavtalen. Det är bra, herr talman, men jag tror att vi på sikt också behöver en ny lärlingsanställningsform så att fler unga kan få in foten på arbetsmarknaden och få sitt första jobb.

I EU-jämförelser, när vi tittar på jämförbara länder i EU, blir det tydligt att det finns ett samband mellan väl utbyggda lärlingssystem och låg ungdomsarbetslöshet.

Kristdemokraterna är inte nöjda med den höga arbetslösheten vi har i Sverige, i synnerhet bland unga. Vi måste dock påminna oss om att vi fortfarande är mitt i en lågkonjunktur.

Alliansen står för ordning och reda i svensk politik. Kristdemokraterna tar ansvar för att skapa fler vägar till jobb för unga och för att matchningen på arbetsmarknaden måste bli bättre.

(Applåder)

Anf. 204 BÖRJE VESTLUND (S) replik:

Herr talman! Vi kan börja med att ni är garanten för en trygg, säker och bra politik som garanterar jobb och företagande. På några minuter har vi hört två modeller för hur ni ska organisera Arbetsförmedlingen. Vad är det som gäller? Är det Kristdemokraternas modell för att organisera Arbetsförmedlingen eller är det Centerpartiets? Vilken modell gäller? Det blir väldigt förvirrat.

När det gäller företagen undrar jag när vi ska få veta vad ni vill göra mer än att sänka skatterna för att skapa fler arbetsplatser i vanliga små och medelstora företag. Vad har ni för konkreta förslag? De finns inte. Ni bara pratar företag medan vi lägger fram skarpa förslag för hur vi ska underlätta för företagandet. Till exempel handlar det om ökade export-satsningar för små och medelstora företag.

Anf. 205 ANDREAS CARLSON (KD) replik:

Herr talman! Partierna i Alliansen samarbetar. Blir några av de förändringar som vi har föreslagit av kommer de förstås att bygga på väl genomarbetat kunskapsunderlag. Därför genomför vi en bred översyn av exempelvis Arbetsförmedlingen.

Börje Vestlund nämner företag. Jag tog i mitt anförande upp några exempel på satsningar som vi gör för att stärka företagsklimatet. Börje Vestlund slår sig för bröstet när det gäller de skarpa förslag som Socialdemokraterna har lagt fram för att stärka företagsklimatet.

Börje Vestlunds och Socialdemokraternas skarpaste förslag är 30 till antalet och avser 30 miljarder i skattehöjningar för företag. Det kommer att bli tre gånger så dyrt att anställa en person under 23 år med Socialdemokraternas politik.

Jag vet inte om era skarpa förslag är så välkomna av näringslivet.

Anf. 206 BÖRJE VESTLUND (S) replik:

Herr talman! Vi i näringsutskottet träffar många företagare. De är inte så lyckliga över Alliansens näringspolitik, utan det de är mest missnöjda med är just Alliansens näringspolitik. Ni har inte levererat på snart åtta år, säger företagen.

Mina vänner! Ni hörde åter vad som är lösningen på alla problem i näringslivet: Sänk skatterna så fixar Alliansen resten. Vilken fantastisk nymodighet och vilket nytänkande detta är.

Anf. 207 ANDREAS CARLSON (KD) replik:

Fru talman! Börje Vestlund säger att det här är fantastiskt enkelt och att det är fråga om nymodigheter. Men man kan säga att det är enkelt för Börje Vestlund; om skatterna höjs löses alla problemen.

Det finns beräkningar på vad Socialdemokraternas politik skulle innebära för sysselsättningen. I det korta perspektivet skulle 24 000 personer färre få jobb i Sverige, i det längre perspektivet ungefär 99 000 personer och resultera i en minskad bnp med ca 1,6 procent.

Anf. 208 PATRIK BJÖRCK (S) replik:

Fru talman! Jag tänker ställa en liknande fråga till Andreas Carlson som jag ställde till Annika Qarlsson om jobbskatteavdraget. Jag skulle vilja att Andreas Carlson lite kort beskriver hur han ser på jobbskatteavdraget och om det har fungerat så som det var tänkt.

Sedan tänkte jag vara sjyst mot Andreas Carlson och avslöja min mening med detta. Andreas Carlsons partiledare har hävdad att han inte tror på jobbskatteavdraget. Med den bakgrunden är det spännande att höra Andreas Carlson förklara hur han ser på det.

Anf. 209 ANDREAS CARLSON (KD) replik:

Fru talman! Jag tror att jag vågar påstå i kammaren att jag känner min partiledare bättre än vad Patrik Björck gör. Jag tror att det är en missuppfattning att Göran Hägglund inte skulle tro på jobbskatteavdraget.

Vi har sänkt skatterna för låg- och medelinkomsttagare i Sverige. Samtidigt har skatteintäkterna ökat, efter att inflationen har rensats undan, med 40 miljarder. Vi har stärkt hushållsekonomierna, gjort det mer lönsamt att arbeta och ökat sysselsättningen med 200 000. Samtidigt har vi fått in större skatteintäkter med 40 miljarder som vi har lagt på ökade välfärdssatsningar.

Därför, fru talman, är jag nöjd med jobbskatteavdraget.

Anf. 210 PATRIK BJÖRCK (S) replik:

Fru talman! Uppenbarligen känner Andreas Carlson sin partiledare bättre. Det håller jag med om. Uppenbarligen är han lika okunnig som sin partiledare om skattepolitik.

Jag frågade hur jobbskatteavdraget var konstruerat. Det är konstruerat så att man beskattar olika inkomst olika. Där säger Göran Hägglund tydligt att det finns inget egenvärde i att ha olika beskattning av olika inkomster. Då har han underkänt jobbskatteavdraget som skatteteknisk konstruktion. Det är både Göran Hägglund och tydligen Andreas Carlson okunniga om.

Anf. 211 ANDREAS CARLSON (KD) replik:

Fru talman! Nu ska jag också vara sjyst mot Patrik Björck och inte ställa någon fråga eftersom han inte har rätt till ytterligare replik.

Men Patrik Björck verkar också vara hyfsat nöjd med det femte jobbskatteavdraget. Här i kammaren är han emot det, men när det är väl infört kommer han inte att rösta emot det – om jag har förstått saken rätt. Vi kanske kan enas om att jobbskatteavdragen ändå är bra.
(Applåder)

Anf. 212 MEERI WASBERG (S) replik:

Fru talman! Det hade varit magstarkt om Kristdemokraterna hade sagt att de var nöjda med den höga arbetslösheten. Det tror jag inte att någon skulle vilja säga. Trygga och stabila förutsättningar uppfattade jag som en viktig del i Andreas Carlsons anförande. Därför vill jag gärna att Andreas reflekterar över de 40 procent som får försörjningsstöd i dag enbart på grunden att de är arbetslösa och inte har någon annan social problematik. Det innebär ett mer hårt utanförskap än tidigare.

Dessutom vill jag veta mer om hur Kristdemokraterna ser på att göra en översyn av Arbetsförmedlingen och på vilket sätt som Kristdemokraterna under de sju åren har förvaltat sin del av regeringsarbetet vad gäller att skapa förutsättningar för en effektiv arbetsförmedling.

Anf. 213 ANDREAS CARLSON (KD) replik:

Fru talman! Jag har stor respekt för de personer vi talar om. Det är förstås ett oerhört allvarligt problem för de personer som får försörjningsstöd – oavsett anledning. Vi behöver här insatser för rehabilitering,

och vi behöver vidga insatserna för sysselsättningsfasen för att hjälpa de personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Det här är en politik där Alliansens linje skiljer sig lite grann från Socialdemokraterna. Under den period som vi har innehaft regeringsmakten har antalet förtidspensionärer minskat med 170 000 personer. Vi hjälper personer och försöker hitta möjligheter för dem att komma tillbaka till arbete. Det är oerhört viktigt att tro på varje persons förmåga.

Klockan rinner i väg, och jag får återkomma med svaret på andra frågan i nästa replik.

Anf. 214 MEERI WASBERG (S) replik:

Fru talman! Det är sant att det krävs respekt för dessa människor, som oavsett orsak behöver försörjningsstöd eller ekonomiskt bistånd av något slag.

Ett stort problem är att över 40 procent av dem som får försörjningsstöd i dag har det enbart på grund av att de är arbetslösa. Detta är en effekt av den politik som även Andreas Carlsons parti för i regeringen.

Jag stannar där och ger Andreas en chans att återkomma i en avslutande replik.

Anf. 215 ANDREAS CARLSON (KD) replik:

Fru talman! Jag tackar Meeri Wasberg för möjligheten att svara på frågan.

Vi har i det interna arbetet i regeringen lyft fram vad vi tycker är viktigt när det gäller en effektiv arbetsförmedling. Det är viktigt med fler företagskontakter, och det är viktigt med uppföljning av de beslut som vi fattar här.

Vi måste också genomgå en självrannsakan och inse att vi inte kan lasta mer på arbetsförmedlaren utan i stället flytta fokus från en regelstyrd verksamhet till en mer resultatstyrd verksamhet där resultatet är förmedlade jobb.

Anf. 216 PATRIK BJÖRCK (S):

Fru talman! När vi pratar jobb är det viktigt att konstatera vissa fakta.

Svensk arbetsmarknad är illa ute. Arbetslösheten är över 8 procent, det vill säga över 400 000 människor är arbetslösa. Långtidsarbetslösheten har tredubblats, och ungdomsarbetslösheten är i nivå med de sämsta staterna i Europa.

För att förstå och fundera över vad som kan göras är det viktigt med en analys av vad som är problemet för att kunna vidta rätt åtgärder.

Vi hörde i partiledardebatten i dag, och har fått bekräftat av Annika Carlsson i debatten nu, hur man ser på arbetslösheten. Statsminister Fredrik Reinfeldt säger att om det blir mer lönsamt att arbeta vill fler arbeta. Tanken är att arbetslösheten beror på att folk inte vill arbeta, och då ska viljan ökas. Med den analysen att det är där problemet uppstår är det logiskt att förstöra a-kassan och införa det ena jobbskatteavdraget efter det andra.

Vi socialdemokrater gör tillsammans med forskning och näringsliv en helt annan analys av vad som är problemet. Vi föreslår då naturligtvis helt andra metoder för att lösa problemet.

Svenskt Näringsliv säger att vart femte rekryteringsförsök misslyckas samtidigt som arbetslösheten bland unga är hög. Alltför få unga hittar jobb i Sverige. Samtidigt har företagen svårt att hitta rätt kompetens. Missmatchningen på svensk arbetsmarknad är ett stort misslyckande. Man kan tycka att det är viktigt att ta del av vad de som ska anställa gör för analys av arbetsmarknaden.

Svensk arbetsmarknad lider av bristande matchning. Den har dessutom försämrats under de senaste åren enligt Svenskt Näringsliv. Man tycker att den svenska regeringen saknar förmåga att pressa tillbaka arbetslösheten. Det är i och för sig inget märkvärdigt. Det är något som är uppenbart för vem som helst som studerat utvecklingen på svensk arbetsmarknad de senaste åren. Att det är manifesterat att vart femte rekryteringsförsök hos företagen är misslyckat är oerhört allvarligt.

Det här får konsekvenser. Det innebär att företag tvingas tacka nej till order och uppdrag på grund av dessa problem. Det i sin tur innebär en press nedåt, en spiral nedåt på arbetsmarknaden.

Vad är det då för yrken vi pratar om och som man inte kan rekrytera till? Det är ett brett spektrum av olika yrken på arbetsmarknaden. Enligt Svenskt Näringslivs undersökning handlar det om allt från ingenjörer, chaufförer, säljare, snickare, vvs-installatörer, CNC-operatörer etcetera.

Vi har en situation där regeringens politik gör att vakansgraden ökar samtidigt som arbetslösheten ökar. En misslyckad arbetsmarknadspolitik kan inte beskrivas tydligare. Det finns över 400 000 arbetslösa i det här landet. Nästan uppemot 100 000 jobb blir inte tillsatta samtidigt som Arbetsförmedlingen lämnar tillbaka flera miljarder varje år. Under den här regeringens tid har man lämnat tillbaka 17 miljarder – pengar som har varit destinerade för att utbilda arbetslösa så att de kan ta de jobb som faktiskt finns.

Svenskt Näringsliv lider av den här misslyckade politiken. De efterfrågar naturligtvis någonting annat, en annan lösning. För den moderata regeringens recept med skattesänkningar, som vi har hört upprepas gång på gång med en dåres envishet, fru talman, från talarstolen och i replikskiftena här under dagen, löser ingenting. Skattesänkningar och försämrade a-kassa – det receptet är prövat under sju år.

Vi kunde visserligen ha sagt för sju år sedan att det inte kommer att fungera, eftersom vår analys inte är statsministerns eller för den delen Annika Qarlssons analys: att arbetslösheten beror på att de arbetslösa inte vill arbeta.

Vår analys sammanfaller med Svenskt Näringslivs, det vill säga företagen – de som ska anställa de arbetslösa. Vi vill ha kompetens så att vi kan anställa. Det är det vi vill ha. Då måste man ha en politik för detta.

Vilken politik är det då som ska lösa företagens rekryteringsbehov och samtidigt pressa tillbaka arbetslösheten? Jo, den stivas utbildning. Vi behöver en bättre skola. Det satsar vi socialdemokrater på. I dag sjunker skolresultaten med den förda politiken.

Vi behöver gymnasieutbildning för alla unga i dag. Gymnasieutbildning är i dag grundutbildning. Sverige 2013 är någonting annat än Sverige var för 40 år sedan.

Ofullständig gymnasieutbildning är den enskilt största gemensamma nämnaren bland långtidsarbetslösa unga. Om man vet detta och ser detta

– och det är siffror som vem som helst kan ta del av – är det oansvarigt att inte föra en politik som tar itu med de problemen.

Bristyrkesutbildningar – var femte rekrytering misslyckas samtidigt som arbetslösheten är rekordhög. Detta, fru talman, är de utmaningar som Sverige står inför. Vi har en regering som saknar alla former av ansatser till ny politik. Den går vidare med den politik som prövats i sju år och som har lett till en tredubbling av långtidsarbetslösheten, en rekordhög ungdomsarbetslöshet och en växande arbetslöshet.

Samtidigt – och det tål att upprepas – ökar vakansgraden, det vill säga att det finns fler och fler lediga jobb samtidigt som det blir fler och fler arbetslösa. Det är en katastrofalt misslyckad politik.

Anf. 217 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Fru talman! Det var, som det ofta är när Patrik Björck är med i riksdagsdebatter, ett engagerat och eldfångt tal.

I talet pratade han flera gånger om organisationen Svenskt Näringsliv, hur viktiga deras intressen är och att han finner stöd för sin politik. Då skulle jag, fru talman, vilja lyfta blicken mot den här tidningen, dagens nummer av Dagens Industri, där organisationen säger: S-politiken ger inga nya jobb.

Jag vill fråga Patrik Björck: Hur ser du på det omdöme som denna organisation ger dig och ditt partis politik på näringsområdet?

Anf. 218 PATRIK BJÖRCK (S) replik:

Fru talman! Det jag ser är att näringslivet efterfrågar kompetens. Det är den enskilt viktigaste frågan när jag är ute och träffar företagare. Jag ska ärligt säga att jag inte har träffat någon företagare som har sagt: Om ni bara sänker skatterna lite till kommer jag att anställa fler.

När Svenskt Näringsliv gör denna undersökning och frågar riktiga företagare av kött och blod om riktiga jobb som finns där ute uppper de inte att det är skattesystemet som är skälet. De säger faktiskt inte det, fru talman. De säger att de inte får tag i folk med rätt utbildning och att detta inte bara kostar arbetstillfällen utan produktion av varor och tjänster som i sin tur naturligtvis – så fungerar ekonomin – skulle ha resulterat i fler jobb.

Det är klart att varje produkt som lämnar ett företag kräver en transportinsats och insatsvaror. De närmare 100 000 jobb som finns – lediga, riktiga och äkta jobb – skulle i sin tur naturligtvis resultera i ytterligare jobb. Det missar ni med er politik.

Anf. 219 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Fru talman! Patrik Björck lyfter fram flera jätterelevanta utmaningar kring utbildning, transportfrågor och annat. Men jag återkommer till huvudfrågan, nämligen att organisationen Svenskt Näringsliv säger: S-politiken ger inga nya jobb.

Jag frågar Patrik Björck: Tycker du att det är problematiskt att ni inte finner stöd från en av de viktigaste organisationerna på det området?

Anf. 220 PATRIK BJÖRCK (S) replik:

Fru talman! Nej, jag tycker inte att det är problematiskt att vi har svaret på de frågor företagen ställer.

När jag träffar företagare ställer de frågan: Hur ska vi få tag i kompetent och utbildad arbetskraft? Då säger jag: Vi har en politik för det. Jag känner mig oerhört trygg och lugn med det. När jag kommer ut till företagen, riktiga företagare, och berättar om vår politik får jag jättestort stöd för den.

Sedan finns det naturligtvis alltid saker man kan ha olika uppfattningar om i det enskilda fallet, men vi har ett starkt stöd för vår utbildningspolitik bland svenska företag, helt otvivelaktigt.

Anf. 221 HANS ROTHENBERG (M):

Fru talman! Kedjan forskning–innovation–entreprenörskap–handel är nyckeln till Sveriges framtid.

Fri är begreppet som tillför energi och gör skillnad. Fri forskning. Tillåtande miljöer. Fri företagsamhet på sunda villkor. Frihandel.

Många av de viktigaste tekniksiftena har sina rötter i sentensen: Failure is the root to success. Man måste våga misslyckas för att våga lyckas.

Vägen till morgondagens innovationer, som förändrar vardagen för oss alla, går via enskilda människors idéer och initiativ, dels genom nyskaparkraften inom såväl små som stora företag, dels genom den forskning som bedrivs vid lärosäten och universitet.

Därtill, fru talman, tillför det offentliga smörjmedel till de kvaliteter som kan förstärka klimatet. Ett sådant smörjmedel är investeraravdraget för fysiska personer som förvärvar andelar i mindre företag. Med investeraravdraget kan positiva värderingar främjas då den som utifrån egen övertygelse satsar pengar på att stödja en affärsidé troligtvis gör det med större engagemang än om motsvarande belopp satsades på till exempel börsen.

Genom att uppmuntra till investeringar ökar avdraget tillgången till kapital för företag som befinner sig i ett avgörande skede av sin utveckling.

Fru talman! Ett annat smörjmedel är den sänkta bolagsskatten, som enligt OECD är den skatt som är mest skadlig för tillväxten. För länder som ligger i Europas utkant är bolagsskatten ett potentiellt viktigt instrument för att kunna påverka företagen i deras beslut om lokalisering och investeringar.

Goda skattemässiga villkor för investeringar är en förutsättning för att svenska företag ska kunna konkurrera framgångsrikt och bidra till hög ekonomisk tillväxt över tid. När bolagsskattesatsen sänks blir fler investeringsprojekt lönsamma. Den betydande sänkningen av bolagsskatten till 22 procent förväntas stärka investeringsklimatet och tillväxten i Sverige.

Fru talman! Konkurrenten om investeringar och kunskap skärps hela tiden. Sverige har historiskt sett placerat sig högt i jämförelse med andra länder när det gäller investeringar i forskning och utveckling som andel av bnp. På senare tid har dock flera länder närmat sig Sveriges nivå, och många EU-länder inför särskilda incitament för forskning och utveckling.

Mindre företag som vill växa har ofta svårigheter att finansiera investeringar i forskning och utveckling eftersom det är svårt att hitta kapital till uppstart och expansioner.

Då är det viktigt att kunna erbjuda incitament till nyckelpersoner under faser då möjligheten att betala lön annars vore begränsad.

Därför har regeringen satsat 820 miljoner kronor för att sänka företagens kostnader för just forskning och utveckling.

Fru talman! Tack vare en ansvarsfull politik som har säkrat en stark och stabil grund för svensk ekonomi kan Sverige göra dessa viktiga framtidsinvesteringar för fler jobb, i ett läge där nästan alla andra europeiska länder står inför alternativen skattehöjningar eller neddragningar i välfärden.

Sammantaget kommer Sverige att under en åttaårsperiod ha tillfört totalt 9 miljarder kronor extra – alltså 9 miljarder extra – i ökade medel för forskning och innovation. Det är den största satsning som någonsin gjorts under en så kort period. Det innebär en långsiktig politik för att säkra jobb i hård internationell konkurrens.

Fru talman! Om handel är världens universella språk är protektionismen dess munkavle. I ett så exportberoende land som Sverige hotas den inhemska tillväxten om marknaderna sluts och etablerade handelspartner alltmer drar sig undan yttre konkurrens.

Därför är ett gott innovationsklimat helt beroende av konkurrens och korsbefrukning av idéer, och därför blir försök att skydda inhemska traditionella industrier från konkurrens i slutändan en förlustaffär för samtliga.

Kampen mot protektionism och för ökad frihandel är och måste vara Sveriges viktigaste mission i handelspolitiken. De största utmaningarna ligger i att få med så många andra länder som möjligt på samma linje. Det har gått så där, så här långt. Men kampen måste alltid gå vidare.

Det är en kamp som gynnar inte bara oss själva utan hela världen. Den kampen stärker hela kedjan forskning–innovation–entreprenörskap–handel. Den fungerande kedjan är nyckeln till Sveriges framtid.

Anf. 222 LEIF PETTERSSON (S) replik:

Fru talman! Den höga arbetslösheten i Sverige är den moderatledda borgerliga regeringens största misslyckande. Enligt er egen retorik borde det inte vara på det sättet. Om er politik skulle ha fungerat, om de skattesänkningar som även Hans Rothenberg pratade en del om verkligen skulle fungera, då skulle Sverige ha mycket låg arbetslöshet, men så är inte fallet.

Även den egna regeringen börjar nu tvivla om skattesänkningar verkligen ger lägre arbetslöshet. Den effekt som en höjning av brytpunkten i skatteskalen skulle ge har man ju själv i budgeten angett till noll nya arbeten. Är det inte dags att tänka om?

Anf. 223 HANS ROTHENBERG (M) replik:

Fru talman! Vad jag har förstått brukar det var kutym att ta replik i det ämne som talaren har talat om. Men jag märker att det är en ganska förprogrammerad replikflora som kommer, det vill säga det är samma replik oavsett vad det är för inlägg.

Därför tycker jag att det kan finnas anledning att tala lite grann om vad det är som ger förutsättningar för företagande och företagsamhet. Det som företag ofta efterfrågar är tillgång till kapital, tillgång till kompetens och mindre regelkrångel. Det är just det som alliansregeringen har satsat på, att göra det möjligt genom investeraravdrag, att göra det möjligt genom sänkt bolagsskatt att få mer kapital. Genom investeraravdraget kommer också engagemanget i investeringar att ge god effekt.

Det är den typen av smörjmedel för företagsamhet som ger jobb för framtiden. Man måste börja så om man någon gång ska skörda.

Anf. 224 LEIF PETTERSSON (S) replik:

Fru talman! Hans Rothenberg pratade om skattesänkningar, så då tyckte jag att det fanns skäl att prata om de skattesänkningar som den här regeringen har genomfört. Det är ju inte bara bolagsskatten som man har sänkt, utan man har genomfört fem jobbskatteavdrag också. Man har också genomfört en sänkning av fastighetsskatten och en massa andra skatter under de här sju åren.

Men vi har fortfarande högre arbetslöshet än vi har haft kanske någon gång i Sverige.

Anf. 225 HANS ROTHENBERG (M) replik:

Fru talman! Det första jobbskatteavdraget var Socialdemokraterna emot, och sedan var man för det. Det andra var man emot, och sedan var man för det. Det tredje var man emot, och sedan var man för det. Det fjärde var man emot, och sedan var man för det.

Det femte ska nu snart klubbas igenom, om några månader i riksdagen, och sedan får vi väl se. Socialdemokraterna kommer förmodligen efteråt att vara för att det inte ska tas bort.

Jag tycker faktiskt att det finns anledning att vara lite självranssande när man konsekvent anklagar regeringen och Alliansen för skattesänkningar. Se någon gång vilka positiva effekter det är! Annars skulle ni väl vilja ta bort jobbskatteavdragen.

Anf. 226 PETER PERSSON (S) replik:

Fru talman! Jag lyssnade med intresse till Hans Rothenbergs uppfattningar kring innovationer och forskningspolitik, ty den grundläggande näringspolitiken behöver verkligen diskuteras, när vi har en regering som så totalt har misslyckats med jobben. Arbetslösheten har ökat från 260 000 till 400 000 och biter sig fast.

Jag har en fråga till Rothenberg. När du talar kring dessa frågor förstår jag inte hur du får ihop det med att ni har reducerat antalet platser på högskolorna så mycket. Inte minst de regionala högskolorna har fått dramatiskt dränerade resurser. Vi har också er beröringsskräck med branschprogram och samhällelig medverkan i utveckling av nya branscher och mogna branscher.

Det förstår jag inte.

Anf. 227 HANS ROTHENBERG (M) replik:

Fru talman! Peter Persson visar tydligt vad Socialdemokraternas angreppsperspektiv är. Det är från ovan. Det är politiken som ska lägga sin

hand över näringslivet. Det är politiken som ska lägga sin hand över utvecklingen.

Det ska vara ett innovationsråd som statsministern leder. Jag vet inte vad vare sig nuvarande statsminister, tidigare statsministrar och möjligen kommande statsministrar har för erfarenheter av just innovationer och vad de har åstadkommit på den punkten.

Innovationer och företagsamhet växer underifrån. Det växer inte genom branschprogram. Det växer genom att man ger goda förutsättningar för företagsamheten. Då växer det. Då kan man skörda.

Där skiljer det sig väldigt mycket mellan Socialdemokraternas syn och vår syn från Alliansen och Moderaterna, där vi siktar in oss på de enskilda investerarna och de enskilda företagen. Det är de som ska växa, och då måste vi vattna på rätt sätt.

Anf. 228 PETER PERSSON (S) replik:

Fru talman! Nyliberalism är förenlig med blindhet. Att inte kunna se att det är en samhällelig, bred samverkan som har gjort vårt land rikt inom telekom, inom läkemedel – jag kunde räkna upp område efter område, bransch efter bransch. Det är den utvecklingen, den näringspolitiska utvecklingen, som vi socialdemokrater vill fortsätta.

Ni har bara en medicin för allt: Sänk skatten! Det är enfald.

Anf. 229 HANS ROTHENBERG (M) replik:

Fru talman! Att Socialdemokraterna gärna vill blanda in staten i allt framgår med all tänkbar tydlighet efter Peter Perssons inlägg. Oppositionen, i det här fallet karakteriserad av ett visst parti, verkar se samverkan som något som vi måste införa, inte som något vi har. De täta kontakter som finns mellan de offentliga och universiteten och omgivande industrier och näringar är något som har pågått i decennier, och det pågår.

Samtidigt kan samverkan bli bättre, och därför har också regeringen givit Vinnova ett konkret och viktigt uppdrag att titta på formerna för detta.

Anf. 230 LARS JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Det är intressant att lyssna på Hans Rothenberg eftersom han sitter lokalt i en samverkan i Göteborg inom Business Region kring hur man ska kunna utveckla samverkan mellan politiker i kommuner och företag för att utveckla näringslivet lokalt.

Men på det nationella planet, där vi talar om att det vore mycket bra om man kunde skapa ett innovationsråd som statsministern engagerade sig i, vill man inte vara med. Då talar man om särintressen i stället från statsministerns sida och att industrin inte längre har en roll att fylla i Sverige.

Jag tycker att det är mycket underligt att Hans Rothenberg inte tar med sig sina erfarenheter från kommunalpolitiken i Göteborg till den nationella politiken. Varför gör du inte det?

Anf. 231 HANS ROTHENBERG (M) replik:

Fru talman! Det är just dessa erfarenheter som jag tar med mig. Det är just de erfarenheter som jag har med mig som gör att jag vet när det offentliga ska gå in och göra insatser och i vilken omfattning.

Men till skillnad från den syn som Socialdemokraterna med en sådan emfas har framfört i denna debatt och i andra debatter har ni inte särskilt många redskap och förslag att komma med som riktar sig till de enskilda företagen. Här är det innovationsråd och ovanifrånperspektivet som spelar roll, och det är inte vad de enskilda företag som behöver utvecklas efterfrågar. De önskar inte att statsministern ska sitta i en klubb och resonera om detta. Det är inget särintresse. Läs protokollet från denna debatt efteråt. Jag har inte nämnt det ordet förrän jag fick anledning att referera Lars Johansson.

Anf. 232 LARS JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Jag har inte anklagat dig, Hans Rothenberg, för det heller. Jag sade att det är statsministerns uttryckssätt som jag framför anklagelser mot.

Vi har lagt fram andra förslag från Socialdemokraterna som ni tillbakavisar. Att ta bort ansvaret för andra sjuklöneveckan skulle vara mycket viktigt för industrins och företagens möjligheter att växa. Att ha mer platser i högskolan skulle också vara värdefullt för företagen som vill rekrytera välutbildad arbetskraft i Sverige. Men det säger ni också nej till.

Förslag på område efter område som vi lägger fram säger ni nej till.

Anf. 233 HANS ROTHENBERG (M) replik:

Fru talman! Jag kan inte riktigt se kopplingen mellan andra sjuklöneveckan och innovation och handelspolitik. Den debatten kan vi ta i ett annat sammanhang.

Förslaget om fler platser i högskolan är alldeles utmärkt. Det är precis på det viset som det har varit. Sedan 2006 har antalet platser ökat, men inte fullt så mycket som man kanske skulle önska. Men antalet har ökat från 283 000 till 300 000.

När det gäller samverkan ska sådan ske på ett sätt som fungerar. Statsministern ska vara statsminister, innovatörer ska vara innovatörer.

Anf. 234 BÖRJE VESTLUND (S) replik:

Fru talman! Jag är inte så säker på att Hans Rothenberg har läst våra förslag när det gäller detta. Att man har läst vårt förslag om ett innovationsråd och tycker illa om det framgår med all önskvärd tydlighet. Jag tror däremot inte att hela näringslivet tycker att det är en dålig idé. Men det kan vi återkomma till.

Det intressanta är att det finns en massa andra förslag som vi lägger fram, till exempel om ökat stöd till exportrådgivning och om ökad utrikesrepresentation. Vi har förslag om att man ska samordna exportfrämjandet genom regionala exportcentrum och så vidare. Detta nämnde inte Hans Rothenberg.

Är detta också något slags ovanifrånperspektiv som gör att företagen känner sig inlåsta av den hemska staten? Uppenbarligen vill vi socialdemokrater bara krama om företagen för att hindra dem att utvecklas.

Anf. 235 HANS ROTHENBERG (M) replik:

Fru talman! Även Börje Vestlund har ett visst ovanifrånperspektiv och emellanåt en viss fäbless för att i debatten framföra att också den sociala ingenjörskonsten ska överföras till näringspolitiken.

När det gäller exporten skiljer det faktiskt 25 miljoner kronor mellan våra budgetförslag. Socialdemokraterna vill lägga 25 miljoner kronor mer på Business Sweden, som är en organisation som ska hjälpa svenska företag att komma ut i världen.

Jag undrar om Börje Vestlund ser att det är dessa 25 miljoner kronor som ska göra skillnad för svenskt näringsliv och exporten.

Det som är den stora exportkrisens fundament i dag är krisen i de omgivande handelsländerna, det är växelkursen, och det är tidningspapperskrisen som har slagit stenhårt mot Sverige och Finland. Där hjälper inte 25 miljoner kronor till Business Sweden.

Anf. 236 BÖRJE VESTLUND (S) replik:

Fru talman! I vår budget står det att det ska vara 100 miljoner kronor till ökat exportfrämjande och inte 25 miljoner kronor. Det är i alla fall det som vi har föreslagit.

Men det är inte det som är det intressanta i detta sammanhang. Vi kan alltid stå och fäktas med våra siffror. Det intressanta är att när det gäller just hur man ska få fart på och öka exporten har regeringen egentligen ganska få idéer. Man har en mycket duktig handelsminister som åker världen runt och saluför den svenska handeln. Men när det gäller idéer och konkreta förslag har man ingenting.

Anf. 237 HANS ROTHENBERG (M) replik:

Fru talman! För ungefär ett och ett halvt år sedan stod Börje Vestlund och jag i dessa talarstolar och diskuterade huruvida vi skulle kunna utveckla formerna för det offentliga exportstödet. Då handlade det om att slå ihop Exportrådet, den tidigare organisationen, med den andra organisationen, Invest Sweden. Vid detta tillfälle var Socialdemokraterna emot det och röstade emot det. Nu är Business Sweden på fötter, och nu vill man pumpa in mer pengar.

Det skiljer ibland vad man tycker beroende på när det passar.

Anf. 238 ANDERS AHLGREN (C):

Fru talman! I tider av arbetslöshet blir satsningar på jobb och tillväxt extra viktiga. Då måste samhället göra allt för att stimulera fler att vara med och skapa jobb. En väg är att underlätta för nyföretagandet.

I den senaste Entreprenörskapsbarometern, som Tillväxtverket har presenterat, framgår det att 49 procent av svenskarna skulle kunna tänka sig att bli företagare. Men bara 10 procent är företagare.

Den blivande företagaren måste ofta sluta sin anställning, skuldsätta sig och på andra sätt ta stora risker. Det är tydligt att trösklarna måste sänkas. Därför ska vi fortsätta arbeta för att förenkla för människor att starta och driva företag.

I 2014 års budget presenterar regeringen en offensiv tillväxtbudget. Pengarna läggs framför allt på infrastruktur, på innovation och forskning, på bättre förutsättningar för investeringar i små företag genom ett särskilt investeraravdrag, på fortsatt utbyggnad av fibernät, på förbättrade förut-

sättningar för mobil kommunikation, på sänkt bolagsskatt och på att det ska bli billigare att anställa främst människor under 23 år. Pengar läggs också på fler vägar till jobb för unga där utbildning är en tung del. Det handlar om lärlingsutbildning liknande den som finns i Tyskland och Österrike och satsningar på skolan i form av karriärtjänster för lärare, mattesatsning, läslyft, läxhjälp och sommarskola. Yrkesintroduktionsjobben börjar komma på plats, och det satsas 2,1 miljarder under en fyra-årsperiod. Pengar läggs även på att sänka egenavgifterna för företag.

Men ska vi klara utmaningen som vi står inför krävs det att vi använder alla våra fördelar, både i städerna och på landsbygden. Sverige utanför Stockholms tullar är allt annat än tärande. Tvärtom är det där vi hämtar de råvaror som världen efterfrågar: mat, mineraler och energi, för att nämna några.

Tänk nu efter! Det du åt till frukost, biogasen till din bil, stålet i bron du passerar på väg till jobbet, vindkraftselen som laddar din telefon eller trästommen i ditt hus, allt detta har levererats av landsbygden. Det är där naturtillgångarna finns, det är där våra framgångsrika bas- och exportindustrier finns, och det är där som stora delar av besöksnäringens expansionsmöjligheter finns. För oss centerpartister är detta naturligt. Vi ser hela landet.

Allt fler gör dock sitt bästa för att förvandla landsbygden till Skansen – en vacker plats där tiden förväntas stå stilla, en oas för storstadsbor i behov av rekreation. Säkert har alla också hört uttrycket ”Till helgen åker vi till landet”. Man säger sig vilja ha en levande landsbygd, men ofta uppstår motsättningar när landsbygden vill utvecklas.

Låt mig ge några exempel på landsortens storhet. Jag ska börja med utrikeshandeln, som har ett stort överskott. Utan skogen, malmen och stålet skulle vi i stället ha ett underskott i våra utrikesaffärer. Det innebär att hela den svenska nettoexporten kommer från basindustrin. Dessa bas- och exportföretag sysselsätter i dag ca 82 000 människor, och Industrierbetsgivarna uppskattar att det finns upp till 400 000 jobb som är beroende av basindustrin. Med andra ord är bas- och exportindustrin av stor betydelse för arbetsmarknaden, särskilt utanför storstäderna.

I flera av landets kommuner står svensk bas- och exportindustri för en stor del av arbetstillfällena. På Centerpartiets uppdrag har analys- och strategiföretaget WSP studerat den outnyttjade jobbpotential som finns i Sveriges bruksorter. Deras beräkning visar att upp till 25 000 nya jobb skulle kunna skapas om näringslivet fick förutsättning att uppnå full potential. Centerpartiet föreslår en reformagenda för stärkt konkurrenskraft gentemot omvärlden.

Utländska turister spenderade 2012 över 100 miljarder kronor i vårt land. Det innebär att turismen står för 6 procent av svensk export. Turistbranschen svarar för drygt 160 000 anställda, allt enligt Tillväxtverket. Den framtida utvecklingen för besöksnäringen förutspås bli lysande, och man tror från FN:s organ att det fördubblas fram till 2030. Det innebär att starka besöksområden utanför Stockholm och Göteborg, som Dalarna, Jämtland, Lappland, Halland, Bohuslän, Öland och Gotland, kan förvänta sig en fortsatt stark utveckling inom besöksnäringen.

Landsbygden är naturligtvis beroende av tätorter och städer, men den som bor i Stockholm, Göteborg, Malmö och andra större städer är också i

stor utsträckning beroende av att hela Sverige lever och kan leverera. Vi behöver helt enkelt varandra.

Fru talman! Låt mig vara tydlig med detta: Landsbygden behöver inte räddas, utan landsbygden behöver ges luft under vingarna. Landsbygden behöver friare tyglar. En levande landsbygd är inget valfritt och något vi kan kosta på oss när staten har betalat alla andra räkningar i högen, utan en levande landsbygd är en förutsättning för hållbarhet och välbefinnande.
(Applåder)

Anf. 239 SVEN-ERIK BUCHT (S) replik:

Fru talman! Det är intressant att Anders Ahlgren nämnde landsbygden – det var ett tag sedan vi hörde centerpartister verkligen engagera sig i landsbygden. Under de sju år ni har styrt har det varit väldigt tufft för landsbygden, inte minst för de gröna näringarna. En viktig grön näring är jordbruket, där 15 000 helårsarbetstillfällen har försvunnit.

En annan viktig sak för att man ska kunna leva, bo och verka på landsbygden är mobiltelefoni. Centerpartiet har via sitt statsråd ansvaret för de frågorna. Det är oerhört viktigt för besöksnäringen, skogsnäringen och många av de mindre företag som är verksamma på landsbygden.

Bärighetsanslaget är oerhört viktigt för vår skogsindustri, och det minskar kraftigt.

Det är klart att det blir problem på landsbygden, och då hjälper det inte att sänka skatter. Man måste satsa på landsbygden.

Anf. 240 ANDERS AHLGREN (C) replik:

Fru talman! Jag tackar för kommentaren. Jag tyckte att jag hörde om landsbygden också i ett tidigare inlägg i dag. Det är intressant att få diskutera den.

En del av det du ser när det gäller landsbygden, när du talar om antalet försvunna arbetstillfällen i jordbruket, tror jag handlar om effektivisering – gårdarna är större, besättningarna är större och så vidare. Magdalena Andersson hade en artikel i Dagens Industri sommaren 2012, där hon förordade en halvering av EU-stödet till svenskt lantbruk. Det innebär som en konsekvens att man också halverar det stöd till landsbygdsprogrammet som ni värnar så om.

Sedan tycker jag att det är bra att vi är på samma sida när det gäller täckningen av mobilnäten – där måste leverantörerna svara upp till sina löften. Det är dock inte bara vi som bor på landsbygden som lider av att det är dålig täckning utan också den ökade användningen. Vi som lite då och då finns i Stockholm märker också att det ibland är svårt att få täckning till och med här.

Anf. 241 SVEN-ERIK BUCHT (S) replik:

Fru talman! Vi har i vår budgetmotion skjutit till 371 miljoner för att kompensera hela bortfallet, alltså det Centerpartiet och Eskil Erlandsson misslyckades med i alliansregeringen.

När det gäller mobiltelefoni förlitar ni er på marknadskrafterna. Marknadskrafterna kommer aldrig att lösa det här, utan man måste använda den lagstiftning som finns och kunna ställa krav på utvecklingen.

När det sedan gäller skatteutjämningsystemet skjuter man till 1 miljard – 1 000 miljoner – till de tio rikaste kommunerna i landet. Det är centerpolitik.

Anf. 242 ANDERS AHLGREN (C) replik:

Fru talman! När det gäller landsbygdsprogrammet är det ett faktum att Centerpartiet är det enda parti som i EU-nämnd och förhandlingar har slagits för det. Det finns inga yrkanden från dina partikamrater; gå in och läs i protokollen får du se. Det vi klarade av i budgetförhandlingen var att höja volymen med 5 miljarder i förhållande till det som fanns i ursprungsförslaget, vilket innebär att den svenska medfinansieringen har ökat med det beloppet. Utan vår insats hade de pengarna inte funnits. (Applåder)

Anf. 243 INGELA NYLUND WATZ (S):

Fru talman! I Sverige saknar som tidigare sagts 400 000 människor anledning att ställa väckarklockan på morgonen. Allt fler människor står helt enkelt utan jobb, och ofattbart många av dem har blivit helt beroende av socialbidrag. De har helt enkelt blivit bidragsberoende. Alltför många av dem är dessutom ungdomar. Det är faktiskt en ren tragedi.

Vårt mål inom socialdemokratien är att vi ska ha den lägsta arbetslösheten i EU 2020, och för att nå dit krävs naturligtvis en aktiv näringspolitik. Sverige är nämligen ett litet, exportberoende land, och därför är frågan hur vi ska hänga med i den knivskarpa internationella konkurrensen egentligen ganska enkel att besvara: Vi måste ha hög, helst mycket bättre, kvalitet på de varor och tjänster vi producerar så att vi kan attrahera både hemmamarknaden och nya marknader. Så långt tror jag inte heller att det är särskilt svårt att komma överens politiskt. Däremot är det avsevärt mycket svårare att komma fram till hur det ska bli verklighet.

För oss socialdemokrater är utbildning fundamentet för framtida framgångar för vår nation. Med en utbildningspolitik som faktiskt ser till att alla barn och ungdomar får möjligheten att klara sig genom grund- och gymnasieskolan samt fler platser på högskolor och universitet bygger vi det fundamentet. Kompetens ska vara vår konkurrensfördel. Därför är vi djupt bekymrade över att regeringen har misslyckats med resultaten i skolan och att antalet platser i högskolan minskar.

För oss socialdemokrater är strategisk samverkan mellan samhället, näringslivet, akademien och de fackliga organisationerna en självklar förutsättning för att vårt lilla land ska klara matchen. Därför beklagar vi att statsministern har dömt ut näringslivet som ett särintresse. Vi tycker att forsknings- och innovationspolitiken behöver långsiktiga och stabila spelregler som håller över tid, och vi har föreslagit en blocköverskridande överenskommelse kring detta. Därför tycker vi att det är trist att regeringen satte prestigen före möjligheterna till samförstånd i forsknings- och innovationspolitiken när propositionen behandlades här i riksdagen.

Fru talman! När det som i Sverige råder massarbetslöshet med över 400 000 arbetslösa och medicinen inte biter, trots att dosen har fyllts på fem gånger, borde rimligen de som utfärdat medicinen ta sig en funderrare: Finns det alternativa behandlingsformer?

Vi socialdemokrater är övertygade om att så är fallet. Det behövs helt enkelt en ny injektion i svensk politik och näringspolitik för att Sverige ska friskna till. Därför har vi presenterat en lång rad förslag för att få fart på tillväxten. Jag ska här bara räkna upp några:

- ett nationellt innovationsråd med företrädare för samhälle, akademi, näringsliv och fackliga organisationer som ska ledas av Sveriges nästa statsminister
- en strategisk samverkan kring stora samhällsutmaningar som livsvetenskaper och klimatutmaningar
- en marknadskompletterande innovationsfond riktad mot finansiering i tidiga skeden av ett företags kommersialisering
- avskaffande av den andra sjuklöneveckan för att fler företag ska kunna anställa och expandera
- stärkt kapitalförsörjning för inkubatorer
- en ny företagargaranti
- ett nationellt kompetenscentrum för innovationsupphandling
- regionala företagarförmedlingar och innovationsråd
- mer resurser för små och medelstora företags exportmöjligheter
- resurser för en bättre sammanhållning mellan Sveriges regioner och näringslivet.

Fru talman! Vi socialdemokrater har en kraftfull politik för fler jobb och stärkt konkurrenskraft för vår nation, en politik som ordinerar flera insatser på många områden. Vi har fokus på uppgiften. När vi satsar på en aktiv närings- och innovationspolitik gör vi det för att fler ska behöva ställa väckarklockan på ringning på morgnarna.

Det som hela svenska folket och säkert de 400 000 arbetslösa undrar är: När ska regeringen vakna?
(Applåder)

Anf. 244 HANS ROTHENBERG (M) replik:

Fru talman! De senaste åren har vi sett historiskt stora satsningar på forskning och innovation i Sverige. Genom den forsknings- och innovationsproposition som lades fram för ganska exakt ett år sedan har det tillförts enormt mycket mer medel och resurser än någonsin tidigare.

Ingela Nylund Watz talar väldigt mycket, återigen, utifrån ovanifrånperspektivet. Här ska det startas en ny innovationsfond. Här ska det tillföras statligt offentligt kapital.

Jag skulle vilja ställa frågan: Vad har Socialdemokraterna för idéer för att se till att det privata, fria kapitalet frigörs?

Alliansen har infört ett investeraravdrag och ett forsknings- och utvecklingsavdrag och sänkt bolagsskatten för att göra det attraktivt att etablera och utveckla verksamheter i Sverige. Men vad vill ni göra med det privata? Ni talar bara om de offentliga insatserna.

Anf. 245 INGELA NYLUND WATZ (S) replik:

Fru talman! Tack för frågan, Hans Rothenberg!

Jag tror inte att du, medvetet eller omedvetet, lyssnade på vad jag sade, eller så har du läst vårt budgetförslag väldigt dåligt. Vi föreslår en marknadskompletterande fond för innovationer som ska kunna bidra till att stärka kapitaliseringen i små och medelstora företag i tidiga skeden. Det privata och det samhälleliga tillsammans – det är så vi har byggt Sverige starkt.

Vi hörde i dag ABB i Västerås beskriva varför man har lyckats bli så framgångsrik. Det är därför att man genom årtionden haft ett otroligt strategiskt samarbete med det statliga företaget Vattenfall. Varför är det som var bra då så dåligt i dag, Hans Rothenberg?

Samverkan har lett vårt land framåt. Det kommer det att göra i framtiden också.

Anf. 246 HANS ROTHENBERG (M) replik:

Fru talman! Det är just det här ovanifrånsperspektivet som kommer. Marknadskompletterande – vad är det för fel att se till att marknaden kan få möjligheter att göra de här insatserna?

Det handlar alltid om mer skattepengar, om offentliga program, branschprogram och nationellt innovationsråd när socialdemokrater talar. Vad ska rådet göra för att se till att få fart på innovationskraften i de små företagen? Vad är det som nuvarande eller kommande statsministrar kan bättre än dessa företag?

Anf. 247 INGELA NYLUND WATZ (S) replik:

Fru talman! Jag tror ärligt talat inte att Hans Rothenberg har varit ute och besökt de små företag som är i skedet att de precis ska kommersialiseras. Det enda tydliga budskap de ger oss är: Vi hittar inga privata finansierare.

När vi säger att i stället för att det statliga riskkapitalbolaget ska ligga stilla med sitt kapital och inte använda det i Fouriertransform AB eller i Inlandsinnovation AB ska en del av det kunna användas för att tillsammans med den privata marknaden lösa en del av deras problem, då tror jag faktiskt att de lyssnar mer på oss än på er.

Anf. 248 ANDERS AHLGREN (C) replik:

Fru talman! Tack, Ingela Nylund Watz, för ett intressant anförande.

Jag vet inte hur många av oss som är här i kammaren som är företagare. Men jag har en ganska lång sådan bakgrund och vet att det som driver företagare är goda affärsidéer och entreprenörskap. Ibland när man sitter och lyssnar låter det som att Sveriges riksdag skulle kunna knäcka alla de där frågorna och driva företag. Jag kanske har varit här för kort tid. Jag har bara varit här i ett år.

Du säger att ni ska få fart på tillväxten och räknar upp en massa positiva saker. Du har inte med ett ord nämnt era skatteförslag. Ni föreslår en tredubbling av arbetsgivaravgiften, dubbelt så hög moms på mat, höjd bolagsskatt, begränsning av RUT, halverat EU-stöd till landsbygden, ökad bensinskatt och lastbilsskatt. Det handlar om 30–70 miljarder i förslagen från den socialistiska oppositionen. Hur ska ni skapa fler arbetstillfällen med den belastningen?

Anf. 249 INGELA NYLUND WATZ (S) replik:

Fru talman! Jag väntade mig nästan den frågan.

Till skillnad från allianspartiernas samtliga företrädare har vi tittat på vilka effekter regeringens politik har haft när det gäller att minska arbetslösheten i Sverige. De besked som vi har kunnat ta till oss är att den typ av skattesänkningar som regeringen återkommande har genomfört inte har haft de positiva effekter som man har önskat. Därför måste den som är någotsånär angelägen om att komma åt problemet med arbetslösheten fundera över om det finns andra lösningar än den medicin ni hittills har ordinerat.

Jag är beklämd över att regeringen har fastnat i sin egen skattesänkarretorik och inte vågar höja ribban och se lite längre. Men väljarna får väl avgöra.

Anf. 250 ANDERS AHLGREN (C) replik:

Fru talman! Det som är intressant, tycker jag, är att båda blocken vill ha in mer skatteintäkter. Ni vill ha högre skatt. Vi vill ha fler som betalar skatt. Det vill säga att de 200 000 fler människor som har kommit i arbete jämfört med tidigare naturligtvis betalar in mycket skatt, både till landsting och till kommuner, och framför allt moms till staten. För en enskild person gör det naturligtvis skillnad.

Anf. 251 INGELA NYLUND WATZ (S) replik:

Fru talman! Man kan vända på hela resultatet av alliansregeringens politik. 400 000 arbetslösa har skapat bidragsberoende socialbidragstagare ute i Sveriges kommuner i en omfattning som jag tror att regeringen själv inte hade förutspått. Det innebär naturligtvis att kommunerna får mycket svårare att upprätthålla välfärden. Var det detta som var meningen när Centern med bläckpennan skrev under alliansregeringens politik? (Applåder)

Anf. 252 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M):

Fru talman! Alliansen har styrt Sverige i sju år. Två år av dessa har varit under djup ekonomisk, global kris och fem år av lågkonjunktur och oro.

Alliansen vann valet 2006. Ett av skälen till att vi vann valet var att vi pekade på det stora utanförskapet i Sverige som ju var helt oacceptabelt. Vi ville ge människor en ny chans att komma tillbaka till arbete, både för deras och för samhällets bästa. Vi genomförde därför stora förändringar och skapade resurser så att fler faktiskt kom tillbaka i arbete.

Alliansen vann valet en gång till, 2010. Det gjorde vi därför att förtroendet för vår politik och våra idéer och för vårt sätt att klara Sverige ut ur krisen var stort. Naturligtvis var det också för att det förändringsarbete som vi hade startat skulle fortsätta.

När vi tog över makten 2006 var Sverige sedan en lång rad år inne i en högkonjunktur. Men de som då var i arbetskraft i Sverige var betydligt färre än i dag, märkligt nog. Arbetskraften har sedan 2006 ökat med nästan 300 000 personer.

Det var en väldigt stor grupp som stod helt utanför arbetskraften, kanske uppemot en och halv miljon. Det var långtidssjukskrivna och förtidspensionerade. Ibland hade en del förtidspensionerats i unga år och

en del under vissa år av sitt liv. Sjukskrivningarna var dubbelt så långa i Sverige som i andra länder, och antalet förtidspensionärer var onormalt stort jämfört med andra länder.

Den dåvarande socialdemokratiska regeringen arbetade med att glömma och gömma människor bort från arbete och arbetslöshetsstatistiken. Ändå var själva statistiken för arbetslöshet ganska hög på den tiden. Det gäller också antalet människor i den grupp som levde på sociala ersättningar i stället för att försörja sig själva genom jobb.

Utanförskapet har alltså minskat rejält sedan Alliansen fick makten vad än socialdemokrater och andra säger. Det är 200 000 med Alliansens och vår moderata politik. Sysselsättningen har trots omvärldens kris och ekonomisk kris i världen också ökat med 200 000.

Vi vill stimulera arbetskraften och skapa varaktig högre sysselsättning och lägre arbetslöshet. För det har vi föreslagit och genomfört ett antal reformer i Sverige.

Vi har skaffat lägre skatt på arbete genom jobbskatteavdraget. De flesta har fått en månadslön mer i plånboken. Det har blivit lägre kostnader för att anställa, och då särskilt ungdomar. Det har varit RUT- och ROT-avdrag så att vanliga människor får råd att kunna köpa tjänster. Vi har sänkt restaurangmomsen till vanlig matmoms.

Allt detta har förmodligen gett mer än de 200 000 jobb som vi nu ser i Sverige. Detta har vi gjort samtidigt som välfärden i Sverige aldrig har fått mer pengar än nu. Det är fler som arbetar i offentlig sektor, och skatteintäkten till staten har aldrig varit större än nu.

Fru talman! Trots den djupa krisen, lågkonjunkturen och befolkningstillväxt har Sverige lyckats hålla uppe både andelen och antalet som är sysselsatta i Sverige. I juli slogs det sysselsättningsrekord då över 4 905 000 varje dag gick i väg till någon form av jobb eller sysselsättning. Detta gör Sverige unikt i Europa.

Men vi är inte nöjda. Alltför många står fortfarande utanför arbetsmarknaden. Många av dem kommer att ha väldigt svårt att få ett jobb. Det kan vara utlandsfödda som har språksvårigheter, ungdomar utan färdig utbildning eller någon med ett funktionshinder. Detta är en stor utmaning för varje regering.

Vi har stimulerat både stora och små företag med olika medel för att jobben ska komma till. Jag tror att alla i den här kammaren måste fundera över: Hur skapas det fler jobb i Sverige? Det hjälper inte att bara sätta människor på skolbänken. Det behövs enkla jobb, det behövs komplicerade jobb, och alla jobb behövs.

Vi har grannländer som har en mycket högre procent människor i låglönejobb än vad vi har. Kanske är det i den sektorn det behövs fler jobb. Vi har också konkurrenter där det finns jobb med betydligt mer kompetens än vad vi har och högre löner. Kanske är det den typen av jobb som behövs.

Vi har nyligen tagit ett steg mot att få fler jobb. Det är att vi äntligen har infört ett riktigt lärlingssystem i Sverige med de nya YA-jobben där parterna har kommit överens och där staten är med och betalar. Det kommer att bli jättebra när ungdomar äntligen får lära sig jobbet på jobbet. Det är en viktig fråga för framtiden. Jobben är den viktigaste utmaning som varje regering har i Sverige.

Att såsom Socialdemokraterna och oppositionen föreslår höja skatter och kostnaderna för att anställa och att höja kostnaderna för företagen kommer aldrig att skapa fler eller nya jobb.

Fru talman! Det är bara Alliansen som är en verklig garant för fler framtida jobb i Sverige.

Allmänpolitisk debatt

Jobb och tillväxt

Anf. 253 PIA NILSSON (S) replik:

Fru talman! Regeringens löfte om sänkt arbetslöshet och minskat utanförskap börjar alltmer låta som den tomma skramlande tunnan. Vad är dessa löften värda när 247 000 hushåll i dag är beroende av socialbidrag för sin försörjning?

Vad är dessa löften värda, Katarina Brännström, när 50 000 människor har fått socialbidrag i mer än tre år? Vad är regeringens löften om lägre arbetslöshet och minskat utanförskap värda när var fjärde socialbidragstagare uppger arbetslöshet som orsak?

Någon lägre arbetslöshet har det inte blivit, men däremot högre utgifter för landets kommuner. När regeringens jobbpolitik havererar hamnar ansvaret i knäet på kommunerna. Notan landade på ungefär 11 miljarder förra året. Det är pengar som kunde ha satsats på förskolan, fritis, grundskolan och äldreomsorgen.

Anser Katarina Brännström att det är rimligt att låta kommunerna finansiera regeringens misslyckade jobbpolitik?

Anf. 254 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik:

Fru talman! Jag tror att alla socialdemokrater har varit på kurs. Varenda en talar just nu om hur höga socialbidragen är och hur många som har hamnat i socialbidragsberoende. Det är ingen människa som är nöjd med det, och inte heller vi.

Jag kanske ska lära Socialdemokraterna något. Socialbidragen var som störst i Sverige år 2000 och åren däromkring när Socialdemokraterna styrde Sverige och vi hade en högkonjunktur. Ni borde själva ha svaret på de frågor som ni ställer till oss.

Vi är fortfarande i en lågkonjunktur, precis som jag nyss nämnde, och har haft flera år av djup kris och global oro. Är det då konstigt att alla inte har fått jobb i Sverige?

Jag tror att ni ska gå hem och läsa på er egen gamla läxa för att få svaren på de frågor ni ställer till oss. Vi har ett antal reformer för att komma till rätta med arbetslöshet i Sverige. Vi har inte sett eller hört någonting i den vägen från er.

Anf. 255 PIA NILSSON (S) replik:

Fru talman! Katarina Brännström tycker säkert att detta är pinsamt för alliansregeringen. Hon bemödar sig inte ens att svara på min fråga om hon tycker att det är rimligt att kommunerna ska finansiera regeringens misslyckade jobbpolitik.

Det är regeringens misslyckade jobbpolitik – mina damer och herrar, åhörare och fru talman – som är vad den här debatten handlar om, och det får vi alla sota för. Det gäller inte minst kommunerna som får betala 11 miljarder.

Det är pengar, Katarina Brännström, som så väl behövs till gymnasieeleverna, förskolebarnen och våra äldre. Nu ska de betala det regeringen inte lyckas med, nämligen jobbpolitiken.

Anf. 256 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik:

Fru talman! Det kanske också beror på vilka det är som styr i kommunerna. Själv kommer jag från Växjö. Där har socialbidragskostnaderna minskat med 1,2 miljoner om man jämför september månad med september månad i fjol. Det är en ganska stor summa.

Det är därför att man vidtagit åtgärder och är kraftfull. Men det är också en moderatstyrd kommun. Det kan ha en viss betydelse vad kommunerna själva gör med människor för att hjälpa dem i arbete. Där tror jag att vi kan vara stolta och att ni kan gå hem och titta i era socialdemokratiskt styrda kommuner.

Anf. 257 PATRIK BJÖRCK (S) replik:

Fru talman! Katarina Brännström är alltid klagörande när det gäller att beskriva den borgerliga politiken. Hon är alltid väldigt nöjd över resultatet.

Jag undrar om den spanska arbetsmarknadsministern hade kommit undan med att hävda att vi har fler som arbetar i Spanien än i Sverige. Jag tror att den ingången hade varit farlig för den spanska arbetsmarknadsministern. Nu är spanjorerna lite fler, men de har en mycket högre arbetslöshet än vi har i Sverige.

Däremot finns det andra länder som har lägre arbetslöshet, som Tyskland, Österrike och så vidare. Det är länder som vi normalt sett brukar jämföra oss med liksom även England och Danmark, och där har de lyckats mycket bättre än vad Katarina Brännströms regering har gjort.

Kommer Katarina Brännström ihåg vad hon sade till pensionärerna när de i valrörelsen år 2006 var upprörda över jobbskatteavdragets konstruktion? Då sade man: Med vår politik kommer arbetslösheten att sjunka och pensionerna att öka. Resultatet har blivit precis tvärtom.

Anf. 258 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik:

Fru talman! Det är fascinerande att lyssna på Socialdemokraterna. Inte med ett ord har någon enda i dag talat om global kris eller långkonjunktur. Det är helt fascinerande. Lever ni så instängda i Sverige att ni inte sett vad som händer och sker?

Jag kan glädja Patrik Björck med att det finns många tabeller där Sverige toppar som är väldigt positiva. Det gäller till exempel den genomsnittliga bnp-tillväxten. Där slår vi till och med Tyskland under åren 2007–2012.

När det gäller investeringar i landet ligger vi också i topp före andra länder. Det har hänt mycket positivt i Sverige, och det är tack vare Alliansens politik.

När det kommer till arbetslöshet kämpar varje land med detta just nu. Jag är övertygad om att om vi får fortsätta att styra det här landet kommer vi att visa hur många fler jobb det skapar. Det handlar inte bara om de 200 000 jobb som vi redan har skapat, utan ännu fler jobb.

Med er politik försvinner jobben. Det är det sorgliga.

Anf. 259 PATRIK BJÖRCK (S) replik:

Fru talman! Jag försökte just jämföra med övriga världen, Katarina Brännström. Det var det som var min ingång i detta. Faktum är att de länder som vi normalt sett jämför oss med också jobbar med arbetslösheten, och de gör det betydligt mer lyckosamt än den regering vi har i Sverige. Tyskland, Österrike, Belgien, Nederländerna, Danmark, Finland och Norge lyckas bättre än Sverige. Det är länder som vi normalt brukar jämföra oss med när det gäller arbetsmarknad.

Grekland jämför vi oss sällan med när det gäller arbetsmarknad, och inte heller när det gäller vädret. Men England är ett land som vi ofta jämför oss med både när det gäller väder och arbetsmarknad. Det är mer relevant.

Anf. 260 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik:

Fru talman! Jag skulle vilja ställa en motfråga: Hur ska ökade kostnader för att anställa i Sverige kunna skapa fler jobb? Vi har minskat kostnaden för att anställa framför allt för unga, men också för många andra. Vi har stimulerat företag på olika sätt att ta in anställda. Vi har sänkt skatter så att människor får mer i plånboken. Då kan de handla, och hjulen snurrar.

Det ni gör innebär ungefär 30 miljarder i högre skatter som drabbar både företag och arbetsgivare men också vanliga anställda. Det leder ingen vart.

Anf. 261 EVA-LENA JANSSON (S) replik:

Fru talman! Katarina Brännström talar om utanförskap. Hon talar om hur regeringen har försökt att mota arbetslöshet.

Det vi har sett är att man har utförsäkrat över 70 000 personer från sjukförsäkringssystemet. Huruvida det blir fler jobb har inte regeringen kunnat visa. Man har också låst in över 35 000 personer i fas 3. Inte heller där kan man redovisa hur det blir med jobb och hur man minskar utanförskapet.

Katarina Brännström är en av de personer i Sveriges riksdag som har varit tydlig med att hon gillar att inkomstskillnaderna ökar i Sverige. Hon tycker att det är bra. För mig, som företräder ett parti som gillar jämlikhet och jämställdhet, är det en oroväckande utveckling vi ser i Sverige när fattigdomen ökar och de rika männen blir rikare.

Min fråga till Katarina Brännström är: Varför är ni så nöjda?

Anf. 262 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik:

Fru talman! Jag tror att man ska vara nöjd när man har lyckats så pass bra som Sverige har. I många fall framhålls ju Sverige som ett föredöme för andra länder. Det är bara med starka offentliga finanser som man kan lyckas med den politik man vill genomföra.

Man kan också göra som Socialdemokraterna gjorde till och med under högkonjunktur: Man gömde och glömde människor i långtidssjuk-skrivningar och i förtidspensioner. Det var ibland unga människor som tillfälligt fick två år av en förtidspension. Det är en mycket märklig politik.

Vi har plockat fram alla dessa människor. Vi hjälper dem med olika medel att med stöd komma tillbaka till ett arbete, om det så bara är några timmar varje dag. Så jobbar vi. Hur jobbar ni?

Anf. 263 EVA-LENA JANSSON (S) replik:

Fru talman! I förra veckan ringde en kvinna till mig och sade: Hej! Har du tid att tala med mig? Jag har blivit utförsäkrad, och jag har nu 5 000 kronor i månaden att leva på. Får jag finnas?

Hon är en av alla de människor som utförsäkras och som nu försöker ta sig fram i vardagen. Hon är stressad och pressad på grund av sin ekonomi, och hon kommer att bli en av de nya fattiga pensionärerna. Katarina Brännström säger att inkomstskillnaderna i Sverige ökar, och att det är bra.

Fru talman! Jag är inte nöjd med den här politiken.

Anf. 264 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik:

Fru talman! Jag antar att svenska folket inte var nöjda med er politik. Det är därför vi har vunnit val två gånger. Ni utförsäkrade och utpensionerade människor. Hur hög pension har de nu? Hur hög pension kommer de att få i framtiden? Det är de människorna det är synd om. De fick aldrig någon chans till ett fullvärdigt yrkesliv. Vi ger dem chansen.

Nu har Sverige drabbats av en enorm global kris och lågkonjunktur, vilket ni inte vill ta i er mun. Men sådan är verkligheten, och den får vi förhålla oss till. Och vi har starka finanser. Vi kommer att lyckas framöver; jag lovar.

Anf. 265 MONICA GREEN (S) replik:

Fru talman! Vi har internationell lågkonjunktur i världen. Sverige drabbas naturligtvis av den, och det gör också andra länder. Men många andra länder har, som Patrik Björck påpekade här, klarat sig betydligt bättre när det gäller arbetslösheten. Varför är det så, Katarina Brännström? Och varför har ni sabbat försäkringen för de arbetslösa så mycket att ni nu vältrar över kostnaderna på kommunerna så att socialbidragskostnaderna ökar?

I går diskuterade vi jämställdhet här i kammaren. Då talade vi om hur viktigt det är med en bra välfärd för både män och kvinnor. Men nu går välfärdens pengar i stället till att finansiera utförsäkrade människor. Tycker Katarina Brännström att det är bra?

Anf. 266 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik:

Fru talman! Jag förstår att Socialdemokraterna har lärt sig lite av Alliansens politik. Ni försöker ta efter en del av våra förslag. Bland annat ska ni behålla jobbskatteavdraget. Det tycker jag är bra. Också Finanspolitiska rådet, Konjunkturinstitutet och Riksrevisionen tycker att jobbskatteavdraget är bra, och de säger att det har gett mellan 80 000 och 120 000 nya jobb. Så jobbar vi. Det var inte er idé, men ni ska ju fortsätta med detta om ni får makten.

Det var väl bra att vi fick lära er några tag om hur man gör för att skapa nya jobb. Det är så man gör. Man hittar på reformer. Man stimulerar ekonomin. Man ger människor mer pengar i plånboken. Så jobbar vi,

och ni ska ju också fortsätta så om ni skulle få makten – med jobbskatteavdrag och med sänkta skatter. Jag tycker att det är jättebra.

RUT och ROT har gett många tusen, kanske tiotusentals, jobb i Sverige. Det var någonting som ni också var emot. Vi har hittat nycklarna som har gett många jobb i en svår tid. Därför ligger Sverige bra till internationellt sett. Det är vi stolta över.

Anf. 267 MONICA GREEN (S) replik:

Fru talman! Nu frågade jag inte om det. Jag frågade om Katarina Brännström tycker att det är bra att ni har övervältrat kostnader på kommunerna eftersom socialbidragskostnaderna har ökat så mycket.

Katarina Brännström påstår att hon har hittat på ROT. Jag kanske ska påpeka att det var vi socialdemokrater som införde det. Men vi tycker att det ska användas rätt, det vill säga att när det behövs ska man gasa med ROT och när det inte behövs ska man inte använda det.

Min fråga kvarstår. Ni övervältrar kostnader på kommunerna så att välfärden inte fungerar. Tycker Katarina Brännström att det är bra?

Anf. 268 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik:

Fru talman! Jag tycker att det är bra att välfärden har fått så mycket mer pengar som man har nu i den kommunala sektorn. Jag tycker att det är bra att det är fler som jobbar där. Jag tycker att det är bra att kommunerna har god ekonomi.

Naturligtvis är det trist att socialbidragskostnaderna ökar i vissa kommuner. Men där har de en hemläxa att göra när det gäller hur man jobbar med detta. Detta är inte någon plötslig trend. Det har gått upp och ned under årtionden, kan jag berätta för Monica Green. Högst var socialbidragen kring 2000, under en högkonjunktur.

Anf. 269 LARS JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Jag lyssnade på Katarina Brännström, som talar om att det har skapats 200 000 nya jobb. Jag har hört det många gånger nu.

Därför har jag tittat på vad som egentligen har hänt sedan valet 2006. Befolkningen i Sverige har ökat med 500 000. Mot bakgrund av den utvecklingen är det inte särskilt märkvärdigt att det har kommit 200 000 nya jobb.

Men det finns en annan sak som är intressant att titta på. Vi hade nämligen en ökning av sysselsättningen under 2005, 2006 och 2007 med 200 000–300 000 jobb. Det var en eftersläpning efter det att vi fick en borgerlig regering som gjorde att sysselsättningen ökade under 2007 fram till halvårsskiftet 2008. Anders Borg sade nämligen när han blev finansminister att det skulle ta två år innan den borgerliga politiken fick genomslag. Den sysselsättningsökning som ni skryter med är därför bara 100 000.

Anf. 270 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik:

Fru talman! Lars Johansson säger att det har kommit en halv miljon människor till Sverige, eller att befolkningen har ökat med så många. Många har kommit till Sverige, och det är klart att de många gånger har

svårt att hitta ett jobb som det första de gör – särskilt i en djup lågkonjunktur.

Det intressanta är att sysselsättningen är högre nu än 2006. År 2006 var det högkonjunktur i Sverige. Från 2008 och framåt har det varit lågkonjunktur. Sysselsättningen är fortfarande högre i Sverige nu. Jag förstår inte – skulle det vara socialdemokratisk politik för sju åtta år sedan som har gjort det? Det känns lite konstigt.

Anf. 271 LARS JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Jag försökte bara förklara för Katarina Brännström hur utvecklingen har sett ut och vad ni själva har sagt. Ni har sagt att er politik skulle slå igenom efter två år, och då har antalet nya jobb bara ökat med 100 000. Man måste titta på de andra siffrorna också. Sysselsättningen är inte högre i dag än 2006. Det är tvärtom. Vi har en långtidsarbetslöshet som har tredubblats. Det är 400 000 människor som är öppet arbetslösa i dag.

Anf. 272 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik:

Fru talman! Jag tror att Lars Johansson ska gå hem och läsa på. Vi pratar om andelen och antalet av arbetskraften som är sysselsatta, och den är högre nu än 2006. Det är bara att titta i statistiken. Bluffa inte och tricksa med siffrorna! Vi är stolta över att vi har klarat av detta trots så många år av lågkonjunktur. Det har vi gjort tack vare de reformer som regeringen och vi här tillsammans har skapat.

Anf. 273 MEERI WASBERG (S) replik:

Fru talman! Det hade varit häpnadsväckande om den befolkningsökning som ändå har skett inte hade resulterat i att fler personer också fanns i arbetskraften och om dessa i stället skulle ha varit helt arbetslösa allihop. Det hade varit mycket häpnadsväckande.

Man kan fundera på om Katarina Brännström menar att alla dessa 200 000 befann sig i ett utanförskap innan de kom i arbete. Jag är inte så säker på det.

Vi har hört från både Centerpartiet och Kristdemokraterna här att de funderar i termer av jobbpeng och konkurrensutsättning av Arbetsförmedlingen. Det är sant att regeringen har lastat på Arbetsförmedlingen en massa nya uppgifter och att personal och olika åtgärder inte alltid går hand i hand. Det är klart att det enligt min mening är möjligt att missköta ett arbete med arbetsmarknadspolitiken på det sättet att man lätt börjar skjuta på pianisten. Jag skulle gärna vilja höra Katarina Brännströms reflexioner när det gäller det utspel som kommer från Centerpartiet och Kristdemokraterna.

Anf. 274 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik:

Fru talman! Regeringen, och där sitter alla vi fyra partier, har kommit överens om att vi ska göra en bred översyn av Arbetsförmedlingen. Det tycker jag är svar nog. Arbetsförmedlingen har en mycket tuff uppgift. De har fått fler uppgifter att sköta. Lågkonjunkturer gör det också mycket svårt för dem. Man ska självfallet ge dem rätt resurser och rätt verktyg för att de ska klara sin uppgift. Därför gör vi nu en bred översyn. Som

olika partier kan vi naturligtvis ha olika förväntningar på var den ska landa, men vi får vänta och se hur förslagen ser ut. Jag är i alla fall beredd att vänta på det.

Prot. 2013/14:13
16 oktober

Allmänpolitisk debatt

Jobb och tillväxt

Anf. 275 MEERI WASBERG (S) replik:

Fru talman! En bred översyn är svar nog. Det kan man verkligen fundera på. Man kan också fundera på hur den breda översynen ska se ut och vilket underlag den kommer att arbeta med.

Jag undrar om Katarina Brännström skulle vilja vara så vänlig att i sin slutreplik också beskriva lite grann hur hon upplever att Moderaterna har tagit till vara sitt ansvar när det gäller att ge Arbetsförmedlingen förutsättningar att kunna göra ett bra arbete och skapa en väl fungerande arbetsmarknad.

Anf. 276 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik:

Fru talman! Det brukar alltid talas om anslag och pengar när socialdemokrater och moderater pratar politik. Därför kan jag väl lyfta upp just den delen. Vi har sett till att Arbetsförmedlingen har haft mer pengar än vad de själva har gjort av med. Vi tog höjd för en hög arbetslöshet som aldrig inträffade i Sverige. Vi har gett dem de verktyg som de själva har bett om. Som moderat och företrädare för Alliansen tycker jag att man kan vara stolt över det, men vi är beredda att se över om det behövs någonting mer.

Anf. 277 ADNAN DIBRANI (S) replik:

Fru talman! Jag ska sträcka fram en hand till Katarina Brännström. Jag ska hjälpa henne lite grann att räkna. Det finns en definition av statistik där man säger att det är lögn, förbannad lögn och statistik, nämligen sifferstricksande.

Det är helt rätt att antalet sysselsatta i Sverige är högre än när ni tillträdde, men andelen är lägre. Det är därför vi har en högre arbetslöshet. Om vi pratar om antalet kan vi vara jätteglada, men antalet sysselsatta i Tyskland är 2,5 miljoner fler. Oj, då ligger vi långt bakom. Antalet sysselsatta i Norge är 180 000 och hos oss är det 200 000. Norges befolkning är hälften så stor som vår. Då är andelen sysselsatta hos oss mycket lägre. Förstår du vad jag pratar om? Man kan siffertricksa hur mycket som helst, men verkligheten visar oss att arbetslösheten är högre och kommer så att förbli ett bra tag framöver med er politik.

Anf. 278 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik:

Fru talman! Med de reformer vi har skapat, sänkt skatt på arbete, sänkta kostnader för att anställa, RUT och ROT, sänkt moms och annat, har vi stimulerat svensk ekonomi. Det är någonting som man nu säger att man vill efterlikna i Norge. Vi har gjort saker som aldrig tidigare har gjorts i Sverige. Vi har lyckats hålla sysselsättning, antalet jobb, bnp-tillväxt och vilka kurvor ni nästan vill uppe i Sverige genom våra reformer.

Sedan har vi, som väldigt många andra länder, drabbats. Vi är beroende av vår export. Vi har drabbats av den globala krisen. Trots en djup

lågkonjunktur ligger Sverige hyggligt bra till. Men vi säger också att vi inte är nöjda. Vi kommer att göra mer. Var så säker på det!

Anf. 279 ADNAN DIBRANI (S) replik:

Fru talman! Ja, ni har gjort saker som aldrig har gjorts förut. Vi är väldigt tacksamma för att vi inte gick på det här skattesänkarracet. Låt mig påminna om att även Tyskland, Norge och alla andra länder runt omkring som vi brukar jämföra oss med har drabbats av en ekonomisk kris. Det är alltså inte bara Sverige som har gjort det.

Verkligheten visar fortfarande att andelen är högre i dag än vad den var 2006. Vi har en högre arbetslöshet, och du står här och är otroligt nöjd och siffertricksar som vanligt, Katarina Brännström. Det är faktiskt tragiskt.

Anf. 280 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik:

Fru talman! Trots vår skattesänkarpolitik, som nyss nämndes av Adnan Dibrani, har skatteintäkterna i Sverige ökat med 40 miljarder. Kommunsektorn har aldrig fått mer pengar än nu. Hela välfärden har aldrig fått mer pengar än nu. Det går väldigt bra trots skattesänkarpolitiken och trots att vi har satsat väldigt mycket på att få människor i arbete.

Jag är stolt över det vi har gjort i en mycket svår tid, och jag längtar efter att vi ska få fortsätta att regera i goda tider.

Anf. 281 THOMAS STRAND (S) replik:

Fru talman! När jag lyssnade på Katarina Brännström tänkte jag på verkligheten. Vi har en mycket högre arbetslöshet i dag än 2006, vi har en tredubbling av långtidsarbetslösheten, vi har en dramatiskt hög ungdomsarbetslöshet och vi har skenande socialbidrag. Är det inte så att verkligheten punkterar din verbala luftballong, Katarina Brännström?

Ett annat uttalande som jag studsade inför var att Katarina Brännström sade att det inte hjälper att bara sätta folk i skolbänken. Det är ett ganska häpnadsväckande uttalande. All forskning visar att vi behöver utbildning, mer utbildning och ännu mer utbildning. Men att du tonar ned vikten av utbildning beror kanske på att ni har en misslyckad skolpolitik. Det är just utbildning, mer utbildning och ännu mer utbildning som vi behöver som en kraftfull åtgärd för att komma åt arbetslösheten.

Anf. 282 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik:

Fru talman! Jag tycker också att vi ska jämföra oss internationellt när det gäller långtidsarbetslösheten. Långtidsarbetslösheten i Sverige är bland de lägsta i Europa. Det ingen som vill att någon ska vara långtidsarbetslös, men det är så vi måste mäta när det är svåra tider.

Det är självklart jättebra att människor utbildar sig. Därför är jag glad att kunna säga att antalet studenter på högskolan är högre nu än 2006. Det var 283 000 då, och det blir 300 000 nu vid årsskiftet. Lärartätheten är högre nu, och bättre än OECD-genomsnittet. Jag tycker att det är ganska goda mått när vi pratar om utbildning och skola. Jag föraktar aldrig utbildning, men jag säger att utbildning inte ger de nya jobben. För det krävs det lite till.

Anf. 283 THOMAS STRAND (S) replik:

Fru talman! Jag skulle vilja säga att vi har en misslyckad skolpolitik. Trots era sju år vid makten fortsätter kunskapsresultaten att minska. Vi har fler ungdomar som inte blir behöriga till gymnasieprogram trots er politik. När det gäller högskolan har vi fler ungdomar i dag, och andelen platser på högskolan har blivit färre. Vi hade 471 platser på 1 000 ungdomar 2006. I dag har vi 377 platser på 1 000 ungdomar. Det behövs fler platser. Det vädjar lärosäten om, men ni säger nej.

Anf. 284 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik:

Fru talman! När det gäller skolan har vi gjort en av de största reformerna sedan 1800-talet, då skolan blev vad den är i dag. Reformerna slår tyvärr inte igenom på en gång så att det syns i resultatet.

Med det nya vi har gjort förväntar vi oss betydligt högre resultat i fortsättningen. Det är något mer än vad ni måktade med under alla era år vid regeringsmakten. Jag är stolt över den skola vi vill skapa, men det tar lite tid att komma fram till den.

Anf. 285 HELENA LINDAHL (C):

Fru talman! För ovanlighetens skull är Norrland i fokus på ledarsidor, i tidnings- och debattartiklar och runt många köksbord. I Norrland jobbar tusentals människor med att producera järnmalm till broar, järnvägsräls och byggnader över hela världen. De flesta förstår att en växande gruvnäring kan vända avveckling till utveckling. Det påverkar lokalsamhällen genom nya företag och fler jobb.

Tyvärr saknar debatten både nyans och rimlig samtalston. Ett vanligt påstående är att gruvnäringen inte bidrar till statskassan. Under 2011 uppgick statens intäkter från gruvnäringen i form av utdelning, skatter och avgifter till drygt 12 miljarder kronor. Påståendet är alltså inte sant. Det är i runda tal en tredjedel av vad vi lägger på högre utbildning och forskning. Utöver de direkta intäkterna till statskassan köper gruvbolagen tjänster till stora belopp från entreprenörer och underleverantörer.

Nästan 6 000 personer är sysselsatta inom gruvnäringen, och vi vet från forskning att ett arbetstillfälle inom gruvnäringen genererar ett till två nya jobb i det omgivande samhället. Det påstås ibland att utländska bolag tillåts komma till Sverige för att utvinna våra mineraltillgångar och föra vinsterna ur landet. Det är inte sant. Vår lagstiftning säger att företag som bedriver näringsverksamhet i Sverige ska betala bolagsskatt precis som alla andra företag i Sverige, oavsett vilken nationalitet ägarna har.

14 av 16 gruvbolag i Sverige är att beteckna som svenska, och alla 16 betalar skatt i Sverige. De företag som verkar i Sverige ska naturligtvis följa vår lagstiftning där till exempel miljölagstiftningen är en av världens tuffaste. Gruvdrift kan dock tyvärr, precis som annan industriell verksamhet, råka ut för olyckor och oförutsedda händelser som medför påverkan på miljön och omgivningarna. Det är helt oacceptabelt. Det får bara inte gå fel.

De fall som har debatterats i medierna handlar om två gruvor från mitt hemlän Västerbotten. De har gått i konkurs och företagen har inte fonderat tillräckligt med medel för återställning. De två aktuella fallen fick sina miljötillstånd enligt den äldre miljölagstiftningen där regelverket inte var tillräckligt tydligt. Det var därför detta ändrades. Det är nu

åtgärdat i lagstiftningen och gruvföretag liksom andra företag som beviljas miljötillstånd ska ställa betydande belopp i säkerhet.

Jag vill bemöta påståendet om att rennäring och gruvnäring inte kan existera sida vid sida. Samerna har en särställning som urfolk. Deras rättigheter ska respekteras, och deras kultur ska bevaras. Gruvnäringen tar ungefär en halv promille av Sveriges yta i anspråk. Renbetesområdet omfattar halva vårt land. Jag är fullt övertygad om att det går att hitta samförståndslösningar och villkor som gör att gruvnäringens påverkan på rennäringen kan hållas på en acceptabel nivå.

Men, vänner, det som får mitt blod att svalla är när demonstranter från olika håll i Sverige kommer till exempelvis Kallak utanför Jokkmokk och demonstrerar utan att egentligen bry sig om att det finns människor som inget annat vill än att bo och leva i dessa områden. Lokalbefolkningen vill ha ett jobb att gå till och vill att bygden ska utvecklas. Självklart förstår jag att miljöfrågan är viktig. Att gräva av vägen eller binda fast sig i träd med ett surdegsbröd i handen hjälper dock inte alla människor som bor där.

Jag har en bekant som för en tid sedan mötte en del av demonstranterna i Kallak. Han frågade dem om de hade någon annan idé för hur man ska skapa jobb i trakterna om man nu inte ska ha någon gruvnäring. Det kunde de inte, eller också ville de inte, svara på.

Studenterna från städer i Mellansverige åker hem till sig och har då glömt dessa invånares kamp för en framtid som de vill ha i norra Sveriges inland. Detta gör mig upprörd. Alla människor kan inte leva på att sälja rökt röding eller vara naturguider. Proffsdemonstranterna har inget vidvinkelseende. Det tycker jag är tragiskt.

Norra Sverige och landsbygden är inget museum för uttråkade stadsbor som har behov av rekreation. Det är lokalsamhällen som vill leva och utvecklas med jobb, tillväxt, välfärd och service.

Anf. 286 SVEN-ERIK BUCHT (S) replik:

Fru talman! Helena Lindahl tar upp en viktig näring, gruvindustrin, som har en årlig omsättning på över 100 miljarder i vårt land och som till stor del bidrar till våra exportframgångar. Vi måste dock komma ihåg att alla de miljarder som Helena nämnde att gruvnäringen drar in i stort sett kommer från LKAB. Det var den gruvan som Nils G Åsling, i den centerledda regeringen, en gång i tiden ville lägga ned. Det var ju tur att man inte hann med det.

Helena Lindahl berörde inte den tuffa situation som många av småkommunerna hamnar i när en gruva, som inte har investeringsmedel, etablerar sig. Jag ställde frågan till Anders Ahlgren tidigare men fick inget svar. Man tillför nu 1 miljard, 1 000 miljoner, till skatteutjämningsystemet och delar ut dem till landets tio rikaste moderatstödda kommuner. Hur kommer det sig att Centern bejakar det?

Anf. 287 HELENA LINDAHL (C) replik:

Fru talman! Jag tror att de flesta kommuner har fått det bättre med det nya utjämningsystemet, men det finns också vissa förlorare. Det medger jag. När det gäller skatteutjämningsystemet finns det också diskussioner om att Norrland hellre vill vara givare än bidragstagare. Jag tror att herr Bucht också har hört den diskussionen förut. Därför har bland annat

Centerpartiet diskuterat på sin stämma om man eventuellt också ska införa fastighetsskatten i kommuner och regioner när det gäller vattenkraftsanläggningar och andra elproducerande anläggningar. Personligen hade jag velat gå ett steg längre, men man får inte alltid som vill. Man får fortsätta kämpa.

Som svar på din fråga tycker jag generellt att det kommunala utjämningsystemet är ett rättvist system. Jag ser inte hur vi skulle kunna göra det annorlunda.

Anf. 288 SVEN-ERIK BUCHT (S) replik:

Fru talman! Att Moderaterna ger 1 000 miljoner till de tio rikaste kommunerna kan man förstå. De lever ju under devisen: Till dem som har skall det vara givet. Att Centerpartiet, som en gång i tiden tillsammans med Socialdemokraterna drev igenom skatteutjämningsystemet för att det ska vara någorlunda möjligt för de små kommunerna runt om i landet att överleva, sviker och ställer upp på detta är mycket märkligt.

Anf. 289 HELENA LINDAHL (C) replik:

Fru talman! Jag vill hellre se till de flesta kommuner och många mindre kommuner som faktiskt har fått det mycket bättre. Jag vet inte varför Sven-Erik Bucht vill fokusera på endast tio kommuner. Vi har en hel del andra kommuner. När det gäller Norrbotten och Västerbotten har de flesta av våra kommuner fått ett tillskott, vilket jag tycker är bra. Jag tycker att man även kan fokusera på den biten.

Anf. 290 LEIF PETTERSSON (S) replik:

Fru talman! Låt mig säga något kort i anslutning till det som Sven-Erik sade. Man har plockat fram en särskild miljard till de tio rikaste kommunerna, och det är det som stör oss. Men det var inte det jag tänkt ta upp i min replik.

Jag var ute på en hel del företagsbesök förra veckan. Jag var hos små företag i små kommuner, framför allt i Överkalix och Övertorneå. Samtliga företagare förde fram ett gemensamt problem, och det var kapitalförsörjningen. Regeringen har ju sjösatt det som kallas Inlandsinnovation, vilket skulle lösa det problemet. De har aldrig märkt av det. Det har inte hänt någonting vad gäller dessa företag.

De hade också ett annat problem, nämligen att få ut nya, innovativa produkter på marknaden. Därför funderar jag lite grann på vad det är som gör att regeringen inte gör någonting åt dessa frågor.

Anf. 291 HELENA LINDAHL (C) replik:

Fru talman! Jag skulle nog säga att Leif Pettersson är djupt orättvis när han säger att regeringen inte gör någonting i de här frågorna. Till att börja med har Norrlands inland aldrig tidigare sett röken av 2 miljarder från staten när det gällt riskkapital. Det tycker jag är någonting att verkliga fokusera på. Sedan finns Norrlandsfonden och nu också möjlighet till investeraravdrag. Det finns alltså möjligheter.

När jag åkt runt till företag har jag märkt att många inte känner till vilka möjligheter som finns. Det kan vara en del av problemet. Jag vet

inte exakt vilken typ av diskussioner som fördes men att det skulle saknas riskkapital i Norrland är inte riktigt sant.

Anf. 292 LEIF PETTERSSON (S) replik:

Fru talman! Jo, det är sant. De företagen jag besökte klarade inte sin kapitalförsörjning. Inlandsinnovation, javisst, det finns, men de får ingen hjälp därifrån, säger de. Det går inte att få eftersom de exempelvis inte kan uppföra en byggnad på de ställena. De måste lita till det som redan finns, gamla televerksbyggnader och liknande. Det är sådant som de får lita till.

Ingen av företagen nämnde någonting om att skatterna skulle vara ett problem. Det tycker jag är ganska talande för regeringens politik.

Anf. 293 HELENA LINDAHL (C) replik:

Fru talman! Jag kan hålla med Leif Pettersson om att man sällan får banklån när det till exempel gäller byggnader, tillbyggnationer eller annat, eftersom värdet på fastigheten sjunker till kanske hälften när det är byggt. Det förstår jag är ett reellt problem. När det gäller riskkapitalfonderna är de nog mer fokuserade på innovativa satsningar än på fysiska byggnader.

Jag hade velat ställa en fråga om gruvorna, men jag hann inte. Det var lite synd, för det var mitt huvudfokus i den här debatten.

Anf. 294 LARS JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Helena Lindahl talar sig varm för gruvnäringen. Jag kan mycket väl ställa mig bakom det. Vi har från Socialdemokraternas sida jobbat för att få ett särskilt strategiprogram för gruvnäringen.

Jag har noterat att för att klara den expansion som är på gång är en av de viktigaste frågorna för kommunerna – i Bergslagen, Västerbotten, Norrbotten – bostadsförsörjningsfrågan. Den är oerhört väsentlig. Det handlar om små kommuner med litet kapital. De har inte råd att själva gå in med kapital till bostadsförsörjningen, och möjligheten att få företag, fastighetsföretag och andra att bygga bostäder är mycket små.

Här behövs gemensamma insatser i form av kapital till bostadsförsörjningen. Vad vill Helena Lindahl göra på det området?

Anf. 295 HELENA LINDAHL (C) replik:

Fru talman! Jag har en kollega i Storumans kommun som ser med tillförsikt fram emot en eventuell gruvetablering i Rönnbäcken, som varit omdebatterad. Bland annat har regeringen något som heter Attraktionskraft Sverige, och kommunen har kontaktat regeringsrepresentanter för att hitta olika medel och kunna attrahera människor. Bostadsproblemet är en sak, men för att folk ska vilja bosätta sig och verka på en ort finns det fler saker som måste vara attraktiva. Annars blir det lätt fly in–fly out. Det hjälper inte med enbart bostäder utan det måste finnas någonting attraktivt i området.

Jag vill passa på att ställa en kort fråga om gruvnäringen. I gruvdebatten som var för ett par veckor sedan talade Vänsterpartiet om att de ville ha 10 procent i gruvskatt, Miljöpartiet tror jag talade om 5 procent i gruvskatt, och det talades också om en miljöfond. Socialdemokraterna

sade inte speciellt mycket, utan jag upplevde att de mer låg som gäddor i vassen och väntade på att fatta beslut. Därför undrar jag: Vill Socialdemokraterna ha gruvor om vi får en eventuell rödgrön regering?

Prot. 2013/14:13
16 oktober

Allmänpolitisk debatt

Jobb och tillväxt

Anf. 296 LARS JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Självklart ska vi ha gruvor. Vi har varit tillskyndare av ett särskilt strategiprogram som riksdagen skulle kunna fatta beslut om, men regeringen har avstått från den möjligheten. Regeringen vill inte diskutera med Socialdemokraterna hur vi skulle kunna utveckla gruvindustrin i Sverige.

Åter till frågan. Varför lägger Centerpartiet inte fram förslag om hur gruvkommunerna skulle kunna klara bostadsförsörjningen? Det handlar självfallet även om annan kommunal service. Varför inte använda den miljard som ni plötsligt hittade i skatteutjämningen till att stötta dessa kommuner? Det hade varit ett konkret exempel på politik när man vill någonting.

Anf. 297 HELENA LINDAHL (C) replik:

Fru talman! I mineralstrategin har bland annat Boverket fått i uppdrag att se över problematiken kring just bostadsförsörjningen. Det är något som ligger på myndigheten att ta fram. Vi får väl se vad de kommer fram till.

Fortfarande tycker jag inte att Lars Johansson svarade på min fråga. Det är ju något olika gruvpolitik som de tre rödgröna partierna för fram, och min oro gäller den framtida gruvpolitiken i Sverige om vi skulle få en rödgrön regering.

Anf. 298 KATARINA KÖHLER (S) replik:

Fru talman! Frågorna som Lars ställde är oerhört viktiga, och jag tycker inte att vi fick några jättebra svar.

Jag vill ställa en annan fråga som vi två resonerat om många gånger. Det gäller Norrbotten. Helena Lindahl har hela tiden i riksdagen sagt att den är oerhört viktig och talat för den i sitt hemlän. Men vi har inte sett mycket verkstad, om man säger så.

Jag vill helt enkelt fråga Helena Lindahl: Vad gör Centerpartiet som en del av regeringen i den frågan? Hur går ni vidare när det gäller Norrbotten?

Anf. 299 HELENA LINDAHL (C) replik:

Fru talman! Jag ska vara ärlig mot dig, Katarina Köhler, och säga att när jag kom in i riksdagen trodde jag nog att det skulle gå fortare att få till stånd Norrbotten, men jag har förstått, oavsett regeringskonstellation, att sådana stora satsningar – i det här fallet 25 miljarder – tar tid. Centerpartiet vill ha Norrbotten, och den som följde Centerpartiets stämma för några veckor sedan kunde se att stämman fattade beslut om att Norrbotten ska byggas i dess helhet. Jag tycker att det är skönt att ha ett sådant stämmobeslut i ryggen. Sedan måste man få med fler partier på vagnen, eller på tåget i det här fallet.

Anf. 300 KATARINA KÖHLER (S) replik:

Fru talman! Det är här det blir intressant. Centern som parti har sagt att man står bakom ett byggande av Norrbotniabanan. Men Centern är en del av alliansregeringen, och vi har inte sett Centern agera i frågan här i riksdagen. Det blir ett rätt magert beslut om man inte samtidigt arbetar för det i regeringssammanhang, och det har vi inte sett någonting av. Helena Lindahl får gärna utveckla hur man jobbar med frågan.

Anf. 301 HELENA LINDAHL (C) replik:

Fru talman! Även om inte allt syns i medierna innebär det inte att Centerpartiet ligger platt när det gäller regeringsförhandlingar. Vi kommer att fortsätta att kämpa för Norrbotniabanan. Det har Katarina Köhler mitt ord på.

Det som oroar mig lite grann är inte vad Katarina Köhler och hennes partikamrater från Västerbotten och Norrbotten vill utan vad Socialdemokraterna nationellt vill. Den satsning på Norrbotniabanan som vi nu kan se gäller nio kilometer från Umeå till Dovamyrans industriområde. Med den takten skulle det ta 200 år att få färdig Norrbotniabanan. Det är upp till Socialdemokraterna att bevisa att man vill ha hela banan.

Anf. 302 LARS JOHANSSON (S):

Fru talman! För oss socialdemokrater är självklart en av de viktigaste politiska frågor vi har att arbeta med att jobben ska bli fler. Men det ska vara riktiga jobb, som bygger på kollektivavtal och arbetsgivare som betalar sociala avgifter och skatter. Inom ett antal branscher har vi dock kunnat åse hur utvecklingen gått starkt utför på senare tid. Det gäller byggbranschen och inte minst transportbranschen. Jag ska just nu koncentrera mig på transportbranschen, eftersom vi från Socialdemokraternas sida har väckt en motion med 22 olika krav om hur vi skulle kunna skapa socialt hållbara transporter och främja seriösa åkeriföretag.

Vår utgångspunkt är att lastbilstransporter är nödvändiga för att samhället ska fungera. Men det måste ske genom att vi får stopp på de oseriösa företag som utnyttjar arbetskraft genom falskt egenföretagande och lönedumpning och hotar en seriös bransch där det finns riktiga jobb och avtalsenliga löner. Detta skapar också en snedvridning av konkurrensen för seriösa företag som följer kollektivavtal och betalar skatter och sociala avgifter. Det minskar också samhällets möjligheter att förbättra trafiksäkerheten och våra ansträngningar för att transportnäringen ska minska sin klimatpåverkan.

Det går fort utför nu, samtidigt som den moderatstyrda regeringen i Sverige gör väldigt lite för att stödja de seriösa företagen. Passiviteten visar sig tydligt i årets budget, och regeringens propositionslista innehåller ingenting som kan stärka de seriösa åkeriföretagen. Det är därför vi har väckt den här motionen. Den innehåller ett antal punkter som jag kort ska gå igenom.

En av de viktigaste frågorna just nu är att vi har väldigt mycket illegal inrikestrafik i Sverige, framför allt i södra och västra Sverige. Seriösa åkeriföretag slås ut av denna illegala inrikestrafik. Det handlar om så kallad cabotagetrafik. Cabotagereglerna innebär att man får utföra tre inrikestransporter under maximalt sju dagar. Det är det som ska gälla, men det gäller inte. Man utnyttjar möjligheterna att ha inrikestrafik eller

inrikestransport i stor omfattning i Sverige. Det här slår ut de svenska åkeriföretagen.

Det är regeringens skyldighet att se till att dessa regler fungerar. Eftersom regeringen inte har gjort det menar vi att man bör tillskriva EU och begära en tillfällig timeout för cabotagetransporterna i Sverige tills regeringen har tagit kontroll över situationen. Dagens situation kan helt enkelt inte få fortsätta. När vi för samtal med företagen inom transportnäringen om situationen uttrycker de en oerhörd oro över utvecklingen framöver. Det finns många transportjobb i Sverige. Vi har många industrier och företag som behöver transporter, men vi vill att det ska ske på sjysta villkor.

Företag fuskar genom att anlita personal utan kollektivavtal och tillämpa andra liknande anställningsvillkor. Man dumpar löner och sociala villkor och skapar en form av slavliknande kontrakt för väldigt många människor. Därför vill vi att man inom åkeribranschen ska ställa krav på att det ska vara fasta anställningar. Vi ser det som den enda möjligheten att komma till rätta med oseriösa bemanningsföretag och falska egenföretagare som inte har egna lastbilar.

Vi vill också rikta en väldigt tydlig uppmaning till alla som beställer transporter – privata företag, kommuner, staten, Postnord och liknande – att de vid sin upphandling av transporter ska ta reda på vad det är för transportföretag de använder sig av, vilka avtalsenliga villkor som gäller och om man betalar skatter och sociala avgifter. Vi menar att även speditörerna självklart ska omfattas och att Transportstyrelsen, som är en statlig myndighet, på sin hemsida ska kunna beskriva vad en lastbilstransport kostar per mil som en utgångspunkt för beställning. Detta är någonting som regeringen över huvud taget inte har brytt sig om, vilket är oerhört allvarligt med tanke på den utveckling vi haft och har.

Ytterligare ett område där vi menar att staten och regeringen har ett stort ansvar handlar om att se till att polisen har muskler, så att den kan stoppa och beslagta trafikfarliga fordon eller hålla dem i kvarstad. Det ska gälla när man inte betalar böter. Polisen ska kunna ta registrerings skyltar eller ”klampa” fordon, det vill säga hålla fast dem, om man inte betalar sina bötesbelopp. Man ska heller inte kunna köra vidare om fordonet inte är trafiksäkert.

Det finns en lång rad punkter som vi tycker är oerhört väsentliga för att vi ska kunna få en seriös verksamhet i transportnäringen. På det här området behövs en ny politik som tar itu med både lönedumpning och illojal konkurrens och satsar på sjysta villkor i hela transportbranschen. Det är så man utvecklar den svenska välfärdsmodellen.

(Applåder)

Anf. 303 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Fru talman! Lars Johansson beskriver problem i transportsektorn. Jag skulle vilja vidga diskussionen och ta upp en fråga kopplad till transportsektorn i stort. Denna sektor är väldigt viktig för svenska företag. Vi är ett handelsberoende land. Svensk ekonomi är i mycket stor utsträckning kopplad till handel med andra länder. Vi är båda göteborgare och känner till vikten av Göteborgs hamn, inte som ett lokalt intresse utan som ett nationellt sådant. Jag vill ta upp frågan om kommunal medfinansiering för infrastruktursatsningar kopplade till hamnverksamhet. Detta används

ibland för vägar och järnvägar när det är befogat och samhällsekonomiskt lönsamt. Det finns ett antal fall i Sverige, som slussarna i Södertälje och pågående fall i Göteborg med muddring och sådant. Då undrar jag bara: Vad är problemet med att kommunala aktörer kan vara med och finansiera sådana viktiga infrastruktursatsningar när det är samhällsekonomiskt lönsamt och befogat?

Anf. 304 LARS JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Vi har en tydlig principiell hållning om att Sjöfartsverket tar in farledsavgifter för att finansiera de kostnader som har att göra med farleder. Då ska de naturligtvis se till att de har resurser, så att de kan göra de farledsinvesteringar som fordras. Kommunerna har å sin sida ansvaret för kajerna, hamnbassängen och den muddring som sker där. Det finns ett tydligt kommunalt ansvar för den delen av infrastrukturen. Sedan finns det ett tydligt statligt ansvar med särskilda intäkter. Det ansvaret har man klarat ända till nu. Min motfråga är: Varför ser ni inte till att Sjöfartsverket har tillräckligt med resurser, så att de klarar att finansiera infrastrukturen när det gäller farleder?

Anf. 305 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Fru talman! Infrastrukturbudgeten är väldigt omfattande, och det finns många projekt för underhåll och nya investeringar. Sjöfarten är naturligtvis mycket betydelsefull. Vi kan till exempel lokalt hemma i Göteborg se vikten av att komma i gång med fortsatt muddring för att kunna ta emot större fartyg i framtiden. Det är naturligt att i det fallet Europeiska unionen tillsammans med hamnen och staten kan vara med och investera. Med rimliga och tydliga kriterier är det befogat att kommunen ska kunna vara med och bidra till sådant. Jag har svårt att se problemet.

Anf. 306 LARS JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Hamnbolaget i Göteborgs hamn har oerhört framgångsrikt investerat miljarder i kajläggningar och hamnbassäng samt i terminaler och liknande för att få över mer och mer av godset på järnväg. Staten ska nu stå för en liten del av infrastrukturen. Det är för mig oerhört förvånande att staten inte kan ta sin del av ansvaret utan vältrar över det på kommunerna. En hel del av den budget som ligger för infrastrukturen i Sverige fram till 2025 är pengar som man räknar med att kommunerna ska stå för.

Anf. 307 CHRISTER AKEJ (M):

Herr talman! Vi har nu allmänpolitisk debatt, och jag tänker tala kring landsbygden och landsbygdspolitik, som ligger mig varmt om hjärtat. Jag är själv född på den österlenska landsbygden och har bott där i hela mitt liv.

Vi har i dag en situation i landet där ett antal kommuner årligen växer och får fler invånare, och många av dessa har dessutom en kraftig tillväxt. Sedan har vi ett antal kommuner som årligen tappar befolkning. Det är i runda tal lika många kommuner av vardera slaget. Fortsätter denna utveckling kommer ett antal kommuner att inom en icke avlägsen framtid ha svårt att klara att ge sina kvarvarande invånare den service de är berät-

tigade till. Det är företrädesvis landsbygdskommuner som tappar i befolkningsunderlag. Detta är en utveckling som måste få sin diskussion. Det är ingen lätt fråga, och det är inte lätt att förändra.

Det är en internationell trend att industrier och företag slås samman och centraliseras till större enheter, detta för att kunna vara mer lönsamma. Det krävs i dag mer avancerad teknik som kräver högre kompetens och större investeringar, vilket gör att framför allt produktionsindustrin måste koncentrera sin verksamhet. Det är svårt ur resurssynpunkt att driva detta småskaligt och ha verksamheterna spridda på flera platser. Vidare har de verksamheter som traditionellt varit stora på landsbygden, som jord- och skogsbruk, genomgått en omfattande mekanisering som drastiskt minskat behovet av arbetskraft.

Herr talman! Det finns dock en hel del saker som går att göra för att uppmuntra och stimulera företagande på landsbygden. Vi måste ge ökade förutsättningar för att kunna bo, leva och verka på landsbygden. Det gäller att göra det enkelt och lönsamt att satsa på landsbygden.

Boende bör kunna gå att göra mycket billigare på landsbygden, då rimligen tillgången till mark är större och därmed tomtpriserna lägre. Vidare bör det utifrån konkurrenssynpunkt gå att göra själva byggnationen till ett lägre pris. Det är också angeläget att regelverken anpassas mer utifrån förutsättningarna. Plan- och bygglagen måste kunna ge större möjligheter att friare bygga på landsbygden jämfört med i tätort. På landsbygden är det oftast längre mellan fastigheterna, och det uppstår inte alls samma störning mot grannar som i en tätort där fastigheterna ligger tätt.

Strandskyddsreglerna är en annan lagstiftning som måste ses över. Dessa upplevs många gånger hindra utbyggnad och tillväxt på landsbygden. Självklart ska vi vara rädda om vår natur, som ofta är en av anledningarna till att många bosätter sig på landsbygden. Dock upplevs reglerna en aning stelbenta och överdrivna. Det finns mängder med små sjöar och små åar, som ibland till och med är uttorkade eller kulverterade, kring vilka det finns strandskydd. Det är stora områden som på detta sätt hindras från bebyggelse.

Vidare är en nyckel till företagande på landsbygden att det finns god tillgång till välfungerande it-nät. Oavsett om man bedriver ett stort eller ett litet företag är det i dag nödvändigt med god tillgång till internettjänster.

Herr talman! Det gäller att utforma lagstiftningen så att det är lätt att starta företag. Företagande måste uppmuntras, och i synnerhet småföretag. Skattelagstiftningen har här en avgörande betydelse. Likadant är det med de administrativa pålagorna, som ett mindre företag inte klarar att lösa om de är för omfattande.

Transportsidan är en viktig faktor för näringar på landsbygden. Det gäller transporten av både folk och varor. På landsbygden finns inga alternativ till bilen och lastbilen. Där finns ingen utbyggd kollektivtrafik och inget järnvägsnät. Det kommer heller inte att inom en överskådlig framtid bli möjligt att bygga ut detta. Beskattningen av transporter måste därför ta hänsyn till detta. Det går inte att chockhöja bensin- och dieselpriset. Det slår direkt mot landsbygden, där man är tvingad att använda just bil och lastbil för sina transporter. Det går heller inte att straffbe-

skatta lastbilarna med en särskild lastbilsskatt. Dessa är en nödvändighet för företagen på landsbygden.

För lantbruksföretagen, som är dominerande på landsbygden, är det viktigt att få konkurrera på lika villkor. Ofta har vi högre krav här i vårt land och beskattar företagen hårdare. Regeringen har då valt att ta bort handelsgödselskatten. Det är ett viktigt steg.

Herr talman! Regeringen har också satsat på stöd till biogasproduktion. Biogasen är otvetydigt en energikälla för framtiden. På landsbygden finns en stor potential för framställning av biogas genom rötning av både gödsel och växtmaterial. Det finns också försök i bland annat södra Sverige med att lägga in mellangrödor som skördas tidigare och som då enbart används för biogasproduktion.

Herr talman! En näringsgren som fått allt större intresse och engagemang på landsbygden är lokal öl- och vinproduktion. I takt med att klimatet ändras och temperaturen stiger blir det allt lämpligare att odla vin, åtminstone i södra Sverige. Det är en näring som dock har svårt att etablera sig då det inte är tillåtet med gårdsförsäljning, i motsats till vad som gäller i andra länder. Jag kan inte förstå motståndet mot detta och varför man inte ska kunna köpa en flaska öl eller vin direkt hos producenten. Många producenter besöks årligen av stora skaror turister som är intresserade av produktionen och då vill kunna köpa med sig en flaska av produkten, men det är förbjudet i vårt land. Det är ologiskt och hämmande.

Som vi ser, herr talman, finns det många viktiga områden, där jag har berört en del, som är viktiga för att skapa en levande landsbygd. Möjligheterna är stora för ett aktivt företagande på landsbygden och att där skapa fler arbetstillfällen. Det som behövs är att ge förutsättningarna för detta. Det är min förhoppning att regeringen kan få arbeta vidare med detta och då även efter valet nästa år.

Anf. 308 GÖRAN LINDELL (C):

Herr talman! Tillväxt och jobb är rubriken för denna debatt, och för Centerpartiet är ett samhälle i tillväxt och en arbetsmarknad i balans ett självklart och viktigt ideal att jobba för. Jag tänker ägna en liten stund åt de båda begreppen och förhoppningsvis kunna knyta ihop dem på slutet också.

En på olika sätt hållbar tillväxt som når alla är Centerpartiets mål. Den ska vara ekonomiskt hållbar. Det innebär bland annat att staten måste ha en sund ekonomi med ordnade finanser och tillräckliga marginaler. Där missade till exempel Sverige grovt under 70- och 80-tal och körde rejält i diket. Tillväxten ska också vara socialt hållbar. Människor som vill och kan ska ha möjlighet till jobb som de ser en mening i utan att slitas ut i förtid. Sist men inte minst ska tillväxten vara miljömässigt hållbar. De spår vi lämnar efter oss får inte hota möjligheten för framtiden vare sig för människan som art eller för jordklotet som helhet.

Herr talman! Jobb har ett självklart egenvärde på många sätt för de allra flesta människor. Det är viktigt för att skapa mening och rutiner, och jobbet blir en del av ens identitet. Men än viktigare är förstås egentligen att hela vår välfärd bygger på att människan lever i ett samhälle där vi i ordnade former producerar det vi behöver och visar omsorg om varandra. Och ju fler människor i jobb, desto större möjlighet har vi att

klara detta. Eller med en gammal, sliten liknelse: Ju större hela kakan är, desto större kan den bit bli som används till gemensam välfärd.

För Centerpartiet är alltså det vi brukar kalla en jobbskaparpolitik också en viktig förutsättning för en hållbar tillväxt och välfärd i samhället, en politik som stärker företagsamhet och sysselsättning i hela landet. Regeringen lägger i budgeten för nästa år fram ett antal bra förslag som stärker en sådan linje, till exempel ytterligare sänkningar av kostnaderna för att anställa de unga samt lärlings- och introduktionsjobb. 2,3 miljarder satsas sammantaget för att minska småföretagens kostnader. Dessutom ska en snabbutredning se över det så kallade högkostnads-skyddet för sjuklönekostnader. Jag vill också framhålla de stora satsningarna på forskning och innovation med stora möjligheter för Sverige att göra framsteg inte minst inom miljöområdet. På området miljö och grön omställning kommer också flera bra förslag för att stimulera den som till exempel vill satsa på egenproducerad el eller biogasproduktion i Sydsverige.

Men vi i Centerpartiet är absolut inte nöjda i meningen belåtna. Vi har långt kvar inom flera områden. Vi gläder oss åt den utredning som nu ska se över Arbetsförmedlingen på ett övergripande sätt. Det är ett område där vi sedan länge har velat se genomgripande tag. Centerpartiet är övertygade anhängare av linjen att arbetsmarknadens parter genom avtal själva ska hitta fungerande lösningar på hur förhållandena på arbetsmarknaden ska se ut. Det tror vi bäst gynnar möjligheterna till både ett gott klimat i arbetet och tillväxt i ekonomin.

Herr talman! Ett viktigt område för att öka möjligheterna till jobb och tillväxt i ekonomin är en väl fungerande infrastruktur. Vägar och järnvägar i gott skick och en fungerande kollektivtrafik ökar möjligheter till pendling och till rationella transporter, som ett modernt samhälle är helt beroende av.

Inom detta område görs nu stora satsningar, vilket är viktigt då flera brister i dagens system riskerar att hämma tillväxt och försvåra jobbskapande.

Inte minst vill vi betona den digitala infrastrukturen. Att det inte finns fiber över hela landet eller hög bandbredd att använda till mobilt internet och mobiltelefoni är två flaskhalsar som är viktiga att åtgärda inom de närmaste åren.

För Centerpartiet är jobb och företagande och ett samhälle i tillväxt en förutsättning för att vi ska klara våra åtaganden som välfärdsland, både när det gäller åtaganden mot gamla och sjuka och mot våra barn och ungdomar och för att klara omställningen till ett klimatneutralt samhälle i ekologisk balans.

(Applåder)

Anf. 309 PETER PERSSON (S) replik:

Herr talman! Vi har nu hört Göran Lindell tala om jobb och tillväxt på en ganska abstrakt nivå. Jag vill därför ge honom möjlighet att konkretisera frågeställningarna.

Eftersom vi kommer från samma valkrets undrar jag: Tror du, Göran Lindell, att ytterligare forsknings- och utbildningsresurser till Högskolan i Jönköping skulle bidra till tillväxten i vårt län?

Tror du att ett byggande av Götalandsbanan Göteborg–Jönköping och vidare mot Mälardalen skulle bidra till ökad tillväxt och utveckling i vårt län?

Tror du att Europabanan med en ny länk från Stockholm och söderöver genom vårt län skulle bidra till ökad tillväxt och jobbskapande i vårt län?

Anf. 310 GÖRAN LINDELL (C) replik:

Herr talman! Tack för möjligheten att vidareutveckla resonemanget, Peter Persson!

Det korta svaret är ja på båda frågorna, eller om de var tre.

Jag tror att vi är överens om och att du väl känner till att de regionala högskolorna är ett av Centerpartiets absoluta skötebarn. Det är min uppfattning att deras utbildnings- och utvecklingsarbete på olika sätt är viktigt. Inte minst har det varit av avgörande betydelse i Jönköping.

Infrastrukturen nämnde jag som hastigast i mitt anförande. Du pekar på exempel på den typen av insatser som definitivt skulle förbättra utveckling och tillväxt.

Anf. 311 PETER PERSSON (S) replik:

Herr talman! Då vill jag upplysa kammaren och protokollet om att i dessa tre frågor – ytterligare resurser till Högskolan i Jönköping, byggandet av Götalandsbanan och Europabanan – har Göran Lindell vid alla tre tillfällena röstat nej.

Det räcker inte att hissa en flagga i Maramö, grilla korv och skratta lite ihop. Det krävs handfast politik också, Göran Lindell.

Anf. 312 GÖRAN LINDELL (C) replik:

Herr talman! Jag fick inte vara med och grilla korv, och det var kanske inte heller det väsentliga vid det mötet om jag har förstått saken rätt.

Om vi håller oss till den seriösa delen vill jag säga att Centerpartiet om något parti jobbar för att hitta konstruktiva lösningar för den typen av rejäla, ökade infrastruktursatsningar, till exempel ny järnväg i landet, som vi tillsammans vill skapa. Det handlar om de så kallade alternativa finansieringarna, som vi får diskutera vidare en annan gång.

Anf. 313 BÖRJE VESTLUND (S) replik:

Herr talman! Det är alltid intressant att diskutera hur tillväxtpolitiken på bästa sätt ska kunna användas.

En sak i tillväxtpolitiken är att vi väldigt gärna berättar om hur viktigt det är med små företag och att det startar små företag. Det som tyvärr händer efter att vi har sagt det är att vi sällan utvecklar det resonemanget till att diskutera hur vi ska få fler små företag att växa till medelstora och kanske till och med få medelstora företag att växa till stora företag.

Det finns ju få exempel i Sverige på medelstora företag som har blivit stora företag de senaste 20–30 åren. Det är ett steg bakåt för den svenska andan att bygga upp stora, starka företag.

Jag vill därför fråga Göran Lindell vilka åtgärder han tycker är rimliga att vidta för att vi ska kunna få företagen att inte bara starta utan även växa.

Anf. 314 GÖRAN LINDELL (C) replik:

Herr talman! Tack, Börje Vestlund, även för denna fråga, som adresserar en enormt viktig del av utvecklingspolitiken i samhället.

Att fler små företag kan bli stora är naturligtvis viktigt, men jag vill också säga att en stor flora av små företag har stor betydelse för att samhället ska fungera på ett vitalt sätt, inte bara för att de ska växa till stora.

När det gäller möjligheten till fortsatt tillväxt finns det säkert mycket som samhället kan göra och utveckla mer, men jag tycker ändå att det har hänt en hel del positiva saker de senaste åren, alltifrån de ekonomiska förutsättningarna för att driva företag till exempelvis de förändrade och utökade möjligheter som Almi har fått för sitt företagsstöd på olika sätt med lån och bidrag.

Därmed inte sagt att det inte finns mer att göra.

Anf. 315 BÖRJE VESTLUND (S) replik:

Herr talman! Det är både sant och inte sant.

Sant är att Almi har fått en större uppgift, men vad vi däremot alla behöver fundera över är att det går till en viss nivå – det brukar vara runt 5 miljoner kronor. Efter 5 miljoner kronor att satsa i sina företag är man lite för liten för den kommersiella marknaden och för att komma in i Almis stödprogram. Här har alla partier en läxa att lära.

Anf. 316 GÖRAN LINDELL (C) replik:

Herr talman! Jag tror att Börje Vestlund har helt rätt i att det handlar om att på olika sätt möta detta.

Almi Invest är en variant, som jag tror har medverkat positivt, men jag har inget emot att vi diskuterar vidare och funderar på hur vi kan utveckla ytterligare verktyg.

Kvarstår gör dock, tror jag, att den grundläggande utvecklingskraften för företagen handlar om att de ser affärsmöjligheter och lönsamhet i de affärsmöjligheterna. Annars kommer det ändå aldrig att fungera.

Anf. 317 KATARINA KÖHLER (S):

Herr talman! Jobb och tillväxt är områden i politiken som är oerhört viktiga för Sverige.

Jobben är viktigast, säger vi socialdemokrater. Regeringen säger också att jobben är viktigast.

Vi socialdemokrater säger att hela Sverige ska leva. Det säger regeringen också.

Vi socialdemokrater säger att vi har, och visar att vi har, en mängd olika konkreta förslag på hur vi kan skapa fler jobb och hur vi kan skapa tillväxt i hela landet. Jag säger att det har inte regeringen. Jag skulle vilja säga att regeringen inte har någonting – förutom skattesänkningar, som vi nu efter sju år vet inte ger fler jobb.

För oss socialdemokrater innebär detta att jobben är viktigast och att vi också måste investera för att skapa jobb i framtiden.

Vi måste investera, och vi vill och ska investera i skola, högskola och universitet. Vi ska investera i forskning och innovationer. Vi ska investera i folkhögskolorna, som behöver all stöttning de kan få i sin nya och ganska stora förändrade roll, för att ge människor nya möjligheter till nya kunskaper.

Men vi måste också investera i infrastruktur för hela landet och i bostäder. Vi måste ha mobiltäckning och datatrafik för hela landet, så att människor kan bygga, leva och driva företag i hela landet.

Jag kommer från Västerbotten, och jag kommer naturligtvis att vilja ge er några exempel på vad som skulle kunna gå att göra omedelbart för att skapa jobb och tillväxt. För mig är det naturligtvis självklart att hela landets väl och ve ska ses och vara utgångspunkten i politiken.

Norr- och Västerbotten har som vi alla vet stora naturresurser: gruvorna, skogen och vattenkraften. Om våra gruvor och trävaror även i fortsättningen ska vara konkurrenskraftiga måste vi ha en modern infrastruktur som klarar av att transportera såväl råvaror och färdiga produkter som människor ned till Sverige, men vi behöver också godstransporter som knyter samman Europa och också Ryssland. Det finns goda möjligheter till det om vi bygger Norrbotniabanan.

Vi behöver också flygplatser för att företagandet ska växa och bli kvar i stora delar av landet. Många flygplatser är i dag hotade.

När det gäller infrastruktursatsningar kan vi konstatera att mindre än 2 procent av regeringens budget för detta går till Norr- och Västerbotten. Man tycker inte att Norrbotniabanan är viktig. Det är ett feltänk av gigantiska mått.

Att investera i banan skulle ge tusentals jobb under mycket lång tid framöver. Till och med EU-kommissionen tycker att Norrbotniabanan, som är en del av den bottniska korridoren, är en bra investering för framtiden och knyter ihop Sverige, Europa och länder i öst. Tyvärr hör jag fortfarande kommentaren: Det finns ju inga människor däruppe! Det finns bara renar! Man verkar mena att banan inte är viktig för landets utveckling, och det är bara att beklaga.

Vi skulle få en region som får en större och närmare arbetsmarknad. Vi skulle kunna åka mellan städerna efter kusten till arbete och utbildning. Det skulle också innebära att risken för utarmning av de små kommunerna längs och innanför kustremsan skulle mildras. Med en norrbotniabana skulle vi också stolt kunna säga att vi värnar miljön och klimatet. Vi skulle minska koldioxidutsläppen med 80 000 ton per år.

Centerpartiet säger som parti nu ja till Norrbotniabanan. Då vill jag bara ge Helena Lindahl härinne ett tips: Rösta i en votering så att vi får en majoritet för det förslaget!

Jag bor i Skellefte. E4 går genom vår stad. Den har blivit en barriär i innerstaden. Vi har väldigt dålig luftkvalitet. Vi har också krav på åtgärder för att förbättra luftkvaliteten. I mer än 20 år har vi kämpat för en omdragning av E4. Trafikverket säger fortfarande nej. Det är också en mängd arbetstillfällen som skulle komma under många år om vi gjorde den omdragningen.

Mobiltäckning, datortrafik och bostäder är tre andra områden som är oerhört viktiga för att hela landet ska utvecklas, och de funkar väldigt dåligt. Den miljardsatsning som regeringen nu säger sig göra – 1 miljard

för att förbättra mobiltelefonin – räcker inte långt. Jag skulle säga till regeringen: Börja med att se över regleringsbrevet!
(Applåder)

Prot. 2013/14:13
16 oktober

Allmänpolitisk debatt

Anf. 318 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Det var mycket intressant som Katarina Köhler tog upp om möjligheter med infrastruktur och en hel del annat. Min följdfråga blir bara: Hur kan det bli fler jobb och jobbmöjligheter i Sverige om man höjer skatten på jobb, företagande och transporter med uppemot 30 miljarder kronor?

Jobb och tillväxt

Anf. 319 KATARINA KÖHLER (S) replik:

Herr talman! Det är enkel matematik, skulle jag säga. Med de neddragningar i skatter som den här regeringen gör har vi i vår budgetmotion visat att med lite omflyttningar på pengarna kan vi visst göra det. Nu glömde jag Lars Hjälmereds fråga. Du får gärna ta om den.

Anf. 320 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Jag kan gärna återkomma till den. Det talas ofta om att man vill satsa på utbildning, infrastruktur och andra områden. Men skatteförslagen innebär ju i ert fall uppemot 30 miljarder i ökade skatter på jobb, företagande och transporter. Det blir till exempel en tredubbling av skatten för att anställa en ung person. Då ställer jag mig frågan: Hur kan 30 miljarder i höjda skatter leda till fler arbetstillfällen och jobbmöjligheter i Sverige?

Anf. 321 KATARINA KÖHLER (S) replik:

Herr talman! Det är bland annat för att vi tar de pengar som ni har satsat på företag som redan har tusentals unga anställda. Att ta bort de pengarna tror vi inte skadar den branschen. Däremot tror vi att de kan användas mycket bättre på ett annat ställe. Det har ju visat sig att regeringens politik inte skapar fler jobb. Tvärtom får vi allt fler arbetslösa.

Anf. 322 HELENA LINDAHL (C) replik:

Herr talman! När det gäller Norrbotniabanan delar vi ett gemensamt intresse, Katarina Köhler. Jag ställde den frågan förra gången i en slutreplik. Nu får du chansen att svara på den igen.

Socialdemokraterna säger sig ju vilja satsa på Norrbotniabanan, men den satsning som vi nu ser från Socialdemokraternas sida är en 9 kilometer lång sidosträcka från Umeå till Dåvamyrans industriområde. Är det den satsning på Norrbotniabanan som Socialdemokraterna avser att göra de närmaste tio åren? I så fall tar det ju mer än 200 år innan Norrbotniabanan ser dagens ljus. Katarina Köhler, är du nöjd med detta?

Anf. 323 KATARINA KÖHLER (S) replik:

Herr talman! Jag tycker att du sänker dig när du frågar så, Helena Lindahl. När man ska bygga något måste man starta någonstans. Vi har visat en full finansiering för dessa 10 kilometer från Umeå till Dåvamyrans. Jag förstår inte ens att du kan ställa den frågan.

Någonstans måste man börja. Nu har vi full finansiering för 10 kilometer, och vi ska fortsätta. Vi ska bygga 27 mil norrbotniabana.

Anf. 324 HELENA LINDAHL (C) replik:

Herr talman! Jag tycker egentligen inte alls att det är en konstig fråga. Socialdemokraterna, åtminstone i Norr- och Västerbotten, har haft en väldigt hög svansföring i frågan. Då är det klart att man blir man besviken när denna svansföring helt plötsligt sänks. Med denna utbyggnadstakt skulle det ta 200 år, Katarina Köhler!

Jag hoppas att du och jag ska få uppleva att åka den här sträckan. Då hoppas jag att man kan begära lite mer av Socialdemokraterna, som också säger att Norrbotniabanan är en baby. Av denna anledning tycker jag att det hela är märkligt.

Anf. 325 KATARINA KÖHLER (S) replik:

Herr talman! Om vi vinner valet kommer du och jag, Helena Lindahl, att ha en chans att se Norrbotniabanan fullt utbyggd, 27 mil.

Du svarade inte på frågan. Det är enkel matematik. Centerpartiet är för Norrbotniabanan. Gör något då! Ni är välkomna att rösta med oss här i kammaren. Då blir det en norrbotniabana under din och min livstid.

Anf. 326 GÖRAN LINDELL (C) replik:

Herr talman! Jag hade två frågor. Den första ställde Helena. Den var ju klargörande, och man förstår nu vad som i praktiken låg i Socialdemokraternas förslag. Det var inte särskilt tydligt när Katarina Köhler beskrev det i talarstolen.

Den andra frågan du tog upp rör mobiltäckningen. I det sammanhanget nämnde du siffran 1 miljard. De pengarna gäller väl i och för sig inte mobilnätet utan fiberutbyggnaden, såvitt jag förstår. Men hur skulle du vilja se statens insatser på de områdena utöver vad som sker i dag?

Anf. 327 KATARINA KÖHLER (S) replik:

Herr talman! Staten har ett ansvar för att förse medborgarna i hela landet med telefoner. Enskilda människor ska kunna vara trygga där de bor. Det ska kunna finnas företag som frodas och växer och ska kunna vara säkra på att ha mobiltäckning och täckning för datortrafik var man än bor.

Nu har regeringen sagt att man går in med 1 miljard för att förbättra, om jag inte missförstår det helt. Jag läste om var man ska göra de här förbättringarna. Det kommer fortfarande att vara områden uppe hos oss som inte omfattas av de här pengarna. I och med det kommer det fortsatt att vara väldigt dåligt i många områden uppe i Västerbotten. Så är det.

Anf. 328 GÖRAN LINDELL (C) replik:

Herr talman! Det här är jätteviktiga frågor, till att börja med. Som det ser ut i dag har staten inte något ansvar för att förse alla med fungerande mobiltelefoni. Vi har ett system med privata företag, sedan 15 år tillbaka eller vad det är, som bygger ut mobiltelefoni i landet, och vi tecknar avtal med dem. Regeringens politik har varit att sätta tummen i ögat på de

företagen. Men jag funderar på om det är några grundläggande förändrade idéer som Katarina Köhler för fram.

Prot. 2013/14:13
16 oktober

Anf. 329 KATARINA KÖHLER (S) replik:

Herr talman! Post- och telestyrelsen har ansvaret när det gäller de här avtalen. Jag menar att regeringen i de avtalen skulle kunna vara mycket tuffare för att säkerställa en god service och en hög standard när det gäller mobiltäckning över hela landet. Som det avtalet är skrivet i dag finns det mycket mer att önska.

Allmänpolitisk debatt

Jobb och tillväxt

Anf. 330 STAFFAN ANGER (M):

Herr talman! Exporten från Sverige är ca 52 procent av bruttonation-alprodukten. Det är viktigt att svensk industri har ett energisystem som tillverkar billig energi för att vår industri ska vara konkurrenskraftig på världsmarknaden. Utan konkurrenskraftiga energisystem kan vi inte exportera bra, och vi får problem med vår välfärd.

Kärnkraften i Sverige är viktig för vår välfärd. Det gäller att vi investerar i våra tio kärnkraftverk när de snart börjar bli gamla och icke operativa.

Herr talman! Frågeställningen för Sverige är: Vad ska vi ha ett fungerande och leveranssäkert elsystem till, och vilka krav ska vi ställa på det? För att vi ska kunna ta till vara våra naturresurser genom våra basindustrier – det handlar om skog, kemi, gruvor, stål etcetera – som skapar betydande exportintäkter förutom sysselsättning behövs en eltillförsel varje sekund året om utan avbrott. Det är inte bara tillgången på el som är viktig, utan det handlar minst lika mycket om tillförlitligheten i eltillförseln. Eleffekt behövs i varje ögonblick året om, och den tillgodoses i dag främst av kärnkraft och i viss mån av vattenkraft. I detta sammanhang går det inte att tala om elenergi, utan eleffektivitet behövs i varje ögonblick.

I Sverige pendlar effekten mellan 10 och 26 GW under ett helt år. Den är minst under sommarhalvåret. Svenska kraftnät har ansvar för att det finns effekt i varje ögonblick och speciellt under den kalla delen av året, ett så kallat effektbalanskrav.

När Svenska Kraftnät sammanställer effektbalanskravet räknar de med att 90 procent av effektinstallationen i kärnkraften alltid är tillgänglig. För vindkraften räknar de med att mer än 6 procent av effektinstallationen är tillgänglig 90 procent av tiden och att endast mindre än 6 procent av effektinstallationen är tillgänglig 10 procent av tiden.

För elsystemen räcker det alltså inte att det finns kraftverk med tillräckligt installerad eleffekt. Det krävs dessutom att elen kan produceras exakt när den behövs och i tillräcklig mängd över tiden.

Herr talman! Kärnkraftverken producerar vid full effekt under större delen av året med undantag för produktionsuppehåll under sommaren för underhållsarbete och bränslebyte.

Precis som kärnkraften är vattenkraften givetvis en bas i elproduktionen, både effektmässigt och energimässigt, med sin höga andel av Sveriges totala elproduktion. Den har samtidigt en mycket god förmåga att klara av säsongsvariationer men även variationer inom kortare tidsintervall.

I framtiden är realiteten när det gäller bas-el att nuvarande kärnkraftverk måste fasas ut. Och vattenkraften står inför en hotbild att behöva begränsas genom tillkommande miljörestriktioner, upp till 10 terawattimmar, samt genom krav på reglering av ökad vind- och solkraft. Detta är naturligtvis ett problem för Sverige.

Tyskland investerar stort i kol- och gaskraftverk när de stänger sina kärnkraftverk. Effektbehovet efter kärnkraftens avveckling i Tyskland kräver massiva investeringar i nya gas- och kolkraftverk fram till 2022. Dessa nya kraftverk ger vid full produktion en ökning av koldioxidutsläppen med ca 100 miljoner ton, vilket är i stort sett dubbelt så mycket som dagens samlade svenska utsläpp.

I Sverige har införandet av kärnkraft väsentligt bidragit till att minska det stora beroendet av fossila bränslen, främst olja. År 1970 hade Sverige en fossil andel i hela energisektorn på 80 procent. I dag är den nere på 32 procent. De svenska koldioxidutsläppen har sedan 1970 minskat från 100 miljoner ton till dagens 49 miljoner ton. En starkt bidragande orsak till detta är kärnkraftens tillkomst. Om den ersattes med fossil elkraft skulle dagens fossila koldioxidutsläpp öka med mellan 50 och 100 procent, beroende på om kärnkraften ersattes med gaskraft eller kolkraft. Om den ersattes med kolkraft skulle vi komma tillbaka till 1970 års koldioxidutsläpp.

Detta är siffror som jag har fått i dag från Kungliga Vetenskapsakademien. De producerar dessa chocksiffror. Vad händer med koldioxidutsläppen om kärnkraftverken stängs?

Herr talman! Svenska folket förväntar sig att dagens politiker kan demonstrera samma klokhet och förutseende som sina föregångare. Att vi producerar fossilfri el varje år och även exporterar mer än 10 procent av den innebär att de svenska utsläppen av växthusgaser är försumbara i jämförelse med vår europeiska omvärld, som får 53 procent av sin el från fossila bränslen. Sverige betraktas av omvärlden som ett föredöme när det gäller energiförsörjning.

Låt oss gemensamt skapa en energipolitik som ger investeringar i förnyad kärnkraft. Detta är enda möjligheten till en effektiv elproduktion och små koldioxidutsläpp. Det handlar om att se till att vår industri är konkurrenskraftig så att vi kan behålla vår välfärd och till och med öka den i framtiden genom ökad export world wide.

Anf. 331 BÖRJE VESTLUND (S) replik:

Herr talman! Det var ett väldigt informativt anförande som Staffan Anger höll. Vi tackar för det. Det väcker dock ett par frågor.

Alliansen verkar inte vara helt överens när det gäller energipolitiken. På Centerpartiets stämma sade man att detta ska avvecklas inom en generation. Det säger inte riktigt Staffan Anger.

Jag känner mycket väl till Alliansens energiöverenskommelse. Den har vi diskuterat förr, Staffan Anger och jag. Men en fråga som jag måste ställa är: När kommer man att kunna se den första nya kärnkraftsreaktorn byggd på något av de gamla ställena?

Jag har också en annan fråga. I och med den argumentation som jag hör undrar jag: Kommer Moderaterna att bidra till att man kommer att införa statliga subventioner för kärnkraftsbyggande?

Anf. 332 STAFFAN ANGER (M) replik:

Herr talman! Jag ska inte diskutera det här med Börje Vestlund än en gång. Du känner mycket väl till att vi har en överenskommelse i Alliansen om tio kärnkraftverk. Där ska det byggas. De kan bli betydligt större än de är i dag. Och det är otroligt viktigt för Sverige att få billig energi och se till att koldioxidutsläppen blir minimala. Det är jätteviktigt för Sverige.

Det är väldigt svårt att förstå vad Socialdemokraterna har för politik i det här sammanhanget. Ni har en klok partiledare som vi vet är för kärnkraft.

Som jag beskrev kan vi inte klara detta med vindkraft, även om den här regeringen också satsar på vindkraft. Det blåser nämligen inte alltid. Och industrin måste gå hela tiden, och vi måste ha billig energi.

Jag tror att Börje Vestlund väl känner till förutsättningarna för detta.

Anf. 333 BÖRJE VESTLUND (S) replik:

Herr talman! Jag har redan tidigare i debatten redogjort för vår uppfattning när det gäller kärnkraften. Det gjorde Mikael Damberg i dag på förmiddagen. Vi har inte ändrat uppfattning i år, på vår förra kongress eller över huvud taget de senaste tio åren.

Men fortfarande kvarstår den fråga som ändå måste ställas. Hur kan industrin i Sverige vara säker på att kärnkraften om 20–30 år kommer att ersättas av ny kärnkraft? Hur kan man vara säker på det?

Anf. 334 STAFFAN ANGER (M) replik:

Herr talman! Det förekommer en kärnkraftsutbyggnad runt om i världen, i Kina, i Korea. England, Frankrike, Ryssland och så vidare är positiva. Numera sker även i Sverige en utveckling av tekniken på våra högskolor och universitet.

Vi ska inte subventionera kärnkraftverk, men det kommer att bli en internationell marknad. Våra finska vänner är så kloka nu att de är i gång med att planera ytterligare ett kärnkraftverk. Jag är inte ett dugg orolig.

Vi kommer inte att använda statens pengar för att subventionera någonting, utan här blir det på rent kommersiell basis.

Anf. 335 PETER PERSSON (S):

Herr talman! Vi börjar nu närma oss slutet på en lång debatt om jobb och tillväxt. Inte minst har många socialdemokrater varit engagerade i debatten. Vi vet vad arbetslöshet betyder för enskilda människor och för hela samhället. Det är ett oerhört resursslöseri för nationen och en miss-hushållning med den enskilde.

Arbetslösheten rymmer också en annan aspekt, nämligen en förändring av förhållandena på arbetsmarknaden. Vi har sett nu under den moderatledda regeringens stora jobbmisslyckande att löntagares villkor på arbetsplatser och arbetsmarknaden har förändrats och försämrats. Det finns en ungdomsgeneration i dag som lever under sms-anställningars villkor. Ha mobilen på: Vi ringer när vi behöver någon på lagret, i butiken eller på macken. En doft av 20- och 30-talen börjar åter göra sig gällande på svensk arbetsmarknad.

Vi ser människor som arbetar i tuffa, utsatta arbetsmiljöer som får höra: Det finns någon annan där ute, någon annan av de 400 000 arbets-

lösa som kan ta ditt jobb. Detta, herr talman, händer just nu på svensk arbetsmarknad.

Jag vill påstå att det är regeringen som bär det stora ansvaret. Det är under trycket av massarbetslöshet som detta sker. Regeringen är med sin politiska inriktning oförmögen att bekämpa arbetslösheten. Ty dess enda orientering är utbudspolitik. Ut med fler på arbetsmarknaden. Sök jobb som inte finns!

Vi hörde tidigare en moderat ledamot säga, som nu inte finns i kam-maren och kan försvara sig, men det går att läsa i protokollet, att det måste etableras en ny låglönemarknad.

Man trycker ut människor att söka jobb, söka jobb, söka jobb. För att stimulera fram denna låglönemarknad sänker man arbetslöshetsförsäkring och pressar folk att söka. Nu finns också tuffare regelverk som har resulterat i fler anställda för att administrera arbetslöshetsförsäkringen. Men de viktiga jobben som behövs i industri, kommun eller landsting finns inte. Det behövs en helt annan politik för att möta arbetslösheten, för att klara fler jobb, för att öka sysselsättningen. Det är en politik som bygger på ökad efterfrågan i ekonomin, att stimulera investeringar och ge utbildning som anpassar människor till en ny och föränderlig arbetsmarknad.

Allt detta viftar regeringspartierna bort. Det finns bara en lösning på alla politiska problem: Sänk skatten. Näringspolitik har man berörings-skräck med. Utbildningspolitiken och omställningspolitiken har rustats ned. Låt mig nämna att när vi senast hade det som kan sägas vara full sysselsättning – 2 procents arbetslöshet – använde vi nära 2 procent av bnp för arbetsmarknadspolitik och omställning.

Samhället är så föränderligt. I dag råder 8 procents arbetslöshet. Vi använder 0,4–0,5 procent av bnp till omställning och vidareutbildning av människor. Jag repeterar orden: Det ska öppnas en ny låglönemarknad.

Här är den verkligt dramatiska skillnaden mellan en socialdemokra-tisk politik för framtiden och en högerinriktad politik. När vi vill att människor ska vara med och utvecklas tillsammans med en värdekedja vill högern inte bara cementera förhållanden utan också vrida klockan tillbaka till ett annat samhälle.

Herr talman! I den massarbetslöshet och den prägel som den sätter på ett samhälle är arbetslösheten alltid arbetsgivarnas bästa vän. Den mode-ratledda regeringen är alltid löntagarnas värsta fiende.

(Applåder)

Anf. 336 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Jag skulle vilja ta mig till Jönköping. Jag har stora delar av min släkt i den fina staden; Norrahammar, Barnarp och på flera andra ställen.

Det finns ett rätt trevligt restaurangutbud i en stad som Jönköping, ut-över det viktiga som sker på högskolan och allt annat. A6 Center är ett bra shoppingområde. Jag är ofta där och uppskattar detta. Jag kan konstatera att det finns många restauranger och butiker där.

Om vi tittar på de förslag som Peter Persson lägger fram här tillsam-mans med sitt parti handlar det bland annat om höjd restaurangmoms och höjd skatt på att anställa unga personer. Det skulle innebära att det är nästan 4 000 kronor dyrare per månad att anställa en ung person i en

butik på A6. Med 20 anställda kan det innebära en halv miljon kronor för en restaurang.

Tror Peter Persson att det blir fler eller färre jobb­möjligheter på A6 med en sådan skattechock på den typen av företag?

Anf. 337 PETER PERSSON (S) replik:

Herr talman! Jag hälsar dig hjärtligen välkommen att besöka Jönköpings kommun, denna vackra bygd. Vi tror inte att rikedom kommer att växa genom att vi konsumerar fler hamburgare utan genom att vi får resurser för mer forskning och utveckling på högskolan och resurser för att bygga samman Borås–Jönköping med Göteborg och vidare upp mot Stockholm. Det är fråga om infrastruktur, utbildning och näringspolitik.

Jag konstaterar att i den SCB-undersökning som lades fram i somras framgår det att det har skapats noll eller intet märkbart i statistiken nya jobb. Intresseorganisationen Visita säger att det kanske är fråga om 5 000 jobb – 1 miljon per jobb. Vilket slöseri om det är sant!

Anf. 338 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Vi ska såklart fortsätta att göra stora satsningar på infrastruktur och forskning. Jag vet vilken betydelse Högskolan i Jönköping har haft.

Min inställning är att alla jobb behövs. Jag kommer tillbaka till min huvudfråga till Peter Persson. Tror du att det blir fler eller färre arbetstillfällen i alla butikerna på A6 i Jönköping för unga människor med en skattechock som gör det tre gånger så dyrt att anställa en ung person vid en dubblering av restaurangmomsen?

Anf. 339 PETER PERSSON (S) replik:

Herr talman! Ni moderater säger att vissa jobb behövs mer än andra. Annars hade ni inte subventionerat vissa jobb.

Ni tycker att det är viktigare att det skapas ett nytt jobb på hamburgerbaren än på sjukhuset eller i barnomsorgen. Annars hade ni inte gått in med subventionen där.

Ni tycker att det är viktigare att det skapas ett nytt jobb som städare i ett hem som har betalningsförmåga. Annars hade ni inte riktat subventionen dit.

Ni tycker att det är viktigare att det skapas ett jobb åt någon som kommer hem och hjälper till med läxorna hos dem som har råd att betala. Annars hade ni inte riktat subventionen dit.

Det är svaret.

Anf. 340 GUNNAR ANDRÉN (FP) replik:

Herr talman! Det är vågat att gå in i en debatt med en sådan debatträva som Peter Persson. Ändock vill jag anmärka på något av hans ord, nämligen detta att sänkt skatt på lagad mat är en subvention.

Jag var själv ganska skeptisk till detta förslag, men det stod faktiskt i det program som ni lade fram tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet den 30 augusti 2010. Det stod att ni ville sänka momsens på mat.

Nu har vi genomfört detta. Jag fattar inte att det nu skulle vara en subvention. Vad var det då 2010? Kan Peter Persson förklara det? Om

det är en subvention nu, vad var det då 2010 då du och ditt parti stod bakom just detta förslag?

Anf. 341 PETER PERSSON (S) replik:

Herr talman! Gunnar Andrén försöker alltid få mig att mjukna genom smicker, och jag slickar lätt i mig det.

Jag har lång livserfarenhet, och Gunnar Andrén har ännu längre. Båda vet vi, fast det plågar oss ohyggligt, att vi någon gång under denna långa tid har fått bära ut program som inte var alldeles lysande. Någon gång har det också hänt en folkpartist – fast så god och ömsint för det mesta.

Anf. 342 GUNNAR ANDRÉN (FP) replik:

Herr talman! Det kan vara så att vi även i mitt parti går fram med en del förslag som jag inte alltid uppskattar till hundra procent. Så är det; det ger jag dig rätt i.

Med min långa livserfarenhet får jag ta upp en annan fråga. År 1990 var arbetslösheten 2 procent. Den gången avgick regeringen Carlsson på grund av ett väldigt speciellt förslag, nämligen att man skulle införa strejkförbud. Vad tycker Peter Persson i efterhand om detta förslag?

Anf. 343 PETER PERSSON (S) replik:

Herr talman! Gunnar Andrén är innovativ och breddar denna jobbdebatt på en rad områden. Det är intressant, och jag hälsar honom välkommen till det statsvetenskapliga seminarium som startar om cirka tio minuter i riksdagens kafé för ledamöter. Välkommen!

Anf. 344 MEERI WASBERG (S):

Herr talman! Att arbetslösheten är alltför hög och att slöseriet med mänskliga resurser slår nya rekord i takt med att långtidsarbetslösheten biter sig fast tror jag att alla i denna kammare kan enas kring. Siffrorna talar sitt tydliga språk när över 400 000 arbetslösa finns i vårt land, varav drygt hälften varit arbetslösa i mer än sex månader och många av dem ännu längre. Som jämförelse kan vi notera att nuvarande statsministern har haft sitt uppdrag i hela sju år.

Vad som är betydligt svårare att enas om är vad som krävs för att vända utvecklingen. För ett arbetareparti i ständig opposition mot orättvisor är det lätt att konstatera att den politik som förs nu inte har fungerat på det sätt som det var tänkt. För ett så kallat arbetarparti som funderar mer på hur det uppfattas grafiskt än politiken i sig och vad den ska åstadkomma är det självklart inte lika lätt. Plagiat håller sällan måttet vid en jämförelse med originalet.

Herr talman! Jag är stolt över att tillhöra ett parti som tors sätta upp ambitiösa mål för framtiden. Att nå den lägsta arbetslösheten inom EU 2020 är ingen liten uppgift. Det kommer att kräva beslutsamhet, envishet och handlingskraft. Det handlar om att inte rädas det oändliga äventyr som väntar när den nya dagen gryr utan att osentimentalt kalibrera de politiska verktyg som styr mot detta mål.

Politiska visioner måste åtföljas av konkreta förslag som steg för steg tar oss mot målet. Den samlade arbetsmarknadspolitikerna är ingen isole-

rad småsak, utan den skär in i människors vardagsliv på ett högst påtagligt sätt oavsett om man just nu har ett arbete eller inte.

Det handlar om allt från om arbetslöshetsförsäkringen känns pålitlig och om Arbetsförmedlingen är rätt dimensionerad och har rätt verktyg till hur framväxten av fler arbeten kan stimuleras.

Den globala kontexten är såklart omöjlig att bortse från, men för den sakens skull kan vi i Sveriges riksdag inte tillåta att 400 000 människor offras på den globala marknadsekonomens altare. Det är skillnad på politik och politik. Om saker och ting inte funkar kan vi ändra på det. Det finns lösningar även på svåra problem.

Det är svårt att komma till en annan slutsats än att den sittande fyrklövern har sett sina bästa dagar. Hösten är helt enkelt här, och en politisk fimbulvinter väntar runt hörnet. Det är ett resultat av medvetna politiska vägval, eller i vart fall av en sammanvägd bedömning från regeringens sida. Arbetsmarknadspolitikerna är ett smärtsamt tydligt exempel på den brist på dynamik som finns i regeringen.

Jag uppfattar att många med både stigande förvåning och oro har sett hur de själva eller människor de känner trängts ut från arbetslöshetsförsäkring och sjukförsäkring samtidigt som regeringen på sätt och vis kan sägas agera som om ungdomsarbetslösheten inte bara var hög utan hundraprocentig när de genomför generella sänkningar av arbetsgivaravgiften i stället för att satsa pengarna på dem som faktiskt är arbetslösa.

Dyra och missriktade stimulanser som regeringen av ideologiska skäl krampaktigt håller fast vid när ändå inte upp till de förhoppningar om nya jobb som regeringen tänkt sig. Det visar i skenet av den ekonomiska krisen att det saknas helhetssyn när det gäller jobben och samhället.

Regeringen verkar också i någon mån sakna grundläggande insikter i hur själva företagandet går till men visar gärna upp alla de företag som anställer personer bara för att det är billigt och inte för att de har behov av fler människor och deras kompetens. Annars har jag uppfattat att företagens stora problem de senaste åren har varit att de inte får tag på den kompetenta arbetskraft de behöver.

Effekten av den förda politiken har inte låtit vänta på sig. Vi ser fler och fler som söker ekonomiskt bistånd från kommunerna därför att arbetslöshetsförsäkring och sjukförsäkring inte räcker till eller helt enkelt har tagit slut. Försörjningsstödet var aldrig tänkt för personer vars enda försörjningshinder är arbetslöshet, men så är det i dag för allt fler.

Vi socialdemokrater är övertygade om styrkan i drivkraften hos människor. Har man arbetsförmåga vill man arbeta och kunna försörja sig själv. Parallellt med det kan det naturligtvis behövas stöd av olika slag för att kunna ta sig vidare.

Men det som sker nu är ett mycket tydligt och för de som drabbas smärtsamt bevis på regeringens misslyckande. Fokus har förskjutits från att rusta och stärka den enskilde till att misstänkliggöra och kontrollera – något som dessutom verkar göra fler företag tveksamma till att annonsera via Arbetsförmedlingen.

För den som aldrig har varit i närheten av att behöva ekonomiskt bistånd är det nog svårt att föreställa sig hur den detaljkontrollen ser ut och vad den gör med självkänslan och självförtroendet – något som är mycket viktigt när man söker ett nytt jobb.

Vi socialdemokrater sätter arbetsmarknadspolitiken i dess rätta sammanhang. Vi ser att det krävs både en aktiv näringslivspolitik och stöd till enskilda för att kunna nå målet om lägst arbetslöshet i Europa 2020.

Därför väljer vi socialdemokrater att investera för framtiden. Det handlar om barnens skola, de ungas jobb, omskolningsmöjligheter och våra äldres vård. Listan kan göras lång, men tiden är i flera bemärkelser knapp.

Herr talman! Sverige förtjänar en ny regering efter valet 2014, en regering med siktet inställt på att knäcka arbetslösheten, inte de arbetslösa. (Applåder)

Anf. 345 STAFFAN ANGER (M) replik:

Herr talman! När man tittar på Socialdemokraternas förslag som budgetmotion blir man nästan rädd. Jag har själv drivit företag i hela mitt liv. Jag vet hur viktiga kostnaderna är för att man ska kunna exportera. Kan man inte det så går det inte.

Jag vet också hur svårt det är att ta in ungdomar även om de har bra utbildning och se till att de kommer in jobbet och så vidare. Jag kan inte förstå att man kan tro att man kan skapa mindre arbetslöshet och flera jobb genom att man satsar så att man får 30 miljarder i ökade kostnader för företagen. Det är totalt obegripligt.

Det är också totalt obegripligt att man inte förstår att ett jobb är ett jobb även om det inte är ett jobb som är mycket högt betalt. Det är ett sätt att komma in på arbetsmarknaden.

Att vi nu har sänkt skatterna så att de motsvarar matmomsen har gett jobb. Det har också bevisats.

Jag vill också understryka att skatter drar åt köpkraften. Jag bara konstaterar att våra jobbskatteavdrag har varit effektiva.

Anf. 346 MEERI WASBERG (S) replik:

Herr talman! Eftersom Staffan Anger har den erfarenhet han har vet han också att det är stor skillnad på utgifter och kostnader. Allting är en fråga om vad man använder pengarna till. När vi går fram med ett förslag om att lyfta den andra sjuklöneveckan från företagen kostar det också pengar.

Det vore intressant om Staffan Anger kunde svara på frågan om exakt hur många jobb regeringen tänker sig det ska bli med det femte jobbskatteavdraget och de övriga skattesänkningarna. Så särskilt många satsningar på konkreta jobbåtgärder finns inte.

Det kanske ska tilläggas att även jag kommer från en företagarfamilj. Jag känner mycket väl till vikten av att den arbetskraft som man har anställd också kan bära den lön som den får i sitt lönekuvert.

Anf. 347 STAFFAN ANGER (M) replik:

Herr talman! Jag kan bara konstatera att Finanspolitiska rådet, Konjunkturinstitutet med flera har sagt att det ligger på 80 000–100 000 nya jobb med jobbskatteavdragen. Jag tror att det i budgeten är nämnt att det räknas med 19 000 jobb med det nya jobbskatteavdraget.

Det är klart att man måste gasa och ge energi i en situation där man är i en lågkonjunktur. Vi har haft två år av finanskris och fem år av lågkon-

junktur. Nu måste vi verkligen se till att få fram jobben. Att man kan få mindre arbetslöshet genom att öka skatterna är för mig obegripligt.

Prot. 2013/14:13
16 oktober

Anf. 348 MEERI WASBERG (S) replik:

Herr talman! En av de saker som är väldigt grundläggande är att trygga människor vågar mer. Trygga människor vågar både byta arbete och kanske starta företag i större utsträckning. Det är också en viktig del i den socialdemokratiska politiken.

Att ha fler förskollärare, lärare och händer i vården är också arbetstillfällena. Det skapar en möjlighet till ökad kvalitet. Det skapar också en möjlighet för personer som har arbete att fokusera på det i stället för att behöva oroa sig över sina barn och sina åldriga föräldrar.

Anf. 349 LEIF PETTERSSON (S):

Herr talman! Om det inte vore för talmannen, Staffan Anger och Gunnar Andrén där uppe skulle jag kunna börja anförandet med: Partivänner! Men så är det kanske inte här inne i kammaren.

Jag kommer från ett län som just nu har den högsta tillväxten i Sverige. Jag kommer från Norrbotten, och vi har faktiskt det. Vi har den högsta bruttoregionprodukten och har till och med passerat Stockholms län när det gäller tillväxt. Det är något som vi naturligtvis är omåttligt stolta över uppe hos oss.

Vi förstår att det kräver vissa förutsättningar för att fortsätta. Vi vet också att vårt grannlän Västerbotten ligger bra till i ligan. Man kan säga att ljuset kommer från norr. Vi kan också säga det med viss stolthet.

I vårt län minskar arbetslösheten i dag. Vi får siffror som visar att den minskar. Så har det inte alltid varit. Det är en stor skillnad mot övriga Sverige.

Framtidstron finns uppe hos oss. Så har det heller inte alltid varit. Tvärtom har många av våra kommuner alltid legat högst när det gäller arbetslöshet. Pajala kommun är ett exempel. Vi behöver inte säga Northland. Ni vet vad som har hänt i Pajala.

Grunden för tillväxten är den starka basindustrin. LKAB:s och Northlands gruvor är det starkaste beviset för det, men vi har också andra exempel. Vi har fler gruvor som är på gång.

Vi vet inte riktigt vad som kommer att hända i Jokkmokk och om Kallakgruvan kommer i gång. Men vi kan vara ganska säkra på att det kommer i gång en ny stor koppargruva i samma storlek som Aitik, som är Europas största koppargruva i dag. Det är i ett område som heter Laver utanför Älvsbyn. Där har man hittat lika mycket kopparmalm som uppe i Aitik.

Vi vet också att vi har Facebooks etableringar av stora serverhallar. Det ger inte speciellt många jobb, men det ger en väldigt stark framtidstro.

Vi har Pon, som är ett företag som servar alla gruvtruckar, som etablerar sig i Boden med sin verksamhet därför att det är bäst för deras verksamhet totalt sett.

Listan kan göras ganska lång. Till det ska man också lägga att besöksnäringen ökar i vårt län. Vi har bland de högsta ökningarna i Sverige när det gäller besöksnäringen.

Allmänpolitisk debatt

Jobb och tillväxt

Detta är alltihop något väldigt positivt. Men för att det ska bli långsiktigt hållbart, leva över tiden och bli något mer av detta, krävs det också investeringar.

Det krävs framför allt ordentliga satsningar på infrastrukturen. Det är främst vägar och järnvägar men även bostadsbyggandet, som är en viktig del av infrastrukturen.

Först gäller det järnvägarna. Ett dubbelspår mellan Kiruna och Narvik skulle betala sig på väldigt kort tid. Pulsådern för den svenska järnmalmsexporten går över Narvik. Vi vet att en satsning på den banan, ihop med den norska regeringen, skulle betala tillbaka kostnaden på väldigt kort tid.

Det har här tidigare talats om Norrbotniabanan. Tänk er ett scenario där vi har en Norrbotniabana och också Haparandabanan som i dag är utbyggd. I dag kan man inte bo i Luleå och jobba i Haparanda på Ikea eller någonting annat om man skulle vilja det. Det tar för lång tid att åka bil däremellan. Det finns ingen persontrafik utefter Haparandabanan.

Om vi skulle få Norrbotniabanan i en framtid och få hela systemet i gång har vi en befolkning på över 250 000 människor inom ett pendlingsavstånd från Skellefteå upp till Haparanda och Torneå. Det skulle betyda oerhört mycket för kompetensförsörjningen i vår region. Det skulle också betyda oerhört mycket för Sveriges möjligheter för framtiden.

Till det kan man lägga järnvägen mellan Kaunisvaara och Svappa-vaara som vi i kammaren har beslutat om att vi ska ha en utredning om och som förhoppningsvis också kommer att byggas. Inlandsbanan är en annan pulsåder som måste rustas upp så att den kan fungera som omledning vid urspårningar och annat som sker efter järnvägen.

Järnvägarna ger dessutom oanade möjligheter när det gäller mer långväga transporter mot Kina och sådana avlägsna ställen.

Sedan har vi vägarna. Vi har trafikfarliga vägar i Norrbotten. Men de är också oerhört viktiga för tillväxten. Vi behöver bara nämna väg E10, där lastbilar slår ihop backspeglarna när de möts på vintern. Då är det inte många centimetrar som skiljer från en frontalkrock för de lastbilarna.

Vi har också E4:an, väg 97 och E45:an som är viktiga pulsådram i vårt län som också betyder oerhört mycket för tillväxten.

Jag ska avsluta med att tala om bostadsbyggandet. I 13 av 14 kommuner i Norrbotten har vi bostadsbrist i dag. Man behöver bara nämna Kiruna och Gällivare, som ska flytta hela samhällen. Då förstår man att det sker någonting i vårt län som är oerhört positivt för framtiden. För att vi ska kunna få denna tillväxt att fortsätta måste vi satsa på infrastrukturen.

Anf. 350 GUNNAR ANDRÉN (FP) replik:

Herr talman! Eftersom jag blev stående på Herrljunga central i nästan två timmar häromdagen därför att det var lövhalka mellan Sparsör och Borgstena hade jag god tid att tänka igenom detta.

Jag vill gärna instämma i allt vad Leif Pettersson i grund och botten säger om de oerhört rika naturtillgångar som vi har i Norrbotten, och det gäller även människorna där uppe.

Likväl har jag en fråga till Leif Pettersson. Det beror på de andra anföranden som har hållits här från Socialdemokraterna. Vi har tidigare

under denna eftermiddag och kväll hört att man ska satsa på Europakorridoren. Nu var det Norrbotniabanan och några andra saker. Vi vet att Anders Ygeman så småningom kommer att komma upp och kräva höghastighetsståg.

Jag har inte så mycket pengar att detta går ihop i en enda rad. Hur ska ni prioritera? Det är klart att man kan tycka att det är bra med julafton hela året. Men det är ju inte på det sättet, utan någonstans måste man prioritera. Jag tycker att det som Leif Pettersson säger om att satsa på Norrbotniabanan verkar klokt.

Anf. 351 LEIF PETTERSSON (S) replik:

Herr talman! När det gäller Norrbotniabanan är det precis som Katarina Köhler sade tidigare: Vi har satt in pengar och finansierat den första delen av Norrbotniabanan redan nu. Vi vet att vi med en gång måste starta upp projektorganisationen kring den och få järnvägsplanerna på plats så att man kan se var järnvägen verkligen ska gå. Det är vi beredda att göra. Norrbotniabanan ska enligt vår mening byggas – alla 27 milen.

När det sedan gäller dubbelspåret mellan Kiruna och Narvik tror jag att det är ett spår som måste till av många skäl – framför allt för den svenska exporten och för det svenska folkhushållet. Det är också ett spår som kommer att betala sig på kort tid. Problemet kan möjligen vara att få med sig den norska regeringen nu när man har bytt regering. Vi vet inte vad de tycker om de norska planer som låg fast tidigare.

Anf. 352 GUNNAR ANDRÉN (FP) replik:

Herr talman! Låt mig hålla mig till Norrbotniabanan, för vi har tidigare haft diskussioner om Haparandabanan, Göteborgs hamn och Botniabanan.

Ni socialdemokrater vill oerhört mycket på området. Men man kan inte bygga Norrbotniabanan genom att anslå pengar till bara sju kilometer. Det är vad ni har anslagit. Det räcker till sju kilometer. Då återstår såvitt jag förstår 263 kilometer på banan. Det är ju också en sträcka, och detta måste man fixa till på något sätt innan man kan sätta i gång.

Anf. 353 LEIF PETTERSSON (S) replik:

Herr talman! Du kan vara fullständigt säker, Gunnar Andrén, på att när vi sätter i gång det bygget har vi också finansierat varenda kilometer. Det går inte att sätta i gång och bygga bara en liten bit. Det är vi fullständigt på det klara med. Det skulle dessutom inte vara försvarbart att bara bygga en liten bit, för Norrbotniabanan är till skillnad från många av projekten söderut samhällsekonomiskt lönsam.

Anf. 354 STAFFAN ANGER (M) replik:

Herr talman! Jag håller med dig, Leif Pettersson. Norrbotten är fantastiskt. Jag kan bara gratulera till fyndigheterna ni har där uppe och till hur duktiga ni är. Jag har själv jobbat i Lamco Joint Venture i Liberia med gruvindustri och i Gränges, så jag vet hur duktiga ni är på LKAB. Det är bara att lyfta på mössan och säga: Ni är bäst, och ni kommer alltid att vara bäst. Men det gäller att satsa ytterligare.

Malmbanan kommer säkert att komma. Nu har regeringen gett pengar till jag vet inte hur många sidings – jag tror att det är fyra möten. Det är på gång. Men som Gunnar sade handlar det om en prioritering.

Mellan Kaunisvaara och Svappavaara är det vägen som förbättras, och det är någon miljard som ska läggas ned där. Den är däremot tveksam, för malmen räcker inte längre än kanske tio år, och man ska bygga en järnväg på den sidan. Hur sker prioriteringen?

Anf. 355 LEIF PETTERSSON (S) replik:

Herr talman! Man har anslagit pengar för fyra mötesspår. Men två av dessa mötesspår går på den södra delen, mellan Gällivare och Boden. Det påverkar alltså inte frakten mellan Kiruna och Narvik. Det är på den norska sidan som det finns problem, och där har LKAB varit tvunget att bidra till finansieringen. Varför det ska vara på det sättet kan man ju ha sina funderingar på.

När det gäller malmen i Pajala kan jag säga att alla gruvor har ett perspektiv på 20 år. Vi driver den här gruvan i 20 år, säger man, men vi vet att det finns malm inom området att bryta i 100 år. En järnväg mellan Kaunisvaara och Svappavaara skulle också bli lönsam. Dessutom kan man tänka sig att förbinda den med Finland. Då får man en helt annan möjlighet att köra ända från Kina.

Anf. 356 STAFFAN ANGER (M) replik:

Herr talman! Jag tror att man kan vara ganska lugn när det gäller att Malmbanan kommer att få dubbelspår. Det är bara så, för då ska malmen från Pajala gå den vägen också.

Vad är järnmalm? Järnmalm definieras som en lönsam produkt. Det beror precis på priserna vad värdet kommer att ligga på. Vi har haft tur gemensamt med Kina; det är bra priser och de har stor efterfrågan. Man kan bara se optimistiskt på Norrbotten. LKAB får satsa pengar på bostäder och sådant, och det gör de också.

Anf. 357 LEIF PETTERSSON (S) replik:

Herr talman! Man kan inte göra annat än att hålla med.

Jag var och lyssnade på ett föredrag där en kille från Narvik berättade om de hamnmöjligheter som man har där uppe. Det betyder oerhört mycket i framtiden också för annat gods än järnmalm att kunna använda sig av denna hamn.

Anf. 358 TERES LINDBERG (S):

Herr talman! Jag tänker ta tillfället i akt och tala om något som ligger mig varmt om hjärtat: utvecklingen i Stockholm och i Sverige. Detta hänger ihop.

Vårt land växer så det knakar. Fram till 2020 beräknas befolkningen i åldern mellan 20 och 64 år öka med drygt 150 000 personer. Nästan alla av dem söker sig till Stockholm. Nio av tio kommer att välja Stockholms- och Uppsalaregionen som sin hemadress.

Jag är född och uppvuxen här. Jag älskar Stockholm. Jag har stor förståelse för att unga söker sig hit. Här förverkligas drömmar. Här finns liv, lust och mystik på ett sätt som bara en större stad kan erbjuda. Här möts

människor av olika nationaliteter och olika kulturell och social bakgrund. Det är det som gör Stockholm speciellt. Och det är då – i dessa möten – som kreativitet, entreprenörskap och hopp om framtiden föds.

Men så är det inte för alla. Många drömmar krossas kanske redan innan man kommer hit eller så fort man kommer hit. Att slå sig in på en arbetsmarknad där man ska konkurrera med 85 000 andra arbetslösa är inte så lätt. Det är 10 000 fler än det var förra året och nästan 25 000 fler än det var i början av 2007.

För mig som socialdemokrat kan Stockholm aldrig hävda sig med låga löner, lägre kompetens och gårdagens teknik. Fokus måste riktas mot hur tillväxtmotorn Stockholm – hela landets tillväxtmotor – kan ligga i framkant. Politikens viktigaste uppdrag är att se till möjligheterna. Om man som regeringen lutar sig tillbaka och litar på att det ska ordna sig går det åt skogen. Det behövs en aktiv arbetsmarknadspolitik och satsningar på nya jobb.

Många är de stockholmare som oroar sig över sin privatekonomi. Vart fjärde hushåll skulle inte klara en oväntad utgift på 8 000 kronor utan att behöva låna pengar eller be om hjälp. Trygga människor vågar. Det är så vi får utvecklingen att gå framåt och vidare.

Men i stället oroas stockholmarna över sina bostadslån. Bostadspri- serna gör stockholmarna belånade upp över öronen. En ränteuppgång eller att man blir av med jobbet betyder en ekonomisk katastrof för de allra flesta hushåll i den här regionen.

Det finns inte tillräckligt med bostäder, och de som finns kan bara en begränsad grupp, bara de med pengar, efterfråga. Marknaden kommer aldrig att kunna lösa bostadsproblemet åt oss.

I den här regionen behövs minst 300 000 bostäder fram till 2030. Re- geringen skyller på krångliga byggprocesser. Bostadsministern tillsätter utredningar, men några svar på hur vi ska komma till rätta med problem får vi inte.

Jag vet att det går att bygga nya bostäder. Jag satt själv i Stockholms stadshus mellan 2002 och 2006. Där baxade vi igenom 20 000 bostäder. Med ren och skär politisk vilja är det genomförbart, och det är den som saknas. Sju år senare pratas det fortfarande om att det behövs nya bostä- der, men några bostäder blir det inte, åtminstone inte i närheten av det behov som finns. Det är helt uppenbart att det krävs en socialdemokratisk ledning såväl i regeringen som i Stockholms läns landsting och Stock- holms stadshus. Annars kommer man aldrig att klara bostadsproblemet.

Det är inte bara bostadsbyggandet som har havererat. Efter de stora satsningarna på infrastruktur i Stockholm på 60- och 70-talet har infra- struktursatsningarna legat efter. De har legat långt under riksgenomsnit- tet. Det finns, och har funnits, en påtaglig motvilja från regeringar och riksdagen att satsa på Stockholm, och det trots att Stockholms län ökat med 600 000 invånare de senaste tre decennierna. Vi snackar om ett helt Oslo.

Den senaste stora restidsundersökningen visade att stockholmarna spenderade 70 minuter per dag för att ta sig till jobbet. En lite mindre undersökning som TCO har gjort ganska nyligen säger att det är 80 mi- nuter. Oavsett vilket är det ungefär sju arbetsveckor som stockholmaren spenderar på väg till och från jobbet. Tänk vad mycket man skulle kunna göra med all den tiden!

Vi är såklart jättegglada att regeringen har tillsatt en förhandlingsman för att få till stånd en utbyggd tunnelbana i Stockholmsregionen. Det är mer än välkommet, men regeringens kompisar på andra sidan vattnet har konsekvent motsatt sig den utbyggnad som är nödvändig för att garantera en kollektivtrafik som fyller behoven i en växande region.

Att Stockholm kan fortsätta att växa är viktigt för hela Sveriges välstånd. Global konkurrens och specialisering i näringslivet kräver att företag har tillgång till många olika kompetenser i sin närhet. För att klara de framtida utmaningarna behövs ett kreativt Stockholm med bostäder som folk kan efterfråga, bra infrastruktur och kollektivtrafik som underlättar resandet. Staten har i allra högsta grad ett ansvar för att bistå här.

(Applåder)

Anf. 359 GUNNAR ANDRÉN (FP) replik:

Herr talman! I motsats till Teres Lindberg är jag inte född i den här regionen. Jag är mycket stolt över att bo här, och jag tycker att alla vi svenskar kan vara glada och stolta över att vi har en så vacker huvudstad. Inte minst fick vi ett kvitto på det när president Obama var här och tyckte att det var en fantastisk stad.

Stockholm är viktigt för Sverige, precis som Köpenhamn är viktigt för Danmark, Oslo för Norge och Helsingfors för Finland.

När Teres Lindberg säger att den här regeringen har lutat sig tillbaka och gjort i stort sett ingenting reser sig raggen på min rygg. Jag håller med om att vi har varit försiktiga med att framför allt bygga ut kollektivtrafiken under mycket lång tid, men det faller på väldigt många regeringar. Att säga att det är den här regeringens fel stämmer inte med verkligheten. De tidigare två spåren in till Stockholm kom 1871, och det har varit ett antal regeringar sedan dess. Det är bra att det nu blir flera spår in till Stockholm.

Anf. 360 TERES LINDBERG (S) replik:

Herr talman! Det är jätteroligt att du är född utanför den här regionen, Gunnar Andrén. Jag kan berätta för dig att en majoritet av dem som bor i Stockholm i dag är födda utanför 08-området. De allra flesta har kanske ett annat hemma än just här, men det är här de spenderar sitt dagliga liv. Det är här de reser fram och tillbaka till jobbet, och det är ett resursslöseri.

Jag påstod inte heller att det bara var den här regeringen som inte har gjort tillräckligt. Men det är den här regeringens kompisar i landstinget som inte har gjort ett skit. Förlåt uttrycket! Det är kanske det som är problemet. Det saknas en politisk vilja att förändra. Det saknas en politisk vilja att satsa på det som det behöver satsas på.

I stället avsätter man massor av pengar till en spårväg som tar 6 000 personer om dagen. Tunnelbanan tar 1,2 miljoner resande varje dag. Det är den typen av satsningar som behövs, inte små fjuttgrejer som kostar hur mycket som helst.

Anf. 361 GUNNAR ANDRÉN (FP) replik:

Herr talman! Våra statsråd är födda i Skene, Linköping, Kungälv och Uppsala, och vi hade tidigare ett som jag tror var född i Burundi. Det är

många som är inflyttade här i Stockholm och tycker att detta är en fantastisk stad.

Alldeles nyss hörde vi Leif Pettersson argumentera väldigt för satsningar i Norrbotten. En regering måste se till hela landet. Det tycker jag att man också måste ta med i beräkningen. Jag tycker att den här regeringen gör väldigt mycket för den här regionen så att vi inom de närmaste decennierna ska få en bättre situation och ett större pendlingsområde till denna verkligt viktiga huvudstad för hela Sverige. Jag betonar att det ska vara en huvudstad för hela Sverige och inte bara för stockholmarna.

Anf. 362 TERES LINDBERG (S) replik:

Herr talman! Jag har aldrig påstått att Stockholm bara skulle vara för stockholmarna. Jag sade tidigare att en majoritet är inflyttad hit.

När nio av tio som kommer ut på arbetsmarknaden flyttar till den här regionen är det klart det ligger i vars och ens intresse i hela Sverige. Det är ingen utveckling vi kan styra över. De kommer hit vare sig vi vill eller inte. Vill vi att människor ska ha vettiga bostäder och vill vi att människor ska ha en fungerande arbetsmarknad måste vi satsa. Stockholmarna kan inte bära den inflyttningen själva, utan vi behöver alla hjälpas åt för att få det att fungera.

Därmed inte sagt att vi ska strunta i gruvorna i Norrland eller skogen i Skåne. Hela Sverige måste leva. Jag är helt överens med dig, men vi kan inte bortse från Stockholm.

Anf. 363 BÖRJE VESTLUND (S):

Herr talman! Det känns nästan hedervärt att i denna sena timme få avsluta denna ganska långa och intensiva debatt som vi har haft här under eftermiddagen om någonting som kanske är en av de viktigaste frågor som vi har för att vi ska kunna utveckla vårt land och fortsätta att vara den välfärdsstat de flesta av oss vill att det här landet ska vara. Tillväxt och arbetsmarknadspolitik är några av de viktigaste delarna för att vi ska kunna bygga upp ett sådant land.

Därför är det mycket beklagligt att debatten har handlat om skattesänkningar eller skattehöjningar, vilket man vill, i några få branscher. Den har inte handlat om de väsentliga sakerna.

Hur ska basindustrin kunna utvecklas och bidra till att vi får in de exportintäkter som vi så väl behöver? Jag tror inte att basindustrin kommer att ge den stora sysselsättningen, men det är ingen tvekan om att basindustrin även i framtiden kommer att stå för mycket stora delar av våra exportintäkter.

Lika viktigt är det att man tar hänsyn till de nya företagen, som ofta startas i de kreativa näringarna. Vi vet ju att de också exporterar mycket. Jag tänker på spelbranschen, modet och designen i vårt land som exporterar mer och mer.

Vi socialdemokrater tycker därför att vi inte ska kasta bort debatten om tillväxten och arbetsmarknaden genom att bara låta det handla om skattelättnader i några få branscher. Det är det det handlar om, och det har varit det stora slagordet under dagens debatt. Det beklagar vi socialdemokrater.

Vi har till exempel lagt ett exportstödpaket på 250 miljoner kronor, inte för att underlätta för dem som redan finns på en exportmarknad utan

framför allt för att vi ska öka möjligheten för de företag som inte finns ute på en exportmarknad i dag, de små och medelstora företag som i dag kanske inte har velat ta steget utanför Sveriges gränser. Det är de företagen vi tycker ska finnas på en ny marknad, och kanske ska man i första hand vända sig till EU:s inre marknad.

Vi vill satsa pengar på att öppna nya representationer i New York, i Kanton, i São Paulo och i Botswana. Det är också viktigt att inte bara kunna exportera och få råd om hur man ska exportera. Det ska också finnas exportkreditgarantier. Vi föreslår därför 70 miljoner i extra anslag till Exportkreditgarantinämnden. Vi vill utveckla fler regionala exportcentrum och ge företag inom en viss region som vill gå ut på en exportmarknad möjligheter genom att vi skjuter till en slant så att de kan slå sig samman och bilda en stor verksamhet.

Man kan kritisera oss socialdemokrater för både det ena och det andra. När det handlar om tillväxt och företagande vill jag dock påstå att vi har gjort vår hemläxa. Allianspartierna har stannat i sin utveckling och slutade prata om dessa frågor redan när de tillträdde 2006. Sedan har det inte hänt någonting. De har nämligen fortfarande bara ett recept.

Vi har utvecklat vår politik och har någonting nytt att erbjuda marknaden. Vi har någonting nytt att erbjuda företagen. Vi har någonting nytt att erbjuda framtidens arbetstagare. Det är skillnaden mellan socialdemokratisk tillväxtpolitik och Alliansens tillväxtpolitik som de ändå inte har kunnat genomföra. Det har visat sig i dagens debatt att det finns alltför många blottor. Det är beklagligt och tråkigt. Alliansen borde gå hem och fundera över att göra sin läxa. Det är dags för det nu.

Vi behöver en ny politik för tillväxt, företagande och arbetsmarknad. Jag är helt övertygad om att svenska folket delar min uppfattning i den frågan.

(Applåder)

Anf. 364 STAFFAN ANGER (M) replik:

Herr talman! Vi har, Börje Vestlund, debatterat många gånger när jag satt i näringsutskottet.

Det jag saknar i debatten är framför allt att ni inte talar om hur bra regeringen har skött innovationer och satsningen på forskning och utveckling. Det har aldrig i svensk historia satsats så mycket på forskning och utveckling som nu: 9 miljarder i den senaste propositionen.

Det är viktigt eftersom mycket av vår export i framtiden kommer att vara tjänster, inte produkter. Det är tjänster med högkvalitativa krav. Därför är det konstigt att ni bara talar om att tillsätta ett råd där statsministern, som ju inte har kunskap om detta, ska sitta som ordförande. För att utveckla tjänstemarknadssidan skulle ni i stället kunna engagera er med organisationer, med pengar och med folk som kan detta.

Anf. 365 BÖRJE VESTLUND (S) replik:

Herr talman! Thomas Strand kommer att diskutera innovationsfrågor betydligt mer än vad jag gör i detta sammanhang. Jag valde att diskutera tillväxten i ett större perspektiv. Men vad är det för skillnad på Innovationsrådet och det så kallade Globaliseringsrådet, där väl Fredrik Reinfeldt överlät ordförandeskapet till Lars Leijonborg? Det var ändå en politiker, ett statsråd, som ledde Innovationsrådet trots att det var hemskt

att politiker skulle engagera sig i debatten om tillväxten och de framtida frågorna. Det skulle experterna avgöra. Vad är det för skillnad?

Kritiken är möjligen att det inte räckte med att skjuta till pengar – om man hade gjort det hade vi kanske berömt det. Man skulle dessutom stöpa om och organisera om alltihop så att det tog lite extra tid innan man kunde få ut pengarna till företagen, människorna och arbetstagarna.

Anf. 366 STAFFAN ANGER (M) replik:

Herr talman! Jag förmodar att Börje Vestlund har läst rapporten från Globaliseringsrådet. Det finns mycket bra i den. Regeringen har tagit det till sig i sin politik för att verkligen försöka förstärka konkurrenskraften och svensk industri.

En fråga som jag nämnde var energi, som är oerhört viktigt för att över huvud taget klara exporten.

Det är bra att oppositionen satsar på Business Sweden, som det heter numera. Ni var emot att det skulle läggas ihop en gång i tiden. Det är bra att ni satsar på det.

Anf. 367 BÖRJE VESTLUND (S) replik:

Herr talman! Vi har diskuterat energi tidigare, och jag tänker inte ta upp den debatten. Däremot ska jag kommentera det sista.

Det var många saker som Moderaterna hade sett oss göra under årens lopp, och alla myndigheter är inte nedlagda. En del har man gjort om.

Vi hade en annan uppfattning när man gjorde om Exportrådet till Business Sweden, men vi kan inte backa tillbaka bandet och säga att vi skiljer på verksamheterna igen. Det vore direkt korkat och irrationellt. Det är viktigare att få i gång tillväxten i stället för att stöpa om statens verksamhet. Därför arbetar vi mycket mer för att få fram Business Sweden.

Anf. 368 THOMAS STRAND (S):

Herr talman! Vi socialdemokrater har satt kampen mot arbetslösheten högst på vår agenda. Vårt mål är att ha EU:s lägsta arbetslöshet år 2020. Det är en tuff utmaning, men vi räds den inte. Då är det viktigt att satsa offensivt på alla politikområden. Vi behöver en bra arbetsmarknadspolitik, en bra skolpolitik, en bra vårdpolitik och en bra näringspolitik. Man kan fortsätta räkna upp område efter område där vi vill satsa offensivt. Det är mycket klokare än att sänka skatten och tro att det är lösningen på problemen. Satsa offensivt, investera offensivt för att få mer jobb är vårt svar.

Jag vill koncentrera mig på ett mycket viktigt område i batteriet av åtgärder. Det handlar om vikten av att prioritera forskning, innovation och utbildning ännu mer.

Det är angeläget att se den röda tråden mellan utbildning, forskning och innovation. När man ser helheten bygger man ett starkt Sverige. Därför behöver vi mer utbildning, mer forskning och mer innovationer. Det är en politik som bygger ett starkt Sverige och som gör företagen starka och leder till mer jobb och tillväxt.

Jag vill nämna några områden där jag tycker att vi borde ta ut steglängden. För det första måste vi tänka långsiktigt om högre utbildning, forskning och innovation ska kunna fungera som motorer för jobb och tillväxt.

Denna långsiktighet saknas tyvärr i dag. Forsknings- och innovationspropositionen kommer vart fjärde år. I stället borde vi tänka lite annorlunda, tänka längre, ta ut steglängden, tänka 10–15 år framåt i tiden för att bygga Sverige starkt. Forskningens aktörer, både akademien och företagsvärlden, vill ha det så. De vill ha spelregler som är långsiktiga och hållbara. Det tycker jag är en viktig fråga för politiken. Jag beklagar att den nuvarande regeringen inte ser det så utan har fortsatt att driva en mer kortsiktig forsknings- och innovationspolitik.

För det andra är det synnerligen angeläget att se över hur forsknings- och innovationspolitiken ska organiseras och finansieras. Trots att forskningsanslagen ökat kraftigt de senaste tio åren har Sverige inte förbättrat sin internationella position som forsknings- och innovationsnation. Studerar vi banbrytande forskning ser vi att länder som Danmark, Nederländerna och Schweiz lyckats bättre än vi. Det visar att det inte räcker med enbart högre anslag. Det behövs också strukturreformer för att få ut mer av svensk forskning och innovation. Därför tror vi att det behövs en bred parlamentarisk översyn av den svenska forsknings- och innovationspolitiken.

Om vi tittar på hela det svenska högskolelandskapet får vi ett nej av den sittande regeringen även till det. Vi tror att det är nödvändigt att se över vår organisering och finansiering av forskning och innovation, för det bygger Sverige starkt. Det stärker svenska företag och deras konkurrensmöjligheter.

För det tredje satsar regeringen tyvärr alldeles för lite på att stärka samverkan mellan akademi, näringsliv, offentlig sektor och politik. Representanter för näringslivet, både arbetsgivare och fackliga företrädare, säger samma sak. Det behövs mer av samverkan.

Om vi hade regeringsmakten skulle vi satsa betydligt mer på samarbete och gemensamma prioriteringar av forskningsresurser, utbildningsinsatser samt export- och investeringsfrämjande åtgärder. Vi skulle också sjösätta en mycket tydligare och kraftfullare innovationsstrategi som vore nära kopplad till forskningspolitiken. Då skulle vi bygga upp en ny samverkansmodell mellan olika samhällsaktörer, en modell som tog sin utgångspunkt i centrala framtidsutmaningar.

Vi har i vårt budgetförslag avsatt 500 miljoner mer än regeringen avsatt i sin forskningsbudget, just för att stärka samverkansmodeller. Under fyra år blir det 2 miljarder. Vi anger speciellt life science och klimatutmaningen som de mest angelägna områdena att satsa på. Då behöver vi ett innovationsråd lett av statsministern. Där samlar man aktörerna och diskuterar, för en dialog, problematiserar och försöker hitta lösningar på de stora utmaningarna. Utöver det centrala innovationsrådet behövs också regionala innovationsråd.

Herr talman! Jag vill avslutningsvis säga att det finns saker vi skulle kunna göra på forsknings- och innovationspolitikens område, saker som den sittande regeringen tyvärr inte gör. Vi vill fokusera på det. Det vore mycket bättre att satsa pengar på det än att låna pengar och sänka skatter för 15 miljarder. Det visar på skillnaden i synsättet när det gäller att bygga Sverige starkt, skapa starka företag och konkurrenskraft, vilket leder till fler jobb och bättre välfärd.

(Applåder)

Anf. 369 GUNNAR ANDRÉN (FP) replik:

Herr talman! Nu talades det om ytterligare ett område där regeringen är otillräcklig och gör för lite. Samtidigt råkade Thomas Strand i en bisats notera att vi hade de högsta ökningarna någonsin av forskningsanslagen, särskilt under förra mandatperioden. Det är en väldig förändring.

Jag håller med Thomas Strand om att det i förlängningen alltid finns en risk att man tappar mycket på forskningsområdet om man inte följer med i den utveckling som sker utomlands. Det är utvecklingen utomlands som bestämmer hur mycket vi måste satsa. Jag ska inte säga att det berodde på Göran Persson, men vi hade halkat efter under ett antal år. Samtidigt sker den verkligt stora tillämpade forskningen vid exempelvis Ericsson och Astra. Där har vi, åtminstone när det gäller life science-forskningen, hamnat på efterkälken. Utvecklingen har gått mycket fortare i många andra länder. Där har vi mycket att göra de närmaste åren.

Anf. 370 THOMAS STRAND (S) replik:

Herr talman! Det är bra med mer pengar till forskning. Det säger vi inget om. Vi har till och med anslagit lite mer pengar, och inte så lite heller utan 2 miljarder under fyra år, för att just stärka samverkansforskningen där politik, akademi, näringsliv och offentlig sektor möts och utvecklar nya forskningsprogram.

När Alliansen kom till makten 2006 togs branschprogrammen bort. Det var verkningsfulla program som lyfte svenska företag och förbättrade svensk välfärd. Vi säger inte att vi ska ha tillbaka branschprogrammen utan ha något annat som kommer i stället och heter samverkansprogram. Det bygger på idén att man möts för dialog mellan politik, näringsliv, offentlig sektor och akademi. Det är oerhört viktigt.

Anf. 371 GUNNAR ANDRÉN (FP) replik:

Herr talman! Ibland tror jag att det finns vissa politikområden som inte lämpar sig särskilt väl för partipolitiska strider. Det här är ett sådant område. Sverige är ett alltför litet land för att ha råd med stora strider om forskningspolitiken, innovationspolitiken och så vidare. Däremot finns det andra områden som vi ska strida om.

I den här frågan är det viktigt att vi slår vakt om våra stora företag och, inte minst, de stora universitet som varit framgångsrika: Karolinska, Tekniska högskolan i Stockholm och Lund, Chalmers och så vidare. Dem måste vi absolut satsa på för att kunna ligga i framkant. Det är viktigt också för företagen och för samverkan.

Anf. 372 THOMAS STRAND (S) replik:

Herr talman! Det finns några punkter där vi faktiskt är oense och några där vi är ense. Det finns saker som är centrala, och jag har nämnt några här i dag. Det gäller samverkan mellan akademi, näringsliv, politik och offentlig sektor. Där måste vi ta ut steglängden. Där har vi kritik mot regeringen.

Det gäller också att tänka långsiktigt och komma överens om spelregler för alla aktörer.

Det tredje jag vill nämna i sammanhanget är att hela landet ska leva även vad gäller forskning och innovation. Högskolorna och de nya uni-

versiteten behöver resurser. De har i dag för få forskningsmöjligheter och för lite forskningsresurser. Där är vi fortfarande oense.

Ekonomi och skatter

Anf. 373 LEIF JAKOBSSON (S):

Herr talman! Jag tänkte begrunda det faktum att det inte finns några gratisluncher. Vårt land, som de allra flesta är stolta över och tycker är ett föredöme i världen, bygger på att vi sedan efterkrigstiden har haft en balanserad politik där vi satsat på det offentliga och gemensamma och samtidigt utvecklat det privata näringslivet. Det har handlat om stora, offentliga investeringar i telefoni, järnväg och bostäder, vilket lett till framgångar för svensk industri på hemmamarknaden och också lett till exportframgångar.

Vi har använt resurserna till att ständigt höja kvaliteten i utbildningen, ge fler möjlighet till utbildning, se till att människor mitt i livet kunnat skola om sig och få nytt jobb. På det sättet har vi hela tiden försett näringslivet med ny och bättre kompetens.

Vi har ett trygghetssystem som gör att människor vågar mer i livet. Vi har ett system för människor som blir arbetslösa eller sjuka eller råkar ut för något annat i livet. Då finns vi andra där och stöttar. Det är det som konstituerar den nordiska modellen, som på senare år blivit mycket uppmärksammas i världen. Det skrivs böcker om den och man sitter på universitet runt om i världen och försöker klura ut den hemliga kod som gör att länderna långt upp i norr klarar sig så bra.

Det där börjar nu gå sönder. Vi har talat om arbetslösheten i dag. Vi har talat om skolresultaten. Vi vet att de mest utsatta människorna blir allt fattigare i vårt land.

Vi hade en OECD-konferens här i våras där politiker från hela världen lyssnade på hur den nordiska modellen är konstruerad. När de fick klart för sig att den håller på att förfläckas var den självklara frågan: Om ni har nyckeln, varför håller ni nu på och förstör den? Det var ganska pinsamt för regeringens företrädare, kan jag säga.

Varför går det då inte åt rätt håll längre? Jo, det beror på de gigantiska skattesänkningar som har skett de senaste sju åren. Den gemensamma finansieringen, det samspel som har gjort att Sverige hela tiden har kunnat gå framåt och vinna nya marknader, nya innovationer och nya företag och samtidigt lyfta välfärden i vårt land, det kontraktet är brutet genom dessa enorma skattesänkningar, som är i storleksordningen att Bo Lundgren känner avundsjuka.

Det är det jag menar med att det inte finns några gratisluncher. Man kan inte ha den svenska modellen, den nordiska välfärdsmodellen och utvecklingen av företagen och samtidigt låta bli att finansiera den offentliga delen av den här modellens sätt att fungera.

Det är precis det som håller på att hända nu. Ni ärvde 2006 stora överskott på 4–5 procent. Tänk om ni hade sparat de pengarna till svåra tider, till finanskrisen! De kunde ha sett till att folk kunnat hålla i gång, som i andra länder i Europa. Nej, de pengarna brände i fickan. De skulle delas ut genom skattesänkningar.

Och detta har bara pågått. Det har varit en liten paus, men när Sverigedemokraterna deklarerade att de var med på ytterligare ett jobbskatte-

avdrag var ni där igen. Men då var pengarna slut. Nu pratar vi om nästa år, 2014, då vi räknar med en hygglig tillväxt som närmar sig 3 procent. Då planerar ni för ett budgetunderskott på 1 ½ procent. Vad ska ni använda pengarna till? Jo, skattesänkningar.

Den här politiken har verkligen nått vägs ände. Och det är inte bara vi som säger det. Jag undrar om ni läser borgerliga ledarsidor, där de flesta inser att den här politiken inte längre håller, inte bara därför att den urholkar offentliga medel och tar bort möjligheterna för det som har byggt upp Sverige, utan också därför att motiven inte fungerar. Jobbskatteavdragen ger inte jobb. Alla är överens om det. Ändå ska ni envisas med att göra det ännu en gång, den här gången dock med lånade pengar.

Än värre är det naturligtvis när olika expertmyndigheter, senast Konjunkturrådet, säger att det inom de närmaste åren kommer att fattas 70 miljarder om vi ska upprätthålla det vi kallar den svenska modellen. Vi har först använt ett överskott. När vi sedan är på väg in i en hygglig konjunktur börjar vi låna för att sänka statens inkomster. Det där kommer nog historien att ha en hel del synpunkter på.

För oss socialdemokrater går framtidsinvesteringar och satsningar på välfärden före skattesänkningar. Vi hoppas att väljarna kommer att tycka detsamma.

Anf. 374 PER ÅSLING (C) replik:

Herr talman! Låt mig göra några konstateranden, Leif Jakobsson. Den kommunala konsumtionen ökade mellan 2006 och 2012 från ca 640 miljarder till 800 miljarder. Den offentliga sektorns andel av bnp ligger på strax över 52 procent. Om det har skett någon förändring har det ökat med någon tiondel. Den svenska statskulden har minskat och ligger nu på runt 40 procent. Den statliga inkomstskatten har ökat med ca 10 procent mellan 2006 och 2012. Då var den 1 423 miljarder. I fjol var den 1 566 miljarder. Hur kan du stå och säga det du sade i talarstolen?

Anf. 375 LEIF JAKOBSSON (S) replik:

Herr talman! Den här bombmattan av siffror är ett försök att påstå att välfärden till och med blivit bättre när man sänkt skatterna. Ni är tillbakatryckta. Ni vet att människor runt om i landet ifrågasätter kvaliteten i välfärden och vad som händer. Vi kan ta vilket område som helst. Ta bara en sådan sak som att betydligt färre i en årskull nu kan erbjudas högskoleutbildning. Det är väl fullständigt självklart att det inte är vägen framåt för Sverige, inte om vi vill fortsätta med den framgångsrika modell som ni själva säger att ni står för. Det finns inga gratisluncher. Man kan inte ta bort 130 miljarder och sedan säga att man har samma verksamhet. Det är det som har hänt.

Anf. 376 PER ÅSLING (C) replik:

Herr talman! Det är med viss förvåning jag lyssnar på min riksdagskollega Leif. Faktum kvarstår. De statliga skatteintäkterna har ökat med i storleksordningen 10 procent. Till det ska läggas att vi har gjort stora framtidsinvesteringar. När det gäller till exempel forskning, innovation och infrastruktur har anslagen fördubblats i de senaste propositioner den här regeringen lagt kontra vad den föregående socialdemokratiska regeringen gjorde.

Anf. 377 LEIF JAKOBSSON (S) replik:

Herr talman! Begrepp som inflation, löneökningar och befolkningsökning säger en hel del om vad detta handlar om. Bombmattan kommer inte att fungera, Per Åsling.

Per Åsling säger att statsskulden har sjunkit. Ja, men inte genom att vi gnetat ihop pengarna, utan genom att ni har sålt räntabla tillgångar. Det är en helt annan sak än det Göran Persson gjorde när han tog ned Sveriges statsskuld.

Anf. 378 GUNNAR ANDRÉN (FP) replik:

Herr talman! Jag ska ta upp de enorma skattesänkningarna i mitt huvudanförande. Nu ska jag ställa en annan fråga. Leif Jakobsson citerade Milton Friedman: Det finns inga gratisluncher. Det är naturligtvis alldeles rätt. Men, Leif Jakobsson, vice ordförande i skatteutskottet, har Sverige klarat sig bra eller dåligt i olika avseenden sedan krisen tog 2009 jämfört med andra stora europeiska industrinationer? Det är den reella jämförelsen. Har vi klarat oss dåligt eller ganska hyfsat? Det är en intressant fråga.

Anf. 379 LEIF JAKOBSSON (S) replik:

Herr talman! Det vi socialdemokrater i första hand mäter är hur pass bra vi klarar oss när det gäller att se till att alla de människor som vill arbeta också får arbeta. Där har vi klarat oss sämre än väldigt många jämförbara industrinationer här i Europa. Vår arbetslöshet har ökat mer och har stannat på den högre nivån på grund av den här politiken.

Jag ska passa på att ställa en fråga. Gunnar Andrén är alltid intellektuellt spänstig. Jag kritiserade jobbskatteavdraget. I går insåg vi att även statsministern numera inte tycker att jobbskatteavdraget är någon bra idé, eftersom han sade: Det där ska vi inte lova inför nästa val. Kan Gunnar Andrén garantera att en fortsatt alliansregering – förhoppningsvis blir det ingen sådan – lovar att det inte blir fler jobbskatteavdrag?

Anf. 380 GUNNAR ANDRÉN (FP) replik:

Herr talman! Jag kan personligen inte garantera någonting i den vägen. Det finns ingen i det här landet som kan garantera någonting om det ena eller det andra, eftersom det är väljarna som har makten den 14 september nästa år. Detta kan jag alltså inte lova.

Många industrinationer har klarat sig bättre än Sverige, säger Leif Jakobsson. Låt oss få höra två exempel på länder som klarat sig bättre än Sverige i nedgången sedan 2009!

Anf. 381 LEIF JAKOBSSON (S) replik:

Herr talman! Man skulle väl säga att både Tyskland och Österrike har klarat arbetslösheten mycket bättre, och det är det viktigaste måttet vi har att prata om.

Det tapp vi fick på industrijobb i Sverige under finanskrisen var alldeles extremt. Vi såg andra länders regeringar som gjorde betydligt mer. Ta till exempel Tysklands insatser med korttidsarbete. Nu ligger det framme förslag om att man skulle kunna genomföra något liknande i

nästa kris. Men det vi ställde krav på då var helt omöjligt, och vi såg ett fritt fall för svensk industri.

Prot. 2013/14:13
16 oktober

Anf. 382 GUNNAR ANDRÉN (FP):

Herr talman! Jag måste få fortsätta på repliken. När Leif Jakobsson säger Österrike måste vi komma ihåg att man får vara försiktig med statistik. Den österrikiska förvärvsfrekvensen för kvinnor är mycket lägre än den svenska. Det måste man ta med i beräkningen. Österrike är inget bra exempel, för kvinnor har mycket lägre förvärvsfrekvens där. Jag tycker att de har en förskräcklig politik i Österrike. Men de har många andra goda saker.

Fru talman! Så långt kommen i 2013 års allmänpolitiska debatt kan det vara befogat med några ord från Värmland med bäring på hela vårt land.

Låt mig därför börja med att travestera Gustaf Fröding i *Äktenskapsfrågan* från 1891. Det är Erk som funderar:

”Maja du! Så ska vi ha’t! – – – Men, Maja du, Maja du, var ska vi ta’t?”

Fru talman! Skattepolitik, bostadspolitik och skolpolitik har en sak gemensamt. Alla har vi som medborgare och oftast skattebetalare ett mycket personligt förhållande till dessa saker, egna erfarenheter och kunskaper, inte minst om hur skattepolitiken borde vara utformad och är utformad, vad som borde göras och hur den ska fungera bättre och vara rättvisare.

Jag har tillhört riksdagens skatteutskott sedan 2002 – en tid när fru talmannen var ordförande – nu på tolfte året. Det gör väl att man får både lite perspektiv på skattepolitiken och lite kunskaper om hur skattepolitiken och olika förändringar fungerar.

Folkpartiet är ett mycket tråkigt parti i skattepolitiken. Vi tycker samma år efter år, decennium efter decennium. Hur illustrera detta? Jo, jag tog med mig en liten skrift daterad den 30 april 1950: *Det måste löna sig att arbeta* av Bertil Ohlin, Folkpartiets tidigare partiledare och senare också Nobelpristagare i ekonomi.

Denna tes, *Det måste löna sig att arbeta*, är och förblir grunden för vår skattepolitik.

Jag tror att vi behöver tre mål för skattepolitiken, som ju i övrigt är ett medel för att finansiera den välfärd vi som ombud för Sveriges folk gemensamt beslutar om.

Det övergripande i skattepolitiken är alltid att skattebaserna ska vara breda, att skattesatserna ska vara låga och att det måste löna sig att spara. Men sedan kommer man till det mer konkreta.

1. Man ska kunna leva på sin lön, inte leva på lån.
2. Skatten på arbete behöver sänkas, främst av konkurrensskäl, i den nya värld vi lever i.
3. Skatten på konsumtion av varor och tjänster inklusive miljöresurser behöver ofta höjas, till exempel på olja och andra ändliga resurser. Den behöver också höjas som andel av våra samlade inkomster. Centralt är här mervärdesskatten, som behöver göras mer enhetlig än den är nu.

Allmänpolitisk debatt

Ekonomi och skatter

Tyvär har vi under en lång följd av år gått i en annan riktning efter det att Socialdemokraterna och Folkpartiet 1990 gjorde upp om hur skattesatserna skulle se ut på detta område. Skattesystemet ser ut som en schweizerost på denna punkt just nu, fru talman. Det är inte bra.

Därtill kommer, skulle jag vilja tillägga, att ägarskatterna förmodligen också behöver sänkas på grund av utvecklingen i omvärlden. Det är i och för sig inget mål för skattepolitiken. Det är en nödvändig konsekvens av utvecklingen i omvärlden.

Vad har då hänt på skatteområdet sedan 2006?

Det viktigaste, som jag ser det, är att skatten på arbete har sänkts i flera steg.

Jag har aldrig begripit, fru talman, varför Socialdemokraterna – Vänsterpartiet förstår jag mer – är så förtjusta i höga skatter på arbete. Det har ju varit så i decennium efter decennium. Jag tycker att ett riktigt arbetarparti borde vara intresserat av att flytta skatten från arbete till konsumtion i stället. Det är ett viktigt mål för denna regering att få en bredare skattebas för konsumtionen.

Jag har många gånger, eftersom det är en så väldig kritik mot jobbskatteavdraget, ställt frågan: Hur många fler Volvobilar skulle ha sålts i detta land om vi inte hade haft ett jobbskatteavdrag? Men jag har inte av någon vice ordförande i skatteutskottet – Leif Jakobsson är nu den tredje som jag ställer denna fråga till – fått något svar. Hur många fler Volvobilar skulle ha sålts om vi inte hade haft jobbskatteavdraget i detta land?

Det är en mycket viktig fråga, för den handlar om huruvida folk har tillräckligt med pengar för att konsumera. Leif Jakobsson eller någon annan var ju tidigare inne på att vi behöver konsumera.

Det finns andra saker som är väldigt viktiga, men tyvärr medger inte tiden att jag går igenom alla. Bolagsskattesänkningen har varit viktig av den anledningen att den har fått flera företag att stanna kvar i Sverige och därmed flera jobb, till exempel nu senast Ericsson i Sigtuna. De två sista sakerna är att vi har fått stopp på bostadsskattehöjningarna – det finns nu ingen så död politisk fråga som fastighetsskatten – och att vi har fått stopp på skattehöjningarna på elektricitet. Jag tycker att det är mycket bra av den svenska regeringen.

Anf. 383 LEIF JAKOBSSON (S) replik:

Fru talman! Jag ska koncentrera mig på ett par saker.

Hade jag vetat att vi skulle tömma bokhyllan hade det stått en bok av Ernst Wigforss här som heter *Har vi råd att arbeta*, som nog är ett viktigare dokument i denna diskussion.

Gunnar Andrén tar upp jobbskatteavdraget och säger: Ja, men det är till för att folk ska köpa Volvobilar. Men det är inte så Anders Borg har resonerat. Han har resonerat så att det är till för att folk ska sitta och läsa skattetabellerna och komma fram till att det nog är bättre att jobba än att inte jobba.

Hade det varit så att skattesänkningarna var konsumtionsstöd måste Gunnar Andrén svara på frågan: Varför ska inte pensionärer, sjuka och arbetslösa få vara med i den köpfesten? Varför ska inte de få köpa Volvobilar i så fall? Jobbskatteavdraget är ju konstruerat så: konsumtion bara för dem som arbetar.

Anf. 384 GUNNAR ANDRÉN (FP) replik:

Fru talman! Det är samma konstruktion där som i förslaget om avdrag för fackföreningsavgifter. Det är exakt samma sak: Varför får inte pensionärer avdrag för det? Nu föreslår ni inte längre detta, men ni har tidigare gjort det. Vi har tidigare haft förvärvsavdrag för vissa familjer och så vidare, och det är exakt samma sak. Det slår lite olika.

Jag håller med om att detta är en olycklig konsekvens och att det inte är bra. Men när vi skulle göra någonting 2006, 2007 och så vidare skulle vi se till att konsumtionen kunde öka. Då var detta också ett bra sätt att få ned skattetrycket.

Därefter har vi vid fem olika tillfällen – om riksdagen godkänner det förslag som regeringen har lagt fram – sänkt skatten för pensionärer också med ett antal miljarder. Jag tar inte så många siffror, för det är väldigt svårt att lägga märke till dem.

Under den tid som ni styrde hade ni säkert ingen ambition att inte sänka skatten för pensionärerna, men ni hade inte råd och kunde inte prioritera allt. Det är väl det som är orsaken till att ni inte klarade det. Jag tror säkert att ni ville sänka skatterna för pensionärerna den gången också.

Anf. 385 LEIF JAKOBSSON (S) replik:

Fru talman! Men det hade ju bara varit att sänka skatterna för alla, i stället för att införa jobbskatteavdraget. Visst – det hade blivit lite mindre till var och en, men då kunde pensionärerna också ha fått köpa Volvobilar, vilket i så fall hade varit bättre. Vi hade velat använda huvuddelen av pengarna för att utveckla. Det är det vi pratar om.

Jag måste ändå ställa frågan: Hur ser Gunnar Andrén på att Konjunkturrådet pekar på att det fattas i storleksordningen 70 miljarder bara om några år, att skatterna behöver höjas 70 miljarder? Hur ska ni klara det?

Anf. 386 GUNNAR ANDRÉN (FP) replik:

Fru talman! Jag tror att det är väldigt viktigt att skilja på det ansvar som regeringen tar för olika bedömningar och vad olika intresseorganisationer gör. Nu är Konjunkturinstitutet visserligen inte en intresseorganisation utan en statlig myndighet. Men SKL, Sveriges Kommuner och Landsting, talar om att de behöver flera hundra miljarder. På det sättet är det så att olika intressenter alltid behöver mer pengar. Det finns inte en statlig myndighet som vill ha mindre pengar.

Jag anser att det är precis som Bosse Ringholm sade en gång i tiden: Det är kloka avvägningar som man gör, även om konjunkturinstitut och en del andra institutioner gör andra avvägningar just då.

Anf. 387 HANNAH BERGSTEDT (S) replik:

Fru talman! Gunnar Andrén öppnar med att citera Fröding: ”Var ska vi ta ’t?”

Det är en mycket relevant fråga. Ökad arbetslöshet, ökad bostadsbrist och fler som går sjuka – det finns en del att göra.

I nästa andetag säger Gunnar Andrén att man inte ska leva på lånade pengar, och det samtidigt som vi konstaterar att regeringen lånar till skattesänkningar.

Vad är det som är fel i att investera i infrastruktur och bostadsbyggnande? Vad är det som är fel i att investera i dem som är arbetslösa med utbildning och praktikplatser i stället för att satsa på just skattesänkningar?

Gunnar Andrén och regeringen har en del att förklara i frågan ”Var ska vi ta ’t?”

Anf. 388 GUNNAR ANDRÉN (FP) replik:

Fru talman! Jag vet inte om Hannah Bergstedt är lika oerhört förtjust i skatter på arbete som en del andra socialdemokrater är. Men jag menar att det har varit väldigt värdefullt att vi har kunnat öka konsumtionsutrymmet under de svåra år som det har varit för vanliga löntagare, till exempel sjuksköterskor, polismän, adjunkter och vad det nu kan vara.

Det har varit väldigt bra för hela det svenska folkhushållet, och vi har därigenom kunnat öka basen för skatteuttag, så att det har kunnat bli ökade skatteintäkter. Det är ju effekten av detta.

Vi har inte råkat ut för så låg förvärvsfrekvens bland kvinnor som Österrike, som Leif Jakobsson tyvärr sade är ett föredöme. Det är en väldigt dålig politik som man har fört i Österrike under de senaste åren. Det ska vi inte ha. Vi ska ha hög förvärvsfrekvens bland kvinnor, liksom vi gärna ska ha det bland män.

Anf. 389 HANNAH BERGSTEDT (S) replik:

Fru talman! Förutsättningar att skapa arbete och att kunna ta arbete är jag väldigt förtjust i. Därför tror jag att det handlar om att investera långsiktigt i bland annat infrastruktur men också att arbetslösa ska kunna ta jobben.

Jag tror även att man genom att höja till exempel barnbidraget eller bostadsbidraget också ökar konsumtionsutrymmet.

Men det vi pratar om är fördelningspolitik. Vem är det som får möjlighet att konsumera?

Anf. 390 GUNNAR ANDRÉN (FP) replik:

Fru talman! För att ta det sista anser jag att höjning av barnbidraget är ett väldigt effektivt sätt att öka konsumtionen. Det är mycket välriktat, och det har Folkpartiet varit med och gjort väldigt många gånger.

Jag utesluter inte att höjda barnbidrag i framtiden kommer att kunna vara en väldigt bra konsumtionsinriktad åtgärd. Det har inte funnits utrymme de senaste åren för just detta – barnbidragen har varit ganska oförändrade under lång tid – men i den principfrågan anser jag att höjda barnbidrag är väldigt bra konsumtionsinriktade åtgärder.

Anf. 391 PER ÅSLING (C):

Fru talman! För mig som centerpartist är det självklart att vi lägger grunden för framtiden genom mer frihet och lösningar som fungerar både i det lilla och i det stora.

Det är ingen slump att jag ser det på det sättet. Det är så det fungerar hemma i Trångsviken, och det är så det fungerar på den svenska landsbygden.

Det finns ingen quick fix, ingen snabb lösning som magiskt rättar till de strukturella fel som byggts upp under årtionden. Många platser i Sverige lider fortfarande av sviterna efter en målmedveten flyttlasspolitik signerad S. Hade det funnits en universallösning hade vi genomfört den för länge sedan.

Politiken måste underlätta för människor, företag, kommuner och regioner att forma sin framtid utifrån sina unika förutsättningar och därigenom bidra till Sveriges hållbara tillväxt.

Fru talman! För inte så länge sedan var konstant utökat regelkrångel och byråkrati kombinerat med högre skatter för företagen en del av företagets vardag. Nu minskar vi regelkrånglet och sänker företagets kostnader år för år. Steg för steg gör vi det enklare och mer lönsamt att leva och driva företag i hela landet.

Sysselsättningen har ökat i bemärkelsen att det är fler människor i arbete nu än tidigare trots den utdragna globala och europeiska krisen. Men ännu är utanförskapet för stort och arbetslösheten för hög. Många viktiga strukturreformer saknas fortfarande för att öka tillväxten och sysselsättningen och därmed stärka välfärden.

Fru talman! Vi måste fortsätta ställa frågor och arbeta med lösningar. Hur ska vi göra det lättare och billigare att anställa? Vad krävs för att företag ska kunna och vilja växa, så att vi därmed får en jobbskaparlinje? Hur möter vi utmaningen att skapa likvärdiga förutsättningar att leva och verka i hela landet?

Dessa frågor har bäring på framtidens stora strukturreformer i Sverige. De ställs även av dem som på djupet analyserat Sveriges kvarvarande ekonomiska problem och utmaningar – Långtidsutredningen, Finanspolitiska rådet, Framtidskommissionen etcetera.

Fru talman! Jobben är avgörande för såväl byns som stadens tillväxt. Runt om i Sverige finns kraften, entreprenörerna och företagen som är nyckeln till en långsiktigt hållbar grön omställning och maten, energin och råvarorna som de gröna näringarna står för och levererar.

Centerpartiet arbetar för väl fungerande och starka regioner, vilket är avgörande för en hållbar tillväxt och god service och välfärd i hela landet.

Centerpartiet har tagit ställning för en regionalisering av Sverige som innebär att varje del av landet får ett ökat självbestämmande.

Centerpartiets mål är att flytta beslut så nära individen som möjligt. Fler ekonomisk-politiska beslut ska flyttas ned på kommunal och regional nivå, exempelvis skattebaser.

Centerpartiet sätter företagsamheten i centrum. Inte för att vi vill gynna företagen eller företagare som grupp, utan för att företagsamhet är förutsättningen för välstånd och bra jobb för alla, både direkt genom skapandet och utvecklandet av arbetstillfällen och indirekt genom ökade skatteintäkter till gemensam finansiering av vård, skola och omsorg.

Fru talman! Låt mig avslutningsvis konstatera att Sveriges tillväxt är summan av alla regioners tillväxt. Goda förutsättningar för företagen och regionerna är bra för hela Sverige.

Anf. 392 LEIF JAKOBSSON (S) replik:

Fru talman! Flyttlasspolitik, sade Per Åsling. Jag förmodar att han är medveten om att Sverige just nu har den allra högsta urbaniseringstakten

i hela Europa, så ni har tydligen lyckats väldigt bra med att göra någonting åt det.

När jag hörde det här inlägget satt jag undrade: Hur tänkte ni? Politik handlar ju om att prioritera. Då måste jag efter diskussionen och resonemanget om småföretagen och sådant ställa mig frågan: Varför valde ni att sänka skatten för dem som bor på Solkusten framför att ta bort andra sjuklöneveckan för företag? Det är nämligen vad ni har gjort.

Ni sänker skatten, SINK, för människor som inte bor här och som enligt Anders Borg inte får del av jobbskatteavdraget. Ni lägger pengar på att sänka deras skatt, men ni säger nej till vårt förslag om att ta bort andra sjuklöneveckan. Hur tänkte ni?

Anf. 393 PER ÅSLING (C) replik:

Fru talman! Vi lägger i budgeten för 2014 fram några skarpa förslag. För det första, när det gäller sjuklöneansvaret tillsätts en utredning som skyndsamt ska se över hur sjuklöneansvaret kan minska för de små företagen. Det är centralt.

För det andra sänker vi egenavgifterna, vilket sänker kostnaderna för i storleksordningen 180 000 företag.

För det tredje inför vi från den 1 december ett investeraravdrag, vilket medför att det blir enklare för nya företag att starta och för små företag att växa. Vi skapar ett skatteincitament som bidrar till att underlätta för riskkapital till dessa små företag, investeringskapital med andra ord.

Anf. 394 LEIF JAKOBSSON (S) replik:

Fru talman! Sänkningen av arbetsgivaravgiften generellt är egentligen en återställare. Det första Maud Olofsson gjorde som näringsminister var ju att ta bort den ersättning för småföretag som fanns. Det där får man sätta på samma konto som att vi nu efter sju år får rimliga a-kasseavgifter igen.

Jag har en annan fråga om hur ni tänkte. Varför bestämde ni er för att det var viktigt att höja brytpunkten, så att de som tjänar över 36 000 i månaden ska få lägre skatt i stället för att täcka upp de brister i landsbygdsprogrammet som EU-budgeten innebär?

Anf. 395 PER ÅSLING (C) replik:

Fru talman! Låt mig börja med att konstatera att tack vare Centerns medverkan i regeringen har landsbygdsprogrammet tillförts ytterligare 5 miljarder. Vi hade velat ha mer, men det är ändå 5 miljarder som vi medverkar till att programmet stärks med.

Sedan konstaterade jag – jag blev tydligen missuppfattad – att egenavgifterna sänks med 2 ½ procentenhet, vilket gör att kostnaderna för de allra minsta företagen har sänkts med 8,5 procentenheter från 2006 i form av sänkta egenavgifter.

Anf. 396 ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Jag kommer nyligen från Runö, några mil utanför Stockholm, där jag har träffat 300 chaufförer – 300 företrädare för svensk

åkeri- och transportnäring. De är förbannade. De har sett tusentals jobb i svensk åkerinäring försvinna under den här regeringens tid vid makten. De har sett jobb flaggas ut. Jobb som förut sköttes av svenska åkerier sköts nu av åkare från Ukraina, Litauen eller till och med Filippinerna. Det är inget fel med det, men många av dessa transporter sker olagligt.

Eftersom vi i Sverige inte kan upprätthålla svenska regler, svenska avtal och svenska villkor flaggas jobben ut. Det är som en repris av vad som har hänt på sjöfartsmarknaden, där tusentals jobb om året har flaggats ut.

Det konstiga är att vi i flera år har vetat vad vi ska göra åt problemet. Jag tror att vi har haft enighet i riksdagens trafikutskott om vad som ska göras åt det. Ändå lyser åtgärderna med sin frånvaro – inte en skarp åtgärd från regeringen.

Varför inför man inte krav på att frakthandlingarna för internationella transporter ska vara i förarhytten, så att polisen kan kontrollera och lagföra olagligt cabotage eller olaglig inrikestrafik? Varför har man inte gått vidare med klampning, som vi i trafikutskottet var överens om? Varför sker det inte mer kontroll på våra vägar? Varför röstade Moderaterna nej till att pröva den holländska modellen, det vill säga att det företag som har trafiktillståndet också är det företag som man ska vara anställd i?

Jag kan inte tolka svaret som något annat än ett uttryck för regeringens ointresse för de här frågorna – ointresse för att hävda jobben och ointresse för att flagga in jobb i svensk åkerinäring.

Svensk åkerinäring och svensk transportnäring står inför ett vägskal. Antingen gör man som regeringen och står handfallen och ser på hur tusentals jobb försvinner ut i illegal verksamhet, eller så kan man börja vidta åtgärder och börja flagga in och skapa nya jobb i svensk åkerinäring: flagga ut jobben med regeringen eller flagga in dem med Socialdemokraterna.

Fru talman! Jag ska byta ämne. De av oss som har lyssnat på *Ekots* nyhetssändning i dag kunde höra att Trafikverket, regeringens egen myndighet, varnar för vintern. Man sade att den här vintern skulle bjuda tågtrafikanterna på ett organiserat kaos. Om man är positivt lagd kan man se det som en förbättring gentemot de senaste vintrarna med regeringen, då det har varit totalt kaos, inställda tåg, försenade tåg och resenärer som står och fryser.

Man kan undra vad regeringen har dragit för slutsatser, för i den budget regeringen har lagt fram skär man ned järnvägsunderhållet med flera hundra miljoner kronor. Som en konsekvens av detta varslar Sveriges största underhållsföretag, Infranord, 400 personer om uppsägning.

För bara några veckor sedan låg rälsen lös, så lös att den kunde lyftas med handkraft, på Stockholms central – Sveriges mest trafikerade järnvägssträcka. Resenärerna som ser kaoset på järnvägen måste ju undra: Hur ska det kunna lösas av mindre pengar och färre underhållsarbetare? Det är vad regeringen föreslår.

Sanningen är väl tyvärr att det kommer att bli nya år av tågkaos till dess att vi har bytt regering. Det finns ju saker att göra. Man kan, som vi socialdemokrater gör i vårt budgetförslag, anslå mer pengar till underhåll och göra en underhållssatsning. Man kan organisera underhållet bättre så att inte hundratals miljoner i skattepengar går förlorade som de gjorde i Göteborg, där Balfour Beatty efter att ha fått pengar drog sig ur Sverige.

Man kan ställa krav på att banhållaren, Trafikverket, ska inspektera entreprenörernas arbete. Sverige är det enda landet i världen, mig veterligt, där det är entreprenören som själv godkänner kvaliteten på arbetet på järnvägen eller vägen. Detta har vi också sett har lett till tragiska dödsolyckor på våra vägar till följd av bristfälligt asfaltsarbete.

Vi ser här också att punktligheten på svensk järnväg faller efter sju år med alliansregeringen. Så långt det finns statistik att tillgå kan man se att resenärernas förtroende för svensk järnvägstrafik aldrig har varit lägre. Det är en all time low efter ett antal år med alliansregeringen.

Vill vi ha ordning på vägarna och på järnvägen är det dags att ordna en ny regering i Sverige.

Anf. 397 LARS TYSKLIND (FP) replik:

Fru talman! Det är intressant att lyssna på när Anders Ygeman ganska ogenerat drar i gång en budgetdiskussion.

Faktum kvarstår: Järnvägen har förfallit under decennier. Nivån 2006 var de facto 3,8 miljarder. I dag är den närmast det dubbla. Sedan kan man alltid se på ett enskilt år och konstatera att det blir en variation, som Anders Ygeman gör, men det är de facto denna nivå det hela ligger på. Att man håller sig till ett enskilt år har kanske att göra med att det i S-budgeten finns siffror bara för 2014.

Det handlar om långsiktighet. Alliansregeringen har lagt ned i storleksordningen 7 miljarder om året för drift och underhåll av järnväg och gör historiskt stora satsningar. Faktum kvarstår, som sagt: När vi tillträdde 2006 var nivån 3,8 miljarder.

Anf. 398 ANDERS YGEMAN (S) replik:

Fru talman! Jag uppfattade faktiskt ingen fråga från Lars Tysklind. Jag uppfattade bara ett försvar av regeringens nedskärningar när det gäller underhållet på järnvägen och ett försvar av uppsägningen av 400 underhållsarbetare i Infranord. Det är män och kvinnor som skulle ha kunnat underhålla vår järnväg som i stället får gå till Arbetsförmedlingen, som så många har gjort under alliansregeringens tid.

Arbetslösheten är högre nu än när ni tillträdde. Järnvägen är sämre nu än när ni tillträdde. Ni har haft sju år på er att fixa järnvägen. Det bästa Lars Tysklind kan komma med är att det handlar om socialdemokratiska regeringar under 70-talet eller 80-talet, att det är deras fel att alliansregeringen inte klarar järnvägen.

Det duger inte, Lars Tysklind.

Anf. 399 LARS TYSKLIND (FP) replik:

Fru talman! Det duger inte att föra det resonemang som Anders Ygeman gör heller. Man måste ändå inse att det här har förfallit under många decennier och att socialdemokratiska regeringar också får ta sitt ansvar för det.

Sedan kvarstår faktum. I pengar räknat har alliansregeringen fördubblat ambitionen. Det faktumet kommer Anders Ygeman aldrig ifrån. Nu ligger det på 7 miljarder. År 2006 låg det på 3,8 miljarder. Och när det gäller den nu liggande budgeten har S bara redovisat siffror för 2014. Vad händer sedan, Anders Ygeman?

Anf. 400 ANDERS YGEMAN (S) replik:

Fru talman! Att S bara har redovisat siffror för 2014 beror ju på att budgeten handlar om 2014. Sedan kommer vi att redovisa budgeten för 2015.

Lars Tysklind lyckades inte svara på huvudfrågan. Om det nu har varit decennier av dåligt underhåll undrar jag: Hur skulle det kunna bli bättre av att man skär ned, som regeringen gör? Han svarade inte på frågan: Hur kan det bli bättre underhåll av att man sparkar 400 av de underhållsarbetare som ska utföra underhållet?

De som ska bli oroliga av den här debatten är de tågresenärer som ska åka den här vintern.

Anf. 401 EDWARD RIEDL (M) replik:

Fru talman! Tack, Anders Ygeman! Jag tycker att du tar upp en bra och viktig fråga som vi ska debattera. Det handlar om åkerinäringens utmaningar i Sverige. På flera punkter har du dessutom rätt. Vi har mycket kvar att göra. Men låt oss börja i den andra änden.

Sverige är ett litet exportberoende land i Europas periferi. Inget annat land i Europa tjänar så mycket på handel som Sverige gör. Det är det som gör att vi har det välstånd vi faktiskt har i det här landet.

I grunden är det bra att vi finns inom Europeiska unionen och att vi försöker få till stånd gemensamma regelverk som gör att vi konkurrerar på lika villkor. Sverige och några andra länder i norra Europa har mer välordnade system än en del länder i södra Europa, men vi lever under samma regelverk.

Det är bra att vi får till stånd just de här regelverken när det gäller åkerinäringen. Det vi måste jobba vidare med och jobba hårt för handlar om de andra länderna.

Anf. 402 ANDERS YGEMAN (S) replik:

Fru talman! Det är jättebra om vi är överens, Edward. Problemet är bara att åtgärderna lyser med sin frånvaro. Varför lägger inte regeringen fram kravet på att frakthandlingarna från den internationella transporten ska finnas i hytten så att polisen och åklagarna kan kolla? Varför kommer man inte till riksdagen med förslag om klampning? Vi var överens i utskottet för två år sedan om att klampning var en bra åtgärd. Varför vill ni inte pröva den holländska modellen och så vidare?

Det är jättebra att vi är överens om problembeskrivningen. Jag önskar också att vi kunde bli överens om de åtgärder som krävs för att komma till rätta med problemen.

Anf. 403 EDWARD RIEDL (M) replik:

Fru talman! Vi är ju överens om en hel del av åtgärderna. En del är på väg. Andra håller man på och utreder just nu. Man hänvisar ofta till många andra länder. Men låt oss komma ihåg att de också har en hel del utmaningar kvar.

Sedan skulle jag vilja ta upp en fråga med Anders Ygeman. De röd-gröna partierna, i lite olika ordning, vill höja skatterna på drivmedel, införa kilometerskatter, höja löneskatter och mycket annat. Det är inte direkt att flagga in jobben, som du stod och pratade om här i talarstolen,

utan det är ett effektivt sätt att se till att jobben försvinner från det här landet.

Anf. 404 ANDERS YGEMAN (S) replik:

Fru talman! Jag svarar bara för Socialdemokraterna – det är det parti jag representerar i Sveriges riksdag. I motsats till Moderaterna vill vi inte höja drivmedelsbeskattningen. När det gäller den stämman som börjar i morgon i Norrköping föreslår ni att man ska höja dieselskatten. Det vill inte vi. Vi vill införa en vägslitageavgift i stället. Visst, vi kan diskutera moderat politik hur länge som helst. Men jag tror inte att vi kommer till rätta med de här problemen, som vi är överens om finns, om vi inte vidtar åtgärderna. Och det gör inte regeringen.

Anf. 405 JAN-EVERT RÅDHSTRÖM (M) replik:

Fru talman! Ygeman håller i alla fall en rak linje i sin debatt. Han tar den enkla vägen och ser inte helheten.

När du pratar om budget för 2014 måste jag poängtera att samtliga partier utom Socialdemokraterna visar treårsplaner. Det är faktiskt märkligt. Men du glömmer att ta upp att vi också har en effektiviserad planprocess som vi har tagit beslut om, som ger 500–600 miljoner kronor, enligt ett enigt betänkande. Vi har effektiviseringsåtgärder inom Trafikverket som också tillfaller Trafikverket. Det finns mängder med åtgärder som vi inte har med som en budgetpost och som vi vet tillfaller verksamheten direkt.

Ygeman önskar nästan att det blir en avsevärd vinter. Det hoppas inte jag att det blir, men jag hoppas att det blir en vinter. Och jag är ganska övertygad om att de åtgärder vi vidtar kommer att visa resenärerna att vi gör klara förbättringar när det gäller järnvägen.

Anf. 406 ANDERS YGEMAN (S) replik:

Fru talman! Det var ett citat från Trafikverket om det organiserade kaoset. Det kom från *Dagens Eko*. Jag vet inte om Jan-Evert Rådström har hört det. Det var inte min önskan. Du får väl höra med Trafikverket varför de tror att det ska bli kaos på järnvägen.

Ett skäl kan vara att mitt i Stockholms city, efter sju år med alliansregeringen, på den mest trafikerade sträckan i Sverige, ligger rälsen lös. Du kan lyfta den med handkraft.

Ett skäl kanske kan vara att den borgerliga regeringen lägger fram en budget där man skär ned hundratals miljoner kronor på järnvägsunderhållet.

Ett skäl kanske kan vara att 400 personer varslas om uppsägning vid Sveriges största järnvägsunderhållsföretag.

Med lös räls, med mindre pengar och färre personer är det inte så konstigt att Trafikverket varnar för tågkaos med den borgerliga regeringen.

Anf. 407 JAN-EVERT RÅDHSTRÖM (M) replik:

Fru talman! Det hade då varit på sin plats om Ygeman i samma andetag hade sagt att han var glad över att det finns en alliansregering som insåg bristen på järnvägsunderhåll i vårt land. Precis som Lars Tysklind

sade har vi fördubblat anslaget till järnvägen när det gäller drift och underhåll sedan Ygemans partikamrater ledde det här landet.

Återigen: Vi har många åtgärder som gör att det finns bättre utrymme. Det är en effektivisering. Vi har samma budgetpost för väg och järnväg för att göra projekt effektivare. Jag ser med tillförsikt på denna vinter med tanke på resenärerna.

Anf. 408 ANDERS YGEMAN (S) replik:

Fru talman! Det hade varit klädsamt om Jan-Evert Rådström hade berättat att när vi lade den där budgeten om underhåll, som han nu är så stolt över, ville Jan-Evert Rådström ha mindre underhåll av järnvägen, mindre underhåll än Socialdemokraterna. Du tyckte att det var för mycket järnvägsunderhåll på den tiden.

Så är det väl även i dag. Det är därför ni lägger fram en budget där ni skär ned järnvägsunderhållet med hundratals miljoner kronor så att järnvägsunderhållsbranschen varslar om uppsägning. Det är 400 personer färre som ska underhålla järnvägsrälsen. Då blir det ingen bättre räls.

Anf. 409 GUNNAR ANDRÉN (FP) replik:

Fru talman! Medan trafikutskottets ordförande var på Runö hade vi en annan innovationsdebatt här, där bland annat Thomas Strand efterlyste mer långsiktighet i budgetplaneringen. Just ett år, som ni lägger fram här, är en ganska kort tid för en planeringsperiod till exempel när det gäller järnvägar. Det är klart att det kan vara olika för innovationer och järnvägar och trafikutskottet. Men någonstans är det lite svårt att se den socialdemokratiska linjen i den frågan.

Men nu ska jag ta upp en annan fråga som vi också har diskuterat. Medan trafikutskottets ordförande var på Runö efterlystes det att man skulle prioritera höghastighetståg i Sverige, Europakorridoren, Norrbottenabanan och två spår på Malmbanan. Nu undrar jag: Räcker era pengar till alla de här sakerna? Det lät så. Men trafikutskottets ordförande kanske kan avgöra vilka socialdemokratiska satsningar som verkligen finns inom ramen för det här.

Anf. 410 ANDERS YGEMAN (S) replik:

Fru talman! Jag håller med Gunnar Andrén om att ett år är en kort planeringshorisont. Därför har vi lagt fram förslag som gäller tio år framåt, från 2014 till 2025, precis som regeringen kommer att göra i vår när man ska lägga fram en skrivelse till riksdagen för den kommande planperioden. Men i budgeten för 2014 lägger vi fram 2014 års förslag. Det vet mina kamrater i trafikutskottet, men de låtsas inte om det i debatten eftersom det inte är lika retoriskt intressant.

Räcker de socialdemokratiska pengarna? Ja, det får vi väl hoppas. I dag har vi en kostnadsutveckling i järnvägsinvesteringar och väginvesteringar på 25 procent. Om vi inte bryter den kostnadsutvecklingen kommer varken alliansbudgeten eller den socialdemokratiska budgeten att hålla. Där har vi en gemensam utmaning.

Vi presenterar en sammanhållen motion där vi visar hur vi finansierar våra förslag. Vi kommer ännu mer i detalj att redovisa dem i mars. Då först kommer regeringen att i detalj visa hur man finansierar sina förslag.

Än så länge finns bara en remiss från Trafikverket, en ramproposition från regeringen och motsvarande rammotion från Socialdemokraterna.

Anf. 411 GUNNAR ANDRÉN (FP) replik:

Fru talman! Anders Ygeman hoppas. Det är en klok ståndpunkt. Leif Pettersson från Boden har garantier.

Då vill jag ställa en fråga till Anders Ygeman om exemplet Norrbottenbanan. Den är omkring 270 kilometer lång. Där har ni avsatt pengar så att det räcker till sju kilometer norr om Umeå. Hur har ni finansierat de andra 263 kilometerna? Jag går med på att ni har finansierat sju kilometer, men när kommer pengarna till de andra 263 kilometerna?

Anf. 412 ANDERS YGEMAN (S) replik:

Fru talman! Jag tror att Gunnar Andrén är bättre på Norrbottens geografi än jag, men jag tror att det är några kilometer till. Jag tror att vi kommer upp i 1,4 mil norrbottenbanan i vår motion. Men det låter jag vara osagt!

Vi finansierar bara starten. I den borgerliga budgeten fanns ingenting. Det kommer att ta tid att få fart på Norrbottenbanan. Vi påbörjar bygget. Vi börjar med Dåva företagspark i Umeå – logiskt med närheten till Umeå. Vi hade gärna gjort mer, men med den borgerliga regeringens nedskärningar finns inte förutsättningarna för att börja. Det finns helt enkelt inte järnvägsplaner framtagna.

Anf. 413 LOTTA FINSTORP (M):

Fru talman! Vi lever i en tid där människor får det allt bättre. Världen har redan lyckats uppnå FN:s mål att till 2015 halvera den extrema fattigdomen, enligt Världsbanken. Även om det finns många anledningar till att glädjas över den positiva utvecklingen finns det också många orosmoln.

Vår planet är fantastisk på många sätt, men dess naturresurser är begränsade. Det är vår skyldighet gentemot kommande generationer att ta ansvar för den värld vi en dag kommer att lämna över. Den globala trenden var tydlig under hela 1900-talet; utsläppen av koldioxid i atmosfären ökade för varje år.

De svenska utsläppen av växthusgaser minskade däremot med 5 procent mellan åren 2011 och 2012, vilket är den lägsta noteringen sedan basåret för statistiken 1990. Totalt har utsläppen minskat 20 procent sedan år 1990.

En viktig orsak till de minskade utsläppen är att vägtrafikens klimatpåverkan avtar.

Alliansregeringens infrastruktursatsningar kommer att bidra ytterligare till att begränsa trafikens utsläpp, och vi genomför den största satsningen på järnvägsunderhåll någonsin. Bara under 2012 satsade regeringen 7,6 miljarder kronor på järnvägens drift och underhåll, vilket kan jämföras med hälften som Socialdemokraterna satsade 2006. Alliansregeringen anslår således dubbelt så mycket för att åtgärda de brister som uppstått på svensk järnväg under decennier.

Fru talman! Ur ett regionalt tillväxt- och konkurrensperspektiv är en av de viktigaste parametrarna tillgänglighet till arbetsmarknad, service och utbildning. Arbetsmarknadsregionerna blir större och större, och

goda kommunikationer och en väl utbyggd infrastruktur är grundläggande förutsättningar för rörlighet och möjlighet till arbetspendling. En välfungerande kollektivtrafik är en viktig hörnsten för att uppnå ett miljömål om en fossiloberoende fordonsflotta 2030.

Låt mig uppehålla mig vid ett politiskt dilemma som uppstår när politiker i debatten ställer trafikslag mot varandra. Jag vill påstå att detta är förödande för svensk tillväxt, för ett hela-Sverige-ska-leva-perspektiv och även vår miljö.

Sverige är ett glest befolkat avlångt land med några stora städer med europeiskt mått mätt. Förutsättningarna är med andra ord mycket olika i olika delar av landet. Det ställer stora krav på flexibilitet, nytänkande och realism hos oss politiker.

Men dess värre hörs högljudda röster i debatten mot bussen och en enkelspårighet till förmån för spårbunden trafik. Men det går inte att bygga spår till varje by och vedtrave. Det är orealistiskt! En mil järnväg kostar ungefär 1 miljard, och en mil väg kostar 400 miljoner. Vi politiker måste alltid tänka rätt sorts kollektivtrafik, trafik över huvud taget, på rätt ställe. Bilen kommer aldrig någonsin att fasa ut helt. Det är betydligt enklare att bo i storstad och driva pålagor mot bilismen jämfört med kvinnan i glesbygd som ska ta sig till jobbet eller köra barnen till fritidsaktiviteter.

En viktig förutsättning för en utbyggd och bevarad kollektivtrafik är en politisk samsyn kring att olika trafikslag behövs beroende på olika förutsättningar och behov i landet. El, biogas och etanol kommer att komplettera varandra. Tekniken utvecklas mycket snabbt, inte minst på bussidan. Därför måste vår lagstiftning vara teknikneutral.

Det finns många spännande projekt i Sverige, till exempel Electricity i Göteborg, som är ett samarbete mellan Volvo, staden och Västra Götalandsregionen. Elbussatsningen i Umeå är också ett exempel på när det sker nytänkande och innovation. Elbussen kommer också att göra det möjligt att förtäta stadskärnor eftersom den är tyst och miljövänlig. Det är viktigt att se detta ur ett livscykelperspektiv. Om bussen körs på el från brunkol är den inte lika miljövänlig längre! Man måste tänka hela vägen när man pratar om vilken energikälla som ska vara förhärskande framöver.

Fru talman! Tack vare den nya kollektivtrafiklagen har regionala kollektivtrafikmyndigheter bildats med syfte att i samverkan med kommunerna arbeta fram trafikförsörjningsprogram där bland annat nya översiktsplaner och stadsutvecklingsprogram tas fram. Det kan också bidra till att innovationer och innovativa lösningar kommer att bli vanligare framöver.

Alliansregeringen är tydlig med att transportpolitiken och funktionshinderspolitiken ska medverka till ett ännu mer jämställt samhälle. Därför är det av stor vikt att de regionala trafikförsörjningsprogrammen lyfter fram jämställda och tillgängliga transporter ur ett hela-resanperspektiv. Därför är det kontraproduktivt att ställa trafikslag mot varandra.

(Applåder)

Anf. 414 ANDERS YGEMAN (S) replik:

Fru talman! Jag vet inte om det blev en lapsus här. Klimatet är vår tids viktigaste fråga. På Lotta Finstorp lät det som att det råder en positiv utveckling. Men på det område Lotta Finstorp pratar om, trafiken, går utvecklingen i rakt motsatt riktning.

I morgon träffas ni i Norrköping. På s. 194 i Moderaternas stämmandhandlingar går det att läsa att utsläppen från trafiken har ökat med 44 procent sedan 1990. Vilka åtgärder tänker ni vidta för att bryta utvecklingen av ökningen av koldioxidutsläppen som sker från trafiken? Är det den dieselskattehöjning som föreslås i era stämmandhandlingar? Är det höjning av koldioxidskatten, som Anders Borg har pratat om att han vill genomföra? Eller är det kilometerskatten, som regeringens egen utredare av en fossiloberoende flotta vill införa, som kommer att vara lösningen på ökningen av koldioxidutsläppen?

Anf. 415 LOTTA FINSTORP (M) replik:

Fru talman! Det är oerhört viktigt att vi inte ställer trafikslag mot varandra. Då kan vi inte sänka koldioxidutsläppen ytterligare.

Debatten i kammaren förs alltid som att vi måste ställa trafikslagen mot varandra. Det är lätt om man bor i Stockholm. Här kan ni välja. Här går det att åka miljösmyta fordon. Men det går inte om vi bor i övriga delar av landet. Det kommer aldrig att se ut så.

Låt stämman bestämma vad som kommer att ske i vårt politiska moderata partiprogram. Det kan jag inte föregripa i dag.

Anf. 416 ANDERS YGEMAN (S) replik:

Fru talman! Jag ställde inga trafikslag mot varandra. Jag nämnde inte ens något trafikslag i min replik.

I motsats till vad Lotta Finstorp verkar tro ökar utsläppen från trafiken dramatiskt. Jag läste högt ur de moderata stämmandhandlingarna. De har ökat med 44 procent sedan 1990.

Vad tänker Moderaterna göra åt detta? Det är väl bra om stämman kommer fram till en lösning om inte Lotta Finstorp har någon.

Anf. 417 LOTTA FINSTORP (M) replik:

Fru talman! Jag vet inte om Anders Ygeman ställde någon fråga till mig.

Man måste titta på hur en hel politikutveckling ser ut. Ju mer vi beskattar människor som arbetar, desto mindre incitament finns det att åka till jobbet, till exempel. Ni måste se hela-resan-perspektivet i allt ni gör.

Med vilka ska ni samarbeta, Anders Ygeman? Er politik framöver kommer att påverkas av om ni ska samarbeta med Miljöpartiet och Västerpartiet, som vill beskatta alla transporter ytterligare.

Anf. 418 JAN LINDHOLM (MP) replik:

Fru talman! Lotta Finstorp nämnde i sitt anförande den ambition som regeringen har att ha en fossiloberoende fordonsflotta till 2030.

En vanlig personbil har en livslängd på ca 17 år. Människor frågar mig rätt ofta: Vilken bil ska jag köpa? Vad är en fossiloberoende bil?

Människor vill göra rätt. Politiken har många förslag på olika typer av styrmedel såsom koldioxidskatter och så vidare. Men målet kräver en definition av vad en fossiloberoende bil är. Många med mig skulle vilja veta vad det är.

Prot. 2013/14:13
16 oktober

Allmänpolitisk debatt

Anf. 419 LOTTA FINSTORP (M) replik:

Fru talman! Jag lyssnade på Lena Eks anförande under gårdagens miljö- och klimatdebatt. Då tog hon upp dilemmat med att det inte finns någon tydlig definition av vad en fossiloberoende fordonsflotta är. Man jobbar dock med att få fram en tydlig definition.

Precis som du säger, Jan Lindholm, vill människor göra rätt och köpa rätt fordon. Det måste också hålla över tid. Man måste veta att den bil man köper i dag håller ett antal år framåt.

Vi väntar nog alla på att få en definition av vad exakt en fossiloberoende fordonsflotta är. Som jag uppfattar det har vi en samsyn om att detta är ett viktigt mål att uppnå.

Infrastruktur

Anf. 420 JAN LINDHOLM (MP) replik:

Fru talman! Ja, det är viktigt att komma dit och ha ett transportsystem som inte är beroende av fossil energi. Det offentliga kan inte göra alla de investeringar som behövs, utan vi är beroende av att privatpersoner gör rätt investeringar om vi ska komma dit. Då måste vi ge dem förutsättningarna.

En annan fråga som jag får är: Vad händer med min bil den 1 januari 2030? Kan regeringen svara på den frågan?

Anf. 421 LOTTA FINSTORP (M) replik:

Fru talman! Vad som händer med bilen 2030 var också en fråga som ministern tog upp i går i debatten. Det är först när man har definierat vad en fossiloberoende fordonsflotta är som man vet vad som kommer att hända med bilen 2030.

Bilen kommer aldrig att kunna fasa ut helt. Det är dock viktigt för den som köper en bil att kanske redan från 2025 veta vilka spelregler som gäller och vad som kommer att hända med bilen 2030.

Anf. 422 GUSTAV NILSSON (M):

Fru talman! Med alliansregeringen har infrastrukturen prioriterats. Anslagen till investeringar har ökat och kommer att öka.

Bra transportleder och fungerande kommunikationer är en viktig och nödvändig tillväxtfaktor. Målet för den nationella transportpolitiken är att transportsystemet också främjar en positiv regional utveckling i hela landet.

I södra Sverige har E22:an en nyckelroll för tillväxt och utveckling och är av strategisk betydelse. Företagen i regionen är direkt eller indirekt beroende av en modern transportled. E22:an spelar en viktig roll för näringslivets utveckling, vilket innebär att fler företag kan skapas och fler jobb komma till.

I södra och sydöstra Sverige har tillkomsten av Öresundsbron och ökad hamntrafik medfört en alltmer ökad handel, en rörligare arbetsmarknad, en ökad turism och därmed ett ökat tryck på infrastrukturen.

Tio hamnar i Sverige är prioriterade, och fem av dessa ligger längs E22:an: Trelleborg, Norrköping, Karlskrona, Karlshamn och Malmö.

I mitt hemlän Blekinge sker stora satsningar i hamnarna i Karlskrona och Karlshamn. Det finns en utvecklad färjetrafik av såväl gods som persontrafik till Polen och de baltiska länderna.

Sett i ljuset av detta är det av stor betydelse att en långsiktig och hållbar kvalitetsuppgradering av E22:an sker. Alliansregeringen har gjort och gör betydande insatser som också kommit E22:an till del. Vissa sträckor håller bra standard medan andra har rondeller och hastighetsbegränsningar, ända ned till 30 kilometer på några ställen.

En så viktig transportled som E22:an, som fungerar som ett nav i ett alltmer handelintensivt område och förbinder Sverige med Europa, ska ha en jämnare kvalitet.

Fru talman! Sveriges planering av väg- och järnvägsnät har under nästan hela efterkrigstiden till stora delar utformats för handel västerut. Men handeln mot öst ökar kraftigt, och Trafikverket bedömer att östhandeln år 2030 kan komma att kraftigt överstiga handeln västerut. Vi kan konstatera att det faktiskt har hänt en del efter murens fall. Handeln österut ökar och är inne i en expansiv period, och det är viktigt att Sverige och Blekinge är en del av denna utveckling.

I Trafikverkets förslag till nationell plan för transportsystemet 2014–2025 nämns inte något om de viktiga investeringar som skulle behöva göras. Trafikverket har inte ens beaktat sina egna prognoser som presenterades i den så kallade Kapacitetsutredningen där de pekar på en kraftig ökning av behovet av infrastruktur i österled. Det är mycket anmärkningsvärt. Detta behov måste beaktas. En ny tid med nya förutsättningar kräver också nya lösningar.

Fru talman! I västra delen av Blekinge tillsammans med de intelligande kommunerna i Skåne och Småland finns den mest industriintensiva regionen i södra Sverige med välkända industrier som Volvo Personbilar, Ikea, Stora Enso södra med flera. Alla kännetecknas av tunga godsflöden.

En utbyggnad av Sydostlänken skulle koppla samman järnvägarna mellan Södra stambanan och Blekinge kustbana. Företagen och kommunerna har tillsammans satsat resurser på förstudier. Man tror på denna satsning. Här finns också en stor miljövinst; många transporter som i dag går på väg kan flyttas till järnväg. En satsning på Sydostlänken är av stor betydelse både regionalt och nationellt.

När Trafikverket lämnade över Kapacitetsutredningen prioriterades Sydostlänken högt. Nu finns den inte längre med i planeringen fram till 2025. Det är en märklig omsvängning av Trafikverket, och det är viktigt att man i detta sammanhang prioriterar Sydostlänken högre.

Fru talman! Det är viktigt att satsa på de transportlösningar och investeringar som är kostnadseffektiva, tillväxtbefrämjande och hållbara. Bra infrastruktur är ryggraden i ett modernt samhälle. Sydost är en viktig port för handel, vilket ger oss fler företag, fler jobb och ökade exportinkomster.

Anf. 423 RICHARD JOMSHOF (SD):

Fru talman! I kommun efter kommun, i förort efter förort, i skola efter skola ser vi en ökad segregation, en ökad splittring. Vi kan se hur det växer fram parallella samhällen som en följd av de senaste årtiondenas massinvandring och mångkulturalism. Vi ser samma förändring runt om i Europa, i en rad olika länder.

Det är kvinnoförtryck, patriarkala strukturer, hedersmord, slöjor och burkinis.

Det är krav på särslagstiftning, skolundervisning som anpassas och skraddarsys för att inte stöta sig med muslimer, shariadomstolar och djurplågeri.

Det är moskéer som sprider antisemitism och förakt för våra demokratiska, jämställda och sekulära samhällen. Det är judar som tvingas fly undan hot och förföljelse och en växande antisemitism.

Det är stenkastning mot polis, stenkastning mot ambulans och brandkår och förortsupplopp. Det är svenska pojkar som misshandlas och rånas och svenska flickor och kvinnor som utsätts för överfalls- och gruppvåldtäkter. Det är människor som hotas, förföljs och till och med mördas för att de, som det heter, kränker Muhammed och islam. Det är terrordåd och självmordsbombare.

Undersökning efter undersökning visar att lojaliteten hos en växande andel muslimer i Europa ligger hos islam och inte hos det nya värdlandet. En undersökning från Frankrike visar att ungefär hälften av muslimerna i landet är mer lojala mot islam än mot Frankrike.

Det finns en undersökning från Storbritannien som visar att närmare 70 procent svarat att det är viktigare att vara muslim än att vara britt. Det är i sin tur 40 procent som säger att de vill införa muslimska sharialagar i de delar av Storbritannien där muslimer är den dominerande befolkningsgruppen.

I Tyskland säger hälften av ungdomarna med turkiska rötter i en annan undersökning att de inte ska anpassa sig utan leva enligt islam. Två tredjedelar säger att de aldrig kommer att känna sig som tyskar eftersom de "inte hör hemma där".

Jag är inte förvånad att segregationen och splittringen ökar.

Fru talman! Muhammed är ett föredöme för alla muslimer – ett föredöme i ord, ett föredöme i handling. Han kan och får inte kritiseras. Hade Muhammed varit en man av fred, hade mycket sett annorlunda ut. Men det var han inte.

Muhammed var en krigsherre och erövrare som förde krig med allt vad det innebär. Han ska själv ha dödat. Det finns beskrivet att han vid ett tillfälle avrättade så många som 600 judiska män med halshuggning.

Vi vet att han överföll karavaner för att finansiera sin krigsföring. Vi vet att tillfångatagna kvinnor och barn såldes som slavar.

Det innebär, menar jag, att Muhammed inte är ett dugg bättre än andra som också använt, eller som fortfarande använder, våldet som en väg för att nå sina mål.

Fru talman! Jag vill göra en jämförelse mellan Jesus och Muhammed, en jämförelse mellan islam och kristendomen.

Allmänpolitisk debatt

*Integration och
invandring*

Muhammeds liv och gärning ligger till grund för islam. Om han nu var en erövrare som förde krig, avrättade krigsfångar, tog och sålde slavar, överföll karavaner och stal för att finansiera sin krigsföring spelar det en oerhört stor roll för islam, dess framväxt, dess budskap, men också för dess utövare.

Om vi då jämför detta med kristendomens grundare, Jesus, förespråkade han ett motsatt budskap, ett kärleksbudskap, vilket också genomsyrade hans liv och gärning.

En muslim som använder våld för att sprida sitt budskap finner stöd för detta hos religionens grundare Muhammed. En kristen som däremot använder våld för att sprida sitt budskap finner inget som helst stöd för detta, eftersom Jesus budskap kort och gott var ett budskap om icke-våld och kärlek.

Jag vill dra mig till minnes att när Jesus arresterades av romarna drog en av lärjungarna, Petrus, sitt svärd, varpå Jesus befäller honom att stoppa tillbaka det. Därefter spikas Jesus upp på korset. Jesus förlät också, som ni kanske minns, sina mördare.

Det är en helt annan moral och logik än vad som finns inom islam. Jag menar att kristendomen och islam är varandras motpoler i mångt och mycket.

Det är inte nog med det. Islam, som för övrigt betyder underkastelse, är inte bara en religion, utan också en ideologi med målet att detaljstyra inte bara den enskilda människans liv utan också hela samhället.

Man gör ingen åtskillnad på det världsliga och det andliga. Islam vill styra allt. Detta till skillnad från kristendomen, som för det mesta skiljer på det världsliga och det andliga.

Den islamiska lagen, sharia, kan inte underställas de västeuropeiska ländernas lagar eftersom Koranen är den enda lagen en muslim ska följa. Då sharia alltid ska gälla finns det inget behov av någon lagstiftande församling.

Jag menar därför att islam inte är kompatibelt med frihet, jämställdhet eller demokrati. Ska man jämföra islam med något är det med andra totalitära ideologier som nazism och kommunism.

Fru talman! Det är dags att inse att islam skiljer sig från övriga världsreligioner genom sin utbredda och oerhörda fanatism. Då säger någon kanske: Alla muslimer är inte sådana. Nej, det är de inte, och det påstår jag inte heller.

Det finns liberala krafter inom islam i Europa men också i den muslimska världen. Men de har det inte lätt. Det är bara att ta en titt på den muslimska världen, hur det ser ut i land efter land runt om i Europa och hur ledande imamer uttalar sig.

Dessa liberala krafter behöver vårt stöd. Men de gynnas inte av att vi, eller rättare sagt ni övriga partier, blundar, förnekar och kröker rygg.
(Applåder)

I detta anförande instämde Kent Ekeröth och Björn Söder (båda SD).

Anf. 424 BENGT BERG (V) replik:

Fru talman! När jag valdes in i riksdagen 2010 och stod i matkön kom det plötsligt en tv-journalist med mikrofon och frågade mig: Hur känns det att stå i samma matkö som Sverigedemokraterna? Jag blev

ganska förvånad. Jag sade helt spontant: Det kurrar nog i magen på dem också.

Det var ett ganska barnsligt och naivt svar. Jag har tänkt på det efteråt. Det bygger på att man inte har ett demoniserande förhållande till sina medmänniskor. När jag lyssnar på Richard Jomshofs anförande här är det just en demonisering inte bara en människa utan av en hel religion.

I dag höll Jimmie Åkesson ett anförande där han gång på gång talade om en vanlig människa. Nu skulle jag vilja veta: Vad är en vanlig människa?

Anf. 425 RICHARD JOMSHOF (SD) replik:

Fru talman! Det var en ganska intressant och filosofisk fråga. Det finns förmodligen lika många svar som det finns människor på jorden. Jag vet inte riktigt vad jag annars ska svara.

Jag förutsätter att du är en vanlig människa, att jag är en vanlig människa och att alla andra i denna riksdag, i detta land och i världen är helt vanliga människor.

Vad gäller debattämnet jag tog upp här i dag kritiserar jag det jag anser vara en ideologi, islam, på samma sätt som jag anser att man kan kritisera alla andra ideologier, religioner eller vad det än må vara.

Det innebär inte att alla dess utövare tycker precis samma sak, tvärtom. Det intressanta är att diskuterar man en ideologi brukar det vara accepterat att man kritiserar ideologin som sådan. Men på något sätt brukar man inte få göra det när det gäller religion.

Jag förstår inte riktigt det synsättet. Jag tycker att det är viktigt. Jag tycker inte att religionen ska vara någon sorts fripass.

Svaret på din fråga är väl att det finns lika många som det finns människor på vår jord.

Anf. 426 BENGT BERG (V) replik:

Fru talman! Jag tycker också att en individ givetvis är vanlig människa och att vi tillsammans utgör mänskligheten – alla vi vanliga människor. Jag är varken mer eller mindre vanlig än någon annan här på jorden.

Min nästa fråga är: Gäller de mänskliga rättigheterna överallt och för alla, eller gäller de bara för vissa och här eller där? För mig är människovärdet okränkbart överallt.

Anf. 427 RICHARD JOMSHOF (SD) replik:

Fru talman! Jag håller med om att människovärdet är okränkbart. Jag tycker att de mänskliga rättigheterna borde gälla allt och alla människor, men de gör inte det.

Det är lite det som är min poäng här i dag. Tittar man på de länder där människovärdet kränks som mest är det till exempel i stora delar av den muslimska världen. Det kan vi inte komma ifrån.

Jag tycker att det är fruktansvärt. De människor som vill någonting annat och vill känna frihet ska få vårt stöd. Men de lär inte gynnas av att vi inte vågar diskutera det jag anser vara kärnan i islam. Islam borde genomgå en upplysning på samma sätt som kristendomen gjorde.

Anf. 428 EMMA HENRIKSSON (KD) replik:

Fru talman! I går hölls ett seminarium i riksdagen som leddes av Robert Halef, en av mina kolleger i den kristdemokratiska gruppen. Inbjudna som talare var flera representanter från de olika kristna kyrkorna i Syrien. De beskrev ingående den fasa och de problem de har utstått under de senaste åren.

Men på frågan om vad vi kan göra för att förbättra situationen för de kristna i Syrien var deras svar: Förbättra för Syrien! Rädda hela Syrien, för det är bara sida vid sida religionerna kan finnas! Deras svar var integration. Temat för denna debatt skulle vara integration, men jag hörde ingenting om integration i Jomshofs anförande. Vad vill Sverigedemokraterna göra för att förbättra integrationen?

Anf. 429 RICHARD JOMSHOF (SD) replik:

Fru talman! Temat i mitt anförande var islam. Det är inte så konstigt, för det var det jag ville debattera. Det var också det jag meddelade, och det var den debatten jag ville föra. Jag hade gärna stått här i 6, 12 eller kanske till och med 18 minuter till. Jag tycker att det är en oerhört viktig fråga.

Vad gäller integration tycker jag att vi framför allt ska ha en politik i Sverige som inriktar sig på assimilering – att de människor som kommer hit ska anpassa sig efter vårt samhälle, vårt sätt att vara och vårt sätt att leva.

Om det nu ska förekomma integration ska den vara frivillig. Jag tror på en integration som innebär att om man anser att någon annan människa, någon annan kultur eller något annat land har något positivt att tillföra så tar man det till sig när människor möts. Det ska ske på helt frivillig väg. Den sortens integration tycker jag är bra.

Den sorts integration som den nuvarande regeringen för och som den förra regeringen förde är däremot någonting mycket dåligt eftersom den till exempel innebär att man vill att det svenska folket ska göra avkall på en massa saker. Jag menar att om man kommer till Sverige ska det primära vara att man ska bli svensk. Det tycker jag är en viktig inställning och ett viktigt mål.

Anf. 430 EMMA HENRIKSSON (KD) replik:

Fru talman! Jag tycker ändå att det är en belysande skillnad att de som lever på det ställe i världen där det nu finns större konflikter än på någon annan plats på vår jord betonar vikten av förmågan att leva sida vid sida.

Om jag tolkar Richard Jomshof rätt låter det som att den enda möjligheten att leva sida vid sida är att *de* – i ditt perspektiv – tar till sig av det *vi* har att bidra med. Ska jag tolka det som att du anser att vi inte har något gott att lära av människor som kommer till vårt land?

Anf. 431 RICHARD JOMSHOF (SD) replik:

Fru talman! Det har vi definitivt. Det var precis det jag sade. Jag anser att ungefär fram till mitten på 70-talet var målet med den svenska politiken just assimilering. Det var det som gällde. Därför menar jag att problemen i samhället också vad gäller invandring var betydligt färre än

vad de är i dag. Sedan övergick man i någon sorts naiv integrationspolitik.

Jag står fast vid det jag sade; integration som sker naturligt är någonting bra. Om jag vill ta till mig något så gör jag det frivilligt. Om det svenska folket vill ta till sig något så gör vi också det frivilligt. Det sker automatiskt i ett möte mellan människor. Men den integration ni förespråkar – där man vill tvinga svenska folket att ge efter – är någonting helt annat. Det kan jag inte acceptera.

Anf. 432 JONAS GUNNARSSON (S) replik:

Fru talman! Det var ett – vad ska man säga – intressant anförande av Richard Jomshof. Jag har dock lite svårt att förstå vart han vill komma och vad det är han vill uppnå med det.

Att rabbla upp oförrätter begångna för 1 400 år sedan och vad män för 2 000 år sedan pysslade med kan te sig ganska irrelevant för dagens politiska debatt, kan i alla fall jag tycka. Att dessutom göra en religion till en ideologi och försöka dra alla troende av en och samma religion över en kam är inte annat än oförskämt, skulle jag vilja påstå.

Efter att ha hört Richard Jomshofs anförande måste jag fråga ifall han ställer upp på de grundläggande mänskliga rättigheterna. Tycker Richard Jomshof att de är okränkbara och odelbara?

Anf. 433 RICHARD JOMSHOF (SD) replik:

Fru talman! Då tycker jag att du ska läsa på om vad en ideologi är för någonting. Om man har som mål att styra allt i ett samhälle och att allt i ett samhälle ska genomsyras av en viss sorts tankar och en viss sorts åsikter och ska vara på ett visst sätt är det en ganska enkel beskrivning av en ideologi. Så är det oavsett om man talar om socialism, liberalism eller konservatism eller om man talar om islam. Även en religion kan naturligtvis vara en ideologi. Det slutar inte vara en ideologi bara för att man tillför en gud i ekvationen.

Det är klart att det finns många riktningar. Det säger jag också, och de som är liberala krafter behöver ha vårt stöd. Men på samma sätt som att jag kan stå och diskutera kommunism, socialism, nazism och liberalism måste jag kunna diskutera kristendom och islam. Jag anser inte att religionerna ska ha ett frikort eller vara frikopplade från kritik.

Det är klart att det finns ett människovärde som gäller alla människor.

Anf. 434 JONAS GUNNARSSON (S) replik:

Fru talman! Det är beklämmande att en ledamot i Sveriges riksdag inte omedelbart kan säga att man ställer upp på de grundläggande mänskliga rättigheterna och tycker att de är okränkbara och odelbara.

(RICHARD JOMSHOF (SD): Det sade jag precis.)

Det hörde vi tyvärr inte, Richard Jomshof. Jag tycker att det är beklämmande och konstigt. Normalt sett brukar vi slå oss för bröstet och tycka att detta är något av det viktigaste vi står för tillsammans i det svenska samhället.

Jag hade ytterligare en fråga, men jag förstår att talartiden är ute.

Anf. 435 RICHARD JOMSHOF (SD) replik:

Fru talman! Det är synd att tiden är så kort, för det är en intressant diskussion.

Svaret på din fråga är: Naturligtvis. Så – nu har jag sagt det en gång till.

Bara för att alla människor har samma grundläggande värde och att man har vissa rättigheter innebär det inte att man ska vara frikopplad från kritik. Än en gång: Precis på samma sätt som jag har rätt att kritisera en politisk ideologi måste jag ha rätt att kritisera en religion. Och det gör jag också.

Problemet med att det ser ut som det gör i stora delar av världen är att man är feg. Man vågar inte diskutera, och man sopar under mattan. Det är inte acceptabelt. Vi kan se hur Europa är på väg att förändras till någonting mycket sämre på grund av denna undfallenhet. Det är inte ok.

Anf. 436 EMMA HENRIKSSON (KD):

Fru talman! Ingen ska hållas tillbaka eller lämnas efter – ingen, inte någon gång och inte någonstans. Det är det samhälle som Kristdemokraterna outtröttligt arbetar för. Jag vet att det är en långtgående ambition. Men varje annan ambition vore, med tanke på den kristna etiken som ledstjärna, orimlig, omöjlig och oanständig. När vi kristdemokrater inte längre för en politik för alla, utan bara för säg 99 procent, upphör vårt existensberättigande. Samhällsgemenskapen omfattar alla, alltid och överallt.

Tyvärr vet vi att alla inte ser det så. De andra tre som är anmälda som talare i denna debatt om integration och invandring har en annan värde-mätare. De börjar med att ställa frågan: Är du lönsam lille vän? innan de avgör vem som ska få inkluderas i vårt samhälle, vilka som ska stängas ute och vilka som ska stoppas i dörren och skickas tillbaka till krigets inferno, till förföljelse och förtryck.

Den här debatten handlar om vilket Sverige vi vill ha – ett varmt, öppet och mänskligt Sverige eller ett främlingsfientligt Sverige som inte bryr sig om medmänsklighet. Det handlar om ifall vi vill ha ett samhälle där ditt värde beror på var du är född eller vad du kan åstadkomma eller ett samhälle där ditt värde kommer av att du är människa.

Kristdemokraterna vill ha ett samhälle som håller ihop och där vi när en känsla för det gemensamma och för varandra. För oss kristdemokrater är det centralt. Vi är beroende av varandra. Och vi har ansvar för varandra oavsett tillhörighet eller var vi har råkat födas någonstans.

Temat för den här debattrundan är invandring och integration. En sådan debatt måste alltid ha sin utgångspunkt i mänskliga rättigheter. För Kristdemokraterna är alla människor unika med samma absoluta och okränkbara människovärde. Den människosynen begränsas inte till vårt land eller till våra landsmän, utan den är universell och omfattar alla människor överallt och hela tiden. Och den är inte förhandlingsbar.

Vår ideologi och våra värderingar är tydliga. Vi kan aldrig välja egoism framför solidaritet. Vi kan inte sluta cirkeln, stänga gränsen och vända ryggen åt omvärlden. I stället behöver vi omsätta våra värderingar i politisk handling. Vi behöver öppna våra hem för dem som är hemlösa. Vi behöver dela med oss av vår mat till dem som svälter och erbjuda en familj till den som är föräldralös.

Vi står för ett samhälle som inte gör skillnad mellan olika grupper. Vi är alla medmänniskor. Det är för att värna människovärdet vi arbetar för att Sverige ska fortsätta att vara ett öppet samhälle. Vi ska ha våra gränser öppna för dem som söker sig bort från förföljelse och förtryck. Vi ska göra det för att vi kan, för att vi haft förmånen att växa upp i frihet och trygghet och för att det är vår skyldighet som medmänniskor.

Det får konsekvenser i vårt samhälle. Det ska vi inte blunda för. När många personer med krigets trauman och fasor i bagaget kommer till kommuner uppstår ett behov av bostäder och platser i skola och förskola. Det uppstår ett behov av vård som många av oss drabbas av någon gång i livet eller vård som många av oss slipper drabbas av eftersom vi inte drabbats av de fasor som de människor som kommit hit drabbats av.

Vi har blivit bättre på att klara den utmaningen. Vi har sett hur utmaningarna ser ut i de kommuner som tar det största ansvaret, och vi satsar för att de ska få ännu bättre förutsättningar att hantera det.

Men samtidigt som det finns en tuff utmaning i att ge dem som söker sig till tryggheten i Sverige en bra start för sitt nya liv innebär det en stor möjlighet för vårt samhälle. Vårt lands historia visar att vår öppenhet tjänar oss väl och att mångfald ger tillväxt. 750 000 utrikesfödda har ett arbete. De är med och tryggar vår välfärd, och de är med och för vårt samhälle framåt.

Var tredje läkare och var fjärde tandläkare är utrikesfödd. 70 000 företagare är utrikesfödda. De skapar 250 000 arbetstillfällen. Det är klart att de är med och bygger vårt samhälle starkare. De bidrar till finansieringen av välfärden, vården, skolan och pensionerna.

Fru talman! Svensk migrations- och asylpolitik utgår inte från vad vi har att vinna, fast vi har mycket att vinna, utan den utgår från mänskliga rättigheter. För Kristdemokraterna handlar inte integration om omhändertagande utan tillvaratagande av unika människor.

Anf. 437 KENT EKEROTH (SD) replik:

Fru talman! Man blir inte förvånad när man hör Emma Henriksson eller någon annan i sjuklövern prata invandringspolitik. Man har hört det många gånger, och det är lika verklighetsfrämmande varje gång. Det är nästan chockerande att lyssna på. De gör det trots att verkligheten talar emot dem varenda gång.

Det finns mycket att kommentera i Emma Henrikssons anförande. Låt mig börja med att hon tror att det här bidrar till finansieringen av välfärden. Det finns ingenting och ingen forskningsrapport någonstans som pekar på att det bidrar till vår välfärd. Tvärtom visar alla forskningsrapporter att det är en enorm kostnad. Det kostar mellan 30 och 150 miljarder netto varje år. Regeringen har till och med själv erkänt i sin budget att ekonomin påverkas negativt av invandringen. Svenskt Näringsliv säger att den kostar 19 miljarder om året. Sveriges moderatstyrda och alliansstyrda kommuner bönar och ber att få slippa krossas under trycket av invandringen, och ändå står Emma Henriksson här och fantiserar. Jag tycker att det är fantastiskt.

Anf. 438 EMMA HENRIKSSON (KD) replik:

Fru talman! Jag vet inte om jag uppfattade någon fråga i den repliken. Det är självklart att de människor som kommer till vårt land är med och bidrar. Det finns visst siffror som visar det.

Ta själv ansiktet och fötterna och gå ut här! Se de människor i ögonen som är med och bygger vårt samhälle varje dag! Möt de undersköterskor, sjuksköterskor och läkare som har kommit till vårt land och som upprätthåller vården! Besök äldreboendena i vilken liten stad som helst i vårt land och se de människor som är där och håller våra äldres hand när de har behov av det! Se alla dem som jobbar och sliter för att vi ska kunna få vårt dagliga bröd!

Människor som kommer till vårt land bidrar till vårt land, men det är inte därför vi ska ha våra öppna gränser. Vi ska ha öppna gränser därför att vi har ett mänskligt ansvar.

Anf. 439 KENT EKEROTH (SD) replik:

Fru talman! Det är typiskt att det låter så när man lyssnar på sjuklövern. De säger att vi har si och så många läkare som har utländsk bakgrund och att vi har si och så många taxichaufförer som borde vara raketforskare.

Vet du vad siffran blir när man räknar på totalen av nettobidraget för invandringen, det vill säga när man räknar med de invandrare som bidrar eftersom det finns de som gör det, Emma Henriksson? Den blir alltid negativ, och så har det varit i 20–30 år. Det gäller också i Malmö, det mångkulturella lyckoriket där man har försökt med den här fantastiska invandringen i 20 år. Det är en katastrofal ekonomi där. Borde inte deras ekonomi blomstra om det du säger här är sant?

Anf. 440 EMMA HENRIKSSON (KD) replik:

Fru talman! Den grundläggande skillnaden mellan kristdemokrater och sverigedemokrater är att vi inte börjar med att ställa frågan: Är du lönsam? När vi skickar ut en ambulans till någon som är sjuk frågar vi inte först: Om vi räddar ditt liv, kommer du då att bidra positivt till samhällsekonomin? Utan vi skickar ut en ambulans därför att en människa behöver vård.

På samma sätt har vi ett medmänskligt ansvar att ställa upp för människor som flyr från förtryck. Vi har skrivit under internationella konventioner om rätten att få söka asyl.

Anf. 441 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Fru talman! Emma Henriksson är så god när hon står i talarstolen. Hon tror kanske att hon är någon sorts godhetsapostel när hon pratar om hur vi ska hjälpa andra människor. Jag håller med. Vi ska hjälpa så många människor i världen vi kan.

Emma Henriksson företräder alliansregeringen, och jag vet inte om Emma Henriksson lever i villfarelsen att det finns en outtömlig skattkista i Sverige eller att pengarna växer på träd så att vi bara kan ta dem.

Politik handlar om prioriteringar. Vi sverigedemokrater prioriterar att hjälpa så många människor som möjligt. Merparten av människorna kan inte ta sig till Sverige. Vi satsar 5,5 miljarder mer än regeringen till UNHCR:s flyktinghjälp till människor som inte kan ta sig hit.

Men Emma Henriksson vill uppenbarligen spendera pengarna i Sverige på det fåtal som kommer hit med de sociala följderna som det får. Ni tar pengar från biståndsbudgeten och lägger på invandringspolitiken i Sverige. Är det att hjälpa fler, Emma Henriksson?

Anf. 442 EMMA HENRIKSSON (KD) replik:

Fru talman! Det är sant att vi använder biståndsbudgeten så som ramverket tillåter, det vill säga till en viss del av det vi gör i vårt land för att ta emot flyktingar. Inte minst under den katastrof som nu pågår i Syrien använder vi medel, helt enligt Dacreglerna, för att hantera den situationen. Det är människor som har rätt att få sin ansökan om asyl prövad i vårt land enligt internationella konventioner.

Men ni upprörs över de 700 000 vi tar från biståndsbudgeten för att hantera asylfrågor i Sverige samtidigt som ni själva föreslår att den budgeten ska minskas med 7 miljoner.

Anf. 443 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Fru talman! Om man ska moralisera och vara god ska man i alla fall inte använda sig av dubbelmoral. Ni tar pengar från biståndsbudgeten och lägger på människor som har lyckats ta sig till Sverige, Emma Henriksson. Genom det kan ni rädda ett fåtal människor. Vi vill å andra sidan utöka flyktinghjälpen och hjälpa människor i närområdena kring till exempel Syrien. Vi kan hjälpa många fler.

Min fråga är: Vem är mest god? Är det den som vill hjälpa flest människor eller den som vill hjälpa ett fåtal som tar sig till Sverige?

Anf. 444 EMMA HENRIKSSON (KD) replik:

Fru talman! Med de neddragningar som Sverigedemokraterna föreslår i sin budget på integration, bistånd och den verksamhet som bedrivs både här och i de katastrofzoner som finns i världen blir inte konsekvensen att fler kan få hjälp.

I er egen budgetmotion står det att ni kan tänka er att ett fåtal personer ska kunna få komma till Sverige, i samarbete med UNHCR. Totalt skär ni dock ned kraftigt på biståndet i er budget.

Anf. 445 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Fru talman! Emma Henriksson ställer frågan: Är du lönsam? Hon menar att vi sverigedemokrater räknar på människor. Som politiker måste man göra det och värdera om man ska satsa pengar på det ena eller det andra. Politik handlar om att prioritera. Det finns inte heller någon stor pengakista att hämta pengar ifrån. Det innebär att om man satsar på det ena måste man ta från det andra.

Emma Henriksson säger att 700 000 människor har ett arbete. Då undrar jag hur många av de människor som kommer hit som inte har ett arbete. Vad kostar det Sverige med alla de människor som kommer hit? Det är människor som inte får möjlighet till en dräglig tillvaro, till sysselsättning eller en inkomst och inte får förutsättningar att bidra till samhället. Vad innebär dessa kostnader för Sveriges välfärd?

Det är frågor som vi ställde oss men som Kristdemokraterna inte ställer sig. Varför?

Anf. 446 EMMA HENRIKSSON (KD) replik:

Fru talman! Jag ställde mig inte frågan: Är du lönsam lille vän? Det är dock den frågan Sverigedemokraterna ställer. Ni ställer den just därför att ni räknar på människor.

Det är helt riktigt att politik handlar om att prioritera. Vi kan inte göra allt, men vi kristdemokrater prioriterar människovärdet när vi prioriterar. Vi värnar om de mänskliga rättigheterna, de grundläggande förutsättningarna för att vi duger som människor över huvud taget, därför att vi är människor. Det är de mänskliga rättigheterna. Det är det vi står upp för. Vi gör prioriteringar.

Ni ondgör er till exempel över rätten till vård för människor som vistas i vårt land permanent. Det är vård som totalt handlar om några mjölkpaket per år för oss enskilda medborgare. Det är de storheter som ni skrämmer människor med. Några mjölkpaket är vad vi är beredda att prioritera. Vi prioriterar nämligen människovärde.

Anf. 447 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Fru talman! Jag sitter i EU-nämnden varje vecka. Vi diskuterar inte utrikesfrågor varje vecka, men vi gör det ganska ofta. Varje gång frågan om människorna som flyr från Syrien kommer på tal – det handlar om en miljon, kanske två miljoner intern- och externflyktingar – tar jag upp det faktumet att vi kan hjälpa många fler på plats än vi kan hjälpa här i Sverige.

Jag menar inte att vi inte ska hjälpa människor här i Sverige, men vi måste också hjälpa människor på plats. Faktum är att man kan hjälpa fler människor för ned till 7 kronor per dag på plats än vad man kan göra här i Sverige. Varför kan vi inte hjälpa fler människor på plats än färre som vi tar emot här i Sverige till en mycket högre kostnad?

Anf. 448 EMMA HENRIKSSON (KD) replik:

Fru talman! Ja, vi ska hjälpa människor på plats. Det är nämligen där den stora mängden flyktingar finns. Länderna runt Syrien bär den absolut tyngsta bördan. Man räknar med att ungefär en fjärdedel av landets befolkning i ett av grannländerna kommer att bestå av flyktingar vid årsskiftet. Att hjälpa människor på plats utesluter dock inte att vi också ska ta vårt ansvar och hjälpa de människor som har kommit hit, som har sökt asyl och som enligt internationella konventioner har rätt att få den ansökan prövad.

Anf. 449 KENT EKEROTH (SD):

Fru talman! Sverige kunde ha varit paradiset på jorden med vår fantastiska natur, med det fantastiska svenska folket som lyfte sig själva från fattigdom till det förmodligen mest välorganiserade, rika och fredliga samhället på denna jord. För inte alltför länge sedan var Sverige också ett av världens mest homogena länder. Den sociala tilliten var stor. På den tilliten byggdes ett välfärdssamhälle som i undersökning på undersökning visade sig skapa det lyckligaste samhället, eller som i alla fall låg i topp.

Svenskarna lyckades. Vi hade ett välmående, rikt och fredligt samhälle med världens vackraste natur. Det är närmast som en saga. Men sedan kom ni, ni som sitter framför mig i dag, SD undantaget, och de

som satt här innan Sverigedemokraterna kom in i riksdagen. Ni i sjuklövern som nu under decennier har förvandlat sagan till en mardröm för allt fler människor, för allt fler av dem som en gång skapade detta paradiset.

Häromdagen var jag i Göteborg och hälsade på en barndomsvän som bor i Länsmansgården, mitt i smeten av alla de beskjutningar som sker i det ni kallar det nya spännande Sverige. Jag satt vid deras köksbord med honom, hans mor och en vän till familjen som var en äldre dam, runt 80 år gammal. Hon berättade om utvecklingen i sitt område, om hur hon inte längre känner igen sig i sitt Sverige. Hon sade: Snart har vi inte vårt land kvar.

Detta var inte någon inbiten sverigedemokrat, inte någon som ni i sjuklövern gillar att kalla inskränkt rasist eller fascist. Det var en helt normal svensk dam som var född och uppvuxen i sitt land, som hade levt och jobbat hela sitt liv här och som föddes i ett fattigt Sverige och gjorde det till ett paradiset. På grund av er politik känner hon sig nu inte längre trygg och känner sig inte längre hemma. Hon är inte ensam, och det gäller inte bara våra äldre.

Våra skolungdomar är de som kanske allra tydligast blir utsatta för er galenskap. Medan ni politiker, och för den delen även våra fantastiska medier, gömmer er i fina, rika och homogent svenska områden prackar ni mångkulturen på alla andra och kräver dessutom att de ska gilla den. Ni vägrar själva leva i den. Det hyckleriet når inga gränser.

Inför valet 2010 var jag runt på skolor, och där såg jag återigen det som ni vägrar att se och det som jag själv har sett under min egen skoltid, nämligen förtrycket mot svenskar, mobbningen, otryggheten och våldet. Det är ett mångkulturellt kaos där svenskar blir tillsagda av invandringängarna att de får vara, vad de får säga och vad de får tycka.

Varför tror ni att Sverigedemokraterna är det tredje största partiet i skolvalet, och varför kommer vi att slå vårt tidigare rekord i valet om ett år? Är det på grund av er fantastiska politik?

Vid ett besök i Kiruna för omkring två år sedan träffade jag en skogs-same. Det var en dam som var född i en kåta ute i skogen i Norrland. Hon och hennes förfäder hade bott där i generationer och vårdat landet och älskade det passionerat. När hon kom till sin ålders höst ville hon dock ha ett boende inne i Kiruna stad. Hon kunde inte längre ta hand om sig själv ute i sin lilla stuga. Då fick hon svaret, av er igen, att hon tyvärr inte kunde ta del av de nya lägenheterna som byggdes. Vet ni varför? Jo, för att ni i stället valde att ge dem till ett gäng invandrade somalier.

Jag vet att sådant här inte biter på er. Somliga av er sitter och hänler och inbillar er att det bara är inskränkta gamla svenskar som inte förstår sig på ert mångkulturella lyckorike. Ni får i stället era ryggdunkar från er lilla konsensusklubb någonstans och tror att ni har gjort något gott när ni kommer hem till ert homogent svenska område. Men ni borde skämmas, och historien kommer att döma er hårt.

52,5 procent av alla som sitter inne för de värsta brotten i Sverige är enligt Kriminalvårdens långtidsrapport utlänningar eller folk med invandrarbakgrund. 30 procent av alla som sitter i våra fängelser är inte ens svenska medborgare; de är utlänningar. Detta är vad ert mångkulturella lyckorike har skapat. Denna situation har orsakat att en 16-årig tjej blev ihjälslagen utanför Västerås av en invandrad irakisk kurd som ni valde att

inte utvisa. Man kan undra varför ni ville ha kvar den mördaren i vårt land.

En 81-årig dam blev nedslagen av en invandrad rom när hon skulle hämta ut pengar från banken för att betala sin tandläkarvård. Han blev inte heller utvisad. Hon skulle hämta pengarna för att betala tandvård. Ni vet, den tandvård som ni ger gratis till illegala invandrare.

Ni förnekar dock alla dessa fakta. Ni förnekar de enorma kostnader vi har för invandringen. Ni förnekar brottsligheten som är invandrardominerad, och ni förnekar att svenskar inte längre känner sig hemma i sitt land. Allt detta förnekar ni.

Ni går i stället upp och babblar om utmaningar och hur vi ska lösa dem. Ni säger att problemet inte är invandringen; problemet är att vi måste lösa problemen. Då måste man fråga sig vad poängen är med att skapa problem i landet som vi inte har från början. Är det för att ni vill ha något att göra?

Om det inte vore för er hade vi kunnat prioritera varm mat till våra äldre. Det har dragits in. Om det inte vore för er skulle vi kunna ge de 1,5 miljarderna till våra stora sjukhus som de bad om. I stället valde ni att spendera dem på illegala invandrare som är här i strid med svensk lag. Detta är den enkla sanningen om det samhälle och mångkulturella kaos ni har skapat under snart 30 års tid. Om det inte vore för er hade Sverige kunnat vara ett paradiset.

(Applåder)

I detta anförande instämde Richard Jomshof och Björn Söder (båda SD).

Anf. 450 SIV HOLMA (V) replik:

Fru talman! Kent Ekeroth talar mycket om historiska fakta som jag inte anser vara av den dignitet som Kent Ekeroth vill få det till.

När det gäller assimilering och det fantastiska Sverige som har varit vill jag säga att jag inte anser att assimilering är förenligt med mänskliga rättigheter. Mina far- och morföräldrars modersmål var finska respektive samiska. Min släkt har bott i landet i flera hundra år. Vi har fått utstå kränkningar som inneburit trauman för oss. Vi fick inte utveckla vårt språk, våra skallar mättes, vi dög inte. Kent Ekeroth talar om det som någon fantastisk historisk händelse.

När vi inte fick tala vårt språk i skolan innebar det att vi blev tystade. Därför funderar jag naturligtvis: Definierar Sverigedemokraterna mig, mina föräldrar och min släkt som riktiga svenskar? Anser du, Kent Ekeroth, att vi har samma rätt som alla andra när det gäller mänskliga rättigheter?

Anf. 451 KENT EKEROTH (SD) replik:

Fru talman! Det vi hör är symtomatiskt. Vi fick höra att assimilering inte är förenligt med mänskliga rättigheter. Återigen har vi perspektivet att det inte spelar någon roll vad svenskarna tycker, vad svenskarna är eller vad Sverige är.

Här kommer vi och nu ska vi minsann inte assimilera oss. Nu är det svenskarna som ska integreras i något slags mångkulturellt lyckorike.

Redan den utgångspunkten är horribel. Den är horribel, och den har gjort att Sverige i dag ser ut som det gör. Den har gjort att allt fler människor inte känner igen sig i Sverige. Den har gjort att svenskar flyttar ut från Malmö. När Malmö stad frågar dem i en enkätundersökning varför de flyttar ut svarar de att de inte känner sig hemma i Malmö längre, att det inte är Sverige längre.

Det händer på allt fler områden, och ändå står ni här och talar om att assimilering går emot mänskliga rättigheter. Jag tycker tvärtom. Jag tycker att det är en rättighet för svenskar att kunna känna sig hemma i sitt eget land. Det är en rättighet som ni tagit ifrån svenska folket.

Anf. 452 SIV HOLMA (V) replik:

Fru talman! Det icke-svar som Kent Ekeröth gav tolkar jag som att Sverigedemokraterna inte anser mig vara svensk, inte heller mina föräldrar eller mina far- och morföräldrar. Min släkt har bott här i flera hundra år, och ändå är vi inte svenskar.

Vi ska tydligen inte ha samma mänskliga rättigheter som andra, för det är en mänsklig rättighet att få tala sitt modersmål. Det är en mänsklig rättighet att slippa få sin skalle mätt. Det är en mänsklig rättighet att få vara den man är.

Anf. 453 KENT EKERÖTH (SD) replik:

Fru talman! Det fanns ett parti i det här landet som mätte skallar. Det var, om jag inte missminner mig, Socialdemokraterna, er samarbetspartner, Siv Holma. Det var de som hade det rasbiologiska institutet. Det var de som steriliserade folk. Er samarbetspartner gjorde det. Kom inte och snacka om det med oss! Vi har aldrig varit, och kommer aldrig att vara, delaktiga i det.

Jag tänker inte stå här och yttra mig om ifall du är svensk eller inte. Det handlar inte om dig. Det handlar om det mångkulturella kaos som ni skapat. Ta ansvar för det i stället!

Anf. 454 BENGT BERG (V) replik:

Fru talman! Sverigedemokraternas förste talare i den här debatten anspelade en del på kristendomen. Jag kan för enkelhetens skull tala om att jag är medlem i Svenska kyrkan, och jag har tagit en hel del intryck av det kärleksbudskap som finns i vissa delar av kristendomen.

När man lyssnar på Kent Ekeröth är det där med människokärlek, tolerans och öppenhet så otroligt osynligt. Det är som om Kent Ekeröth levte i en frysbox, öppnat locket och stigit ut i den varma idyllen. Det ska då vara Sverige – helt historielöst.

Jag skulle vilja fråga: Finns det inget samband mellan historiens folkvandringar runt om i världen och vår egen tid, vårt eget land?

Anf. 455 KENT EKERÖTH (SD) replik:

Fru talman! Kan ni vara snälla och sluta med era floskler, Bengt Berg? Ni säger absolut ingenting. Det blir snömos av allting ni säger, för ni har ingenting att komma med. Ni kan inte tala om ekonomi, ni kan inte tala om kriminalitet, för all verklighet är emot er. Därför måste ni tala om rosa moln när ni går upp i talarstolen. Det är löjligt!

Ska vi tala om folkvandringar? Jag vet vad folk brukar ta upp i de debatterna. Det är folkvandringen när svenskarna flyttade till USA. Är det den du tänker på? Ska vi prata lite om den? Då gör vi det. Fråga indianerna vad de tyckte om de invandrare som kom till USA, ifall ni kan hitta dem, för de dog ju nästan allihop. Fråga indianerna i Sydamerika vad de tyckte om den invandringen, ifall ni kan hitta några, för de dog ju nästan allihop. Fråga aboriginerna i Australien vad de tyckte om den invandringen, om du kan hitta dem, för de dog ju nästan allihop.

Där har du folkvandringen. Halleluja! Grattis! Är det bra exempel? Finns det något annat exempel du vill ta upp, någon fantastisk folkvandring som varit berikande för dem? Fråga dem själva så får du höra vad de tycker!

Anf. 456 BENGT BERG (V) replik:

Fru talman! Jag antar att den här debatten inte är till för att man ska leka recensent av varandras inlägg. Kent Ekeroth ger ett väldigt omoget intryck, ett desperat intryck, ett intryck av att vara en väldigt rädd människa. Jag undrar om det är den drivkraften som ni ska vinna så många procent på i valet, Kent Ekeroth. I så fall är det väldigt, väldigt illa. Jag tänker också på de barn som är lika mycket svenskar som du och jag och vem som helst här, alltså de barn som är adopterade och uppvuxna och till exempel har en dialekt.

Anf. 457 KENT EKEROOTH (SD) replik:

Fru talman! Jag ska berätta för Bengt Berg vad som är omoget. Det är att inte våga se sanningen. Det är att inte våga se den uppenbara verklighet som alla med lite sunt förnuft kan se.

Bengt Berg talade tidigare om att jag levt i någon skyddad värld. Det har jag inte gjort. Jag har levt i den mångkulturella verkligheten. Jag har gått i de där skolorna. Jag var där. Jag såg det. Det var därför jag blev SD:are. Jag vet inte riktigt var du lever, Bengt Berg, men jag vet var Mona Sahlin levde på sin tid. Hon levde i det etniskt homogena Nacka. Det är så ni arbetar. Ni prackar det på andra, men ni vill inte själva ha det.

Anf. 458 ADNAN DIBRANI (S) replik:

Fru talman! Jag blir mörkrädd när jag hör Kent Ekeroth. Han kommer säkert att säga någonting om att bara vi stoppar alla invandrare så kommer det här att bli det gyllene land som det en gång var.

En sak som säger ganska mycket är att vi i går hade en jämställdhetsdebatt men inte en enda SD:are fanns på plats, för det är inte en viktig fråga för Sverigedemokraterna. Tidigare i dag talade vi om jobb och tillväxt. Inte en enda sverigedemokrat var på plats – jo, en som talade om hur viktiga svenska bolag är, och sedan stack han. Nu talar vi om integration, men det glömmar man bort. Man har inte ett enda förslag på integration, utan man talar om invandring och vilka hot det innebär. Och då sitter en, två, tre, fyra plus tre backbenchers, halva Sverigedemokraternas partigrupp sitter här och tycker att det här är den viktigaste frågan.

Alla ska bli svenskar. Är jag svensk? Är jag ett stort hot mot Sverige? Det kan vara bra att veta för alla där ute som har röstat på mig.

Anf. 459 KENT EKEROTH (SD) replik:

Fru talman! Jag är glad att Adnan noterar att det är många SD:are i salen. Det är för att detta är vår viktigaste fråga. Varför är det vår viktigaste fråga? Jo, därför att invandringen påverkar precis alla politikområden. Den påverkar jobb och tillväxt. Den påverkar bostadspolitiken. Den påverkar statsfinanserna. Den påverkar kriminalpolitiken. Den påverkar sjukvården. Den påverkar äldre vården. Den påverkar precis alla områden eftersom invandrare belastar precis alla områden i samhället.

Jag håller med Adnan Dibrani om att det är konstigt. Till denna debatt hade anmält sig tre SD:are och en kristdemokrat, alltså totalt fyra talare i Sveriges ödesfråga. Ni låtsas som om det här är en icke-fråga, inget problem. Ni låtsas som om allt är bra. Det är ganska talande nu när vi slår rekord i invandring. Det kommer 2 000 om dagen på grund av den politik som förs. Ja, eftersom det är fri invandring till Sverige. Ändå är ingen intresserad av att tala om denna ödesfråga för Sverige.

Jag är stolt över att vi är så många närvarande. Vi borde ha haft många fler som lyssnat på den här debatten i dag.

Anf. 460 ADNAN DIBRANI (S) replik:

Fru talman! Jag tycker faktiskt att det är pinsamt att stå framför en sverigedemokrat som rent ut sagt ljuger. Det är väl bara att vara överens om att we agree to disagree. Du svarade inte på min fråga, Kent Ekeroth, och du lever mycket i ett vi-och-de-samhälle.

Jag ska vara väldigt tydlig. Det här är en enkel fråga som du som svensk borde förstå, för jag tycker mig ändå tala svenska: Är jag svensk, och om inte, när blir jag det, eller borde jag kastas ut?

Anf. 461 KENT EKEROTH (SD) replik:

Fru talman! Om Adnan är svensk eller inte spelar absolut ingen roll. Jag bryr mig inte om dig, Adnan. Du betyder ingenting för mig. Det som betyder någonting för mig är mönstret i samhället. Jag kommer inte att stå här och referera till om du är svensk eller inte. Jag är politiker, och politik handlar om mönster. Förstår du?

Du säger att jag ljuger om invandringen. Berätta hur! Berätta om de fantastiska ekonomiska vinster vi ser! Berätta att kriminalpolitiken inte domineras av invandrare! Vi har statistiken och presenterar den för er, men det är aldrig vice versa.

Anf. 462 EMMA HENRIKSSON (KD) replik:

Fru talman! Jag vill börja med att korrigera mig själv vad gäller vissa storheter i ett tidigare inlägg. Det är förstås så att det är 700 miljoner från biståndsbudgeten som vi hanterar på grund av den situation vi har med flyktingar från Syrien och 7,5 miljarder som Sverigedemokraterna minskar biståndsbudgeten med.

Det är helt uppenbart att du inte bryr dig om människor, Kent Ekeroth. Det uttryckte du själv väldigt tydligt alldeles nyss. Men är det så att Sverigedemokraterna, om man insåg det ekonomiska värdet av en människa, skulle välkomna människor som flyr till vårt land?

Anf. 463 KENT EKEROTH (SD) replik:

Fru talman! Bryr jag mig inte om människor? Jag är här för att jag bryr mig om människor. Jag hade ett replikskifte med dig nyligen, Emma Henriksson. Jag bryr mig om det lidande som er mångkulturella politik skapar dagligen för massor av människor. Det är därför jag står här. Det jag inte bryr mig om är om en enskild ledamot frågar om jag tycker att han är svensk eller inte. Det bryr jag mig inte om, för politiken handlar inte om det över huvud taget.

Skulle vi välkomna invandrare om de skulle ge ett ekonomiskt bidrag? Inte nödvändigtvis. Det beror på hur det ser ut. Det finns tre faktorer som gör att invandringen är skadlig: ekonomi, kriminalitet och kultur. Jag vill att svenskar ska kunna känna sig hemma i sitt eget land. Kommer det hit invandrare som vill assimileras till det svenska och göra rätt för sig har jag inga problem med det. Men så ser tyvärr inte situationen ut i dag.

Anf. 464 EMMA HENRIKSSON (KD) replik:

Fru talman! Då skulle man kunna ställa en fråga som jag har ställt tidigare en gång: När börjar något räknas som svenskt? Det är ganska mycket i de traditioner jag firar, med julgran och midsommar och annat, som har vissa influenser från andra länder.

Men tillbaka till grundfrågan! När Sverigedemokraterna pratar om vårt samhälle räknar de inte in alla de människor som finns i vårt samhälle. Ser ni människovärdet som något värdefullt över huvud taget när vi pratar om invandrings- och integrationspolitik?

Anf. 465 KENT EKEROTH (SD) replik:

Fru talman! Här kommer flosklerna igen. Man får slut på argument. Det finns inga ekonomiska eller andra argument att ta till. Då frågar man om människovärdet betyder någonting för oss. Ja, det gör det. Det är därför vi står här. Vi står här allihop för att vi vill göra Sverige till ett bättre ställe. Vi står här allihop för att vi vill kunna prioritera våra resurser på rätt sätt. Vi vill förhindra invandrarbrottsligheten. Vi vill förhindra att svenskar inte känner sig hemma i sitt eget land, att svenskar känner att de måste flytta för att deras stadsdel eller stad inte längre är svensk. Det är att bry sig om människovärdet.

Anf. 466 GUNNAR ANDRÉN (FP) replik:

Fru talman! Jag får börja med att medge att jag är av polsk-ukrainskt ursprung. Det hör till saken!

För tre år sedan debatterade jag med den numera framlidne ledamoten William Petzäll om volymen på invandringen till Sverige. Han hävdade då – och jag förstår att Sverigedemokraterna gör det även nu – att 90 procent av dem som försöker komma till Sverige inte bör få komma in. Det innebär ändå att 10 procent bör få komma in och beviljas uppehållstillstånd här. Min fråga är: Vilka är dessa 10 procent?

Jag har en gång tagit hit en illegal invandrare. Hon var en polsk judinna som var förföljd av den polske politikern Olszowski omkring 1968. Var det rimligt att jag tog in henne via Finland på fullständigt illegal väg?

Anf. 467 KENT EKEROTH (SD) replik:

Fru talman! Jag noterar ett tema bland dem som går upp och debatterar. De vill att vi ska ta ställning i separata frågor om huruvida den ena eller andra är svensk eller vad man gjorde på 60-talet. Det blir alldeles löjligt. Jag står här för att diskutera den politik som förs i dag. Vi vill minska invandringen med 90 procent. Det är den beräkning vi gjort i vår budget. Gissa hur många som är riktiga flyktingar av alla de 1 640 000 personer som fått uppehållstillstånd sedan 1980! Det är ungefär 5 procent. 95 procent är med andra ord svenskt påhitt. Vi går till val på en politik där vi minskar invandringen med åtminstone 90 procent. Det gör vi för att kunna förbättra situationen för både invandrare och svenskar i det här landet. Det är en prioritering som helt gått er förbi.

Anf. 468 GUNNAR ANDRÉN (FP) replik:

Fru talman! Jag ställde en mycket konkret fråga: Vilka är det som ska få stanna, enligt Sverigedemokraterna? Sverigedemokraterna vill att 90 procent ska avvisas. Men nu ställde jag en helt annan fråga: Vilka ska få stanna? Detta fick jag absolut inget svar på, fru talman. Jag ska inte ens säga att det var floskler som jag fick till svar – det är ett ovärdigt ord. Nej, jag lade märke till att herr Ekeroth valde att inte svara på någonting av det jag frågade om. Det kan jag förstå. Vilka är de 10 procent som ska få stanna?

Anf. 469 KENT EKEROTH (SD) replik:

Fru talman! Vi har sagt att vi ska ta emot riktiga flyktingar. Historiskt har ungefär 5 procent varit riktiga flyktingar. Där har vi 5 procent till att börja med. Det behöver inte nödvändigtvis vara permanenta uppehållstillstånd, men åtminstone tillfälliga. Senare kan de återvända hem. Vi har alltid sagt att vi är för en reglerad arbetskraftsinvandring, där man tar emot folk som vi behöver specifikt i det här landet. Då kanske vi hamnar någonstans kring 10 procent sammantaget. Varsågod!

Anf. 470 BJÖRN SÖDER (SD):

Fru talman! År 2009 avstod 77 000 svenskar från medicinering, 48 000 svenskar avstod från sjukvård. Så många som 490 000 – alltså närmare en halv miljon – svenskar avstod från tandvård. Orsaken var att de inte hade råd.

Men den 22 maj i år tog man i denna församling ett beslut som inte är annat än skamligt. Man beslutade nämligen att utlänningar som bryter mot svenska lagar genom att uppehålla sig illegalt i landet ska få mediciner, sjukvård och tandvård avgiftsfritt. Man ger alltså kriminella utlänningar som vistas i landet illegalt privilegier som varken svenskar eller andra som vistas lagligt i Sverige har. Jag kallade det en skammens dag när detta beslut fattades, och det är precis vad det var.

Från och med den 1 juli i år kan alltså utlänningar som vistas illegalt i landet erhålla avgiftsfria mediciner, avgiftsfri sjukvård och avgiftsfri tandvård. De ska förvisso betala en mindre patientavgift eller en mindre avgift för medicinen. Men eftersom dessa personer vistas illegalt i landet har de inga personuppgifter eller adresser. De behöver alltså inte identifiera sig. Detta innebär att den faktura som medföljer personen efter vård inte behöver betalas, eftersom ändå ingen kan söka upp personen för att

driva in skulden. Nästa gång personen behöver vård upprepas proceduren. Det blir således avgiftsfri sjukvård, avgiftsfri tandvård och avgiftsfria mediciner för dessa personer.

Man kan söka sig till både offentliga och privata vård- och tandvårdsaktörer. Eftersom ingen kan verifiera dem som ”erhållit” vården kan detta bli lukrativt för de aktörer som vill fylla ut tid då de inte tar emot patienter eller ge bort vård avgiftsfritt för vissa patienter, då aktörerna ändå erhåller ersättning.

Socialstyrelsen, som är tillsynsmyndighet för hälso- och sjukvården, vet inte hur man ska hantera situationen. Bitte Fritzon, tillförordnad chef på avdelningen för regler och tillstånd, säger till tidningen Dispatch International att man ska vara klar med en utredning i februari om dokumentation, uppföljning och rutiner för identifiering. Fram till dess saknas alltså rutiner kring hur sjukvården ska hantera vård av personer som befinner sig i Sverige illegalt.

De sju riksdagspartierna i den så kallade sjuklövern har alltså i denna kammare sjösatt en lag innan man ens tagit fram rutiner för hur det ska fungera. Hela det förslag som låg för beslut byggde på en massa antaganden. Man antog hur många som vistas i landet illegalt, för man vet inte. Man antog vilka kostnader förslaget skulle innebära, för man visste inte och vet inte. Man antog hur mycket vård som kommer att tas i anspråk, för man vet inte. Man antog att inte fler människor kommer att söka sig till Sverige på grund av dessa privilegier, men man vet inte.

Antaganden, bedömningar och uppskattningar genomsyrade hela förslaget. Trots det sjösatte man alltså en lag utan att man egentligen visste någonting. Snacka om ren dumhet!

Detta beslut har drivits igenom i all hast bara för att alliansregeringen tvingats till detta av det mest extremistiska partiet i migrationsfrågor, Miljöpartiet, för att rädda den uppgörelse på området som man kommit överens om bara för att stänga oss i Sverigedemokraterna utanför inflytande i migrationsfrågorna. Det är inte att ta ansvar för landet, och jag undrar vad alliansregeringens väljare egentligen tycker om detta.

Jag undrar också vad regeringens och även Socialdemokraternas väljare tycker om beslutet att låta kriminella utlänningar få privilegier i form av avgiftsfria mediciner och avgiftsfri sjuk- och tandvård, medan svenska folket i allt större utsträckning tvingas avstå detsamma för att de inte längre har råd.

I mitt anförande i våras tog jag upp två exempel på svenskar som inte längre hade råd att hämta ut sina mediciner. Det var multisjuka Maria och cancersjuka Calle.

När jag ställde frågan till övriga sju riksdagspartier här i kammaren om man anser det rättvist att utlänningar som inte har rätt att vistas i landet ges privilegier som inte svenska folket har var det bara Vänsterpartiet och Folkpartiet som svarade ett klart ja, det är rättvist. Övriga fem partier slingrade sig och ville inte svara ja eller nej på min enkla fråga. Dock ställde sig hela sjuklövern bakom beslutet att ge kriminella utlänningar avgiftsfria mediciner och avgiftsfri sjuk- och tandvård, samtidigt som svenskar får avstå från detsamma för att de inte har råd. Sverigedemokraterna var det enda parti som sade nej till detta ogenomtänkta, dumdristiga och orättvisa beslut.

Jag skulle i dag vilja ta tillfället i akt att fråga övriga partier om de är stolta över detta djupt svenskfientliga beslut de fattat.

Herr talman! I våras lät jag också illustrera ett exempel på den politik som övriga partier här i riksdagen förespråkar och talar sig varma för. Jag jämförde en svensk pensionär med en utlänning som vistas illegalt i landet. I mitt exempel nyttjar de vården exakt lika för exakt samma åkomma.

Av mitt exempel framgick att den svenske pensionären, som har levt hela sitt liv i Sverige och betalat skatt, kommer att betala 7 490 kronor om året för den vård som personen behöver. För utlänningen som vistas illegalt i Sverige blir summan 1 830 kronor. Sedan ska vi komma ihåg att det blir i stort sett avgiftsfritt eftersom man ändå inte kan driva in skulden. Den arma pensionären får dock se till att betala, för han eller hon kommer inte undan skulden. Således får pensionären betala 7 490 kronor medan den kriminella utlänningen inte behöver betala en enda krona.

Är det inte en orättvis och svenskfientlig politik att ge särskilda privilegier, som inte svenskarna eller andra som vistas i landet har, till människor som aldrig bidragit till vårt gemensamma välfärdssamhälle och som bryter mot svenska lagar? Det är skamligt, och jag anser att politikerna från de övriga sju riksdagspartierna bör skämmas – och det rejält.

Herr talman! Jag sade i våras att jag inte kommer att försitta en möjlighet att påtala detta för svenska folket, vare sig nu eller i kommande valrörelse. Svenska folket har rätt att veta vilken politik övriga partier här i riksdagen förespråkar. Svenska folket har rätt att veta vilken svenskfientlig politik övriga partier här i riksdagen förespråkar. Svenska folket har rätt att veta att det finns ett parti här inne som värnar vårt folk och vårt land – och det partiet heter Sverigedemokraterna.

(Applåder)

I detta anförande instämde Kent Ekeröth och Richard Jomshof (båda SD).

Anf. 471 ULF NILSSON (FP) replik:

Herr talman! Björn Söder kallade det en skammens dag när vi införde en begränsad rätt till sjukvård på samma villkor som för svenskar för människor som vistas här utan tillstånd. Han kallade det en skammens dag när människor som inte vågade gå till doktorn eller till sjukhuset trots smärta, värk och sjukdom äntligen fick möjlighet att göra det. Han kallade det en skammens dag när en mamma eller en pappa med ett barn som hade blindtarmsinflammation väntade in i det sista med att gå till sjukhuset för att ge barnet vård.

Det är inte några privilegier som svenskar inte har, utan det är samma avgifter.

Min principiella inställning var att den som vistas här utan tillstånd inte kan ha alla rättigheter, men alla människor har rättigheter till liv och hälsa. Jag tycker att det är andra som ska skämmas om de inte vill ge människor den rätten.

(Applåder)

Anf. 472 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Herr talman! I mitt anförande i våras tog jag upp Maria från Boden, som är multisjuk och lider av bland annat lungsjukdomen KOL och behöver kortisonpiller. Hon lider av reumatism, astma och diskbråck. Hon lever på sjukpenning och får ut mindre än 8 000 kronor i månaden. När boende och räkningar är betalda har hon kanske 1 000 kronor kvar till mat och mediciner. Med ett högkostnadsskydd på 2 200 kronor blir det svårt att betala. Fram till 2004 kunde hon däremot liksom andra handla på kredit, men sedan skärptes reglerna.

Jag tog också upp cancersjuka Calle, som inte längre får läkemedlen subventionerade.

Vad är detta, Ulf Nilsson, om inte en skammens dag när ni här inne sitter och beslutar att människor som – trots Europas mest liberala flyktinglagar – har fått avslag på sin asylansökan, gått under jorden och bryter mot svenska lagar ska få avgiftsfri sjuk- och tandvård och avgiftsfria mediciner, medan svenskar inte längre har råd att få detsamma? Är inte det en skammens dag? Vad är då en skammens dag, Ulf Nilsson?

Anf. 473 ULF NILSSON (FP) replik:

Herr talman! Det är typiskt för nivån på den här debatten från vissa håll att man räknar upp eventuella brister i sjukvården som det är omöjligt att ta ställning till. Men en sak kan vi säga med hundraprocentig säkerhet, och det är att om människor får felaktig cancervård och om människor får vänta för länge i en kö beror det inte på de få människor som får vissa rättigheter – dessutom begränsade rättigheter – till vård. Det är djupt osakligt att försöka hitta fall från den allmänna vårdapparatens och skylla på invandrarna.

(Applåder)

Anf. 474 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Herr talman! Det här är inte några få människor, för man vet inte hur många som befinner sig illegalt i landet. Man har avsatt hundratals miljoner till det här, men man vet inte vad det kommer att kosta. Man vet ingenting, och ändå har man sjösatt den här lagen.

Det handlar om vård som inte kan anstå. Man har inte heller definierat det: Vad är vård som inte kan anstå? Det kan vara en invandrare som kommer hit illegalt som har hiv och behöver bromsmediciner. Det är också vård som inte kan anstå. Ska vi bekosta bromsmediciner mot hiv för människor som kommer hit och vistas här illegalt, när svenskar inte längre har råd att hämta ut sina mediciner? Det är skamligt.

Anf. 475 JONAS GUNNARSSON (S) replik:

Herr talman! Jag skulle vilja börja med att reagera på tonfallet och retoriken. Det känns inte riktigt värdigt denna kammare.

En av de saker som tas upp i anförandet av Björn Söder är att vi bör skämmas. Jag kan fundera över vad det är jag verkligen borde skämmas för. Är det att jag bryr mig om andra människor, att jag står upp för människovärdet eller att jag faktiskt tror på att de mänskliga rättigheterna är odelbara och okränkbara? Det vägrar jag att skämmas för. Det kommer jag att vara stolt över i hela mitt liv, hoppas jag, och i hela min politiska gärning.

Jag har ändå en fråga till Björn Söder, och det har att göra med hur han uttrycker sig. Han försöker göra människor som är här och söker skydd till kriminella. På vilket vis är det kriminellt att vara här? Kan du svara på det, Björn Söder?

Anf. 476 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Herr talman! En person som kommer till Sverige och söker skydd under tiden som hans asylärende hanteras har rätt till sjukvård enligt vad asylsökande har rätt till. Det är också något som staten finansierar.

Däremot handlar detta om människor som har fått avslag därför att de inte har skäl att stanna i landet och alltså ska förvisas från landet. Dem har ni nu gett privilegier som inte svenska folket eller andra utlänningar som vistas i landet legalt har. Jag tycker att det är skamligt.

Jag tycker att det är skamligt när svenskar som har levt hela sina liv i Sverige, betalat skatt och slitit, för att Jonas Gunnarsson ska kunna stå här i riksdagen och må ganska väl, inte längre har råd att hämta ut sina mediciner, inte har råd att gå till sjukvården och få hjälp och inte har råd att sköta om sina tänder. Men ni har gett människor som bryter mot svenska lagar genom att uppehålla sig i landet privilegier som innebär att de ska få avgiftsfri tand- och sjukvård och avgiftsfria mediciner. Det är skamligt, Jonas Gunnarsson.

Anf. 477 JONAS GUNNARSSON (S) replik:

Herr talman! Vi har redan i ett tidigare replikskifte klarat ut att det inte är gratis, så det tänker jag inte gå in på.

Frågan kvarstår ändå: Varför väljer man att kalla några som uppenbarligen inte är kriminella för kriminella? De är inte brottslingar på något vis.

Det är en sak. Sedan har vi detta med att man från svensk sida faktiskt väljer att ge möjligheten att få tillgång till vård och mediciner. Är det så fruktansvärt orimligt? Det handlar trots allt om människor – inget mer, inget mindre. Det handlar om människors liv och leverne.

Anf. 478 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Herr talman! Människor som bryter mot svenska lagar är, i alla fall enligt min definition, brottslingar. Det är mycket möjligt att Jonas Gunnarsson tycker att de inte är brottslingar utan att man tvärtom ska ge dem privilegier.

Det finns ingenting som är gratis. Någon får betala det. Det här är avgiftsfritt för dem, för även om de ska betala en viss summa är det ingen som kan kräva in den om de inte betalar in den.

Jonas Gunnarsson, om du ska löpa linan ut ska hela världen ha rätt till svensk sjukvård. Du sätter själv gränser. Ditt eget parti sätter gränser. Då är ju ni också inhumana eftersom ni sätter gränser.

Anf. 479 ADNAN DIBRANI (S) replik:

Herr talman! SD gör allt för inte framstå som ett enfrågeparti, men den här debatten talar ju sitt ganska tydliga språk.

En god vän till mig sade en gång att det närmaste talibaner man kan komma i Sverige är sverigedemokrater. Med tanke på att ni inte ens

stälde upp på jämställdhetsdebatten i går eftersom ni tycker att det är fullständigt trams kan man väl tycka att min vän har helt rätt. Ni och talibanerna vill ju helst ha kvinnorna vid spisen, så det var mycket bra sagt.

Men jag går vidare till den viktigaste frågan. Björn Söder, du värnar om vården. Det gör jag som socialdemokrat också.

Vi antar att jag är med på din bana och tycker att jag ska skicka hem mig själv först eftersom jag inte är någon riktig svensk. Sedan skickar jag hem alla andra invandrare också. Men det kommer inte att hjälpa ekonomin från första dagen.

Då kan jag ställa frågan till dig: Om nu vården är så viktig – jag kritiserar borgarna när det gäller skattesänkningar som urholkar vården – varför är det då så att borgarna aktivt, tillsammans med dig, röstar igenom fler jobbskatteavdrag? Vi pratar om många miljarder som skulle kunna satsas på vården från och med väldigt snart.

Anf. 480 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Herr talman! Invandringsfrågan är övergripande alla andra frågor. Den genomsyrar alla samhällsområden. Adnan Dibrani hade precis ett replikskifte med Kent Ekeröth där Kent Ekeröth också framförde det. Jag vet inte om det fastnade hos Adnan Dibrani, men jag vill påpeka det en gång: Invandringsfrågan är en ödesfråga för Sveriges överlevnad. Den genomsyrar alla samhällsområden. Därför är den också den viktigaste frågan för Sverigedemokraternas del.

Jobbskatteavdraget är den enskilt viktigaste reformen för att öka sysselsättningen. Det är många institut som har slagit fast det.

Vi kan avsätta pengar till att genomföra ett femte jobbskatteavdrag, samtidigt som vi kan avsätta pengar till att sänka pensionärsskatten och så vidare. Vi kan göra otroligt många satsningar på välfärdsområdet eftersom vi minskar på invandringen, den förödande invandringen till Sverige, som kostar väldigt mycket pengar.

Vi kan göra det. Det kan inte ni, och det kan inte den borgerliga alliansregeringen.

Anf. 481 ADNAN DIBRANI (S) replik:

Herr talman! Väldigt snabbt vill jag bara säga att ja, jag har invandrat till det här landet en gång i tiden, men det kan jag lova att även Björn Söder och hans kamrater har gjort. Alla i det här landet har invandrat – vissa för väldigt länge sedan, medan andra kommer varje dag.

Än en gång: Vården är otroligt viktig. Om jag nu slänger ut mig själv och alla mina vänner som har invandrarbakgrund är det fortfarande så att det tar lite tid innan det sätter avtryck i ekonomin.

Björn Söder, du röstar igenom massiva skattesänkningar som kommer att slå hårt mot vården. Tycker du att det är rimligt? Varför inte satsa de där 12 miljarderna på vården om nu vården är så pass viktig för dig?

Anf. 482 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är lite fräckt av Adnan Dibrani att komma hit som invandrare, som han stoltserar med, och förringa Sverige, svenskheten och svenska folket.

Vi är alla invandrare i Sverige, säger han. Då är ju alla invandrare överallt i hela världen. Jag tycker det är lite fräckt att stå här i Sveriges

(ADNAN DIBRANI (S): Då är jag inte svensk. Då fick jag det svaret i alla fall.)

Allmänpolitisk debatt

*Integration och
invandring*

Anf. 483 EMMA HENRIKSSON (KD) replik:

Herr talman! De som inte just nu lyssnar på den här debatten, och det verkar vara några stycken, kanske sitter och tittar på *Uppdrag granskning*, som i kväll, vad jag har förstått, tar upp situationen för barn som har vistats i vårt land under lång tid och som har blivit omhändertagna enligt LVU.

Det är några av alla de situationer som jag konfronteras av varje vecka där människor hör av sig och säger att de skäms för att vara svenskar eftersom vi inte förmår att ge skydd till människor som vi borde klara av att ge skydd. Det är människor som mer än gärna avstår de där mjölkpaketerna per år, även om de själva lever med små marginaler.

Vi hörde tidigare i debatten att Sverigedemokraterna inte vill ge skydd till andra än dem som lever upp till kriterierna för asyl, det vill säga inte till några övriga skyddsbehövande. Är det Sverigedemokraternas uppfattning?

Anf. 484 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Herr talman! Jag tog ett replikskifte tidigare på Emma Henrikssons inlägg och påtalade och betonade då att vi i Sverigedemokraterna vill hjälpa många fler människor än vad Kristdemokraterna eller den övriga alliansregeringen vill eftersom vi vill hjälpa människor på plats.

Vår politik gör mycket större nytta än den politik som ni förespråkar, den förda massinvandringspolitikerna. Ni tar hit ett fåtal människor som kostar väldigt mycket för samhället. Ni ställer inga krav på att de ska anpassa sig till det svenska samhället, vilket skapar sociala problem med konflikter och så vidare. Vi kan se hur hela det svenska samhället i dag har splittrats. Det är den politik ni förespråkar.

Vi däremot satsar 5,5 miljarder mer på flyktinghjälp i UNHCR:s regi under kommande budgetperiod än vad regeringen gör. Våra pengar kommer att hjälpa många fler människor som inte har privilegiet att kunna ta sig till Sverige.

Vår politik är human. Er politik är inhuman.

Anf. 485 EMMA HENRIKSSON (KD) replik:

Herr talman! Alternativ skyddsstatusförklaring handlar om människor som riskerar att straffas med döden i sitt hemland, som flyr från kroppsstraff och tortyr, det vill säga människor som går döden till mötes om Sverigedemokraterna får sin vilja igenom. Är det Sverigedemokraternas vilja? Jag är övertygad om att det inte är det svenska folkets vilja.

Ja, vi ska satsa pengar på plats för att hjälpa så många vi kan. Men precis som vi skickar ambulanser när någon har råkat ut för en trafikolycka ser vi också till att vi har skydd i systemen med bilbälten och krockkuddar. Vi måste klara av att göra både och. Är inte det Sverigedemokraternas uppfattning?

Anf. 486 BJÖRN SÖDER (SD) replik:
Herr talman! Vi kan inte göra allting. Det finns ingen outtömlig skattkista.

Politik handlar om att prioritera. Vi prioriterar att rädda så många människoliv vi kan. Den prioriteringen gör inte ni. Vi satsar på att hjälpa människor på plats, för då kan vi hjälpa många fler.

Givetvis är vi öppna för att ta hit kvotflyktingar – det skriver vi också i vårt program. Men den stora andelen som vi ska hjälpa ska vi hjälpa på plats i deras närområde genom UNHCR:s försorg. Där ska vi satsa pengar, och där satsar vi mycket mer pengar än Kristdemokraterna och alliansregeringen gör eftersom vi vill hjälpa fler.

Vår politik är human. Er är inhuman, både mot oss och mot flyktingarna i världen.

Anf. 487 PETER HULTQVIST (S):
Herr talman! Svensk försvarsindustri omfattar ca 30 000 arbetstillfällen. Totalt genererar denna sektor ca 100 000 arbetstillfällen med alla leverantörer och bieffekter.

En långsiktig och samlad strategi för denna sektor är nödvändig. Annars kommer den svenska försvarsindustrin att successivt försvagas. Det handlar om att utveckla försvarsindustrin på ett sådant sätt att den har bäring även på den civila sektorn.

Det krävs ett samverkansprogram där samhälle, forskning, näringsliv och fack gemensamt försöker bidra till utveckling och konkurrenskraft. Sverige måste dessutom tydliggöra vilka vapensystem som är att räkna som nationella säkerhetsintressen och kan motiveras som detta inför EU.

Stridsflyget, undervattenssystemen, cyberförmåga, sensorer, krypto och telekrigsförmåga kan vara exempel på vad det kan handla om. Försvarsutskottet i Sveriges riksdag har tidigare tydliggjort att de svenska säkerhetsintressena bör definieras, men i praktiken har mycket lite hänt. Vi är starkt kritiska mot detta.

Regeringen deltar i arbetet med att skapa en så kallad fri marknad inom EU för försvarsmateriel. Det är en läpparnas bekännelse från många håll och från många länder, men verkligheten handlar oftast om stora företag som är nära lierade med nationalstater och som i detta arbete mest sneglar på hur man kan öka de egna marknadsandelarna på andras bekostnad. I praktiken är inte marknaden fri, och mycket lite talar för att den kommer att bli det.

Den kvalificerade kompetensen inom svensk försvarsindustri är mycket viktig att bevara och utveckla. Den position man skapat beror på kombinationen av beställningar från staten och utvecklingsarbete. Det har funnits en nära samverkan mellan staten och näringslivet. Därför har också orter som Linköping, Karlskrona, Karlskoga och Örnsköldsvik utvecklats till regionala knutpunkter.

När synen på denna sektor förändras och köp från hyllan i huvudsak ska präglade utvecklingen ändras förutsättningarna. Dessutom är stora delar av den svenska försvarsindustrin ägda av internationella företag. Vi kan se att detta inte alltid är i samklang med svenska nationella intressen. Då är det viktigt att patent kontrolleras av svenska staten. Men patent bygger

på egen teknologiutveckling, forskning och kompetens. Annars blir det inga patent som Försvarets materielverk har att hantera.

Att i denna snåriga verklighet enbart sätta sin tillit till marknadens osynliga hand kan i praktiken visa sig vara naivt och i förlängningen skadligt för svenskt kunnande, svensk teknikutveckling, svenska arbetstillfällen och möjligheten att försörja det svenska försvaret med rätt materiel till rätt pris och till rätt kvalitet. Vi riskerar på viktiga områden att hamna i händerna på andra, så att vi får ta det som andra tycker att det är rimligt att låta oss ta.

Vi ska vara öppna för samarbete med andra länder. Så är fallet i dag. Men ett fungerande samarbete för att utveckla försvarsmateriel kräver eget kunnande och stor kompetens. Därför måste det också i botten finnas en nationell vilja som är tydlig. Där ingår bland annat förmågan att markera vilka system som är att betrakta som nationella säkerhetsintressen. Ska vi kunna bygga ett fungerande och långtgående försvarsindustriellt samarbete i Norden krävs en stark nationell plattform.

I dag kan vi konstatera att länder som Finland, Frankrike, Italien och Norge arbetar med nationella strategier för sådant som kallas för säkerställande av försörjningstrygghet, strategisk autonomi och hur nationell industri ska utvecklas. I Norge, som är bundet till den så kallade fria handeln genom EES-avtalet, har man inte införlivat försvarsdirektiven från EU.

Att skapa den så kallade fria marknaden är betydligt svårare än vad EU-kommissionen förutspått. Detta är något som regeringen måste ta till sig och inte hänge sig åt att ideologisera verkligheten. Risken är då stor att man i praktiken spelar bort svenska intressen och riskerar att försvaga svensk försvarsindustris utvecklingskraft, vilket i förlängningen drabbar arbetstillfällen. Den som ska manövrera i svår terräng måste ha en känsla för överensstämelsen mellan kartan och verkligheten.

Därför bör inte regeringen agera som om Sverige ska vara frontnation i ett projekt där en fri marknad ska skapas, men där de nationella intressena i praktiken är starka och nära knutna till stora vapenkoncerner så att slutresultatet riskerar att bli att små länder som Sverige blir förlorare. Det krävs betydligt mycket mer av kyla och realism i detta arbete och mindre av ideologiska marknadsambitioner.

Anf. 488 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Herr talman! Vi befinner oss i budgettider. Alliansen presenterade sin budgetproposition här nyligen. I den beskrevs en anslagsökning till både förbands- och materielsidan om 200 miljoner kronor redan nästa år och med en gradvis ökning upp till 500 miljoner kronor 2017.

Peter Hultqvist var inte sen att beskriva denna ökning som ”puts i marginalen”. Det är ett ganska drastiskt ordval, och det väckte därför stor förvåning när det visade sig att Socialdemokraternas egen satsning på området uppgick till exakt 0 kronor mer än regeringens. Däremot fanns det en hel del nya vaga löften om satsningar på materiel och nya förband.

Jag skulle därför vilja fråga Peter Hultqvist: Om nu våra satsningar om ett antal hundra miljoner kronor är ”puts i marginalen”, hur skulle då Peter Hultqvist vilja beskriva sin egen satsning om 0 kronor?

Anf. 489 PETER HULTQVIST (S) replik:

Herr talman! Vi lägger 100 miljoner mer på förband och 100 miljoner mer på materiel än vad regeringen gör genom omfördelningar i budgeten.

Det som Johan Forssell inte vill tala om är existensen av Försvarsberedningen. Problemen inom Försvarsmakten är stora och komplexa när det gäller både personal och materiel. Det krävs tydliga och klara prioriteringar. Det är ett jobb som måste göras. Det handlar om hur vi ska se på ytfartygen i framtiden, hur vi ska se på olika typer av beväpningssystem, på luftvärnet och många andra sådana frågor. Det är ett grannliga jobb som ska göras.

I mars kommer en rapport att läggas fram. Då hoppas jag på en bred politisk överenskommelse som så småningom också kan omfattas av ekonomiska konsekvenser.

Jag skulle vilja fråga dig, Johan Forssell: Varför gör ni så lite när det gäller att definiera de nationella säkerhetsintressena, som vi ju har varit överens om i försvarsutskottet?

Anf. 490 JOHAN FORSELL (M) replik:

Herr talman! Peter Hultqvists svar förvånar mig en smula. Jag tror att han själv inser att hans ord får konsekvenser. När Peter Hultqvist åker land och rike runt och lovar saker och beskriver nya satsningar och nya förband som ska sättas upp – det handlar inte om sådant som ska ske senare, utan detta har ni redan nu skrivit in i er budget – väcker det förväntningar hos människor. Den typen av politik kanske ger rubriker, men det är inte ansvarsfullt.

Anf. 491 PETER HULTQVIST (S) replik:

Herr talman! Om Johan Forssell har lyssnat på vad jag har sagt kan han se att det finns ett genomgående besked som har getts hela tiden. Nämligen att när vi är klara med Försvarsberedningen ska vi också börja ta ställning till hur den långsiktiga ekonomin ska se ut. Man bör lyssna på allt innan man faller omdömen som inte stämmer med verkligheten.

Sedan har ni ett problem. Ni vill inte lägga fram sanningen om hur det ser ut på olika områden inom Försvarsmakten. Det är vad vi vill göra genom att utreda ytfartygen, titta på de olika vapensystemen, personalförsörjningen och hur det ska vara med luftvärnet i framtiden. Detta vill ni inte göra, och det tycker jag är märkligt.

Anf. 492 GUNILLA CARLSSON i Hisings Backa (S):

Herr talman! Jag vill ha ett Sverige som satsar på kulturen. Jag är nämligen övertygad om att en bra kulturpolitik skapar ett kreativt samhälle med ett kulturliv som underhåller, ifrågasätter och ställer saker på sin spets.

Med kulturens hjälp vidgas oftast våra perspektiv och vi får nya tankar och nya idéer. För mig är den en viktig del av ett modernt och dynamiskt samhälle.

För oss socialdemokrater är det viktigt att alla människor ska ha rätt att ta del av men också själva vara utövare av kultur. Vi ser också att

många av de framtida jobben finns inom kulturen och den kreativa sektorn.

Men för att ge möjlighet för alla att bli kreativa måste vi också se till att många fler får pröva på att vara kreativa, till exempel spela ett instrument, spela teater, teckna och måla, dansa eller något annat.

Detta kan man som barn till exempel göra genom den kommunala musik- och kulturskolan. Det är jättebra. Många, inte minst duktiga musiker, lyfter ofta fram musikskolan eller folkbildningen som sin möjliggörare in i musiken. Ett problem är bara att möjligheterna för barnen ute i kommunerna ser väldigt olika ut. På vissa håll är innehållet väldigt smalt, och på vissa håll är avgiften för hög för barnens föräldrar. Denna utveckling är inte bra.

Likadant kan vi höra om möjligheterna för barn och unga att vara med och spela till exempel fotboll eller innebandy eller att vara medlemmar i scouterna. Medlemsavgifterna kan ibland bli så höga att barn och unga stängs ute, helt enkelt för att familjens ekonomi inte tillåter dem att vara med.

Att delta i föreningslivet är både roligt och stimulerande. Men det är också en viktig del av unga människors möjlighet till demokratisk fostran. För mig och för oss socialdemokrater är det viktigt att alla barn och unga ska ha möjlighet att delta i idrotts- och fritidsverksamhet. Men så är det tyvärr inte i dag.

Därför har vi valt att göra en stor satsning på alla barns och ungdomars rätt till kultur och idrott. Det gör vi dels genom ett handslag med föreningslivet som innebär 300 miljoner extra inför nästa år i budgeten, dels genom att satsa på ett stimulansbidrag till de kommuner som håller nere avgifterna på musik- och kulturskolan. Det handlar om att de ska kunna hålla nere avgifterna men också kunna utveckla sin musik- och kulturskola. På det lägger vi 50 miljoner kronor.

Detta, herr talman, tycker vi socialdemokrater är en mycket bättre investering för framtiden än ytterligare skattesänkningar som den moderatledda regeringen väljer att prioritera.

Herr talman! Inom kulturområdet har den moderata kulturministern vid ett flertal tillfällen stått här i kammaren och försvarat sitt misslyckade kulturavsvyft. Jag och flera med mig har vid flera tillfällen ifrågasatt prognosen om 4 400 arbetstillfällen, som skulle bli resultatet under perioden 2012–2014.

I går fick jag och flera av ledamöterna i kulturutskottet höra av Riksantikvarieämbetet, som administrerar det här projektet, att 277 personer har kommit in i någon typ av sysselsättning. Det är jättebra för de 277 personerna. Men om målet var 4 400 personer kan man faktiskt inte kalla det något annat än ytterligare ett bevis på regeringens misslyckade jobbpolitik.

Under drygt ett års tid har vi från Socialdemokraterna ifrågasatt detta, och vi har kommit med andra alternativ. Men kulturministern har vägrat att lyssna. Det skulle vara okej om det bara var oss hon vägrade att lyssna på, men så är det faktiskt inte. Det har kommit kritik också från andra håll.

Nu har regeringen äntligen aviserat att man ska avsluta detta ett halvår tidigare än vad man först sade. Men det är lång tid som har gått till spillo, då man kunde ha gjort det som vi vid flera tillfällen föreslagit.

Man kunde ha använt de här resurserna, som har varit avsatta i budgeten men som inte har kommit till användning, till sådant som vi vet faktiskt fungerar.

Vi har föreslagit, både för året som snart är slut och för nästa år, att man ska återinföra Access. Det är ett projekt som har funnits tidigare, då med inriktning på att bevara, vårda och tillgängliggöra vårt kulturarv. Det var huvudsakligen arbetstillfällen inom museer och arkiv. Det var ett projekt som var väldigt populärt och som skapade arbetstillfällen inom kultursektorn. Nu vill vi socialdemokrater utveckla det så att fler inom kultursektorn ska kunna anställa personer, till exempel på scenkonstsinstitutioner och inom ideella föreningar.

Det går, herr talman, att göra kulturen tillgänglig för fler. Och det går, herr talman, att skapa arbetstillfällen inom kultursektorn. Men då måste vi ha en politik som vill det. Vi socialdemokrater har den viljan, till ett kreativt kulturliv som skapar ett kreativt Sverige för framtiden.

I detta anförande instämde Jonas Gunnarsson (S).

Anf. 493 ULF NILSSON (FP):

Herr talman! Jag tänkte denna kväll ägna mig åt temat läsning. Förmågan att läsa är verkligen en nyckel till delaktighet i vårt samhälle. Den lilla flicka eller pojke som inte knäcker läskoden kommer hopplöst efter i skolan. Och den vuxna person som inte förstår en vanlig tidningsartikel är hopplöst utanför i vårt aktiva samhällsliv.

I gamla och även nya diktatur- och terrorstater har härskarna ibland bränt böcker för att hindra folk från att tänka för mycket själva. Men man kan faktiskt skada kulturen även på andra sätt. Ray Bradbury, författaren, sade bland annat: Man behöver inte bränna böcker för att göra slut på en kultur. Det räcker med att få människor att sluta läsa.

Medborgare som har en förmåga att tänka kritiskt och självständigt är en förutsättning för en välfungerande demokrati. Och förmågan att ta till sig kunskap, analysera informationen och fatta självständiga beslut grundläggs genom en god läsförmåga. Dessutom skapar det konstnärliga upplevelser som leder till reflexion och insikt. Det är bland annat därför som en bra läsförmåga hänger ihop med det abstrakta tänkandet och hänger ihop med hur man till exempel klarar skolämnen.

Tyvärr har vi fått många larmrapporter som visar att läsförmågan under många år har försämrats i Sverige. Vi läser mindre och sämre och har svårare att förstå vad vi läser. Särskilt pojkarna kommer efter. Var fjärde pojke i nionde klass har faktiskt svårt att läsa en vanlig dagstidning. Det är alltså en utveckling som har pågått i 25 år, i alla fall.

Vi i Folkpartiet har länge arbetat dels för en kursändring av den gamla skolpolitiken, dels för en ambitionshöjning när det gäller kulturpolitiken. Mycket av detta har nu förverkligats med alliansregeringens politik. Den sammanlagda kulturbudgeten är nu ungefär 1 miljard högre än vad den var när alliansregeringen trädde till. Och politiken för både skolan och kulturen har en nyckelroll när det gäller läsning.

Viktiga förändringar i skolan handlar om nationella prov, att speciallärarna kommer tillbaka och om tydliga kunskapsmål. Den nya skollagen säger att alla skolor ska ha skolbibliotek, något som vi folkpartister har kämpat för länge.

I kulturpolitiken har vi två viktiga propositioner att ta ställning till denna höst. Det är propositionen om en ny bibliotekslag och propositionen om läsning, *Läsa för livet*.

I förslaget om bibliotekslag förstärks bibliotekets uppdrag att arbeta aktivt med att stärka läsande och bildning. Det slås fast att lån även av e-böcker ska vara gratis. Särskilt lyfter den nya lagen fram bibliotekens skyldighet att arbeta med att nå barn och ungdomar, personer med funktionsnedsättning och personer med annat modersmål.

I propositionen om läsning finns flera förslag för ett läslyft för Sverige. Bland annat föreslås en förstärkning av Kulturrådets läsinsatser utanför den traditionella skolan. Folkhögskolor och bildningsförbund har alltid gjort viktiga insatser när det gäller vuxnas kunskapsökande. Nu får folkbildningen extra resurser för att hjälpa vuxna som inte läser så mycket.

Från Folkpartiets sida är vi glada för alla de satsningar på läsning som görs. Samtidigt inser vi att lässatsningar inte hjälper om författare och andra kulturskapare har för dålig ersättning för sitt arbete. Den självklara förutsättningen för böcker är ju att det finns författare, översättare och fotografer. Därför är det viktigt att de som är upphovsmän får rimliga förhållanden. I dag har de ofta en närmast beklämmande liten ersättning för sitt arbete. Därför är det bra att biblioteksersättningen till författarna blir kvar. Den står för en viktig princip. Författarna ska få ersättning för att de låter biblioteken låna ut deras böcker gratis. Därför värnar vi från Folkpartiets sida också upphovsmännens rättigheter. Och därför vill vi gå vidare med att skapa goda möjligheter för kultur med kvalitet, även den kultur och det skapande som inte omedelbart är lönsamt. Vi vet att många författare till många stora verk kan få stor betydelse för flera generationer, även om det periodvis har varit få människor som har läst böckerna.

Herr talman! Vi vill inom Alliansen fortsätta att driva en kulturpolitik som ska ge kulturen bra förutsättningar men inte styra innehållet. Vi vill fortsätta att driva en politik som klart säger att kulturen ska vara ett kärnområde inom politiken.

Anf. 494 GUNILLA CARLSSON i Hisings Backa (S) replik:

Herr talman! Det var intressant att höra Ulf Nilsson lyfta upp läsningen. Jag instämmer i att läsandet är otroligt viktigt. Vi ser tyvärr alldeles för många i dag som inte läser.

Jag har funderat över vad Ulf Nilsson sade i talarstolen, nämligen att det är bra att folkbildningen har fått mer resurser för att jobba med läsning för vuxna. Jag har läst budgetpropositionen för nästa år och propositionen *Läsa för livet*. Jag ser inte riktigt var pengarna till folkbildningen finns.

Jag skulle vilja att Ulf klargör detta i talarstolen.

Anf. 495 ULF NILSSON (FP) replik:

Herr talman! Vi får komma till mer detaljerade beskrivningar i budgetsammanhang. I propositionen *Läsa för livet* bedömer vi att 30 miljoner kronor av det statliga stödet till folkbildningen ska destineras för planerad läsfrämjande verksamhet. Man kan säga att det är ett uppdrag

till folkbildningen att arbeta med läsfrämjande verksamhet. Det är viktigt.

Anf. 496 GUNILLA CARLSSON i Hisings Backa (S) replik:

Herr talman! Det var skönt att höra. Det var egentligen ett tillrättaläggande av vad Ulf Nilsson sade. Tidigare sade du att det var ett extra tillägg av pengar, men så var det inte.

Det är faktiskt så att man öronmärker pengar till folkbildningen. Det är anmärkningsvärt att Folkpartiet, som brukar värna om den fria folkbildningen, är med om att börja öronmärka pengar till folkbildningen. Är det första steget, eller tycker Ulf Nilsson att vi här ska bestämma att folkbildningen ska få sitt anslag och att vi sedan ska styra exakt vad de ska göra?

Anf. 497 ULF NILSSON (FP) replik:

Herr talman! Folkbildningen ska ha en stor frihet, och det får vi verkligen ha respekt för. Att man styr en mycket liten del av den summa de får mot en viss insats, nämligen att arbeta med läsfrämjande åtgärder, hindrar inte att folkbildningen är fri att lägga upp arbetet med olika pedagogiska modeller och enligt folkbildningens traditioner. Det är inte detaljstyrning men ett mycket angeläget uppdrag för regeringen.

Anf. 498 LARS-AXEL NORDELL (KD):

Herr talman! År 1902 genomförde den legendariske nykterhetskämpe och riksdagsmannen Oscar Olsson, kallad "Oscar med skägget", den första studiecirkeln.

Idén byggde redan från början på att vuxna människor samlas för att fördjupa sina kunskaper på områden som de själva finner intressanta och angelägna. Studiecirkeln kom att bli ett viktigt redskap för svensk folkrörelse och för demokratiutvecklingen i vårt land. Än i dag är just studiecirkeln grundbulten i studieförbundens verksamhet.

De flesta som har vuxit upp i Folkrörelsesverige har nog deltagit i en eller annan studiecirkel. Som 18-åring hade jag förmånen att själv leda min första studiecirkel. I dag är jag tjänstledig från mitt arbete som verksamhetschef för studieförbundet NBV i Örebro län, det största studieförbundet i länet.

I folkbildningen ingår som bekant förutom studieförbunden också folkhögskolorna. Folkbildningens unika roll ligger framför allt i dess pedagogik, dess demokratiska roll och dess kunskapssyn. Folkbildningen är känd för att använda sig av metoder som kan härledas till flexibelt lärande. Det rör sig om utbildningsformer där stor hänsyn tas till den enskilda deltagaren och utgår från dennes kunskaper, erfarenheter och förutsättningar. Ett flexibelt lärande ger möjlighet att välja tid, plats och form för arrangemanget. Deltagarna står i centrum – organisationen förändrar sin pedagogik, metod och teknik om så behövs.

På samma sätt som folkbildningen kom att spela en viktig och avgörande roll i vårt samhälle i samband med övergången från jordbrukssamhället till industrisamhället ser vi nu hur folkbildningen axlar ett stort ansvar och en stor uppgift för invandrares integration i det svenska samhället, inte minst i det län där jag själv har varit verksamhetschef och där många invandrarföreningar är engagerade i folkbildningen.

Av landets 150 folkhögskolor bedrivs drygt två tredjedelar av folkrörelser eller andra organisationer medan landsting och regioner står som huvudmän för övriga. Folkhögskolornas pedagogik och tradition betyder i dag mycket för att motivera och stödja unga arbetslösa som saknar komplett gymnasieutbildning. Därmed har folkhögskolan blivit en viktig resurs för att minska ungdomars utanförskap.

Vi i Kristdemokraterna vill understryka att det är oerhört viktigt att folkbildningen står fri från statlig styrning och är frivillig för deltagarna. Genom statsbidrag och kommunala bidrag får det offentliga en viktig understödjande roll medan huvudmännen själva gör sina egna viktiga prioriteringar och profileringar av verksamheten.

Det finns orosmoln som har tornat upp sig. Runt om i landet ses neddragningar av det kommunala stödet till folkbildningen. Några kommuner har till och med helt upphört med att stödja den folkbildning som studieförbunden bedriver, vilket är både oroande och anmärkningsvärt.

Statens stöd till folkbildningen syftar till att stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin. Folkbildningen förväntas bidra till att göra det möjligt för människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen.

Regeringen fastslår i budgetpropositionen det demokratiska värdet av folkbildningen och understryker inte minst den roll folkbildningen har att motverka utanförskap.

Herr talman! År 2012 deltog närmare 664 000 fysiska personer i studieförbundens studiecirklar. Det är en omfattande verksamhet. Med regeringens höstbudget ökar anslaget till folkbildningen med nästan en kvarts miljard, till drygt 3,6 miljarder kronor. Under 2013 har antalet platser på studiemotiverande folkhögskolekurser utökats från 4 000 till 8 000 platser. Antalet årsplatser på folkhögskolornas allmänna kurser utökades med 1 000 platser under 2013. Medel har nu avsatts för att finansiera dessa 1 000 platser också för 2014.

Regeringen anser att det finns behov av fler målgruppsanpassade insatser för nyanlända invandrare, särskilt för personer med kort utbildningsbakgrund. Därför vill regeringen ge folkhögskolorna möjlighet att ta fram särskilt utformade satsningar för målgrupper som omfattar såväl träning i svenska språket som orienterande och arbetsförberedande insatser.

En annan viktig del i budgeten som rör folkbildningen är att regeringen också meddelar ambitionen att till riksdagen lämna en litteraturpolitisk proposition. Här understryks särskilt den betydelse som dagens studieförbund och folkhögskolor har genom de insatser de genomför på det litteratur- och läsfrämjande området. Ulf Nilsson tog upp de 30 miljonerna. De är öronmärkta, vilket också ordföranden i kulturutskottet påpekade.

Med dessa ord vill jag säga att folkbildningen har en viktig uppgift att fylla även i framtiden.

Anf. 499 GUNILLA CARLSSON i Hisings Backa (S) replik:

Herr talman! Eftersom Lars-Axel lyfte fram folkbildningen i sitt anförande måste jag åter ställa en fråga.

Du lyfte fram hur viktigt det är att folkbildningen ska stå fri från statlig styrning, men nu har ni lagt fram ett förslag till riksdagen om att vi

ska öronmärka en del av resurserna till folkbildningen för att den ska börja jobba med läsfrämjande insatser.

Jag tycker också att man ska göra satsningar på läsfrämjande insatser, men att kalla 30 miljoner som redan finns till folkbildningen för en satsning är inte rätt.

Det är oroväckande att man börjar öronmärka och styra folkbildningen. Du säger att det är viktigt att folkbildningen står fri från statlig styrning, Lars-Axel, men är du alltså nu beredd att klubba igenom i riksdagen att vi ska styra folkbildningen till exakt vad den ska syssla med?

Anf. 500 LARS-AXEL NORDELL (KD) replik:

Herr talman! Jag tackar för frågan. Den kom inte helt överraskande; jag hade förväntat mig den.

Det är riktigt att 30 miljoner av de 3,6 miljarderna destineras till att fokusera på läsfrämjande verksamhet. Jag tror inte att det är något problem för studieförbunden att fortsätta fokusera på det de redan gör. För mig har det därför inte varit ett svårt beslut att säga att det är okej.

Självklart hade det varit bra om man tillfört mer resurser, men det gör man redan. En kvarts miljard har vi som sagt tillfört just folkbildningen. Det är ganska mycket pengar som tillförs. Man destinerar alltså inte enbart utan tillför även ytterligare resurser till folkbildningen för dessa mycket angelägna uppgifter.

Anf. 501 GUNILLA CARLSSON i Hisings Backa (S) replik:

Herr talman! Nu blir det ännu intressantare eftersom du här i talarstolen säger att det inte är något problem för folkbildningen som redan gör detta. Då blir det ännu märkligare att riksdagen plötsligt ska tala om att de ska göra något som de redan gör.

Både du och jag har rötter inom folkbildningen. Vi vet att en stor del av folkbildningens verksamhet, och själva tanken med folkbildningen, är att jobba med det demokratiska och se till att människor är mer aktiva. Man jobbar ju med läsfrämjande och annat, och då blir detta väldigt märkligt.

Anf. 502 LARS-AXEL NORDELL (KD) replik:

Herr talman! Jag upprepar det jag sade. En kvarts miljard tillförs. Dessutom specialdestineras 30 av dessa miljoner till just denna verksamhet. Det är bara att hålla med, Gunilla. Du har alldeles rätt. De går dock till läsfrämjande verksamhet som jag tror att vi alla stöder.

Ute i regioner och landsting kan man också ha synpunkter på och idéer om hur man ska fokusera på vissa saker. Detta är ett sätt för regeringen att fokusera på en angelägen fråga, och jag tror att vi kan vara överens om att den är angelägen.

Anf. 503 JONAS GUNNARSSON (S):

Herr talman! Bostadspolitiken verkar vara politikens Rom; det är hit alla vägar leder. Vi har kommit till det sista blocket i en tre dagar lång allmänpolitisk debatt, blocket om just bostadspolitik.

Tyvär råder en stor bostadsbrist i många delar av vårt land. Det har gått så långt att i en tid av hög arbetslöshet och behov av fler utbildade människor kan inte folk flytta dit jobben och utbildningarna finns. Våra storstäder är i dag försedda med osynliga tullar bestående av ofantligt höga bostadspriser och långa bostadsköer.

Näringslivsorganisationer i flera av våra storstäder har redan flaggat för att företag har fått det svårare att rekrytera människor på grund av att det saknas bostäder. Samtidigt vittnar studentorganisationer på flera av våra universitets- och högskoleorter om att antagna studenter inte kan påbörja den utbildning de har kommit in på för att de inte har någonstans att bo.

Det är en situation som vi inte borde tillåta. Vi har ju som alla vet en skyhögt arbetslöshet och ett stort utbildningsbehov. Rådande läge hämmar hela landets tillväxt och minskar våra storstäders möjlighet att utvecklas.

Bostaden är central i en människas liv. Det är där vi umgås med vår familj och våra vänner, det är där vi tar igen oss efter en lång arbetsdag och det är där vi gör läxan eller testar det där nya receptet. Det är helt enkelt navet i våra liv. Vi väljer att bo olika, och kraven på våra bostäder förändras över tid. Studenter har andra krav än den som ska till att bilda familj eller den som blivit gammal. Det som förenar är behovet av en bostad som kan vara det där navet.

Tyvär förnekas i dag allt fler rätten till en bostad, och allt fler fastnar i en bostad som inte passar deras nuvarande livssituation. Tittar vi på gruppen unga vuxna finns det undersökningar som pekar på att bortåt 300 000 personer skulle vilja ha en egen bostad men saknar det i dag.

Lägger vi kurvorna för befolkningsökningen i landet de senaste åren över kurvorna över färdigställda bostäder under samma period blir bilden tydlig. Det har byggts alldeles för lite under en lång räkka år men med en kraftig försämring från 2006 och framåt.

Sverige lider av bostadsbrist. Den har blivit värre och värre under en lång rad år, och bristens omfattning har särskilt växt sig stor sedan den borgerliga regeringen övertog regeringsmakten 2006.

Vad får då bostadsbristen för konsekvenser? De flesta av oss som redan har någonstans att bo och inte har för avsikt att flytta just nu kan framför allt i storstadstidningarnas bostadsannonser se att priserna stiger och har stigit kraftigt över ett antal år. De senaste 15 åren har bostadspriserna nära tredubblats. För dem som äger sin bostad kan det tyckas vara väldigt bra. Värdet på det man äger har ju förmodligen stigit lika mycket.

Regeringen och vi som lagstiftare måste dock fråga oss vad det beror på och framför allt vad det får för konsekvenser. För mig är det tydligt vad det beror på. Det har byggts för lite över en radda år, och konsekvensen av det är att människor blir alltmer desperata och därmed alltmer villiga att lägga större och åter större summor på att ha någonstans att bo.

Tyvär är Sverige inte ett perfekt land. Alla har inte dessa summor, och väldigt få har föräldrar eller andra som är villiga att hjälpa till med de pengar som behövs för att ta sig in på det köpta boendets marknad.

Vad har då de för alternativ? Att hyra såklart, är nog svaret från de allra flesta. Problemet är dock i mångt och mycket detsamma. Det är brist även på bostäder att hyra. För den som inte stått i kö i många år är det näst intill omöjligt att komma åt en hyreslägenhet.

Herr talman! Sammantaget kan vi alltså konstatera att bostadsbristen är mer än ett individuellt problem. Det är inte bara de som inte hittar någon bostad som har drabbats av den krisartade bostadsbristen som råder i landet. Även vår ekonomi och landets tillväxt skadas. De jobb som faktiskt finns blir i större grad än tidigare vakantsatta just för att de som kan ta jobben inte hittar någonstans att bo. Samma sak gäller för platser på våra utbildningssäten.

Jag kan inte ens i min vildaste fantasi tro att något av detta har undgått regeringspartierna. Det gör ju att jag måste ställa frågan: Varför gör man ingenting?

Tittar vi i regeringens budgetproposition kan man tro att bostadsbristen inte existerar. Det är några nätta kosmetiska förändringar jämfört med tidigare år. Det redovisas inga som helst åtgärder som man på allvar kan hävda skulle kunna häva den situation vi står mitt i.

Herr talman! Jag avslutar med att tacka för ordet och ställa frågan till företrädarna för regeringspartierna: Varför väljer man att sitta lugnt i båten när det ser ut som det gör?

Anf. 504 OSKAR ÖHOLM (M) replik:

Herr talman! Jag tackar Jonas Gunnarsson för anförandet. Jag återkommer alldeles strax i mitt eget anförande till det som jag skulle vilja kalla en helrenovering av bostadspolitiken och som jag tror att Jonas Gunnarsson skulle kunna se ännu mer resultat av om han läste lite noggrannare i propositioner och annat och dessutom var beredd att hjälpa till här i kammaren.

För knappt ett år sedan stod vi precis här och diskuterade en av dessa viktiga frågor, nämligen att vi alla ville göra reglerna enklare för att kunna bygga mer. Men också hur vi kunde göra saker på kort sikt.

Vi genomförde då reformen för att få mer transparenta, tydligare och tryggare regler för andrahandsuthyrning. Oppositionen avfärdade allt med att det inte skulle ge några bostäder utan bara leda till höjda hyror. Ingen skulle få en ny bostad till följd av detta.

Nu börjar vi se resultaten. Enbart i den stad som vi nu är i har utbudet ökat med bortåt 50 procent, och skrämselfiffrorna för hyrorna verkar inte stämma.

Jag skulle vilja ställa frågan till Jonas Gunnarsson: Är det inte dags att idka lite självkritik och i stället börja hjälpa till med att minska bostadsbristen?

Anf. 505 JONAS GUNNARSSON (S) replik:

Herr talman! Jag skulle snarare vilja säga att vi fick rätt. Om vi har följt de stora lokaltidningarna här i Stockholm och deras rapportering om just den här frågan ser vi att hyrorna i andrahandsuthyrningen har gått upp ganska kraftigt, precis som vi befarade.

Förvisso har människor fått någonstans att bo. Men man måste fråga sig på vilka villkor. Det måste vara bättre att vi ordnar en bostadsmarknad där det byggs och att det byggs till vettiga villkor så att människor har råd att hyra eller köpa. Nu är det inte på det viset.

Vi är på intet vis avvisande till att försöka hitta en väg framåt. Vi har bland annat föreslagit en parlamentarisk kommitté om PBL som har avvisats och lite andra sådana saker.

Att slå sig för bröstet på det här viset tycker jag är lite underligt när vi ser hur det ser ut. Det är inte så att några bostäder för unga som har det otroligt svårt har tillgängliggjorts på Stockholms bostadsmarknad i och med detta.

Anf. 506 OSKAR ÖHOLM (M) replik:

Herr talman! Det är ändå imponerande att först hålla ett anförande och säga att det inte blir någonting av, det kommer inga nya bostäder. Sedan ser man att den reform som Socialdemokraterna här i kammaren gjorde allt för att försöka stoppa nu ger konsekvensen att utbudet av andrahandslägenheter ökar och att fler får någonstans att bo.

I stället för att erkänna att man hade fel står man bara kvar med exakt samma åsikt och konstaterar att de människorna på något sätt hade trivts bättre i bostadskön. Detta fungerar. Det är dags att erkänna att man inser att den politik man har bedrivit inte fungerar.

Anf. 507 JONAS GUNNARSSON (S) replik:

Herr talman! Det är klart att det har fungerat. Det är som jag sade i mitt anförande. Människor är desperata, och då tar de vad de kan få.

Frågan är om det är den bostadsmarknaden vi vill ha med skyhöga hyror. Det är vad det handlar om när man jämför med det ordinarie hyresbeståndet. Att det skulle vara en bra lösning har jag svårt att se.

Det är bättre att se till att människor har möjlighet att få tillgång till ett förstahandskontrakt till en vettig standard och en vettig kostnad i stället för att tvingas bo på nåder hemma hos någon annan.

Anf. 508 STEFAN SVANSTRÖM (KD) replik:

Herr talman! Vi delar mycket av den problembeskrivning som Jonas Gunnarsson gav oss. Det är en ganska rättvisande bild av de problem som finns. Men vi delar absolut inte de förslag som Jonas Gunnarsson lägger fram och som många gånger leder åt fel håll.

I er skuggbudget finns det en byggbonus på 1 miljard kronor för byggande av små hyreslägenheter och studentbostäder. Någon analys av vad det ska ge för effekter bjuds inte läsaren av er socialdemokratiska skuggbudget på.

Det är samma gamla socialdemokratiska lösningar som på så många andra områden. Man tror att man löser problemen med mer pengar. I det här fallet vet vi om att det inte fungerar.

Regeringen Persson provade 1997–2006 tre olika stimulanser för just mindre hyresrätter och studentbostäder. Trots det har vi under hela perioden sedan början av 90-talet byggt mindre än hälften så mycket som i våra nordiska grannländer.

Min fråga till Jonas Gunnarsson är: Varför vill ni damma av gamla förslag som bevisligen inte fungerar?

Anf. 509 JONAS GUNNARSSON (S) replik:

Herr talman! Vi är inte ensamma om att förespråka subventioner på bostadsmarknaden till grupper som har det särskilt svårt. Din regering, Stefan Svanström, har faktiskt till exempel drivit igenom subventioner till äldreboenden för att stimulera det.

Det är bara att konstatera att vi på något vis delar synen att grupper som har svårt kan behöva ha ekonomisk stimulans för att få till bostäder. Vi vet också att stimulanser har haft effekt. Det är bara att titta på hur det såg ut fram till 2006. Det byggdes mer. Det hade en effekt.

Vi vet också att byggbranschen i stora delar har efterfrågat någonting sådant. Jag vet inte var Stefan Svanström har fått det ifrån att det inte skulle fungera. Det känns väldigt konstigt med tanke på den politik man själv har drivit och hur verkligheten ser ut.

Anf. 510 STEFAN SVANSTRÖM (KD) replik:

Herr talman! Det var bra att Jonas Gunnarsson själv tog upp det. Byggsubventioner är absolut inget nytt. År 1975–2006 lade staten ut 375 miljarder kronor på räntesubventioner. Det var en fullkomligt hisnande politik som drev upp byggkostnaderna till över 70 procent över snittet i EU. Vi har gjort mycket för att försöka dämpa det, men det har inte haft effekt. Jag frågar fortfarande: Varför vill ni tillbaka till den politik som inte fungerade?

Anf. 511 JONAS GUNNARSSON (S) replik:

Herr talman! Vi har redan konstaterat att vi båda två företräder grupperingar i svensk politik som ibland använder oss av subventioner inom ramen för den svenska bostadspolitiken.

Vad jag är mer förundrad över är att man inte använder den politiska makt som man sitter på som regering. Jag tror att vi har sett 70 utredningar och initiativ från Socialdepartementet på bostadspolitikens område på sistone. Men det kommer inga förslag.

Det känns väldigt underligt och allvarligt med tanke på hur det ser ut.

Anf. 512 OLA JOHANSSON (C) replik:

Herr talman! Talmannen och Jonas Gunnarsson får ursäkta mig. Jag har lagt fokus på att redovisa Centerpartiets politik. Jag hade egentligen inte tänkt att ta replik på Jonas, men jag gör det ändå.

Du inledde med att tala om politikens Rom. Vi får i varje fall hoppas att inte den socialdemokratiska bostadspolitiken blir ett bostadspolitikens Karthago.

Jag håller med Jonas Gunnarsson om att bostadsbyggandet inte är speciellt stort jämfört med vad som skulle behövas. Men effekten av den misslyckade politiken uppträdde långt innan denna regering tillträdde. Det är arvet från den tidigare regeringen som vi måste hantera.

Vi har en ny PBL som trädde i kraft 2011. Det kom en rapport nu i dag från Trä- och Möbelföretagen om att det sker en ljusning med en försiktig uppgång av småhusbyggandet, och byggandet av bostäder ökade med 33 procent. Det är inte mycket att yvas över. Men det är ändå en tendens i rätt riktning.

Det finns i Socialdemokraternas budget 1 miljard till små bostäder och studentbostäder. Exakt hur många bostäder blir det av denna miljard?

Anf. 513 JONAS GUNNARSSON (S) replik:

Herr talman! Det kan inte jag svara på. Vi kan i varje fall tro att det blir fler än de ungefär 300 studentbostäder som färdigställdes i fjol.

Det är spännande att Ola Johansson tar upp den nya PBL som knappt har funnits i ungefär två år. Jag tror inte att båda händernas fingrar räcker till för att räkna upp alla de förändringar som vi har gjort i PBL sedan den trädde i kraft.

Det är väldigt konstigt att man inte öppnar för att ta ett parlamentariskt initiativ där vi gemensamt sätter oss ned och försöker hitta lösningar för att få till en PBL som vi alla kan vara nöjda med i stället för att smådutta som man håller på med nu.

Anf. 514 OLA JOHANSSON (C) replik:

Herr talman! Mot bakgrund av behovet av ca 22 000 bostäder om året är inte denna miljard speciellt mycket att komma med. Det var inte mycket med 300 studentbostäder.

I övrigt finns det inte så mycket konkret i Jonas Gunnarssons anförande att ta fasta på. Det finns tankar om en parlamentarisk kommitté om PBL. Jag kan konstatera att den nya plan- och bygglagen som trädde i kraft 2011 knappt har börjat verka ännu.

Regeringen lägger fram förslag om att förbättra och förenkla planprocesserna, ändra instansordningen för överklagande och ta bort ett helt steg i vissa planprocesser och kravet på detaljplan. Det sker ständiga förbättringar.

Det skulle vara intressant att få veta: Exakt vad utöver vad regeringen nu föreslår är det Jonas Gunnarsson och Socialdemokraterna vill få ut av en sådan kommitté?

Anf. 515 JONAS GUNNARSSON (S) replik:

Herr talman! Det var precis det jag sade. Det sker otaliga ändringar i en lagstiftning som är så pass ny.

Jag tror inte att det ens går att räkna upp dem på båda mina händers fingrar. Det är vad som är problemet. Det är väldigt svårt att politiskt få en överblick av vad det innebär.

Det vore bättre om vi kunde sätta oss gemensamt och ta oss an problemet som det ser ut i sin helhet i stället för att smådutta som regeringen och regeringens företrädare gör nu.

Anf. 516 OSKAR ÖHOLM (M):

Herr talman! För några veckor sedan stod jag i en helt annan talarstol än denna och i ett helt annat sammanhang, men också i en debatt om bostadsfrågan. Den som modererade debatten började med att ställa en fråga som vi skulle svara på: Varför är ni så oense i bostadspolitiken? Vad är det ni bråkar om egentligen?

Det var en fråga som inte bara ställdes för att känslan var sådan där och då, utan den baserades tydligen på en sammanställning som tidningen Riksdag & Departement hade gjort. Där hade man visat att det under de senaste åren var just i civilutskottet det hade varit mest osämja mellan Alliansen och de olika oppositionspartierna.

Jag har funderat en del på det där. Det är klart att man å ena sidan kan säga att det är bra med konflikt. Det är bra med tydliga och olika uppfattningar i politiken. Det är bra med tydliga alternativ och åsiktsskillnader. Å andra sidan är det lite märkligt eftersom vi ändå i grund och botten

verkar vara rätt överens om exakt åt vilket håll vi vill gå, det vill säga att vi måste skapa ett samhälle där det är enklare att bygga fler bostäder.

Låt mig därför ta någon minut i anspråk och göra några konstateranden som jag tror att vi alla kan vara helt överens om.

För det första: Sverige har under lång tid – kanske 20 års tid, vilket vi har varit inne på redan här – inte förmått bygga så mycket bostäder som behövs. Om vi jämför oss med andra länder ser vi att vi kanske har byggt hälften av vad man har gjort i våra grannländer. Vi har konsekvent hamnat efter vad våra jämförbara länder har lyckats förmå.

För det andra: Den långvariga oförmågan att upprätthålla tempo i byggandet har skapat en bostadsbrist som är frustrerande för många av dem som upplever den personligen men som också är problematisk för hela samhället. Om man inte får möjlighet att hitta någonstans att bo när man får ett nytt jobb eller hoppar på en studieplats skapar det problem för hela samhället. Det hotar både tillväxten och arbetslinjen.

För det tredje: Sverige urbaniseras just nu kanske snabbast i hela Europa. Det är ofta som denna debatt handlar om Stockholm, Göteborg och Malmö. Det är sant och riktigt. Men precis samma situationer och problem ser vi i Örebro, Jönköping, Norrköping, Linköping, Helsingborg och Umeå. I stad efter stad ser vi behovet av att bli bättre på att förtäta. Vi måste bli bättre på att se till att processerna går snabbare och att bygga mer bostäder, helt enkelt.

Allt detta, herr talman, är saker som jag tror att vi rimligen är helt överens om, eller sådant som vi helt enkelt bara kan konstatera är fakta; så är det. Då är den stora frågan: Vad gör vi åt det?

Jag skulle vilja påstå att vårt svar från Alliansens sida är tydligt: Vi helrenoverar en bostadspolitik som under kanske 20 års tid inte har fungerat. Vi går på punkt efter punkt igenom precis de hinder som står i vägen. Vi förenklar regelverken, och vi ser över planprocessen. Instansordning för överklagande var uppe. Det handlar om allt möjligt sådant här som är bra och viktigt, även om det mestadels hånas av oppositionen. Vi tittar också, som jag var inne på i repliken alldeles nyss, på hur man bättre kan utnyttja de bostäder som redan finns. Det är också en viktig del av bostadspolitiken, åtminstone på kort sikt. För hur man än bär sig åt tar det ju tid.

Om man ser på vad som är under luppen just nu är det just modernare och tydligare regler för att se till att det går snabbare från beslutad detaljplan till färdigställt bygge. Vi tittar på de tekniska särkrav från kommunerna som påverkar bostadsbyggandet, och vi ser till att det hela går lite snabbare och blir mer samstämmigt. Det handlar om villkoren för hyresrätten, strandskyddet och bullerfrågan för att se till att det blir enklare att bygga i städerna igen.

Om man ser på saker som vi redan har genomfört kan man bara nämna en sådan sak som att fastighetsavgiften för hyreshus har sänkts. Skattebefrielsen för nyproducerade bostäder har förlängts. I början av sommaren kom det en proposition med förslag till en tydligare bostadsförsörjningslag som har lämnats på riksdagens bord. Den ska vi behandla senare i höst. I närtid har direktiv kommit till en parlamentarisk utredning om regional planering och bostadsförsörjning.

Allt detta är oerhört centrala delar för att på punkt efter punkt helrenovera bostadspolitiken. Den har under alldeles för lång tid – bortåt de

här 20 åren – skapat en situation där vi ligger efter. Man måste sätta i gång.

Om vi gör detta rätt tror jag dessutom att vi kan möta de utmaningar som urbaniseringen innebär. Vi kan alltså både öka byggandet och införa ett regelverk och ett synsätt som gör att man kan bygga de städer som människor efterfrågar. Det är städer där vi blir mer beroende av varandra och mindre beroende av bilen. Det tror jag dessutom skulle vara bra.

Herr talman! Då får man slutligen återvända till den frågeställning som jag började med: Varför är vi då så oense? Det här borde man väl kunna vara överens om? Jag tror att det beror på två saker.

Dels har vi ett stort oppositionsparti som visserligen säger: Bygg mer! Men i praktisk politik förmår de inte förnya sin politik över huvud taget. De återvänder i stället, år efter år, till precis den subventionspolitik som inte har fungerat. Det är alltså den politik som man har jobbat med under alla sina år i regeringsställning och som under 20 års tid har skapat ett uppdämt behov av bostäder och en bostadsbrist. Det ska tydligen vara lösningen också för framtiden, när vi empiriskt har sett att det inte fungerar.

Dels tror jag att vi även på detta område har en opposition som består av fyra partier som sinsemellan bara verkar vara överens om en enda sak: att de ska stoppa regeringen. Det är det som är det viktiga. Ta situationen och reformen om förenklade och förtydligade regler för andrahandsuthyrning eller uthyrning av privatbostäder. Det är ett typiskt exempel. Alla sade sig vara överens om att vi skulle utnyttja befintligt bestånd bättre. Alla sade att det var rimligt att de som hyr ut skulle kunna få ersättning för sina kostnader. Men när det väl kom fram och när det väl låg på riksdagens bord skulle man bara säga nej.

Vi kan bara vädja till oppositionen: Kom igen nu! Hjälptill lite grann, och se till att de saker som vi har utrett också kommer på plats!

Anf. 517 JONAS GUNNARSSON (S) replik:

Herr talman! Jag börjar med en enkel fråga till Oskar. Det har snart gått åtta år med den här regeringen och den nuvarande bostadspolitiken. Det har inte hänt någonting vad gäller utvecklingen. Hur ser du på det?

Anf. 518 OSKAR ÖHOLM (M) replik:

Herr talman! Det är sant om man tittar på hur utvecklingen ser ut att det inte heller under de senaste åren har vänt. Vi har tvärtom sett fallande siffror. Det stämmer inte bara i Sverige, utan det är sant i hela Europa, i princip, på grund av den kris som vi har gått igenom. I alla de länder som vi kan jämföra oss med har byggandet minskat under krisen.

Det är på ett sätt inte konstigt att det blir så. Det är problematiskt, men det är inte konstigt. Det som särskiljer Sverige är att det har fallit från redan låga nivåer. Det vi gör nu är att se till att ändra de strukturella problemen så att förutsättningarna ligger på plats när krisen vänder och vi är på väg tillbaka.

Låt mig ställa frågan tillbaka: Är Jonas Gunnarsson beredd att ta de saker som ligger på bordet? Ta kommunala särkrav som är på väg fram, ta den förstärkta bostadsförsörjningslagen – kommer Socialdemokraterna att agera på något rimligt sätt och försöka hjälpa till att få igenom detta? Eller är det fortsatt bara nej som gäller?

Anf. 519 JONAS GUNNARSSON (S) replik:
Herr talman! Vi agerar alltid rimligt och utifrån våra väljares intres-
sen.

Om man tittar på det som har hänt under de gångna två mandatperi-
oderna ser man att det är väldigt lite. Det man har gjort är att öppna upp
för marknadshyror i andrahandsuthyrningen. Vi har fått en ny PBL som
inte fungerar och som man förnyar och förändrar hur många gånger som
helst. Vi har en bostadsminister som har gett och tillsatt ungefär 70 upp-
drag och utredningar. Trots detta har inte bostadsbyggandet kommit i
gång.

Anf. 520 OSKAR ÖHOLM (M) replik:
Herr talman! Återigen: Poängen är att bostadsbyggandet föll också i
Sverige. Skillnaden är att det föll från redan låga nivåer. Det vi gör nu är
att på punkt efter punkt gå igenom detta. Jag vet att Socialdemokraterna
roar sig med att håna alla dessa utredningar. Jag tycker att utredningar är
bra. Om man ska genomföra förändringar ska det vara utrett, och man
ska veta att det blir rätt.

Nu är vi i läget att mycket av detta ska genomföras. En hel del har
hänt. Jag räknade upp en lång rad av saker som vi har genomfört. Mycket
är nu på gång, men vi får inga besked från Socialdemokraterna om
huruvida de tänker hjälpa till att få detta på plats i riksdagen.

Anf. 521 JAN LINDHOLM (MP) replik:
Herr talman! Oskar Öholm vädjar om hjälp. Han säger till Socialde-
mokraterna och oppositionen: Kan ni inte hjälpa till?

Om man har den inställningen borde man vara lite ödmjuk. Då borde
man vara beredd att föra en konstruktiv diskussion. I det exempel som
Oskar Öholm tar upp om privatuthyrning har han inte grund för det han
påstår. Det som har hänt är att vi har fått precis rätt. Hyrorna har stigit
och omsättningshastigheten har ökat därför att de som har förstahands-
kontrakt vill omsätta denna möjlighet. Det finns inget bevis för att det är
fler bostäder som är ute på marknaden.

Det är också fel att säga att bostadssubventionen inte fungerar. Vad är
det som byggs i dag när det börjar byggas? Det är de bostäder som sub-
ventioneras. Vilka bostäder är det som har byggts som inte har subventio-
nerats i det här landet? Det skulle jag vilja få en liten kommentar om.

Anf. 522 OSKAR ÖHOLM (M) replik:
Herr talman! Jag tar de två frågorna i tur och ordning. Det man kan se
av reformen är att den handlar om att människor inte längre behöver
smyga i trapphusen och inte längre behöver bo med grå och svarta
andrahandskontrakt där ingen vet vad som gäller. Detta är nu förändrat
när man vet att man bor lagligt och att man har ett kontrakt som är rätt
och rimligt.

Man kan se tendenser till att utbudet, åtminstone i den här staden av
det man kunnat läsa i tidningarna, har ökat kraftigt. Det fanns en skräm-
selpropaganda om dubblerade hyror, men det ser vi inte. En del har sä-
kert försökt att ta ut mer. Många får inte bostaden uthyrd när de höjer
hyrorna på det sättet. Man ser inte de extrema hyreshöjningar som oppo-

sitionen pratade om när man började prata om dubbleringar. De finns inte där.

Jag kan säkert återkomma till den andra delen i nästa replikskifte. Jag konstaterar bara att mycket av subventionspolitiken testades under den 20-åriga period som jag beskrev. Den skapade den situation som vi i dag befinner oss i. Varför återvända till det som vi såg inte fungerade?

Anf. 523 JAN LINDHOLM (MP) replik:

Herr talman! De bostäder som har byggts i det här landet de senaste åren har nästan till hundra procent byggts med subventioner i någon form. Det är mycket svårt att hitta bostäder som inte har byggts med subventioner om man räknar in ränteavdragssubventionen.

Det finns inget underlag för att påstå att utbudet har ökat. Det är omsättningshastigheten på befintliga andrahandslägenheter som har ökat.

Jag vill också påstå att det är fel att inte ta in i resonemanget att det är olika födelsetalskonjunkturen, och därmed också olika byggkonjunkturen, i de länder man jämför sig med.

Anf. 524 OSKAR ÖHOLM (M) replik:

Herr talman! Jag håller med om att det inte finns någon exakt statistik att hänvisa till. Man kan se tendenser än så länge. När man har börjat kunna följa detta har man sett att utbudet har blivit större. Det var hela poängen.

Den andra viktiga poängen är att man inte längre behöver smyga. Man får ett kontrakt och vet vad som gäller. Man kan gå till hyresnämnden och få hyran nedsatt om den inte är skälig. Man behöver inte längre smyga i trapphuset. Man har ett kontrakt, och man har någonstans att bo. Det sker på kort sikt, och det fungerar.

Anf. 525 OLA JOHANSSON (C):

Herr talman! Som den näst siste talaren i den här väldigt långa allmänpolitiska debatten måste jag inleda genom att ifrågasätta hur talman tänkte när han placerade den enskilda fråga som har störst betydelse för barns och ungdomars uppväxtvillkor, folkhälsa, utbildning, klimat, miljö, jobb, tillväxt och integration – för att nu nämna några av de många politikområden som har debatterats här – som den sista diskussionspunkten efter 30 timmar.

Var och hur vi bor och planerar samhället för de människor som vill leva i Sverige i dag och i framtiden är avgörande om vi ska kunna skapa en hållbar tillväxt i hela landet där människor ges förutsättningar att förverkliga drömmar och leva ett rikt, hälsosamt liv tillsammans.

Man kan fråga sig hur det kommer sig att bostadspolitiken i decennier har varit ett kirurgiskt utskuret område vid sidan av näringspolitiken, klimatpolitiken, välfärdspolitiken och regionalpolitiken.

Herr talman! Det är beklagligt och kanske en del av förklaringen till att bostadsbyggandet är otillräckligt, att inte tillräckliga drivkrafter finns att investera i att bygga, äga och förvalta bostäder, att det finns en elefant i rummet som påverkar allt och alla. Om elefanter brukar man säga att ska man äta den måste man dela upp den i små bitar.

Delar vi på samma sätt upp bostadspolitiken finner vi olika delar som alla har sin funktion att fylla, men det saknas en hjärna och en ryggrad som leder den i en bestämd riktning.

Efter denna inledning vill jag presentera några av Centerpartiets förslag på hur vi får ett ökat bostadsbyggande och en bättre fungerande bostadsmarknad.

Regelförenklingsarbetet måste fortsätta. Den nu gällande plan- och bygglagen behöver tillämpas på ett sådant sätt att planprocesserna blir kortare och mer förutsägbara. Vi ställer oss positiva till att det enkla planförfarandet nu blir standardlösningen och att vi i fortsättningen slipper en övernitisk detaljplanering hos kommunerna.

Bullerkraven måste ses över. Det är orimligt att Naturvårdsverket och Boverket bråkar och har olika nivåer som inte är samordnade. Buller från trafik är ett miljöproblem, men det går att hantera genom att mäta det där det har verklig påverkan och bekämpa det vid källan. Det ska inte få hindra att attraktiva bostäder byggs.

Överklagandeinstanserna är många och det finns många som tar sig rätten att överklaga. Utan att inskränka medborgerliga rättigheter måste man fråga sig hur många instanser det ska finnas och vilka som ska ha rätt att kalla sig för sakägare. Centerpartiet välkomnar en översyn av detta.

De bostäder som har byggts de senaste 50 åren uppfördes med statligt stöd i varierande form. Den tidens politik påverkar oss i dag genom att vi har bostäder, ofta av hög kvalitet, som har bidragit till att skapa hem åt generationer inflyttare till storstäder och kommuncentrum. De står som en symbol över Socialdemokraternas flyttlass- och koncentrationspolitik. I dag förknippas några av dem med förfall, utanförskap och problem.

Det är hyresnivåerna i miljonprogramsområdena som i dag påverkar hyrorna i de lägenheter som ännu inte har byggts och som hindrar nödvändiga reinvesteringar, energieffektiviseringar, tillgänglighetsåtgärder, stambyten och standardhöjningar.

Moderna hyresgäster är konsumenter som ska kunna göra individuella val och själva bestämma vad de vill betala för värme och hushållsel, tilläggstjänster och standard på vitvaror. Centerpartiet följer med intresse den debatt som förs av ekonomer, forskare och företrädare för privata och allmännyttiga bostadsföretag som ifrågasätter dagens hyresreglering.

Vi tror att en friare hyressättning med ökat inslag av marknadsanpassning skulle underlätta för dem som saknar en bostad. Det skulle öka utbudet av nyproducerade bostäder och stoppa omvandlingen till bostadsrätter. Om man med större utrymme för variation i hyressättningen kunde stärka drivkrafterna att investera i bostäder skulle utbudet genast öka, precis som hände när andrahandsuthyrningen förenklades för ett tag sedan.

I Socialdemokraternas skuggbudget föreslås 1 miljard i byggbonus. Vill man på allvar få fart på bostadsbyggandet är det betydligt större summor man måste subventionera med. Men det vore katastrofalt och ett långt värre hinder mot bostadsbyggandet än någon lågkonjunktur, finansskris eller regelkrångel om byggföretagen förväntade sig en bonus eller ett statligt stöd som aldrig kommer.

Herr talman! Det har varit mycket tal om bostadspolitik i kväll. Framför allt har socialdemokratiska talare undrat vad Alliansen och Centerpar-

tiet vill göra för att öka bostadsbyggandet i de orter där gruvnäringen skapar ett behov. Själva har de inte presenterat en enda egen lösning och inte heller i kväll.

Varsågoda! Här kommer ett batteri med centerförslag. Fortsätt att underlätta det strandnära byggandet ännu mer för att skapa attraktiva bostäder längs älvar, sjöar och vatten i hela landet! En sådan politik motsätter sig Miljöpartiet.

Utveckla offentlig service och välfärd som är skattefinansierat men drivs i privat regi! En sådan politik motsätter sig Vänsterpartiet.

Investerar i infrastruktur, vägunderhåll och bredband med hjälp av landsbygdsprogrammet! Det är samma landsbygdsprogram som Socialdemokraterna ville halvera EU:s andel av för ett år sedan. Nu ökar Centerpartiet den svenska medfinansieringen med 5 miljarder och säkrar på så sätt bredbandsutbyggnaden.

Skapa goda förutsättningar för hållbara resor och transporter i hela landet! Den samlade oppositionen vill på olika sätt beskatta och straffa avstånd genom att belägga mjölk bilen, färdtjänsttaxin och andra transportmedel med kilometerskatt.

När bankerna inte tror på bodrömmen och bostadsinvesteringen finns det en kreditgaranti att hänvisa till, och den har Alliansen utökat genom att taket har höjts. Vi vill stimulera bosparandet och främja ägandet.

Herr talman! Bostadspolitikerna ska inte ses som en isolerad del av helheten. Det behövs en hållbar närings-, välfärds-, klimat- och jobbpolitik för att få fart på bostadsbyggandet. Tillgången till bostäder är nödvändig för en hållbar jobb-, klimat-, välfärds- och näringspolitik.

Herr talman! Så ser elefanten ut. Vi föredrar den hel och levande.

Anf. 526 STEFAN SVANSTRÖM (KD):

Herr talman! Kristdemokraterna har inför nästa års val valt att fokusera på barns och ungas uppväxtvillkor. Vi är övertygade om att en politik som sätter barn och unga i fokus kommer att betala sig mångfaldigt, både ekonomiskt och socialt. En trygg uppväxt ger helt enkelt god tillväxt.

Dess värre är bostadssituationen ett stort bekymmer för många barnfamiljer. Fler och fler familjer i storstäderna blir alltmer trångbodda. Svårigheten att hitta ett fast boende gör att unga familjebildare tvingas vänta innan de kan sätta barn till världen. Familjer i orter med svag utveckling riskerar att bli kvar i arbetslöshet och socialt utanförskap eftersom de inte kan hitta ett rimligt boende där jobben finns. Det är en djupt bekymmersam utveckling.

Herr talman! Alliansen har sedan 2006 börjat angripa flera av de mest fundamentala orsakerna till dagens bristsituation. Vi har avskaffat en skadlig subventionspolitik som drivit upp byggkostnaderna till de högsta i Europa. Vi har stegvis börjat montera ned regleringar och särkrav som förhindrar, fördyrar och försenar ett ökat byggande.

Vi har nyligen tagit viktiga steg för att underlätta andrahandsuthyrning så att det befintliga beståndet används bättre.

Allt detta har oppositionen invänt mot i olika grad. Senast gällde kritiken att hyrorna på andrahandsmarknaden har stigit med mellan 20 och 30 procent. Det har nämnts här i debatten tidigare. Vad som inte nämns är att antalet lediga andrahandslägenheter ökar ännu snabbare, med upp

till 50 procent enligt de uppgifter vi har att tillgå. Ett tydligare bevis för att en friare prisbildning också innebär ett större utbud och fler lediga bostäder går knappast att finna. Om det blir mer lönsamt och mer förutsägbart att hyra ut kommer också fler att vilja göra det. Fler kommer också att vilja bygga. Detta är ett oomkullrunkeligt faktum.

Bostadsbristen är emellertid skriande och spridd över hela landet. Mer än två tredjedelar av landets kommuner rapporterar brister, enligt Boverkets enkäter. Bara här i Stockholm köar drygt 400 000 människor för att få en hyresbostad. Det är en siffra som har vuxit med runt 40 000 personer per år de senaste åren.

Paradoxen i vårt fria och relativt välmående land är att det i dag är svårare att komma över ett hyreskontrakt i Stockholms innerstad än det var att få tillgång till en hyreslägenhet i planekonomins Sovjet. I detta avseende, herr talman, är Sverige sannerligen den sista sovjetstaten.

Det finns enligt min mening starka skäl att diskutera hur vi kan göra det mer lönsamt att bygga hyresrätter så att fler barnfamiljer och unga kan beredas plats på hyresmarknaden. Låt mig här påpeka att Hyresbostadsutredningen från 2012 entydigt pekade ut den nuvarande hyresregleringen som den enskilt viktigaste återhållande faktorn.

Klas Eklund, S-ekonomen, gick i senaste numret av tidningen Fokus ännu längre. Han konstaterade att det nu är 50 år sedan Assar Lindbeck första gången kritiserade hyresregleringen. Jag citerar: ”Ett halvsekel senare är hyresregleringen fortfarande svensk politikens galten Särimmer. Den slaktas av ekonomerna varenda dag, men återupplivas av politikerna nästa morgon.”

Eklunds slutsats är enkel. Det är dags att låt galten somna in för gott.

Men om det ska göras – jag säger om, eftersom jag inte har hela Alliansen och mitt parti med mig om det här – menar jag att vi måste säkerställa två saker.

Det första är att de som idag har en hyresrätt inte får dramatiskt ändrade förutsättningar för att klara sitt boende. Enklast är därför att låta hyresregleringen och dess bestämmelser finnas kvar för redan tecknade kontrakt.

Det andra är att skapa ökad trygghet för de boende som går in ett system med friare hyror. Även i en sådan ordning krävs ett starkt skydd för den svagare parten, det vill säga hyresgästen. Ett hyreskontrakt med avtalad hyra måste därför kunna gälla under en längre tid och endast justeras enligt en på förhand överenskommen mekanism till exempel ett index, gärna fastställt genom en förhandling. Här kan den tyska hyresregleringen fungera som inspiration, vilket också var vad Hyresbostadsutredningen föreslog. Det är dags att titta ordentligt på det förslaget.

Herr talman! Låt mig slutligen varna för oppositionens faiblesse för subventioner och återställare i bostadspolitik. Vi vet av erfarenhet att subventioner för en typ av bostäder tränger undan byggandet av andra. Subventioner tar också bort prispressen vid nybyggen vilket leder till högre byggkostnader. En stor del av de subventioner som betalas ut hamnar med andra ord rätt i byggherrarnas fickor.

Det är måhända lätt att förföras av offentliga satsningar på något behjärtansvärt ändamål. Bostadspolitik är ett sådant ändamål, men på detta område är den politik som förfäktas från vänster inget annat än en nostalgisk U-sväng in i en planekonomisk återvändsgränd. Det är hög tid

att en gång för alla stänga den dörren, och låta barn och unga växa upp till en bostadsmarknad byggd på sunda marknadsprinciper, inte på förbud, överreglering och statligt stöd.

Prot. 2013/14:13
16 oktober

Allmänpolitisk debatt

Anf. 527 JAN LINDHOLM (MP) replik:

Herr talman! Det är lite skrämmande att lyssna på Stefan Svanström. Om han vill ta poäng på att han styr den sista Sovjetstaten vet jag inte, men han vidhåller att subventioner inte fungerar, trots att vi kan konstatera att det finns få bostäder byggda utan subventioner.

År 2010 kom en rapport som Fastighetsägarna hade tagit fram tillsammans med Hyresgästföreningen och Saboföretagen. Där konstateras att ägda bostäder, villor och bostadsrätter, är subventionerade med 24 000–25 000 kronor per år i förhållande till hyresrätter.

Jag undrar om Stefan Svanström är beredd att stryka de subventionerna?

Bostadspolitik

Anf. 528 STEFAN SVANSTRÖM (KD) replik:

Herr talman! Jag tror att man måste vara noga med att skilja på subventioner och subventioner. Marknadsmekanismerna kräver vissa former av investeringar, och vi gynnar investeringar generellt genom att till exempel tillåta ränteavdrag. Jag är inte emot ränteavdrag. Ränteavdraget är ett bra sätt och en del av kapitalbeskattningen som är homogen och lika i bägge ändar. Man får betala ränta på inkomst och göra avdrag för en ränteutgift. Det är en god politik.

Frågan är varför Jan Lindholm förfäktar en mekanism där fri prisbildning ska gälla på en marknad men inte på en annan. Varför är man emot en friare prisbildning exempelvis vid andrahandsuthyrning när vi kan bevisa att det ger ett större utbud enligt vad vi nu kan se. Vi vet också att den köpta marknaden leder till ett högre byggande där en fri prisbildning slår igenom på ett ökat utbud.

Anf. 529 JAN LINDHOLM (MP) replik:

Herr talman! Debattörer som plockar sina argument från sin egen fantasi är inte så intressanta att debattera med. Vi hade kunnat göra en mycket bra uppgörelse om regeringens företrädare hade varit intresserade av att göra en uppgörelse om andrahandsuthyrningen. Faktum är att det inte går att säga i dag att det har lett till den förändring som ni ville ha. Tvärtom ser vi att det har lett precis dit som vi förstod att ert förslag skulle leda och det vi försökte förhindra, nämligen höjda hyror. Och antalet andrahandskontrakt har inte ökat. Det är fakta.

Anf. 530 STEFAN SVANSTRÖM (KD) replik:

Herr talman! Jag vet inte vad Jan Lindholm har för vederhäftiga fakta. Det vi har statistik och indikationer från är de publika annons sajter som annonserar om sådant, och de rapporterar både högre priser och ett ökat utbud. Det är den effekten vi ser så här långt, och det är den effekten som vi från Alliansen ville ha, nämligen ett ökat utbud av bostäder genom en friare prisbildning. Det är enligt nationalekonomins teorier, och det fungerar i praktiken.

8 § Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Propositioner

2013/14:19 Begränsningar av möjligheten att göra avdrag för koncernbidrag

2013/14:20 Frihandelsavtal mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Korea, å andra sidan

Motioner

med anledning av prop. 2013/14:5 Vital kommunal demokrati

2013/14:K2 av Mia Sydow Mölleby m.fl. (V)

2013/14:K3 av Björn Söder och Sven-Olof Sällström (SD)

9 § Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 16 oktober

2013/14:43 Västerdalsbanan och andra lågtrafikerade banor

av *Lena Olsson* (V)

till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

2013/14:44 Lysekilsbanans framtid

av *Wiwi-Anne Johansson* (V)

till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

2013/14:45 Vattenfalls lobbning mot stöd till förnybar energi

av *Lise Nordin* (MP)

till statsrådet Peter Norman (M)

2013/14:46 Arbetslösheten

av *Raimo Pärssinen* (S)

till arbetsmarknadsminister Elisabeth Svantesson (M)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 22 oktober.

10 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 16 oktober

2013/14:46 Det kommunala informationsansvaret – eleverna som hamnar utanför

av *Johan Löfstrand* (S)

2013/14:47 Marinens Musikkår

av *Peter Jeppsson* (S)
till försvarsminister Karin Enström (M)

2013/14:48 Humanitär hjälp till befolkningen i Nordöstra Syrien/syriska Kurdistan

av *Jacob Johnson* (V)
till statsrådet Hillevi Engström (M)

2013/14:49 Vittnesstödsverksamhet

av *Anna Wallén* (S)
till justitieminister Beatrice Ask (M)

2013/14:50 Resursförstärkning till landets brottsofferjourer

av *Anna Wallén* (S)
till justitieminister Beatrice Ask (M)

2013/14:51 Den svenska modellen

av *Marie Granlund* (S)
till arbetsmarknadsminister Elisabeth Svantesson (M)

2013/14:52 Villkor för bredbandsutbyggnad

av förste vice talman *Susanne Eberstein* (S)
till landsbygdsminister Eskil Erlandsson (C)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 22 oktober.

11 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade inkommit:

den 16 oktober

2013/14:35 Huliganmaskering

av *Kent Härstedt* (S)
till justitieminister Beatrice Ask (M)

2013/14:36 Bankernas avgifter för kortbetalningar i butiker

av *Mats Pertoft* (MP)
till statsrådet Peter Norman (M)

2013/14:39 Beräkning av bostadstillägg

av *Barbro Westerholm* (FP)
till statsrådet Ulf Kristersson (M)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 22 oktober.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdet början till och med 1 § anf. 60 (delvis),
av förste vice talmannen därefter till och med 1 § anf. 113 (delvis),
av tredje vice talmannen därefter till och med 7 § anf. 206 (delvis),
av förste vice talmannen därefter till och med 7 § anf. 306,
av talmannen därefter till och med 7 § anf. 382 (delvis),
av förste vice talmannen därefter till och med 7 § anf. 470 (delvis) och
av talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

KATHRIN FLOSSING

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Partiledardebatt.....	1
Anf. 1 MIKAEL DAMBERG (S)	1
Anf. 2 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik.....	4
Anf. 3 MIKAEL DAMBERG (S) replik	4
Anf. 4 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik.....	5
Anf. 5 MIKAEL DAMBERG (S) replik	5
Anf. 6 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik	6
Anf. 7 MIKAEL DAMBERG (S) replik	6
Anf. 8 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik	7
Anf. 9 MIKAEL DAMBERG (S) replik	7
Anf. 10 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik.....	7
Anf. 11 MIKAEL DAMBERG (S) replik	8
Anf. 12 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik.....	9
Anf. 13 MIKAEL DAMBERG (S) replik	9
Anf. 14 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	9
Anf. 15 MIKAEL DAMBERG (S) replik	10
Anf. 16 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	10
Anf. 17 MIKAEL DAMBERG (S) replik	11
Anf. 18 JONAS SJÖSTEDT (V) replik	11
Anf. 19 MIKAEL DAMBERG (S) replik	12
Anf. 20 JONAS SJÖSTEDT (V) replik	12
Anf. 21 MIKAEL DAMBERG (S) replik	13
Anf. 22 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD) replik	13
Anf. 23 MIKAEL DAMBERG (S) replik	13
Anf. 24 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD) replik	14
Anf. 25 MIKAEL DAMBERG (S) replik	14
Anf. 26 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	15
Anf. 27 MIKAEL DAMBERG (S) replik	18
Anf. 28 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik.....	18
Anf. 29 MIKAEL DAMBERG (S) replik	19
Anf. 30 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik.....	19
Anf. 31 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	20
Anf. 32 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik.....	20
Anf. 33 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	21
Anf. 34 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik.....	21
Anf. 35 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	22
Anf. 36 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik.....	22
Anf. 37 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	23
Anf. 38 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik.....	23
Anf. 39 JONAS SJÖSTEDT (V) replik	24
Anf. 40 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik.....	24
Anf. 41 JONAS SJÖSTEDT (V) replik	25

Anf. 42	Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik	25
Anf. 43	GUSTAV FRIDOLIN (MP)	25
Anf. 44	Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik	28
Anf. 45	GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	29
Anf. 46	Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik	29
Anf. 47	GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	30
Anf. 48	Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik	30
Anf. 49	GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	31
Anf. 50	Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik	31
Anf. 51	GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	31
Anf. 52	Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik	32
Anf. 53	GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	32
Anf. 54	Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik	33
Anf. 55	GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	33
Anf. 56	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik	33
Anf. 57	GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	34
Anf. 58	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik	35
Anf. 59	GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	35
Anf. 60	JONAS SJÖSTEDT (V) replik	35
Anf. 61	GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	36
Anf. 62	JONAS SJÖSTEDT (V) replik	36
Anf. 63	GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	37
Anf. 64	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD) replik	37
Anf. 65	GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	38
Anf. 66	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD) replik	38
Anf. 67	GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	38
Anf. 68	Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP)	39
Anf. 69	MIKAEL DAMBERG (S) replik	41
Anf. 70	Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik	42
Anf. 71	MIKAEL DAMBERG (S) replik	43
Anf. 72	Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik	43
Anf. 73	GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	43
Anf. 74	Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik	44
Anf. 75	GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	44
Anf. 76	Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik	44
Anf. 77	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik	45
Anf. 78	Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik	45
Anf. 79	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik	46
Anf. 80	Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik	46

Anf. 81 JONAS SJÖSTEDT (V) replik	46
Anf. 82 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik	47
Anf. 83 JONAS SJÖSTEDT (V) replik	48
Anf. 84 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik	48
Anf. 85 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C).....	48
Anf. 86 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	50
Anf. 87 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik.....	51
Anf. 88 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	51
Anf. 89 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik.....	52
Anf. 90 JONAS SJÖSTEDT (V) replik	52
Anf. 91 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik.....	53
Anf. 92 JONAS SJÖSTEDT (V) replik	53
Anf. 93 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik.....	54
Anf. 94 JIMMIE ÅKESSON (SD).....	54
Anf. 95 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	57
Anf. 96 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	57
Anf. 97 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	58
Anf. 98 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	58
Anf. 99 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik.....	58
Anf. 100 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	59
Anf. 101 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik.....	60
Anf. 102 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	60
Anf. 103 JONAS SJÖSTEDT (V) replik	60
Anf. 104 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	61
Anf. 105 JONAS SJÖSTEDT (V) replik	62
Anf. 106 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	62
Anf. 107 JONAS SJÖSTEDT (V).....	62
Anf. 108 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik	65
Anf. 109 JONAS SJÖSTEDT (V) replik	66
Anf. 110 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik	66
Anf. 111 JONAS SJÖSTEDT (V) replik	66
Anf. 112 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD).....	67
Anf. 113 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	69
Anf. 114 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD) replik	69
Anf. 115 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	70
Anf. 116 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD) replik	70
2 § Meddelande om ändring i kammarens sammanträdesplan.....	71
3 § Anmälan om faktapromemoria	71
4 § Anmälan om fördröjt svar på interpellation	71
5 § Ärenden för hänvisning till utskott	72

6 § Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till förordning om en gemensam rekonstruktionsmekanism och rekonstruktionsfond (KOM(2013) 520)	72
Finansutskottets utlåtande 2013/14:FiU13	72
Beslut	72
FiU13 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till förordning om en gemensam rekonstruktionsmekanism och rekonstruktionsfond (KOM(2013) 520).....	72
7 § Allmänpolitisk debatt (forts. från prot. 12).....	72
<i>Jobb och tillväxt.....</i>	<i>72</i>
Anf. 117 BERIT HÖGMAN (S).....	72
Anf. 118 LARS HJÄLMERED (M) replik.....	74
Anf. 119 BERIT HÖGMAN (S) replik	74
Anf. 120 LARS HJÄLMERED (M) replik.....	74
Anf. 121 BERIT HÖGMAN (S) replik	74
Anf. 122 CHRISTER NYLANDER (FP) replik	75
Anf. 123 BERIT HÖGMAN (S) replik	75
Anf. 124 CHRISTER NYLANDER (FP) replik	75
Anf. 125 BERIT HÖGMAN (S) replik	76
Anf. 126 ANDREAS CARLSON (KD) replik.....	76
Anf. 127 BERIT HÖGMAN (S) replik	76
Anf. 128 ANDREAS CARLSON (KD) replik.....	76
Anf. 129 BERIT HÖGMAN (S) replik	77
Anf. 130 DAVID LÅNG (SD)	77
Anf. 131 KENT PERSSON (V)	78
Anf. 132 LARS HJÄLMERED (M) replik.....	79
Anf. 133 KENT PERSSON (V) replik.....	79
Anf. 134 LARS HJÄLMERED (M) replik.....	80
Anf. 135 KENT PERSSON (V) replik.....	80
Anf. 136 LARS HJÄLMERED (M).....	80
Anf. 137 PATRIK BJÖRCK (S) replik	81
Anf. 138 LARS HJÄLMERED (M) replik.....	82
Anf. 139 PATRIK BJÖRCK (S) replik	82
Anf. 140 LARS HJÄLMERED (M) replik.....	82
Anf. 141 INGELA NYLUND WATZ (S) replik.....	82
Anf. 142 LARS HJÄLMERED (M) replik.....	83
Anf. 143 INGELA NYLUND WATZ (S) replik.....	83
Anf. 144 LARS HJÄLMERED (M) replik.....	83
Anf. 145 BÖRJE VESTLUND (S) replik.....	83
Anf. 146 LARS HJÄLMERED (M) replik.....	84
Anf. 147 BÖRJE VESTLUND (S) replik.....	84
Anf. 148 LARS HJÄLMERED (M) replik.....	84
Anf. 149 PETER PERSSON (S) replik	84
Anf. 150 LARS HJÄLMERED (M) replik.....	85
Anf. 151 PETER PERSSON (S) replik	85
Anf. 152 LARS HJÄLMERED (M) replik.....	85
Anf. 153 LEIF PETTERSSON (S) replik.....	85
Anf. 154 LARS HJÄLMERED (M) replik.....	86

Anf. 155	LEIF PETTERSSON (S) replik	86
Anf. 156	LARS HJÄLMERED (M) replik	86
Anf. 157	BERIT HÖGMAN (S) replik	86
Anf. 158	LARS HJÄLMERED (M) replik	87
Anf. 159	BERIT HÖGMAN (S) replik	87
Anf. 160	LARS HJÄLMERED (M) replik	87
Anf. 161	MEERI WASBERG (S) replik	88
Anf. 162	LARS HJÄLMERED (M) replik	88
Anf. 163	MEERI WASBERG (S) replik	88
Anf. 164	LARS HJÄLMERED (M) replik	88
Anf. 165	ISAK FROM (S) replik	89
Anf. 166	LARS HJÄLMERED (M) replik	89
Anf. 167	ISAK FROM (S) replik	89
Anf. 168	LARS HJÄLMERED (M) replik	90
Anf. 169	KENT PERSSON (V) replik	90
Anf. 170	LARS HJÄLMERED (M) replik	90
Anf. 171	KENT PERSSON (V) replik	90
Anf. 172	LARS HJÄLMERED (M) replik	91
Anf. 173	INGEMAR NILSSON (S) replik	91
Anf. 174	LARS HJÄLMERED (M) replik	91
Anf. 175	INGEMAR NILSSON (S) replik	92
Anf. 176	LARS HJÄLMERED (M) replik	92
Anf. 177	CHRISTER WINBÄCK (FP)	92
Anf. 178	PATRIK BJÖRCK (S) replik	93
Anf. 179	CHRISTER WINBÄCK (FP) replik	94
Anf. 180	PATRIK BJÖRCK (S) replik	94
Anf. 181	CHRISTER WINBÄCK (FP) replik	94
Anf. 182	ANNIKA QARLSSON (C)	94
Anf. 183	SVEN-ERIK BUCHT (S) replik	96
Anf. 184	ANNIKA QARLSSON (C) replik	96
Anf. 185	SVEN-ERIK BUCHT (S) replik	97
Anf. 186	ANNIKA QARLSSON (C) replik	97
Anf. 187	THOMAS STRAND (S) replik	97
Anf. 188	ANNIKA QARLSSON (C) replik	97
Anf. 189	THOMAS STRAND (S) replik	98
Anf. 190	ANNIKA QARLSSON (C) replik	98
Anf. 191	PATRIK BJÖRCK (S) replik	98
Anf. 192	ANNIKA QARLSSON (C) replik	98
Anf. 193	PATRIK BJÖRCK (S) replik	99
Anf. 194	ANNIKA QARLSSON (C) replik	99
Anf. 195	BÖRJE VESTLUND (S) replik	99
Anf. 196	ANNIKA QARLSSON (C) replik	99
Anf. 197	BÖRJE VESTLUND (S) replik	99
Anf. 198	ANNIKA QARLSSON (C) replik	100
Anf. 199	MEERI WASBERG (S) replik	100
Anf. 200	ANNIKA QARLSSON (C) replik	100
Anf. 201	MEERI WASBERG (S) replik	100
Anf. 202	ANNIKA QARLSSON (C) replik	100
Anf. 203	ANDREAS CARLSON (KD)	101

Anf. 204	BÖRJE VESTLUND (S) replik.....	102
Anf. 205	ANDREAS CARLSON (KD) replik.....	103
Anf. 206	BÖRJE VESTLUND (S) replik.....	103
Anf. 207	ANDREAS CARLSON (KD) replik.....	103
Anf. 208	PATRIK BJÖRCK (S) replik	103
Anf. 209	ANDREAS CARLSON (KD) replik.....	104
Anf. 210	PATRIK BJÖRCK (S) replik	104
Anf. 211	ANDREAS CARLSON (KD) replik.....	104
Anf. 212	MEERI WASBERG (S) replik	104
Anf. 213	ANDREAS CARLSON (KD) replik.....	104
Anf. 214	MEERI WASBERG (S) replik	105
Anf. 215	ANDREAS CARLSON (KD) replik.....	105
Anf. 216	PATRIK BJÖRCK (S)	105
Anf. 217	LARS HJÄLMERED (M) replik.....	107
Anf. 218	PATRIK BJÖRCK (S) replik	107
Anf. 219	LARS HJÄLMERED (M) replik.....	107
Anf. 220	PATRIK BJÖRCK (S) replik	108
Anf. 221	HANS ROTHENBERG (M)	108
Anf. 222	LEIF PETTERSSON (S) replik.....	109
Anf. 223	HANS ROTHENBERG (M) replik	109
Anf. 224	LEIF PETTERSSON (S) replik.....	110
Anf. 225	HANS ROTHENBERG (M) replik	110
Anf. 226	PETER PERSSON (S) replik	110
Anf. 227	HANS ROTHENBERG (M) replik	110
Anf. 228	PETER PERSSON (S) replik	111
Anf. 229	HANS ROTHENBERG (M) replik	111
Anf. 230	LARS JOHANSSON (S) replik	111
Anf. 231	HANS ROTHENBERG (M) replik	112
Anf. 232	LARS JOHANSSON (S) replik	112
Anf. 233	HANS ROTHENBERG (M) replik	112
Anf. 234	BÖRJE VESTLUND (S) replik.....	112
Anf. 235	HANS ROTHENBERG (M) replik	113
Anf. 236	BÖRJE VESTLUND (S) replik.....	113
Anf. 237	HANS ROTHENBERG (M) replik	113
Anf. 238	ANDERS AHLGREN (C).....	113
Anf. 239	SVEN-ERIK BUCHT (S) replik	115
Anf. 240	ANDERS AHLGREN (C) replik	115
Anf. 241	SVEN-ERIK BUCHT (S) replik	115
Anf. 242	ANDERS AHLGREN (C) replik	116
Anf. 243	INGELA NYLUND WATZ (S).....	116
Anf. 244	HANS ROTHENBERG (M) replik.....	117
Anf. 245	INGELA NYLUND WATZ (S) replik.....	118
Anf. 246	HANS ROTHENBERG (M) replik.....	118
Anf. 247	INGELA NYLUND WATZ (S) replik.....	118
Anf. 248	ANDERS AHLGREN (C) replik	118
Anf. 249	INGELA NYLUND WATZ (S) replik.....	119
Anf. 250	ANDERS AHLGREN (C) replik	119
Anf. 251	INGELA NYLUND WATZ (S) replik.....	119
Anf. 252	KATARINA BRÄNNSTRÖM (M)	119

Anf. 253	PIA NILSSON (S) replik	121
Anf. 254	KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik	121
Anf. 255	PIA NILSSON (S) replik	121
Anf. 256	KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik	122
Anf. 257	PATRIK BJÖRCK (S) replik	122
Anf. 258	KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik	122
Anf. 259	PATRIK BJÖRCK (S) replik	123
Anf. 260	KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik	123
Anf. 261	EVA-LENA JANSSON (S) replik	123
Anf. 262	KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik	123
Anf. 263	EVA-LENA JANSSON (S) replik	124
Anf. 264	KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik	124
Anf. 265	MONICA GREEN (S) replik	124
Anf. 266	KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik	124
Anf. 267	MONICA GREEN (S) replik	125
Anf. 268	KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik	125
Anf. 269	LARS JOHANSSON (S) replik	125
Anf. 270	KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik	125
Anf. 271	LARS JOHANSSON (S) replik	126
Anf. 272	KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik	126
Anf. 273	MEERI WASBERG (S) replik	126
Anf. 274	KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik	126
Anf. 275	MEERI WASBERG (S) replik	127
Anf. 276	KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik	127
Anf. 277	ADNAN DIBRANI (S) replik	127
Anf. 278	KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik	127
Anf. 279	ADNAN DIBRANI (S) replik	128
Anf. 280	KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik	128
Anf. 281	THOMAS STRAND (S) replik	128
Anf. 282	KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik	128
Anf. 283	THOMAS STRAND (S) replik	129
Anf. 284	KATARINA BRÄNNSTRÖM (M) replik	129
Anf. 285	HELENA LINDAHL (C)	129
Anf. 286	SVEN-ERIK BUCHT (S) replik	130
Anf. 287	HELENA LINDAHL (C) replik	130
Anf. 288	SVEN-ERIK BUCHT (S) replik	131
Anf. 289	HELENA LINDAHL (C) replik	131
Anf. 290	LEIF PETTERSSON (S) replik	131
Anf. 291	HELENA LINDAHL (C) replik	131
Anf. 292	LEIF PETTERSSON (S) replik	132
Anf. 293	HELENA LINDAHL (C) replik	132
Anf. 294	LARS JOHANSSON (S) replik	132
Anf. 295	HELENA LINDAHL (C) replik	132
Anf. 296	LARS JOHANSSON (S) replik	133
Anf. 297	HELENA LINDAHL (C) replik	133
Anf. 298	KATARINA KÖHLER (S) replik	133
Anf. 299	HELENA LINDAHL (C) replik	133
Anf. 300	KATARINA KÖHLER (S) replik	134
Anf. 301	HELENA LINDAHL (C) replik	134

Anf. 302	LARS JOHANSSON (S)	134
Anf. 303	LARS HJÄLMERED (M) replik	135
Anf. 304	LARS JOHANSSON (S) replik	136
Anf. 305	LARS HJÄLMERED (M) replik	136
Anf. 306	LARS JOHANSSON (S) replik	136
Anf. 307	CHRISTER AKEJ (M)	136
Anf. 308	GÖRAN LINDELL (C)	138
Anf. 309	PETER PERSSON (S) replik	139
Anf. 310	GÖRAN LINDELL (C) replik	140
Anf. 311	PETER PERSSON (S) replik	140
Anf. 312	GÖRAN LINDELL (C) replik	140
Anf. 313	BÖRJE VESTLUND (S) replik	140
Anf. 314	GÖRAN LINDELL (C) replik	141
Anf. 315	BÖRJE VESTLUND (S) replik	141
Anf. 316	GÖRAN LINDELL (C) replik	141
Anf. 317	KATARINA KÖHLER (S)	141
Anf. 318	LARS HJÄLMERED (M) replik	143
Anf. 319	KATARINA KÖHLER (S) replik	143
Anf. 320	LARS HJÄLMERED (M) replik	143
Anf. 321	KATARINA KÖHLER (S) replik	143
Anf. 322	HELENA LINDAHL (C) replik	143
Anf. 323	KATARINA KÖHLER (S) replik	143
Anf. 324	HELENA LINDAHL (C) replik	144
Anf. 325	KATARINA KÖHLER (S) replik	144
Anf. 326	GÖRAN LINDELL (C) replik	144
Anf. 327	KATARINA KÖHLER (S) replik	144
Anf. 328	GÖRAN LINDELL (C) replik	144
Anf. 329	KATARINA KÖHLER (S) replik	145
Anf. 330	STAFFAN ANGER (M)	145
Anf. 331	BÖRJE VESTLUND (S) replik	146
Anf. 332	STAFFAN ANGER (M) replik	146
Anf. 333	BÖRJE VESTLUND (S) replik	147
Anf. 334	STAFFAN ANGER (M) replik	147
Anf. 335	PETER PERSSON (S)	147
Anf. 336	LARS HJÄLMERED (M) replik	148
Anf. 337	PETER PERSSON (S) replik	149
Anf. 338	LARS HJÄLMERED (M) replik	149
Anf. 339	PETER PERSSON (S) replik	149
Anf. 340	GUNNAR ANDRÉN (FP) replik	149
Anf. 341	PETER PERSSON (S) replik	150
Anf. 342	GUNNAR ANDRÉN (FP) replik	150
Anf. 343	PETER PERSSON (S) replik	150
Anf. 344	MEERI WASBERG (S)	150
Anf. 345	STAFFAN ANGER (M) replik	152
Anf. 346	MEERI WASBERG (S) replik	152
Anf. 347	STAFFAN ANGER (M) replik	152
Anf. 348	MEERI WASBERG (S) replik	153
Anf. 349	LEIF PETTERSSON (S)	153
Anf. 350	GUNNAR ANDRÉN (FP) replik	154

Anf. 351	LEIF PETTERSSON (S) replik	155
Anf. 352	GUNNAR ANDRÉN (FP) replik	155
Anf. 353	LEIF PETTERSSON (S) replik	155
Anf. 354	STAFFAN ANGER (M) replik	155
Anf. 355	LEIF PETTERSSON (S) replik	156
Anf. 356	STAFFAN ANGER (M) replik	156
Anf. 357	LEIF PETTERSSON (S) replik	156
Anf. 358	TERES LINDBERG (S)	156
Anf. 359	GUNNAR ANDRÉN (FP) replik	158
Anf. 360	TERES LINDBERG (S) replik	158
Anf. 361	GUNNAR ANDRÉN (FP) replik	158
Anf. 362	TERES LINDBERG (S) replik	159
Anf. 363	BÖRJE VESTLUND (S)	159
Anf. 364	STAFFAN ANGER (M) replik	160
Anf. 365	BÖRJE VESTLUND (S) replik	160
Anf. 366	STAFFAN ANGER (M) replik	161
Anf. 367	BÖRJE VESTLUND (S) replik	161
Anf. 368	THOMAS STRAND (S)	161
Anf. 369	GUNNAR ANDRÉN (FP) replik	163
Anf. 370	THOMAS STRAND (S) replik	163
Anf. 371	GUNNAR ANDRÉN (FP) replik	163
Anf. 372	THOMAS STRAND (S) replik	163
	<i>Ekonomi och skatter</i>	<i>164</i>
Anf. 373	LEIF JAKOBSSON (S)	164
Anf. 374	PER ÅSLING (C) replik	165
Anf. 375	LEIF JAKOBSSON (S) replik	165
Anf. 376	PER ÅSLING (C) replik	165
Anf. 377	LEIF JAKOBSSON (S) replik	166
Anf. 378	GUNNAR ANDRÉN (FP) replik	166
Anf. 379	LEIF JAKOBSSON (S) replik	166
Anf. 380	GUNNAR ANDRÉN (FP) replik	166
Anf. 381	LEIF JAKOBSSON (S) replik	166
Anf. 382	GUNNAR ANDRÉN (FP)	167
Anf. 383	LEIF JAKOBSSON (S) replik	168
Anf. 384	GUNNAR ANDRÉN (FP) replik	169
Anf. 385	LEIF JAKOBSSON (S) replik	169
Anf. 386	GUNNAR ANDRÉN (FP) replik	169
Anf. 387	HANNAH BERGSTEDT (S) replik	169
Anf. 388	GUNNAR ANDRÉN (FP) replik	170
Anf. 389	HANNAH BERGSTEDT (S) replik	170
Anf. 390	GUNNAR ANDRÉN (FP) replik	170
Anf. 391	PER ÅSLING (C)	170
Anf. 392	LEIF JAKOBSSON (S) replik	171
Anf. 393	PER ÅSLING (C) replik	172
Anf. 394	LEIF JAKOBSSON (S) replik	172
Anf. 395	PER ÅSLING (C) replik	172
	<i>Infrastruktur</i>	<i>172</i>
Anf. 396	ANDERS YGEMAN (S)	172

Anf. 397	LARS TYSKLIND (FP) replik	174
Anf. 398	ANDERS YGEMAN (S) replik	174
Anf. 399	LARS TYSKLIND (FP) replik	174
Anf. 400	ANDERS YGEMAN (S) replik	175
Anf. 401	EDWARD RIEDL (M) replik	175
Anf. 402	ANDERS YGEMAN (S) replik	175
Anf. 403	EDWARD RIEDL (M) replik	175
Anf. 404	ANDERS YGEMAN (S) replik	176
Anf. 405	JAN-EVERT RÅDHSTRÖM (M) replik	176
Anf. 406	ANDERS YGEMAN (S) replik	176
Anf. 407	JAN-EVERT RÅDHSTRÖM (M) replik	176
Anf. 408	ANDERS YGEMAN (S) replik	177
Anf. 409	GUNNAR ANDRÉN (FP) replik	177
Anf. 410	ANDERS YGEMAN (S) replik	177
Anf. 411	GUNNAR ANDRÉN (FP) replik	178
Anf. 412	ANDERS YGEMAN (S) replik	178
Anf. 413	LOTTA FINSTORP (M)	178
Anf. 414	ANDERS YGEMAN (S) replik	180
Anf. 415	LOTTA FINSTORP (M) replik	180
Anf. 416	ANDERS YGEMAN (S) replik	180
Anf. 417	LOTTA FINSTORP (M) replik	180
Anf. 418	JAN LINDHOLM (MP) replik	180
Anf. 419	LOTTA FINSTORP (M) replik	181
Anf. 420	JAN LINDHOLM (MP) replik	181
Anf. 421	LOTTA FINSTORP (M) replik	181
Anf. 422	GUSTAV NILSSON (M)	181
<i>Integration och invandring</i>		<i>183</i>
Anf. 423	RICHARD JOMSHOF (SD)	183
Anf. 424	BENGT BERG (V) replik	184
Anf. 425	RICHARD JOMSHOF (SD) replik	185
Anf. 426	BENGT BERG (V) replik	185
Anf. 427	RICHARD JOMSHOF (SD) replik	185
Anf. 428	EMMA HENRIKSSON (KD) replik	186
Anf. 429	RICHARD JOMSHOF (SD) replik	186
Anf. 430	EMMA HENRIKSSON (KD) replik	186
Anf. 431	RICHARD JOMSHOF (SD) replik	186
Anf. 432	JONAS GUNNARSSON (S) replik	187
Anf. 433	RICHARD JOMSHOF (SD) replik	187
Anf. 434	JONAS GUNNARSSON (S) replik	187
Anf. 435	RICHARD JOMSHOF (SD) replik	188
Anf. 436	EMMA HENRIKSSON (KD)	188
Anf. 437	KENT EKEROTH (SD) replik	189
Anf. 438	EMMA HENRIKSSON (KD) replik	190
Anf. 439	KENT EKEROTH (SD) replik	190
Anf. 440	EMMA HENRIKSSON (KD) replik	190
Anf. 441	BJÖRN SÖDER (SD) replik	190
Anf. 442	EMMA HENRIKSSON (KD) replik	191
Anf. 443	BJÖRN SÖDER (SD) replik	191
Anf. 444	EMMA HENRIKSSON (KD) replik	191

Anf. 445	JOHNNY SKALIN (SD) replik	191
Anf. 446	EMMA HENRIKSSON (KD) replik	192
Anf. 447	JOHNNY SKALIN (SD) replik	192
Anf. 448	EMMA HENRIKSSON (KD) replik	192
Anf. 449	KENT EKEROTH (SD).....	192
Anf. 450	SIV HOLMA (V) replik.....	194
Anf. 451	KENT EKEROTH (SD) replik	194
Anf. 452	SIV HOLMA (V) replik.....	195
Anf. 453	KENT EKEROTH (SD) replik	195
Anf. 454	BENGT BERG (V) replik.....	195
Anf. 455	KENT EKEROTH (SD) replik	195
Anf. 456	BENGT BERG (V) replik.....	196
Anf. 457	KENT EKEROTH (SD) replik	196
Anf. 458	ADNAN DIBRANI (S) replik	196
Anf. 459	KENT EKEROTH (SD) replik	197
Anf. 460	ADNAN DIBRANI (S) replik	197
Anf. 461	KENT EKEROTH (SD) replik	197
Anf. 462	EMMA HENRIKSSON (KD) replik	197
Anf. 463	KENT EKEROTH (SD) replik	198
Anf. 464	EMMA HENRIKSSON (KD) replik	198
Anf. 465	KENT EKEROTH (SD) replik	198
Anf. 466	GUNNAR ANDRÉN (FP) replik.....	198
Anf. 467	KENT EKEROTH (SD) replik	199
Anf. 468	GUNNAR ANDRÉN (FP) replik.....	199
Anf. 469	KENT EKEROTH (SD) replik	199
Anf. 470	BJÖRN SÖDER (SD)	199
Anf. 471	ULF NILSSON (FP) replik.....	201
Anf. 472	BJÖRN SÖDER (SD) replik	202
Anf. 473	ULF NILSSON (FP) replik.....	202
Anf. 474	BJÖRN SÖDER (SD) replik	202
Anf. 475	JONAS GUNNARSSON (S) replik.....	202
Anf. 476	BJÖRN SÖDER (SD) replik	203
Anf. 477	JONAS GUNNARSSON (S) replik.....	203
Anf. 478	BJÖRN SÖDER (SD) replik	203
Anf. 479	ADNAN DIBRANI (S) replik	203
Anf. 480	BJÖRN SÖDER (SD) replik	204
Anf. 481	ADNAN DIBRANI (S) replik	204
Anf. 482	BJÖRN SÖDER (SD) replik	204
Anf. 483	EMMA HENRIKSSON (KD) replik	205
Anf. 484	BJÖRN SÖDER (SD) replik	205
Anf. 485	EMMA HENRIKSSON (KD) replik	205
Anf. 486	BJÖRN SÖDER (SD) replik	206
	<i>Försvarspolitik</i>	<i>206</i>
Anf. 487	PETER HULTQVIST (S)	206
Anf. 488	JOHAN FORSSELL (M) replik.....	207
Anf. 489	PETER HULTQVIST (S) replik.....	208
Anf. 490	JOHAN FORSSELL (M) replik.....	208
Anf. 491	PETER HULTQVIST (S) replik.....	208

<i>Kulturfrågor</i>	208	Prot. 2013/14:13
Anf. 492 GUNILLA CARLSSON i Hisings Backa (S)	208	16 oktober
Anf. 493 ULF NILSSON (FP)	210	
Anf. 494 GUNILLA CARLSSON i Hisings Backa (S) replik.....	211	
Anf. 495 ULF NILSSON (FP) replik	211	
Anf. 496 GUNILLA CARLSSON i Hisings Backa (S) replik.....	212	
Anf. 497 ULF NILSSON (FP) replik	212	
Anf. 498 LARS-AXEL NORDELL (KD).....	212	
Anf. 499 GUNILLA CARLSSON i Hisings Backa (S) replik.....	213	
Anf. 500 LARS-AXEL NORDELL (KD) replik.....	214	
Anf. 501 GUNILLA CARLSSON i Hisings Backa (S) replik.....	214	
Anf. 502 LARS-AXEL NORDELL (KD) replik.....	214	
<i>Bostadspolitik</i>	214	
Anf. 503 JONAS GUNNARSSON (S)	214	
Anf. 504 OSKAR ÖHOLM (M) replik	216	
Anf. 505 JONAS GUNNARSSON (S) replik	216	
Anf. 506 OSKAR ÖHOLM (M) replik	217	
Anf. 507 JONAS GUNNARSSON (S) replik	217	
Anf. 508 STEFAN SVANSTRÖM (KD) replik.....	217	
Anf. 509 JONAS GUNNARSSON (S) replik	217	
Anf. 510 STEFAN SVANSTRÖM (KD) replik.....	218	
Anf. 511 JONAS GUNNARSSON (S) replik	218	
Anf. 512 OLA JOHANSSON (C) replik	218	
Anf. 513 JONAS GUNNARSSON (S) replik	218	
Anf. 514 OLA JOHANSSON (C) replik	219	
Anf. 515 JONAS GUNNARSSON (S) replik	219	
Anf. 516 OSKAR ÖHOLM (M).....	219	
Anf. 517 JONAS GUNNARSSON (S) replik	221	
Anf. 518 OSKAR ÖHOLM (M) replik	221	
Anf. 519 JONAS GUNNARSSON (S) replik	222	
Anf. 520 OSKAR ÖHOLM (M) replik	222	
Anf. 521 JAN LINDHOLM (MP) replik.....	222	
Anf. 522 OSKAR ÖHOLM (M) replik	222	
Anf. 523 JAN LINDHOLM (MP) replik.....	223	
Anf. 524 OSKAR ÖHOLM (M) replik	223	
Anf. 525 OLA JOHANSSON (C)	223	
Anf. 526 STEFAN SVANSTRÖM (KD).....	225	
Anf. 527 JAN LINDHOLM (MP) replik.....	227	
Anf. 528 STEFAN SVANSTRÖM (KD) replik.....	227	
Anf. 529 JAN LINDHOLM (MP) replik.....	227	
Anf. 530 STEFAN SVANSTRÖM (KD) replik.....	227	
8 § Bordläggning	228	
9 § Anmälan om interpellationer	228	
10 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	228	

Prot. 2013/14:13
16 oktober

11 § Anmälan om skriftliga svar på frågor	229
12 § Kammaren åtskildes kl. 22.37.	230

Tryck: Elanders, Vällingby 2013